

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ຍຸດທະສາດການເງິນ (2023-2025)
ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ
5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025)

ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ

ສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການໂດຍ: ແຜນງານຮ່ວມອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອປະສິດທິພາບດ້ານການເງິນ,
ສະໜັບສະໜູນດ້ານງົບປະມານໂດຍ: ກອງທຶນຮ່ວມເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ການປະກອບສ່ວນຂອງ
ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ

ກະກຽມໂດຍ ກົມແຜນການ,
ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ

ໂດຍການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານວິຊາການ
ຈາກອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ປະຈຳ ສປປ ລາວ

ໂດຍການສະໜູນດ້ານງົບປະມານ
ຈາກກອງທຶນຮ່ວມເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ

ສາລະບານ

ຄຳນຳ	5
ບົດສະຫຼຸບຫຍໍ້	7
ຄຳຫຍໍ້ ແລະ ຄວາມໝາຍ	10
ພາກແນະນຳ.....	12
ຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX	12
ຂອບການເງິນແຫ່ງຊາດແບບເຊື່ອມສານ.....	13
ຈຸດປະສົງ.....	16
ຂອບເຂດ: ຂົງເຂດນະໂຍບາຍທີ່ໄດ້ຄັດເລືອກ	19
ຂະບວນການສ້າງທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ.....	19
ວິທີວິທະຍາ.....	22
ການຄົ້ນຄວ້າ.....	25
ການອອກແບບ ແລະ ຂະບວນການຄົ້ນຄວ້າ.....	25
ຜົນການຄົ້ນຄວ້າລວມ	26
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການພັດທະນາ	27
ແຫຼ່ງການເງິນ	31
1. ການເງິນພາກລັດພາຍໃນ.....	38
ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 1.1.: ການເກັບລາຍຮັບພາຍໃນ	38
ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 1.2: ການຄຸ້ມຄອງລາຍຈ່າຍ	43
ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 1.3: ການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນແບບຍືນຍົງ.....	47
2. ການເງິນພາກລັດສາກົນ	51
ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 2.1: ຄວາມສາມາດຄາດຄະເນ, ປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການ ເພື່ອການພັດທະນາ.	51
ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 2.2: ການເງິນສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.....	54
3. ການເງິນພາກເອກະຊົນພາຍໃນ.....	57
ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 3.1: ສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ເອື້ອອຳນວຍການພັດທະນາ MSME.....	57
ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 3.2: ການເຂົ້າເຖິງການເງິນຢ່າງທົ່ວເຖິງ.....	59
4. ການເງິນພາກເອກະຊົນສາກົນ.....	62
ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 4.1: ການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ.....	62
ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 4.2: ກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ.....	66
ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 4.3: ການໂອນເງິນກັບປະເທດ.....	68

5. ການເງິນຂະແໜງການບຸລິມະສິດ.....	70
ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 5.1: ການເງິນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ.	72
ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 5.2: ການເງິນຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ.....	75
ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 5.3: ການເງິນຂະແໜງພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	78
ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.....	82
ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປະສານງານ	82
ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ.....	83
ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການພັດທະນາ	84
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1: ພາກ, ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ.....	88
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2: ຕາຕະລາງມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	90
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3: ຕາຕະລາງການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ.....	110

ຄຳນຳ

ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ເປັນແຜນຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍມະຕິຂອງກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຄັ້ງທີ XI ຂອງພັກ ໃນການພັດທະນາປະເທດໃຫ້ໄປຕາມທິດທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ມີຈຸດສຸມ, ສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ. ໜຶ່ງໃນຈຸດປະສົງໃຫຍ່ຂອງ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແມ່ນເພື່ອນຳພາ ສປປ ລາວ ຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບຄວາມດ້ອຍພັດທະນາ (LDC) ພາຍໃນປີ 2026 ໂດຍການສຸມໃສ່ 6 ເປົ້າໝາຍຄື: (1) ການເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດມີຄວາມໝັ້ນທ່ຽງ ແລະ ຍືນຍົງ, (2) ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ, (3) ການສົ່ງເສີມຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີໄດ້ຮັບການປັບປຸງ, (4) ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບ, (5) ການຮ່ວມມື ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນນັບມື້ເພີ່ມທະວີ, ແລະ (6) ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການບໍລິຫານລັດທີ່ມີປະສິດທິພາບ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການດັ່ງກ່າວໃນໄລຍະຜ່ານມາ ເຫັນວ່າມີຫຼາຍຄາດໝາຍແມ່ນມີຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະບໍ່ບັນລຸຕາມແຜນການທີ່ວາງໄວ້ ເນື່ອງຈາກໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຫຼາຍຢ່າງຈາກພາຍນອກ ເຊັ່ນ: ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19, ວິກິດການດ້ານນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ, ວິກິດການດ້ານການເງິນ, ວິກິດການດ້ານອາຫານ, ແລະ ວິກິດການຕົ້ນທຶນການຜະລິດ (ປຸ່ຍ) ແລະ ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ. ຜົນກະທົບເຫຼົ່ານີ້ຍັງເຮັດເສດຖະກິດ ຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ມີຄວາມບອບບາງຢູ່ແລ້ວ ຍິ່ງບອບບາງຂຶ້ນຕື່ມ ແລະ ຊ່ອງຫວ່າງລະຫວ່າງຄວາມສາມາດໃນການສະໜອງທຶນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການທຶນຮອນເພື່ອການພັດທະນາຍິ່ງຫຍັບຫ່າງອອກຈາກກັນ. ສະນັ້ນ, ໃນປີ 2021 ສະພາແຫ່ງຊາດຈຶ່ງໄດ້ຮັບຮອງເອົາວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ (2021-2023) ຕາມການສະເໜີຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ. ນອກຈາກນີ້, ເຖິງວ່າຜູ້ກຳນົດນະໂຍບາຍ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ສັງຄົມ ທັງໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ປະເທດອື່ນໆຈະມີຄວາມພະຍາຍາມຫຼາຍປານໃດກໍຕາມ ແຕ່ "ການຮັບມືດ້ານນະໂຍບາຍໃນບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດຫຼາຍຢ່າງ ຍ້ອນງົບປະມານທີ່ບໍ່ເຂັ້ມແຂງ, ຕ່ອງໂສ້ການຜະລິດ ແລະ ການຂົນສົ່ງຍັງມີຄວາມທ້າທ້າຍ, ຄວາມອາດສາມາດໃນການຮັບມືກັບໄພພິບັດຍັງອ່ອນແອ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນດ້ານທຶນຮອນຈາກສາກົນທີ່ບໍ່ພຽງພໍ" ເຊິ່ງໄດ້ກຳນົດໃນແຜນດຳເນີນງານ ໂດຮາ ສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.

ອີງໃສ່ຄວາມທ້າທ້າຍທັງພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ, ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ສືບຕໍ່ນຳພາຂະແໜງການຕ່າງໆໃນການແກ້ໄຂບັນຫາດ້ວຍຫຼາຍຮູບແບບ ເຊິ່ງໃນນັ້ນລວມທັງການກຳນົດຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ແລະ ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ ໂດຍມອບໝາຍໃຫ້ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນເປັນໃຈກາງສົມທົບເຮັດວຽກຢ່າງໃກ້ຊິດກັບບັນດາກະຊວງ-ຂະແໜງການຂັ້ນສູນກາງ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ພາກສັງຄົມໃນໄລຍະ ປີ 2021 ຫາຕົ້ນປີ 2023. ການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນໄດ້ກຳນົດນະໂຍບາຍທີ່ໂປ່ງໃສ ແລະ ມີວິທະຍາສາດ ໂດຍອີງຕາມຫຼັກການ ແລະ ວິທີການຂອງຂອບການເງິນແຫ່ງຊາດແບບເຊື່ອມສານທີ່ໄດ້ມີການຕົກລົງເຫັນດີຮ່ວມກັບບັນດາປະເທດສະມາຊິກຢູ່ກອງປະຊຸມສາກົນວ່າດ້ວຍການສະໜອງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ ຄັ້ງທີ III.

ຍຸດທະສາດການເງິນ ໄດ້ກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ 54 ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເຊິ່ງມີຕາຕະລາງການດຳເນີນງານໂດຍລະອຽດ, ມີແຜນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນແບບຄົບຊຸດເຊິ່ງໄດ້ລະບຸຂັ້ນຕອນທີ່ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ຢ່າງເປັນຮູບປະທຳ ເພື່ອເພີ່ມທະວີທິແຫຼ່ງທຶນທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການບັນລຸບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດຂອງພວກເຮົາ. ນອກຈາກນີ້, ຍຸດທະສາດການເງິນ ຍັງຈະຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຮົາສາມາດສັ່ງຊາຂໍ້ໄດ້ປຽບ ແລະ

ຂໍ້ເສຍປຽບດ້ານນະໂຍບາຍທີ່ສໍາຄັນ ເປັນຕົ້ນການເພີ່ມປະລິມານລາຍຮັບເພື່ອການພັດທະນາຈະຕ້ອງຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ສິ່ງຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ການພັດທະນາທີ່ຍືນຍົງ.

ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຝູ້ມໃຈຢ່າງຍິ່ງທີ່ໄດ້ຮັບຮອງເອົາຍຸດທະສາດການເງິນສະບັບນີ້ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ເພື່ອເປັນແນວທາງນະໂຍບາຍໄລຍະ 2023-2025 ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜ້າວຽກບຸລິມະສິດເພື່ອແກ້ໄຂສິ່ງທ້າທາຍດ້ານການເງິນ ຫຼື ແຫຼ່ງທຶນເພື່ອການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025), ລວມທັງການກະກຽມຄວາມພ້ອມຮອບດ້ານໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບຄວາມດ້ອຍພັດທະນາ, ການບັນລຸເປົ້າໝາຍການເຕີບໂຕສີຂຽວ ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ.

ຂ້າພະເຈົ້າຂໍຮຽກຮ້ອງມາຍັງທຸກພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ຮີບຮ້ອນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວຢ່າງຮີບດ່ວນ ແລະ ຮຽກຮ້ອງມາຍັງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາທົບທວນຄືນນະໂຍບາຍການຊ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບຍຸດທະສາດການເງິນສະບັບນີ້ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢ່າງຈໍາກັດໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດຕໍ່ປະເທດຊາດ ແລະ ປະຊາຊົນ.

ທ້າຍນີ້, ຂ້າພະເຈົ້າຂໍຖືໂອກາດຊົມເຊີຍ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ ຂອບໃຈ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ປະຈໍາ ສປປ ລາວ ແລະ ກອງທຶນຮ່ວມເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ບັນດາກະຊວງ, ອົງການ, ບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ໄດ້ຮ່ວມແຮງຮ່ວມໃຈກັນປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນສະບັບນີ້. ຂໍໃຫ້ທຸກພາກສ່ວນພ້ອມກັນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເປັນເອກະພາບ, ມີການປະສານສົມທົບຢ່າງໃກ້ຊິດ, ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນສູງ.

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 30.06.2023

ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ

ສອນໄຊ ສີພັນດອນ

ບົດສະຫຼຸບຫຍໍ້

ໃນປີ 2015, ທີ່ກອງປະຊຸມຄັ້ງທີ 3 ວ່າດ້ວຍການສະໜອງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ ຢູ່ ອາດີສ-ອາບາບາ, ປະເທດ ເອທິໂອເປຍ, ບັນດາປະເທດສະມາຊິກຂອງສະຫະປະຊາຊາດໄດ້ຕົກລົງເຫັນດີວ່າ: “ຍຸດທະສາດການພັດທະນາແບບຍືນຍົງແຫ່ງຊາດ ທີ່ອີງໃສ່ຂອບການເງິນແຫ່ງຊາດແບບເຊື່ອມສານ [INFF] ແມ່ນຫົວໃຈທີ່ສໍາຄັນໃນການຜັນຂະຫຍາຍຂອງຄວາມພະຍາຍາມໃນການພັດທະນາ”. **ການວາງແຜນພັດທະນາທາງດ້ານການເງິນທີ່ເຂັ້ມແຂງ**, ການເກັບລາຍຮັບບົງບປະມານຂອງລັດ, ການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນ, ການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາເປັນສິ່ງຈໍາເປັນເພື່ອການບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາຂອງປະເທດໃດໜຶ່ງ.

ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວາລະດໍາເນີນງານ ອາດີສ-ອາບາບາ ວ່າດ້ວຍການສະໜອງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ ໂດຍຜ່ານຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໂດຍມີໄລຍະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 2023-2025, ເຊິ່ງເທື່ອນີ້ກໍ່ເປັນຄັ້ງທໍາອິດຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ໄດ້ກໍານົດວິທີການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ແຜນພັດທະນາແຫ່ງຊາດ. ເຊັ່ນດຽວກັນກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025), ຍຸດທະສາດການເງິນເປັນເອກະສານທີ່ສໍາຄັນເຊິ່ງໄດ້ກໍານົດທິດທາງລວມໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ, ໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຂອງທຸກພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາ ຂອງ ສປປ ລາວ.

ການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນ ແມ່ນໜຶ່ງໃນຄວາມຕັ້ງໃຈຂອງລັດຖະບານເພື່ອ **ຮັບປະກັນການພັດທະນາຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຍືນຍົງ** ໂດຍສະເພາະໃນສະພາບການຜັນຜວນຢ່າງໄວວາຂອງສາກົນ, ພາກພື້ນ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນເຮັດໃຫ້ການບັນລຸແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025), ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບຄວາມດ້ອຍພັດທະນາ (LDC) ພາຍໃນປີ 2026 ແລະ ການບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ມີຄວາມທ້າທາຍ ແລະ ຫຍຸ້ງຍາກຢ່າງບໍ່ເຄີຍມີມາກ່ອນ ໂດຍສະເພາະຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກເສດຖະກິດ-ການເງິນ (2021-2023).

ເຖິງວ່າໃນໄລຍະຜ່ານມາ ສປປ ລາວ ມີການເຕີບໂຕເສດຖະກິດຢູ່ໃນລະດັບສູງ ແລະ ຄວາມທຸກຍາກຫຼຸດລົງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງກໍ່ຕາມ ແຕ່ທຽບໃສ່ປະເທດເພື່ອນບ້ານເຫັນວ່າລາຍຮັບຍັງຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າ, ບັນຫາໜີ້ສິນ, ການລົງທຶນພາກເອກະຊົນຍັງບໍ່ທັນປະກອບສ່ວນຫຼາຍເທົ່າທີ່ຄວນ ຈຶ່ງໄດ້ກາຍເປັນສິ່ງທ້າທາຍໃນການບັນລຸທິດທາງເປົ້າໝາຍ ແລະ ວຽກງານບຸລິມະສິດໃນການພັດທະນາໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງໃນເວລາທີ່ກໍານົດໄວ້. ນອກຈາກນັ້ນ, ຜົນກະທົບທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ທົ່ວໂລກໃນບໍ່ດົນມານີ້ ເຊັ່ນ: ພະຍາດໂຄວິດ-19, ວິກິດການອາຫານ, ພະລັງງານ ແລະ ການເງິນໃນທົ່ວໂລກ, ວິກິດການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຍິ່ງເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ ຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຍິ່ງຂຶ້ນ ແລະ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການໃນການພັດທະນາເພີ່ມຂຶ້ນເມື່ອທຽບໃສ່ໄລຍະຜ່ານມາ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງຈໍາເປັນຢ່າງຍິ່ງທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ການກໍານົດທິດທາງນະໂຍບາຍໃໝ່ ແລະ ໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັນຫຼາຍຂຶ້ນ.

ຍຸດທະສາດການເງິນທີ່ແນໃສ່ການສະໜອງງົບປະມານເພື່ອການພັດທະນາ ໂດຍສະເພາະແມ່ນສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ໂດຍການກໍານົດນະໂຍບາຍທີ່ສາມາດເພີ່ມທັງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງຂອງກະແສເງິນທັງໝົດເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 6 ເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ ແລະ 25 ວຽກຈຸດສຸມຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ໃຫ້ມີໜ້າຜົນສູງ.

ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວ, ຍຸດທະສາດການເງິນ ໄດ້ອີງໃສ່ຫຼັກການ INFF ໂດຍປັບໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບສະພາບເງື່ອນໄຂຂອງ ສປປ ລາວ ດ້ວຍການຄົ້ນຄວ້າ, ສຶກສາແຫຼ່ງທຶນທັງໝົດຢ່າງກວມລວມຕາມຫຼັກການຄວາມເປັນເຈົ້າການ, ການສ້າງຄວາມກົມກຽວກັບແຜນ ໂດຍອີງໃສ່ຂອບປະຕິບັດໜ້າວຽກຕາມໄລຍະເວລາທີ່ຍັງເຫຼືອຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2023-2025) ດ້ວຍການເລັ່ງການສະໜອງທຶນ ເພື່ອແນໃສ່ການບັນລຸເປົ້າໝາຍ ແລະ ບັນດາບຸລິມະສິດການພັດທະນາ.

ຍຸດທະສາດການເງິນ ປະກອບມີ 4 ພາກຕົ້ນຕໍ ຕາມແຫຼ່ງທຶນ 2 ປະເພດ: ພາກລັດ (ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ) ແລະ ເອກະຊົນ (ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ). ອີງຕາມຫຼັກຖານຈາກຜົນການຄົ້ນຄວ້າກ່ອນການກຳນົດນະໂຍບາຍ ໄດ້ມີການເພີ່ມເຕີມອີກພາກໜຶ່ງເຊິ່ງເປັນພາກສຸດທ້າຍທີ່ເນັ້ນໜັກໃສ່ຂະແໜງການບຸລິມະສິດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ຂອງ ສປປ ລາວ ເປັນຕົ້ນ: ຊັບສິນມະນຸດ (ການສຶກສາ ແລະ ສາທາລະນະສຸກ), ການເຕີບໂຕສີຂຽວ ແລະ ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ດິນຝ້າອາກາດ, ຖືເອົາຄົນເປັນໃຈກາງ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ; ໜ້າວຽກດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນແຜນວຽກຂອງຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ ເພື່ອຮັບປະກັນການສະໜອງທຶນ ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍທີ່ທົ່ວເຖິງ.

ຜ່ານການສິນທະນາ, ການປຶກສາຫາລືໃນກອງປະຊຸມລະດັບຕ່າງໆ ໃນລະຫວ່າງເດືອນທັນວາ 2020 ຫາ ເດືອນກັນຍາ 2022 ສາມາດກຳນົດ 19 ທິດທາງນະໂຍບາຍ ແລະ 54 ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເຊິ່ງໄດ້ຄັດຈ້ອນເອົາບຸລິມະສິດຂອງບຸລິມະສິດຫຼາຍຢ່າງ.

ການເຊື່ອມໂຍງນະໂຍບາຍການເງິນ ກັບ ການເຕີບໂຕຢ່າງທົ່ວເຖິງ ແມ່ນເງື່ອນໄຂສຳຄັນທີ່ສຸດເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຄືບໜ້າຂອງການພັດທະນາຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ (ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 1.1.1 ການເກັບລາຍຮັບພາກລັດເພີ່ມຂຶ້ນ ດ້ວຍການປັບປຸງນະໂຍບາຍການເງິນເພື່ອຂະຫຍາຍຖານອາກອນ, ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການເຕີບໂຕຢ່າງທົ່ວເຖິງ) ໃນສະພາບທີ່ສັດສ່ວນລາຍຮັບຕໍ່ GDP ຂອງ ສປປ ລາວ ຕໍ່າກວ່າປະເທດອື່ນໆໃນພາກພື້ນ. ເຖິງວ່າພວກເຮົາຕ້ອງການເພີ່ມລາຍຮັບໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນແຕ່ຕ້ອງຮັບປະກັນ ບໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຝ້າອາກາດຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ລະບຸໄວ້ໃນແຜນງານແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຝ້າອາກາດ (ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 1.1.2 ການສ້າງລາຍຮັບແມ່ນຕ້ອງບໍ່ກະທົບຕໍ່ທິດທາງ ແລະ ບຸລິມະສິດຄວາມຍືນຍົງຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX).

ການຂະຫຍາຍຖານສ່ວຍສາອາກອນ ເພື່ອຮັບປະກັນລາຍຮັບໃຫ້ພຽງພໍສຳລັບການພັດທະນາ ແມ່ນຕ້ອງດຳເນີນໄປຄຽງຄູ່ກັບຮັບປະກັນ ກະແສເງິນພາກລັດ (ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 1.2.1. ການຈັດສັນງົບປະມານ ແລະ ການລົງທຶນລັດ 2023-2025 ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການບັນລຸ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX) ແລະ ສາກົນ (ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 4.1.1: ເພີ່ມທະວີການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ທີ່ມີຄຸນນະພາບເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດດ້ວຍຍຸດທະສາດສົ່ງເສີມການລົງທຶນທີ່ມີຈຸດສຸມ ອີງໃສ່ສິ່ງຈູງໃຈທີ່ບໍ່ແມ່ນດ້ານການເງິນ ແລະ ການປະຕິຮູບສະພາບແວດລ້ອມໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ) ສາມາດປະກອບສ່ວນໂດຍກົງໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາຂອງປະເທດ. ພ້ອມກັນນີ້, ຕ້ອງໄດ້ມີການທົບທວນຄືນຂະບວນການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ແລະ ການເງິນ ໃນປະຈຸບັນ ເພື່ອຮັບປະກັນການຈັດສັນງົບປະມານປະຈຳປີ, ຂອບງົບປະມານໄລຍະກາງ ແລະ ການລົງທຶນຂອງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ.

ການຫຼຸດຜ່ອນໜີ້ສິນແມ່ນບຸລິມະສິດສຳຄັນຂອງລັດຖະບານ ເຊິ່ງການແກ້ໄຂໜີ້ສິນນີ້ຈະໄດ້ມີການສືບຕໍ່ເຈລະຈາ ຄຽງຄູ່ກັບການສຶກສານະໂຍບາຍການຜ່ອນຜັນໜີ້ສິນ ແລະ ປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນໃຫ້ນັບມື້ນັບດີຂຶ້ນ

(ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 1.3.1: ການຜ່ອນຜັນໜີ້ໂດຍໄວແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອສ້າງສະພາບຄ່ອງດ້ານງົບປະມານ ທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການລົງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ).

ການປັບປຸງສິ່ງທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນແມ່ນຕ້ອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄປຄຽງຄູ່ກັບການປະຕິບັດຫຼາຍມາດຕະການ ຄຽງຄູ່ກັນໄປເພື່ອປັບປຸງການວາງແຜນຢ່າງມີຍຸດທະສາດ, ຮັບປະກັນໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງ ການເພື່ອການພັດທະນາມີປະສິດທິພາບ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນສູງ ໂດຍສະເພາະໃນຂະແໜງການທີ່ອາໄສການ ຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ, ປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງການເງິນຂອງພາກທຸລະກິດລາວ, ຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ໃນຂະແໜງການເງິນ, ປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມໃນການດຳເນີນທຸລະກິດໃຫ້ມີຄວາມງ່າຍດາຍ ແລະ ສະກັດກັ້ນ ກະແສການເງິນທີ່ຜິດກົດໝາຍ.

ການປັບປຸງຄວາມສອດຄ່ອງ, ປະສິດທິພາບ, ແລະ ປະສິດທິຜົນ ຂອງແຫຼ່ງທຶນທັງໝົດສຳລັບການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດນະໂຍບາຍການພັດທະນາ, ແຜນງານ, ແລະ ໂຄງການຕ່າງໆ ແມ່ນຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ ສະບັບນີ້; ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການເສີມຂະຫຍາຍ ແລະ ເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການຮ່ວມມື ຫຼາຍຝ່າຍ.

ຜົນສຳເລັດຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ ແມ່ນໝາກຜົນຂອງຄວາມເຫັນດີເປັນເອກະພາບກັນໃນການກຳນົດ ນະໂຍບາຍທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ເຊິ່ງໄດ້ຖືກກຳນົດຂຶ້ນໃນກອງປະຊຸມລະດັບວິຊາການ ແລະ ກອງປະຊຸມລະດັບສູງ ຫຼາຍຄັ້ງ ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງບັນດາກະຊວງ ແລະ ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ພາກ ເອກະຊົນ. ການສົ່ງເສີມຂະບວນການມີສ່ວນຮ່ວມນີ້ ແມ່ນນຳພາໂດຍ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເຊິ່ງໄດ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການສົນທະນາປຶກສາ ຫາລືແບບເປີດກວ້າງ ໂດຍອີງໃສ່ຫຼັກຖານກ່ຽວກັບສາເຫດ ແລະ ຕົວຂັບເຄື່ອນຕ່າງໆຂອງການພັດທະນາທີ່ມີຄວາມ ຊັບຊ້ອນ ແລະ ຄວາມທ້າທາຍທາງດ້ານການເງິນ ເຊິ່ງບັນຫາສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມາຈາກການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ໄດ້ຂໍ້ເສຍ ທີ່ບໍ່ເຂັ້ມແຂງ, ການປະສານງານທີ່ບໍ່ທັນພຽງພໍ ແລະ ການເຮັດວຽກທີ່ຍັງບໍ່ທັນໃກ້ຊິດກັນເທົ່າທີ່ຄວນລະຫວ່າງ ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ.

ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດການເງິນຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ ທັງຮັບປະກັນໃຫ້ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງໄດ້ຮັບໝາກຜົນສູງ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງ ໄດ້ສືບຕໍ່ປະສານສົມທົບ ແລະ ຮ່ວມມືຢ່າງໃກ້ຊິດກັບທຸກພາກສ່ວນເລີ່ມແຕ່ເດືອນມັງກອນ 2023 ເປັນຕົ້ນໄປ (ຕາຕະລາງການດຳເນີນງານ, ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບ, ຄູ່ຮ່ວມງານ, ກຳນົດເວລາ, ວິທີການ ກວດສອບການຕິດຕາມ ແລະ ກົນໄກການປະສານງານໄດ້ຄັດຕິດມາຝ່ອມນີ້).

ຄຳຫຍໍ້ ແລະ ຄວາມໝາຍ

AAAA	ແຜນປະຕິບັດງານ ວາລະ ອາດິສ ອາບາບາ ວ່າດ້ວຍການສະໜອງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ
ADB	ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ
AML	ໜ່ວຍງານຕ້ານການຟອກເງິນ
AMLIO	ສຳນັກງານຂໍ້ມູນຕ້ານການຟອກເງິນ
APG	ກຸ່ມອາຊີປາຊີຟິກເພື່ອຕ້ານການຟອກເງິນ
ASEAN	ສະມາຄົມປະຊາຊາດແຫ່ງອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້
BoL	ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ
CDP	ຄະນະກຳມະການນະໂຍບາຍເພື່ອການພັດທະນາ (ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ)
CFT	ວຽກງານຕ້ານການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການກໍ່ການຮ້າຍ
CoA	ສາລະບານບັນຊີ
DFAT	ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ ແລະ ການຄ້າ ອົດສະຕຣາລີ
DPs	ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ
EPF	ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ
ESSDP	ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ
EU	ສະຫະພາບເອີຣົບ
FATF	ອົງການຕ້ານການຟອກເງິນສາກົນ
FDI	ການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ
FPI	ການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດໃນຫຼັກຊັບ
GDP	ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ
GFCF	ລວມຍອດການສະສົມທຶນຄົງທີ່
GGGI	ສະຖາບັນການເຕີບໂຕສີຂຽວສາກົນ
GNI	ລວມຍອດລາຍຮັບແຫ່ງຊາດ
IDA	ສະມາຄົມພັດທະນາສາກົນ
IMF	ກອງທຶນການເງິນສາກົນ
IFC	ອົງການການເງິນສາກົນ
IFF	ກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ
IFMIS	ລະບົບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນການເງິນແບບເຊື່ອມສານ
ILO	ອົງການແຮງງານສາກົນ
INFF	ຂອບການເງິນແຫ່ງຊາດແບບເຊື່ອມສານ
JP	ແຜນງານຮ່ວມອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອປະສິດທິພາບດ້ານການເງິນ
JICA	ອົງການຮ່ວມມືສາກົນຍີ່ປຸ່ນ
LAK	ເງິນກີບ
LDC	ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ
LNCCI	ສະພາການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ ແຫ່ງຊາດລາວ
MAF	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
MEM	ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່
MoES	ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ
MoF	ກະຊວງການເງິນ

MoFA	ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ
MoH	ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ
MoIC	ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ
MoLSW	ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ
MoNRE	ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
MoUs	ບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ
MPI	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ
MSME	ຈຸນລະວິສາຫະກິດ, ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ
NDCs	ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
NGO	ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ
NMNCAH	ໄພຂະນາການ, ສຸຂະພາບແມ່, ເດັກເກີດໃໝ່, ເດັກນ້ອຍ ແລະ ໄວໜຸ່ມ
NPL	ໜີ້ເສຍ
NSEDP	ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ
ODA	ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ
ODA-MIS	ລະບົບຄຸ້ມຄອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ
OECD	ອົງການຮ່ວມມື ແລະ ພັດທະນາເສດຖະກິດ
PFM	ການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ
PM	ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ
ProFIT	ດັດຊະນີການສ້າງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກທາງດ້ານການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນຂັ້ນແຂວງ
RTM	ກອງປະຊຸມໂຕະມິນ
RTP	ຂະບວນການກອງປະຊຸມໂຕະມິນ (ຂອງ ສປປ ລາວ)
SDGs	ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ
SEZ	ເຂດເສດຖະກິດພິເສດ
SOE	ລັດວິສາຫະກິດ
SRH	ສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນຜັນ
UHC	ການປົກຄຸມສຸຂະພາບທົ່ວປວງຊົນ
UN	ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ
UNCDF	ກອງທຶນພັດທະນາທຶນ ແຫ່ງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ
UNDESA	ພະແນກເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ
UNDP	ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອການພັດທະນາ
UNFPA	ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ກອງທຶນສຳລັບປະຊາກອນ
UNICEF	ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ກອງທຶນສຳລັບເດັກ
UNODC	ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອຕ້ານຢາເສບຕິດ ແລະ ອາຊະຍາກຳ
USD	ເງິນໂດລາສະຫະລັດ
VAT	ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ
VDCAP	ຖະແຫຼງການວຽງຈັນ ວ່າດ້ວຍການເປັນຄູ່ຮ່ວມເພື່ອການພັດທະນາທີ່ມີປະສິດທິຜົນ 2015-2025
WB	ທະນາຄານໂລກ
WHO	ອົງການອະນາໄມໂລກ

ພາກແນະນຳ

ໃນໄລຍະເດືອນມັງກອນ 2021 ຫາ ເດືອນກັນຍາ 2022 ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ໂດຍ ສົມທົບກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອກຳນົດບາດກ້າວທີ່ສຳຄັນໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ໃນສະພາບການເງິນທີ່ນັບມື້ນັບມີຄວາມທ້າທາຍ. ສະນັ້ນ, ພາກແນະນຳນີ້ ຈຶ່ງໄດ້ລະບຸກ່ຽວກັບເນື້ອໃນ, ຈຸດປະສົງ ແລະ ຂະບວນການທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສ້າງ ຍຸດທະສາດການເງິນ ດັ່ງລາຍລະອຽດຕໍ່ໄປນີ້:

ຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX

ຍຸດທະສາດການເງິນ ຖືກສ້າງຂຶ້ນມາເພື່ອເປັນເອກະສານສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໃຫ້ໄປຕາມທິດມີຄຸນນະພາບ, ມີຈຸດສຸມ, ສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ ຄຽງຄູ່ ກັບການກຳນົດບູລິມະສິດເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (ປພຍ) ໃນທຳມະກາງທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຈາກການແຜ່ລະບາດພະຍາດໂຄວິດ-19 ດ້ວຍການທົບທວນຄືນການສ້າງ ແລະ ກຳນົດແຜນ ໃນທ້າຍປີ 2020 ເພື່ອສຶກສາຄືນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບ ແລະ ການຝື່ນຕົວ, ລວມທັງວິກິດກາ 3 ດ້ານຂອງໂລກ (ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ມົນລະພິດ, ການສູນເສຍຊີວະນານາຊີວ) ແລະ ການກະກຽມຫຼຸດຜົນອອກຈາກ ສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (LDC) ໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້.

ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ລວມມີ 6 ເປົ້າໝາຍໃຫຍ່, ເຊິ່ງໃນນີ້ ເປົ້າໝາຍທີ 1 ແລະ 6 ແມ່ນເປັນຜື່ນຖານ ອັນສຳຄັນໃນການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນ ໃນການກຳນົດຂະບວນການ ແລະ ເຄື່ອງມືໃນການຈັດສັນແຫຼ່ງທຶນ ເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກບູລິມະສິດແຫ່ງຊາດ:

- (1) ການເຕີບໂຕເສດຖະກິດທີ່ມີຄວາມຍືນຍົງດ້ວຍການກຳນົດເອົາການແກ້ໄຂສິ່ງທ້າທາຍດ້ານເສດຖະກິດ ມະຫາພາກ-ງົບປະມານເປັນບູລິມະສິດ ລວມທັງການປະຕິຮູບການເງິນແຫ່ງລັດ (PFM), ເພີ່ມທະວີການເກັບ ລາຍຮັບ, ການຄຸ້ມຄອງລາຍຈ່າຍ, ການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນ ແລະ ການສົ່ງເສີມເສດຖະກິດທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ;
- (2) ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ;
- (3) ການສົ່ງເສີມຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີ;
- (4) ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ;
- (5) ການຮ່ວມມື ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ;
- (6) ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການບໍລິການລັດ ທີ່ຖືເອົາການປັບປຸງປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນການບໍລິຫານລັດ ແລະ ຂະບວນການສ້າງແຜນພັດທະນາແຫ່ງຊາດ ເປັນບູລິມະສິດສຳຄັນ.

ໃນເດືອນທັນວາ ປີ 2020 ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ໄດ້ນຳສະເໜີແຜນໃນການສ້າງ ຍຸດທະສາດການເງິນ ທີ່ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືລະດັບສູງກ່ຽວກັບແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ພາຍໃຕ້ຂະບວນການ ກອງປະຊຸມໂຕະມືນ ເຊິ່ງໃນກອງປະຊຸມຄັ້ງນັ້ນທັງລັດຖະບານ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ຜູ້ຕາງໜ້າຈາກພາກສ່ວນ ກ່ຽວຂ້ອງ ເຫັນດີເປັນເອກະພາບກັນກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງທີ່ອາດເຮັດໃຫ້ ສປປ ລາວ ບໍ່ສາມາດບັນລຸແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ເຊິ່ງມີສາເຫດຕົ້ນຕໍມາຈາກຄວາມຈຳກັດດ້ານງົບປະມານ, ໜີ້ສາທາລະນະທີ່ຢູ່ໃນລະດັບສູງ, ການເກັບລາຍຮັບທີ່ຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າ, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ທີ່ຄາດຄະເນໄດ້ຍາກ ແລະ ບັນຍາກາດການລົງທຶນພາກເອກະຊົນທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງເທົ່າທີ່ຄວນ.

ຍ້ອນສາເຫດດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງໄດ້ມີການກຳນົດຍຸດທະສາດ ແລະ ມາດຕະການທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອເພີ່ມທະວີ ແຫຼ່ງທຶນເຂົ້າໃນການພັດທະນາ ແລະ ຜົນຕອບແທນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບູລິມະສິດແຫ່ງຊາດ. ນອກຈາກນີ້,

ຍຸດທະສາດການເງິນ ຍັງມີຄວາມສໍາຄັນຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະໃນໄລຍະທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກປັດໄຈພາຍນອກ ເປັນຕົ້ນ ການເໜັງຕີງລາຄານໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ, ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານແຫຼ່ງທຶນ ແລະ ວິກິດການທາງດ້ານອາຫານ ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ເສດຖະກິດມະຫາພາກ, ງົບປະມານ ແລະ ຄວາມບອບບາງເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງ ສປປ ລາວ.

ການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນ ຍັງໄດ້ເຊື່ອມສານເອົາ ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ທາງດ້ານການເງິນ ແລະ ເສດຖະກິດ 2021-2023 ເຊິ່ງກໍານົດຂຶ້ນມາເມື່ອແກ້ໄຂບັນດາສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ການເງິນສະເພາະຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງໂດຍ ມະຕິ ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຄັ້ງທີ XI ຂອງຝັກ.

ວາລະແຫ່ງຊາດດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກໍານົດສິ່ງທ້າທາຍ 5 ຢ່າງຕົ້ນຕໍຄື: (1) ການສ້າງເສດຖະກິດຫຼາກຫຼາຍ ຍັງບໍ່ເຂັ້ມແຂງເທົ່າທີ່ຄວນ, ການເອື້ອຍອົງຂະແໜງຊັບພະຍາກອນຫຼາຍຈົນເກີນໄປໃນໄລຍະຜ່ານມາ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ຜົນກະທົບພາຍນອກ, (2) ການຂາດດຸນງົບປະມານໃນລະດັບສູງ, (3) ໜີ້ສິນ ແລະ ການຊໍາລະໜີ້ ໃນລະດັບສູງສິ່ງຜົນກະທົບເຮັດໃຫ້ສະພາບຄ່ອງງົບປະມານມີຄວາມຈໍາກັດ, (4) ເງິນຕາຕ່າງປະເທດທີ່ບໍ່ພຽງພໍ ແລະ (5) ຄວາມບອບບາງຂະແໜງການເງິນ. ວຽກຈຸດສຸມຂອງວາລະແຫ່ງຊາດແມ່ນເປັນບ່ອນອົງສໍາຄັນໃນການກໍານົດ ຂອບເຂດ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ ຄືດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- **ຈຸດສຸມທີ 1:** ສົ່ງເສີມການຜະລິດເພື່ອທົດແທນການນໍາເຂົ້າ ແລະ ເປັນສິນຄ້າສິ່ງອອກເພື່ອສ້າງລາຍຮັບ ໃຫ້ໄດ້ໄວ ແລະ ສ້າງຜື້ເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຍືນຍົງ;
- **ຈຸດສຸມທີ 2:** ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການເກັບລາຍຮັບເຂົ້າງົບປະມານໂດຍການຫັນເປັນທັນສະໄໝ, ສ້າງຖານ ລາຍຮັບໃໝທີ່ມີທ່າແຮງ;
- **ຈຸດສຸມທີ 3:** ດໍາເນີນການປະຢັດ, ຕ້ານການຜຸມເຜືອຍ ແລະ ຈໍາກັດລາຍຈ່າຍງົບປະມານທີ່ບໍ່ຈໍາເປັນ, ສ້າງແຜນ ຍຸດທະສາດແກ້ໄຂໜີ້ສິນສາທາລະນະ;
- **ຈຸດສຸມທີ 4:** ສ້າງສະຖຽນລະພາບດ້ານເງິນຕາ;
- **ຈຸດສຸມທີ 5:** ຍົກສູງປະສິດທິພາບການຄຸ້ມຄອງລັດດ້ວຍກົດໝາຍ¹.

ຂອບການເງິນແຫ່ງຊາດແບບເຊື່ອມສານ

ສະພາບການເງິນສາກົນ ເພື່ອການພັດທະນາໃນປະຈຸບັນໄດ້ບັນທອນຄວາມໝາຍໜັ້ນໃນການສ້າງ ອະນາຄົດທີ່ຍືນຍົງ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນວາລະເພື່ອການພັດທະນາ 2030 ຍ້ອນການຈັດສັນງົບປະມານເຂົ້າໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທີ່ບໍ່ພຽງພໍ.

ໄດ້ມີການຄາດຄະເນວ່າ ກ່ອນໜ້າການແຜ່ລະບາດໂຄວິດ-19 ຊ່ອງຫວ່າງການສະໜອງງົບປະມານ ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແມ່ນ 2.5 ໂກດໂດລາສະຫະລັດຕໍ່ປີ ສໍາລັບປະເທດລາຍຮັບຕໍ່າ ແລະ ປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ. ອົງການຮ່ວມມື ແລະ ພັດທະນາເສດຖະກິດ (OECD) ຄາດຄະເນວ່າ ການແຜ່ລະບາດ ດັ່ງກ່າວເຮັດໃຫ້ຊ່ອງຫວ່າງງົບປະມານຍິ່ງເພີ່ມຂຶ້ນສູງ ມາຢູ່ໃນລະດັບ 70% ຫຼື ເທົ່າກັບ 4.2 ໂກດໂດລາສະຫະລັດ ເຊິ່ງມີສາເຫດຕົ້ນຕໍມາຈາກການຫຼຸດລົງຂອງການເກັບລາຍຮັບ, ການໂອນເງິນຄືນກັບປະເທດ, ການລົງທຶນໂດຍກົງ ຕ່າງປະເທດ (FDI), ແຕ່ຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານຂອງຂະແໜງສັງຄົມ (ສາທາລະນະສຸກ, ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ການປົກປ້ອງສັງຄົມ) ແລະ ການແກ້ໄຂການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດພັດນັບມື້ນັບສູງຂຶ້ນ².

¹ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນ, (2021). ໝາຍເຫດ: ນໍາໃຊ້ການແປເປັນ ພາສາອັງກິດບໍ່ເປັນທາງການ ສອງສະບັບ (ໂດຍ ADB ແລະ UNRCO).

² OECD ແລະ UNDP, ການປິດຊ່ອງຫວ່າງດ້ານການເງິນໃນສະພາບແຜ່ລະບາດໂຄວິດ-19, (2021)

ກອງປະຊຸມການເງິນເພື່ອການພັດທະນາຄັ້ງທີ 3 ໃນປີ 2015 ໂດຍການເຂົ້າຮ່ວມຂອງປະເທດສະມາຊິກລວມທັງ ສປປ ລາວ, ໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນເຖິງທ່າອ່ຽງທີ່ຖືກຖອຍ ແລະ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງໂດຍ ແຜນປະຕິບັດງານວາລະອາດິສ ອາບາບາ ວ່າດ້ວຍການສະໜອງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ (AAAA). ຍ້ອນແນວນັ້ນ, ບັນດາຜູ້ນຳໂລກໃນໄລຍະທີ່ປະຊຸມຢູ່ປະເທດ ເອທິໂອເປຍ ຈຶ່ງໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີ “ຍຸດທະສາດການພັດທະນາແບບຍືນຍົງແຫ່ງຊາດທີ່ໜັກແໜ້ນ, ດ້ວຍການນຳໃຊ້ຫຼັກການ ຂອບການເງິນແຫ່ງຊາດແບບເຊື່ອມສານ (INFF)”³. ບັນດາຜູ້ນຳໂລກຜ່ອມກັນຮັບຮູ້ວ່າ ການສ້າງແຜນພັດທະນາແຫ່ງຊາດສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນບໍ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນຄຽງຄູ່ກັບແຜນການເງິນ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຊ່ອງຫວ່າງ ລະຫວ່າງຊັບພະຍາກອນທີ່ມີ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການໃນການພັດທະນາມີຄວາມແຕກໂຕນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ; ສະນັ້ນ ນະວັດຕະກຳອັນເປັນໃຈກາງຂອງ AAAA ກໍ່ຄື INFF ແມ່ນມີຈຸດປະສົງເພື່ອສ້າງຄວາມກົມກຽວລະຫວ່າງການວາງແຜນ ແລະ ການເງິນດ້ວຍການ⁴:

- ນຳໃຊ້ຫຼັກການການເງິນແບບເຊື່ອມສານຄົບຖ້ວນ ຍ້ອນແຫຼ່ງທຶນການພັດທະນາແບບດັ້ງເດີມພຽງຢ່າງດຽວເປັນຕົ້ນ ງົບປະມານລັດ ແລະ ODA ແມ່ນບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການໃນການພັດທະນາທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ. ອີງຕາມຫຼັກການ INFF ມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ສຶກສາແຫຼ່ງທຶນອື່ນໆເຊັ່ນ ແຫຼ່ງທຶນພາກເອກະຊົນດ້ວຍການກຳນົດໂອກາດການລົງທຶນໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບການບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ບຸລິມະສິດຂອງລັດຖະບານ. ສະນັ້ນ INFF ຈຶ່ງໄດ້ກຳນົດການໄຫຼວຽນຂອງແຫຼ່ງທຶນອອກເປັນ 2 ປະເພດຄື: ພາຍໃນ/ສາກົນ ແລະ ພາກລັດ/ເອກະຊົນ;
- ນອກຈາກນີ້, INFF ຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນ, ການປະສານງານ ແລະ ຄວາມທ້າທາຍໃນການບໍລິຫານ ເຊິ່ງມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ກັບການແກ້ໄຂບັນຫາ ແລະ ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງໃກ້ຊິດ ຈະຊ່ວຍຮັບປະກັນຄວາມມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ;
- ການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາແຫ່ງຊາດ ແມ່ນຕ້ອງມີຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ແທດເໝາະກັບຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງແຕ່ລະປະເທດ ຍ້ອນຫຼັກການລວມ ແມ່ນບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂຄວາມຈຳກັດສະເພາະດ້ານສະຖາບັນ ແລະ ການເງິນຂອງປະເທດໄດ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນ ແລະ ອີກດ້ານໜຶ່ງ ລະບົບເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ລວມທັງລະດັບການພັດທະນາ ແລະ ຄວາມບອບບາງກໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ.

ຕາຕະລາງທີ 1 – ການຈັດປະເພດ INFF

	ພາຍໃນ	ສາກົນ
ພາກລັດ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ອາກອນລາຍຮັບ ▪ ລາຍຮັບທີ່ບໍ່ແມ່ນອາກອນ ▪ ໜີ້ສິນ ▪ ລາຍຮັບຂອງລັດວິສາຫະກິດ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ODA ▪ ການເງິນແຫຼ່ງອື່ນໆ ▪ ການຮ່ວມມືໃຕ້-ໃຕ້
ພາກເອກະຊົນ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ການລົງທຶນເອກະຊົນ ▪ ສິນເຊື່ອ ▪ ອົງການຈັດຕັ້ງພາຍໃນທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ການລົງທຶນໂດຍກົງ ແລະ ການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດໃນຫຼັກຊັບ ▪ ການເງິນຜິດກົດໝາຍ ▪ ການໂອນເງິນກັບປະເທດ ▪ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ

³ UN, ກອງປະຊຸມຄັ້ງທີ 3 ຂອງ ແຜນປະຕິບັດງານວາລະ ອາດິສ ອາບາບາ ວ່າດ້ວຍການສະໜອງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ (2015)

⁴ UNDESA ແລະ UNDP, ຂອບການເງິນແຫ່ງຊາດແບບເຊື່ອມສານ: ພາກແນະນຳຫຍໍ້ ແລະ ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້, (2022)

- ການປະຕິບັດ INFF ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປະສານສົມທົບ ແລະ ຄວາມເປັນເອກະພາບໃນ 4 ໄລຍະຂອງການສ້າງຍຸດທະສາດຄື:
 - ໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນ, ມີຈຸດປະສົງເພື່ອລະດົມ ແລະ ສ້າງຄວາມຄຸ້ນເຄີຍກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງພາຍໃນ-ສາກົນ ເພື່ອສື່ສານແລກປ່ຽນກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງ, ຂະບວນການ, ວິທີວິທະຍາ, ກຳນົດຂັ້ນຕອນທີ່ສອດຄ່ອງ, ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ກົນໄກການປະສານງານທີ່ເໝາະສົມ⁵;
 - ໄລຍະສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ, ແມ່ນເພື່ອໃຫ້ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ແລກປ່ຽນກ່ຽວກັບ (1) ຂໍ້ຈຳກັດຕົ້ນຕໍ ການລະດົມທຶນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລາຍຈ່າຍທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ (2) ຕົ້ນທຶນ (ເປັນຕົ້ນ ຄວາມຕ້ອງການການເງິນ) ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ⁶;
 - ການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນ, ແມ່ນເພື່ອກຳນົດທິດທາງນະໂຍບາຍທີ່ມີຄວາມຊັດເຈນ ແລະ ມາດຕະການ ທີ່ເປັນຮູບປະທຳ ເພື່ອເພີ່ມທະວີປະລິມານ ແລະ ຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເງິນ ເພື່ອການພັດທະນາທີ່ມາຈາກທຸກໆແຫຼ່ງທຶນ⁷;
 - ໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ⁸, ແມ່ນເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດການເງິນ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າມາດຕະການທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ນັ້ນ ສາມາດລະດົມທຶນຮອນ ແລະ ບັນລຸໝາກຜົນການພັດທະນາຕາມລະດັບຄາດໝາຍ.
- ການບໍລິຫານລັດ ແລະ ກົນໄກການປະສານງານທີ່ເຂັ້ມແຂງ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນໃນການຮັບປະກັນຜົນສຳເລັດ ຍ້ອນການສ້າງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດແມ່ນຕ້ອງໄດ້ຮັບຄວາມເຫັນດີເປັນເອກະພາບດ້ານບຸລິ ມະ ສິດທີ່ຕິດພັນກັບແຕ່ລະຂະແໜງການ ແລະ ທຸກພາກສ່ວນ (ພາກລັດ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ສັງຄົມ), ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ຂັ້ນຕອນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນສູງສຸດ ດ້ວຍການ ກຳນົດພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງແຕ່ລະພາກສ່ວນໃຫ້ມີຄວາມຊັດເຈນ⁹.
- ເວົ້າລວມແລ້ວ INFF ເປັນກົນໄກການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນທີ່ມີຄວາມຍືດຍື່ນ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມ ລວມທັງການປັບປຸງການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າແຕ່ລະໄລຍະໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງກັບສະພາບເງື່ອນໄຂຕົວຈິງ, ບຸລິມະສິດໃໝ່ ແລະ ແຜນພັດທະນາແຫ່ງຊາດສະບັບໃໝ່.

⁵ ຄະນະຮັບຜິດຊອບເຮັດວຽກດ້ານວິຊາການເພື່ອການກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານ ແລະ ການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນ, (2020)

⁶ ຄະນະຮັບຜິດຊອບເຮັດວຽກດ້ານວິຊາການເພື່ອການກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານ ແລະ ການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ການວິເຄາະດ້ານການເງິນ, (2020)

⁷ ຄະນະຮັບຜິດຊອບເຮັດວຽກດ້ານວິຊາການເພື່ອການກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານ ແລະ ການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ຍຸດທະສາດການເງິນ, (2021)

⁸ ຄະນະຮັບຜິດຊອບເຮັດວຽກດ້ານວິຊາການເພື່ອການກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານ ແລະ ການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ການຕິດຕາມແລະ ປະເມີນຜົນ, (2021)

⁹ ຄະນະຮັບຜິດຊອບເຮັດວຽກດ້ານວິຊາການເພື່ອການກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານ ແລະ ການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ກົນໄກການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປະສານງານ, (2021)

ຈຸດປະສົງ

ໃນທ້າຍປີ 2021 ທ່ານນາງ ພອນວັນ ອຸທະວົງ ຮອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ໄດ້ນຳສະເໜີກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງ ແລະ ຂອບເຂດຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ¹⁰. ກອງປະຊຸມໂຕະມິນລະດັບສູງ ໂດຍໄດ້ລົງເລິກກ່ຽວກັບຂະບວນການກຳນົດຂອບເຂດຍຸດທະສາດທີ່ໃຊ້ເວລາ 6 ເດືອນ ໃນການຄົ້ນຄວ້າ, ປະເມີນ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ເປັນເອກະພາບກ່ຽວກັບສະພາບການເງິນຂອງ ສປປ ລາວ (ນຳສະເໜີໃນພາກຕໍ່ໄປ), ພ້ອມນີ້ໄດ້ມີການປຶກສາຫາລືລະຫວ່າງ ລັດຖະບານ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ເປັນເວລາ 1 ມື້ເຕັມ (ໃນວັນທີ 28 ຕຸລາ 2021) ກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍບຸລິມະສິດທີ່ຈະກຳນົດເຂົ້າໃນຍຸດທະສາດ ແລະ ໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມຂັ້ນສູງ ເພື່ອປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບຜົນການຄົ້ນຄວ້າ (ໃນວັນທີ 10 ພະຈິກ, 2021)¹¹. ຈຸດປະສົງຂອງຍຸດທະສາດການເງິນສາມາດສັງລວມໄດ້ດັ່ງລຸ່ມນີ້ ກ່ອນລົງເລິກລະອຽດກ່ຽວກັບ ຂົງເຂດນະໂຍບາຍການເງິນ.

► ການເງິນເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ

ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸຂ້າງເທິງ, ຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແມ່ນລົງເລິກກ່ຽວກັບວຽກງານການເງິນ ແລະ ການບັນລຸບຸລິມະສິດທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025).

ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ແມ່ນກະກຽມໂດຍກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ໂດຍການຮ່ວມມື ແລະ ປະສານສົມທົບຢ່າງໃກ້ຊິດກັບທຸກພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທຸກຂັ້ນທັງພາກລັດ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ສັງຄົມ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDCs) ແລະ ການປະຕິບັດພັນທະສາກົນອື່ນໆ ຂອງ ສປປ ລາວ. ຍ້ອນໄລຍະການສ້າງແຜນການໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ລະບາດໂຄວິດ-19 ຈຶ່ງໄດ້ມີການປັບປຸງແຜນເພີ່ມເຕີມໃນທ້າຍປີ 2020 ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມສອດຄ່ອງລະຫວ່າງ ບັນດາຍຸດທະສາດຂອງຂະແໜງການ, ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວ ສາມາດສະໜັບສະໜູນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ.

ເຖິງວ່າພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງມີຄວາມເຫັນດີເປັນເອກະພາບໃນການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນກໍ່ຕາມ ແຕ່ການສ້າງຍຸດທະສາດກໍ່ມີຄວາມຊັກຊ້າຍ້ອນການແຜ່ລະບາດໂຄວິດ-19 ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ບໍ່ສາມາດປັບປຸງສຸດທ້າຍ ແລະ ແກ້ຍາວຮອດປີ 2022.

ການສ້າງຍຸດທະສາດມີຄວາມຊັກຊ້າເປັນເວລາ 1 ປີ ແຕ່ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ກໍ່ສືບຕໍ່ຍຶດຖືເອົາຈຸດປະສົງທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນເບື້ອງຕົ້ນ ກໍ່ຄືໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນຍຸດທະສາດການເງິນ ແມ່ນຈະສາມາດປະຕິບັດໄດ້ໃນໄລຍະ 3 ປີສູງສຸດ. ສະນັ້ນ ຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງບັນລຸບັນດາບຸລິມະສິດໃຫ້ໄດ້ໃນໄລຍະທ້າຍຂອງແຜນການ ກໍ່ຄືໃນປີ 2025 ເຖິງວ່າຜົນສຳເລັດບາງອັນອາດເປັນພຽງແຕ່ບາດກ້າວທຳອິດຂອງຂະບວນການປ່ຽນແປງທີ່ໃຊ້ເວລາດົນນານ ແລະ ການປ່ຽນແປງເພື່ອຄວາມຍືນຍົງໃນການບໍລິຫານ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການເງິນເພື່ອການພັດທະນາ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແມ່ນຕ້ອງປະຕິບັດຕາມກຳນົດເວລາກໍ່ຕາມ ແຕ່ຫຼັກການ INFF ແມ່ນບໍ່ມີຂອບກຳນົດເວລາ. ໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ ຫຼັກການ INFF ສິ່ງເສີມໃຫ້ມີການປຶກສາຫາລືກັນເປັນປະຈຳກ່ຽວກັບການວາງແຜນ ແລະ ການກຳນົດການເງິນເພື່ອການພັດທະນາຕະຫຼອດໄລຍະຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນແຫ່ງຊາດ ແລະ ຍຸດທະສາດການເງິນ. ການກຳນົດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ສະບັບຕໍ່ໄປ ຄວນມີການຄິດໄລ່ດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານ ຫຼື

¹⁰ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ປະຈຳ ສປປ ລາວ, ບົດຂ່າວ: ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືລະດັບສູງ ກ່ຽວກັບຮ່າງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ເພື່ອກະກຽມໃຫ້ແກ່ກອງປະຊຸມໂຕະມິນລະດັບສູງ ຄັ້ງທີ 13, (2020)

¹¹ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ຕາຕະລາງກອງປະຊຸມໂຕະມິນລະດັບສູງ, (2021)

ອາດກຳນົດຍຸດທະສາດການເງິນສະບັບໃໝ່ຂຶ້ນ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມີຄວາມຄືບໜ້າໃນໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນການເງິນຢ່າງເຂັ້ມແຂງ.

ສະຖຽນລະພາບເສດຖະກິດມະຫາພາກທີ່ຫຼຸດລົງ ໂດຍສະເພາະໃນເດືອນກັນຍາ 2022 ຍ້ອນອັດຕາເງິນເຜີ້ ທີ່ຢູ່ໃນລະດັບສູງ ແລະ ການອ່ອນຄ່າຂອງສະກຸນເງິນກີບ ເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຍິ່ງມີຄວາມທ້າທາຍ. ແຕ່ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ ຍຸດທະສາດການເງິນສະບັບນີ້ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ລົງເລິກກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການສະເພາະໃນການແກ້ໄຂບັນຫາສະຖຽນລະພາບເສດຖະກິດມະຫາພາກດັ່ງກ່າວ ແຕ່ໄດ້ກຳນົດ ລະອຽດກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນເພື່ອປັບປຸງສະຖຽນລະພາບເສດຖະກິດມະຫາພາກ. ສະນັ້ນ ການຄຸ້ມຄອງ ອັດຕາເງິນເຜີ້, ອັດຕາແລກປ່ຽນ, ອັດຕາດອກເບ້ຍ ແລະ ນະໂຍບາຍການເງິນໂດຍລວມ ຈຶ່ງບໍ່ແມ່ນເງື່ອນໄຂໃນການ ບັນລຸນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ.

► **ໂຄງປະກອບລວມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ**

ການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນ ບໍ່ແມ່ນເພື່ອມາປ່ຽນແທນ ຫຼື ແຂງຂັນກັບນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດອື່ນໆ (ຕົວຢ່າງ: ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ຂອງ ສປປ ລາວ (STS)) ແລະ ແຜນການສະເພາະ (ຕົວຢ່າງ: ຍຸດທະສາດການເງິນສາທາລະນະສຸກ). ແຕ່ກົງກັນຂ້າມ ຍຸດທະສາດການເງິນແມ່ນອີງໃສ່ເອກະສານເຫຼົ່ານີ້, ທິດທາງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍ ການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນສຳຄັນໃນການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບ ນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການໃດທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບຮ້ອນປະຕິບັດກ່ອນ ຫຼື ຫຼັງ ພ້ອມທັງອັດຊ່ອງຫວ່າງເພື່ອຮັບປະກັນ ການບັນລຸຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍທັງຂອງແຜນການ ແລະ ການເງິນ.

► **ບຸລິມະສິດທີ່ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ໂດຍໄວ**

ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ ແມ່ນເພື່ອສະໜອງການເງິນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ບັນລຸ ບຸລິມະສິດແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ພາຍໃນ 3 ປີ ຕໍ່ໜ້າ ໂດຍສະເພາະເລັ່ງໃສ່ນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການທີ່ ສາມາດດຳເນີນການໄດ້ໂດຍໄວ.

ໃນໄລຍະຂະບວນການສ້າງຍຸດທະສາດ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ເຫັນດີກຳນົດເອົາ “ມາດຕະການທີ່ສາມາດ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ໂດຍໄວ” ເປັນບຸລິມະສິດ¹² ເພື່ອເລັ່ງການເພີ່ມທະວີຊັບພະຍາກອນ ແລະ/ຫຼື ຈັດສັນງົບປະມານທີ່ ມີຢູ່ໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາຫຼາຍຍິ່ງຂຶ້ນ ຮັບປະກັນໃຫ້ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍການ ພັດທະນາແບບຍືນຍົງໄດ້ຕາມກຳນົດເວລາ ໂດຍບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມຍືນຍົງການເງິນໃນໄລຍະຍາວ.

ນອກຈາກຄວາມເຫັນດີເປັນເອກະພາບ ກ່ຽວກັບການເລັ່ງໃສ່ບຸລິມະສິດທີ່ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ໂດຍ ໄວແລ້ວ, ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຍັງເຫັນດີ ກ່ຽວກັບຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງກຳນົດບຸລິມະສິດເພີ່ມເຕີມອີກ. ຍຸດທະສາດ ການເງິນ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ສັງລວມເອົາທຸກບັນຫາ, ຍ້ອນຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມທ້າທາຍດ້ານການເງິນ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດ ໃນການນຳໃຊ້ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາຂອງລັດຖະບານທີ່ຍິ່ງຈຳກັດ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາເອງ ກໍ່ບໍ່ສາມາດລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອວິຊາການທີ່ຕ້ອງການໄດ້ຢ່າງພຽງພໍບວກກັບການປະສານງານທີ່ເຫັນວ່າຍັງຕ້ອງມີ ການປັບປຸງ ລວມທັງບຸລິມະສິດ ແລະ ມາດຕະການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກໍ່ຕ້ອງມີຄວາມເຫັນດີເປັນເອກະພາບ ກັນກ່ວາເກົ່າລະຫວ່າງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງທີ່ຍືນຍົງ. ເຖິງວ່າຍຸດທະສາດຈະຖືກສ້າງຂຶ້ນ ຕາມຫຼັກການ INFF ແລະ ກຳນົດໄປຕາມ 4 ແຫຼ່ງທຶນກໍ່ຕາມ ແຕ່ຂະບວນການແມ່ນດຳເນີນໄປຕາມການປຶກສາ ຫາລື ເພື່ອຮ່ວມກັນກຳນົດຂອບເຂດນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການ ທີ່ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດ້ວຍວິທີທີ່ດີທີ່ສຸດ.

¹² ຄະນະຮັບຜິດຊອບເຮັດວຽກດ້ານວິຊາການເພື່ອການກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານ ແລະ ການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ຍຸດທະສາດການເງິນ, (2021)

ການກຳນົດບູລິມະສິດຮ່ວມກັນນີ້ ແມ່ນເພື່ອຫາທາງອອກທີ່ເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານການເງິນ ແລະ ວິຊາການ ແທນທີ່ ຈະສຸມໃສ່ພຽງແຕ່ຄວາມຕ້ອງການຢ່າງດຽວ.

► **ປັບປຸງການປະສານສົມທົບ ແລະ ການສ້າງຄວາມສອດຄ່ອງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ**

ຈຸດປະສົງທີ 2 ຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນແມ່ນການກຳນົດໂຄງສ້າງ ແລະ ການປະສານ ງານລະຫວ່າງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ, ແຜນງານ ແລະ ໂຄງການ ເພື່ອເພີ່ມທະວີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ ຢ່າງເຕັມສ່ວນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ສາມາດຕອບສະໜອງຈຸດປະສົງຂອງຍຸດທະສາດ ຄື ການສ້າງ ຜົນຕອບແທນທີ່ຄຸ້ມຄ່າໃນລະດັບສູງສຸດ ຈາກການລົງທຶນທຸກໆກີບ ຫຼື ໂດລາສະຫະລັດ ເຂົ້າໃນການພັດທະນາ.

ການສະໜອງການເງິນເພື່ອການພັດທະນາ ແມ່ນເປັນວຽກທີ່ຕິດພັນກັບຫຼາຍຂະແໜງການ ບໍ່ແມ່ນສະເພາະ ແຕ່ຂະແໜງການວາງແຜນ-ຂະແໜງການເງິນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ມີຜົນສຳເລັດແມ່ນອາໄສການກຳນົດບູລິ ມະສິດທີ່ເປັນເອກະພາບກັນຂອງທຸກພາກສ່ວນ. ຜູ້ຕາງໜ້າຈາກຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສະເໜີໃຫ້ເພີ່ມທະວີ ຄວາມເຂັ້ມແຂງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງບັນດາກະຊວງ, ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກລັດຢ່າງທົ່ວເຖິງເພື່ອຮ່ວມ ກັນກຳນົດສິ່ງທ້າທາຍດ້ານການເງິນ ແລະ ມາດຕະການຕົ້ນຕໍທີ່ມີຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ຂໍ້ໄດ້ຂໍ້ເສຍ (ຕົວຢ່າງ, ການຊຳລະໜີ້ໃນລະດັບສູງຈະສົ່ງຜົນກະທົບແນວໃດຕໍ່ການເງິນພາກສັງຄົມ?).

ຍຸດທະສາດການເງິນຍັງໄດ້ແນໃສ່ການລະດົມ ແລະ ການປະສານງານກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາທີ່ມີຄວາມ ຊຳນານໃນແຕ່ລະຂົງເຂດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການກຳນົດຍຸດທະສາດມີວິທະຍາສາດ.

ນອກຈາກນີ້, ການກຳນົດມາດຕະການກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງລະອຽດ ທີ່ຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນຕໍ່ໜ້າ ເຮັດໃຫ້ຍຸດທະສາດການເງິນສາມາດສ້າງພື້ນຖານສຳຄັນໃນການປະສານງານແຜນງານ ແລະ ໂຄງການໃນອະນາຄົດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວຽກແຜນການ ແລະ ການເງິນຫຍັບໃກ້ເຂົ້າຫາກັນຕື່ມ, ປັບປຸງ PFM ແລະ ເລັ່ງການປັບປຸງການ ລົງທຶນ ດ້ວຍການຫຼຸດຜ່ອນຂັ້ນຕອນທີ່ບໍ່ຈຳເປັນ, ເພີ່ມທະວີຄວາມມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມສະດວກການ ປະສານງານ.

ສະນັ້ນ, ຂະບວນການຈຶ່ງໄດ້ຖືກອອກແບບມາເພື່ອການສ້າງແຜນຮ່ວມກັນ ເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ມີ ປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ. ເພື່ອສາມາດບັນລຸຈຸດປະສົງນີ້ໄດ້, ຍຸດທະສາດການເງິນໄດ້ສ້າງຕາຕະລາງເພື່ອ ກຳນົດພາກສ່ວນນຳພາ, ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ, ບົດບາດ ແລະ ກຳນົດເວລາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

► **ເນື້ອໃນການປ່ຽນແປງນະໂຍບາຍ**

ໃນສະພາບການພັດທະນາທົ່ວໄປຂອງຕະຫຼາດ ແລະ ຄວາມເປັນຫວ່າງເປັນໄຂຍ່າງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ຕໍ່ກັບ ການຄຸ້ມຄອງງົບປະມານ ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ ຄວາມສາມາດໃນການລະດົມທຶນ ODA ແລະ ດຶງດູດການລົງທຶນ ແລະ ການກູ້ຢືມທີ່ສົມເຫດສົມຜົນ, ການສ້າງ ຍຸດທະສາດຄັ້ງນີ້ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມພະຍາຍາມຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຄວາມຄາດຫວັງວ່າຍຸດທະສາດການເງິນ ຈະສາມາດບົ່ງບອກເຖິງການປັບປຸງນະໂຍບາຍທີ່ມີຄວາມໜ້າເຊື່ອຖື ສາມາດສ້າງບາດກ້າວສຳຄັນໃນການວາງແຜນພັດທະນາທີ່ມີສະຖຽນລະພາບ, ຍືນຍົງ ແລະ ມີຄວາມຮອບຄອບດ້ານ ການເງິນ. ຄວາມພະຍາຍາມດັ່ງກ່າວ ສະແດງອອກຊັດເຈນໂດຍການໃຊ້ເວລາຍາວນານພິສິດຄວນໃນຂັ້ນຕອນການ ຄົ້ນຄວ້າ ເພື່ອການວາງແຜນການເງິນທີ່ມີວິທະຍາສາດ ຄຽງຄູ່ກັບການກຳນົດພາກສະເພາະກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ, ການຕິດຕາມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດວັດແທກໄດ້ ແລະ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ.

ຂອບເຂດ: ຂົງເຂດນະໂຍບາຍທີ່ໄດ້ຄັດເລືອກ

ຍຸດທະສາດການເງິນປະກອບມີ 5 ພາກຕົ້ນຕໍ ທີ່ໄດ້ເຊື່ອມສານເອົາຫຼັກການ INFF ໂດຍດັດປັບໃຫ້ມີຄວາມແທດເໝາະກັບ ສປປ ລາວ. ໃນແຕ່ລະພາກແມ່ນໄດ້ການກຳນົດຂົງເຂດນະໂຍບາຍ ເຊິ່ງກຳນົດໂດຍລັດຖະບານໂດຍຜ່ານການປຶກສາຫາລືຫຼາຍຄັ້ງ ແລະ ໄດ້ນຳສະເໜີທີ່ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 2 ແລະ ຮັບຮອງທີ່ກອງປະຊຸມໂຕະມິນລະດັບສູງ ປີ 2021 ດັ່ງລາຍລະອຽດລຸ່ມນີ້:

1. ການເງິນພາກລັດພາຍໃນ

- 1.1 ການເກັບລາຍຮັບພາຍໃນ
- 1.2 ການຄຸ້ມຄອງລາຍຈ່າຍ
- 1.3 ການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນແບບຍືນຍົງ

2. ການເງິນພາກລັດສາກົນ

- 2.1 ຄວາມສາມາດໃນການຄາດຄະເນ, ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງ ODA
- 2.2 ການເຂົ້າເຖິງກອງທຶນສະເພາະຂອງ LDC ຈົນຮອດໄລຍະຫຼຸດຜົນ

3. ການເງິນພາກເອກະຊົນພາຍໃນ

- 3.1 ສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ເອື້ອອຳນວຍ
- 3.2 ການມີສ່ວນຮ່ວມດ້ານການເງິນ

4. ການເງິນພາກເອກະຊົນສາກົນ

- 4.1 ການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ
- 4.2 ກະແສການເງິນທີ່ຜິດກົດໝາຍ
- 4.3 ການໂອນເງິນກັບປະເທດ

5. ການເງິນຂະແໜງການບຸລິມະສິດ

- 5.1 ການເງິນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ
- 5.2 ການເງິນຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ
- 5.3 ການເງິນຂະແໜງພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

ຂະບວນການສ້າງທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ

ການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແມ່ນເປັນຄັ້ງທຳອິດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກການ INFF ຂອງ ສປປ ລາວ. ພາຍຫຼັງທີ່ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໄດ້ປັບປຸງຄັ້ງສຸດທ້າຍໃນເດືອນທັນວາ 2020, ຂະບວນສ້າງຍຸດທະສາດກໍ່ໄດ້ກ້າວເຂົ້າສູ່ການດຳເນີນ 3 ຂັ້ນຕອນຂອງ INFF (ຮູບພາບທີ 1 ທີ່ລະບຸຢູ່ຕອນທ້າຍຂອງພາກນີ້):

- ▶ **ໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນ (ເດືອນທັນວາ 2020 - ເດືອນພຶດສະພາ 2021):** ເພື່ອສ້າງເງື່ອນໄຂຮັບປະກັນຜົນສຳເລັດຂອງການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນມີຄວາມສຳຄັນຢ່າງຍິ່ງທີ່ຕ້ອງເຫັນດີເປັນເອກະພາບກ່ຽວກັບກົນໄກການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ແລະ ປະສານງານ, ກຳນົດຂັ້ນຕອນ, ເວລາ, ແນວຄວາມຄິດ ແລະ ວິທີວິທະຍາ. ໄດ້ມີການສ້າງໜ່ວຍງານວິຊາການຂຶ້ນ ໂດຍການເຫັນດີຂອງ ທ່ານຮອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການປະສານສົມທົບລະຫວ່າງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນ ກະຊວງການເງິນ, ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ ໄດ້ຈັດສຳມະນາຄັ້ງທຳອິດຂຶ້ນທີ່ ເມືອງວຽງຈັນ ແຂວງວຽງຈັນ

ໃນລະຫວ່າງວັນທີ 6-7 ເມສາ 2021 ເພື່ອປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບວິທີວິທະຍາ INFF ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດດ້ານການເງິນຕໍ່ການພັດທະນາ;

► **ການຄົ້ນຄວ້າ (ເດືອນພຶດສະພາ - ເດືອນພະຈິກ 2021):** ຈຸດປະສົງຂັ້ນຕອນການຄົ້ນຄວ້ານີ້ ແມ່ນເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ກ່ຽວກັບສິ່ງທ້າທາຍດ້ານການເງິນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ແກ້ໄຂ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ການລົງທຶນເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ການກະກຽມສ້າງນະໂຍບາຍ. ພ້ອມນີ້, ຫຼັກການລວມຂອງ INFF ແມ່ນສິ່ງເສີມການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ. ບັນດາກະຊວງກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ທີມງານຊ່ວຍເຫຼືອວິຊາການເຫັນວ່າມີການຂະຫຍາຍຕົວດ້ານຈຳນວນ, ມີສ່ວນຮ່ວມຈາກຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ¹³ ເຊິ່ງໄດ້ຊ່ວຍປັບປຸງການວິເຄາະລວມ ແລະ ວິເຄາະສະເພາະຂອງຂະແໜງການ ກ່ຽວກັບສະພາບການເງິນຂອງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ມີຄວາມຖືກຕ້ອງຊັດເຈນຂຶ້ນຕື່ມ. ຜົນການຄົ້ນຄວ້າໄດ້ຖືກນຳສະເໜີ ແລະ ປຶກສາຫາລືກ່ອງປະຊຸມລະດັບສູງ ຄັ້ງວັນທີ 14-15 ຕຸລາ 2021 ແລະ ຮັບຮອງທີ່ກອງປະຊຸມໂຕະມິນລະດັບສູງ ໂດຍການເປັນປະທານຂອງ ທ່ານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໃນວັນທີ 15 ພະຈິກ 2021;

► **ການກຳນົດນະໂຍບາຍ (ພະຈິກ 2021 – ກັນຍາ 2022):** ຂັ້ນຕອນນີ້ແມ່ນດຳເນີນໄປຂະໜານກັບຂັ້ນຕອນສຶກສາຄົ້ນຄວ້າສຸດທ້າຍ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການວາງແຜນການເງິນທີ່ມີວິທະຍາສາດ. ຂອບເຂດ, ໂຄງສ້າງ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ໄດ້ຄັດເລືອກ ແລະ ໄດ້ປຶກສາຫາລືກ່ອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 2 (ວັນທີ 10 ພະຈິກ 2021) ແລະ ຮັບຮອງທີ່ກອງປະຊຸມໂຕະມິນລະດັບສູງ. ແຜນວຽກ ແລະ ວິທີວິທະຍາລະອຽດເພື່ອປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງ ແລະ ມາດຕະການລະອຽດ ແມ່ນໄດ້ຮັບການເຫັນດີໃນຕົ້ນປີ 2022 ໂດຍຜ່ານການສຳມະນາຂັ້ນວິຊາການຫຼາຍຄັ້ງເຊັ່ນ:

- ສຳມະນາຫົວຂໍ້ການເງິນພາກລັດ (ກວມເອົາກະແສເງິນພາກລັດພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ) ຈັດຂຶ້ນໃນວັນທີ 6-7 ມິຖຸນາ 2022;
- ສຳມະນາຫົວຂໍ້ການເງິນພາກເອກະຊົນ (ກວມເອົາກະແສເງິນພາກເອກະຊົນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ) ຈັດຂຶ້ນໃນວັນທີ 23-24 ມິຖຸນາ 2022;
- ສຳມະນາການເງິນຫົວຂໍ້ ບຸລິມະສິດຂະແໜງສິ່ງແວດລ້ອມ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ສາທາລະນະສຸກ ແລະ ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຈັດຂຶ້ນໃນວັນທີ 11-12 ສິງຫາ 2022;
- ສຳມະນາຫົວຂໍ້ມາດຕະການການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ຈັດຂຶ້ນໃນວັນທີ 1-2 ກັນຍາ 2022.

ຍຸດທະສາດການເງິນຮ່າງ 0 ໄດ້ນຳສິ່ງໃຫ້ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງກ່ອນການຈັດກອງປະຊຸມປັບປຸງເນື້ອໃນຍຸດທະສາດ ໃນວັນທີ 1-2 ກັນຍາ 2022. ຕໍ່ມາ ໄດ້ນຳສິ່ງຮ່າງສະບັບປັບປຸງ ກ່ອນການຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືລະດັບສູງໃນວັນທີ 16 ກັນຍາ 2022 ໂດຍການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ.

ໄດ້ນຳສິ່ງຮ່າງສຸດທ້າຍກ່ອນການຈັດກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 3 ໃນວັນທີ 28 ກັນຍາ 2022 ກ່ອນທີ່ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ຈະນຳສະເໜີຮ່າງຍຸດທະສາດການເງິນຕໍ່ຄະນະນຳເພື່ອຮັບຮອງ.

ດັ່ງທີ່ລະບຸຂ້າງໄວ້ເທິງ, ການຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນການວາງແຜນພັດທະນາ ແລະ ການວາງແຜນການເງິນ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນໃນການສ້າງແຜນທີ່ມີການປຶກສາຫາລືເພື່ອຮັບປະກັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແມ່ນເປັນໃຈກາງປະສານສົມທົບ ແລະ ນຳພາຄວາມພະຍາຍາມໃນຄັ້ງນີ້ ໂດຍກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ.

¹³ ລວມມີ ກຸ່ມທະນາຄານໂລກ, IMF, ADB, EU, ແລະ ອົງການເຄືອຂ່າຍສະຫະປະຊາຊາດ.

ທີມງານພາກລັດຕົ້ນຕໍລວມມີ ກົມແຜນການ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກຊ່ຽວຊານຈາກອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ໃນການນໍາພາຂະບວນການ INFF ແລະ ການປຶກສາຫາລືປົກກະຕິລະຫວ່າງ ທ່ານ ນາງ ພອນວັນ ອຸທະວົງ, ຮອງລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ຜູ້ປະສານງານອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ປະຈໍາ ສປປ ລາວ ແລະ ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການ UNDP ເພື່ອໃຫ້ທິດຊີ້ນໍາ ແລະ ຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າແຕ່ລະໄລຍະ.

ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງຈາກພາກລັດ ແລະ ຜູ້ຕາງໜ້າຈາກ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ທີ່ມີການເພີ່ມຂຶ້ນດ້ານປະລິມານໄດ້ສະໜອງຂໍ້ມູນ ແລະ ຄວາມຊໍານານຂອງຕົນເຂົ້າໃນການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX. ບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ ແລະ ສໍາມະນາທີ່ຈັດຂຶ້ນຢ່າງເປັນລະບົບ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກການສົນທະນາເປັນກຸ່ມເພື່ອກໍານົດສິ່ງທ້າທາຍໂອກາດ, ການປ່ຽນແປງນະໂຍບາຍ ແລະ ທາງເລືອກການເງິນເພື່ອຈັດຕັ້ງບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ.

ເພື່ອສ້າງຄວາມເປັນເອກະພາບກ່ຽວກັບຜົນຄວ້າວິຊາການ, ບຸລິມະສິດ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປ ຈຶ່ງໄດ້ມີການຈັດກອງປະຊຸມລະດັບສູງຂຶ້ນ ເພື່ອສັງລວມຄໍາເຫັນດ້ານວິຊາການ ແລະ ມີຄວາມເປັນເອກະພາບກັນກ່ຽວກັບບຸລິມະສິດເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນລໍາດັບຕໍ່ໄປ.

ລາຍຊື່ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງໃກ້ຊິດໃນຂະບວນການສ້າງຍຸດທະສາດມີຄືດັ່ງນີ້:

- **ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ລວມມີ:** ກົມສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ແລະ ຫ້ອງການຄຸ້ມຄອງເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ເພື່ອສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ຕິດພັນກັບການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງຕໍ່ບຸລິມະສິດພັດທະນາແຫ່ງຊາດ; ກົມຮ່ວມມືສາກົນ ເພື່ອແລກປ່ຽນກ່ຽວກັບການປັບປຸງຄວາມມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ ODA; ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິໄຈການພັດທະນາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຄໍາຄິດຄໍາເຫັນລວມຕໍ່ກັບຂົງເຂດນະໂຍບາຍຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ;
- **ກະຊວງການເງິນ ລວມມີ:** ກົມສ່ວຍສາອາກອນ, ກົມນະໂຍບາຍການເງິນ, ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ, ກົມປະຕິຮູບລັດວິສາຫະກິດ ແລະ ການປະກັນໄພ, ກົມພາສີ, ກົມການເງິນຕ່າງປະເທດ ແລະ ກົມຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນສາທາລະນະ ເພື່ອສົນທະນາແລກປ່ຽນກ່ຽວກັບ ຄວາມກົມກຽວລະຫວ່າງວຽກງານງົບປະມານ ແລະ ບຸລິມະສິດການພັດທະນາ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນພາລະໜີ້ສິນຂອງ ສປປ ລາວ;
- **ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ລວມມີ:** ກົມນະໂຍບາຍເງິນຕາ, ສໍານັກງານຂໍ້ມູນຕໍາການຝອກເງິນ, ກົມຄຸ້ມຄອງທະນາຄານທຸລະກິດ ແລະ ກົມຄຸ້ມຄອງສະຖາບັນການເງິນທີ່ບໍ່ແມ່ນທະນາຄານ ເພື່ອປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບການປັບປຸງຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງຂະແໜງການເງິນ ພ້ອມທັງສະກັດກັ້ນກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ, ເພີ່ມທະວີການໂອນເງິນກັບປະເທດ, ຍົກສູງຄຸນນະພາບການລົງທຶນ ແລະ ຮັກສາສະຖຽນລະພາບເສດຖະກິດມະຫາພາກ.
- **ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ** ສຸມໃສ່ການຍາດແຍ່ງຂໍ້ໄດ້ປຽບໃນຖານະທີ່ ສປປ ລາວ ຍັງເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ພ້ອມທັງຮັບປະກັນຄວາມກົມກຽວລະຫວ່າງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ຍຸດທະສາດການເງິນ;
- **ກະຊວງອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ການຄ້າ** ເພື່ອເພີ່ມທະວີການອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາ MSME ແລະ ປັບປຸງບັນຍາກາດການລົງທຶນ;
- **ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ແລະ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ** ໄດ້ແລກປ່ຽນກ່ຽວກັບການສະໜອງການເງິນສໍາລັບບຸລິມະສິດທີ່ສໍາຄັນ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຄືບໜ້າຂອງວຽກງານພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ;
- **ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່:** ໄດ້ແລກປ່ຽນກ່ຽວກັບຄວາມພະຍາຍາມໃນການຫຼຸດຜ່ອນການລົງທຶນທີ່ບໍ່ຍືນຍົງ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນການສະໜອງການເງິນໃຫ້ແກ່ການເຕີບໂຕສີຂຽວ, ການປັກປັກຮັກສາຊີວະນານາພັນ ແລະ ການ

ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ, ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ;

- **ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ** ເພື່ອແລກປ່ຽນກ່ຽວກັບການອໍານວຍຄວາມສະດວກການໂອນເງິນກັບປະເທດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການໂອນເງິນ;
- **ສະຖາບັນວິທະຍາສາດເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ** ເພື່ອສະໜອງຂໍ້ ມູນວິຊາການໂດຍລວມໃນການປັບປຸງນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການທີ່ກຳນົດໃນຮ່າງຍຸດທະສາດໃຫ້ຄົບຖ້ວນຂຶ້ນຕື່ມ;
- **ພາກເອກະຊົນ** ຕາງໜ້າໂດຍ ສະພາການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳແຫ່ງຊາດລາວ; ສະມາຄົມການຄ້າໄອຊີທິລາວ, ສະມາຄົມນັກທຸລະກິດໜຸ່ມ ແລະ ສະມາຄົມສິ່ງເສີມຜູ້ປະກອບການ SME ລາວ.

ທ້ອງຖານຜູ້ປະສານງານ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ປະຈຳ ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການໃນການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນ ແລະ ເປັນເຈົ້າການນຳພາ ແລະ ປະສານງານກັບອົງການເຄືອຂ່າຍສະຫະປະຊາຊາດໃນການລະດົມການສະໜັບສະໜູນວິຊາການເພີ່ມເຕີມ ຄືດັ່ງນີ້:

- ທີມງານອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ປະຈຳ ສປປ ລາວ ໂດຍສະເພາະ ແຜນງານຮ່ວມອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອປະສິດທິພາບດ້ານການເງິນ¹⁴ ທີ່ໄດ້ເປີດຕົວຢ່າງເປັນທາງການໃນ ເດືອນມີນາ 2021 ໄດ້ລະດົມອົງການອະນາໄມໂລກ (WHO) ເພື່ອລົງເລິກກ່ຽວກັບການເງິນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ, ອົງການສະຫະປະຊາຊາດກອງທຶນສຳລັບເດັກ (UNICEF) ກ່ຽວກັບການເງິນຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອຕ້ານຢາເສບຕິດ ແລະ ອາຊະຍາກຳ (UNODC) ກ່ຽວກັບກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ ແລະ ພະແນກເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມອົງການສະຫະປະຊາຊາດ (UNDESA) ແລະ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ (UNEP) ກ່ຽວກັບການເງິນສີຂຽວ ແລະ ວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ;
- ກຸ່ມທະນາຄານໂລກ (World Bank Group) ແລະ ສະຫະພາບເອີຣົບ (EU) ໄດ້ຊ່ວຍເຫຼືອວິຊາການ ແລະ ຮັບປະກັນຄຸນນະພາບຂອງເນື້ອໃນ ທີ່ຢູ່ໃນທຸກໆພາກຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ;
- ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (ADB) ແລະ ກອງທຶນການເງິນສາກົນ (IMF) ມີສ່ວນຮ່ວມໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງການຄົ້ນຄວ້າ;
- ສະຖາບັນການເຕີບໂຕສີຂຽວສາກົນ (GGGI) ແລະ ອົງການຮ່ວມມື ແລະ ພັດທະນາເສດຖະກິດ (OECD) ປະກອບສ່ວນຕໍ່ການກຳນົດຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການລະອຽດເພື່ອສະໜອງງົບປະມານໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງບຸລິມະສິດວຽກງານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ;
- ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ ແລະ ການຄ້າ ອິດສະຕຣາລີ (DFAT) ແລກປ່ຽນກ່ຽວກັບການກັນຕອງການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ.

ວິທີວິທະຍາ

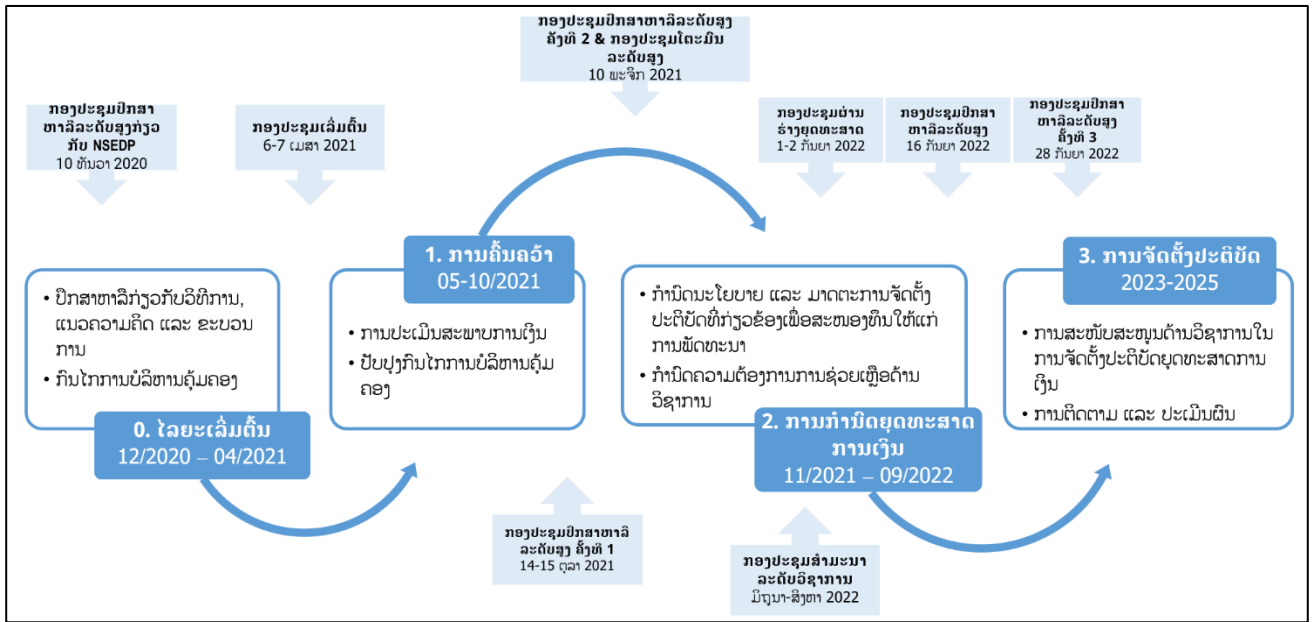
ເວົ້າລວມແລ້ວ ຈຸດປະສົງຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ ແມ່ນເພື່ອສິ່ງເສີມການບັນລຸບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດໃຫ້ໄດ້ພາຍໃນ 3 ປີຕໍ່ໜ້າ ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ນຳໃຊ້ຂອບນະໂຍບາຍທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ເພື່ອກຳນົດນະໂຍບາຍທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ແລະ ມາດຕະການທີ່ສົມເຫດສົມຜົນ ໂດຍຜ່ານການປຶກສາຫາລືຢ່າງກວ້າງຂວາງກັບທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມພະຍາຍາມຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການວາງແຜນ ແລະ ສະໜອງງົບປະມານ ເພື່ອການພັດທະນາ. ເພື່ອສາມາດບັນລຸຈຸດປະສົງ

¹⁴ ນຳພາໂດຍຜູ້ປະສານງານອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ແລະ ທີມງານ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນໂດຍ UN SDG Joint Fund, ລວມທັງ UNDP ເພື່ອ ສະໜັບສະໜູນ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ເພື່ອສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນ, UNCDF ສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອວິຊາການໃຫ້ ກະຊວງການເງິນ ເພື່ອສ້າງລາຍຈ່າຍຕາມ SDG, ແລະ UNFPA ຊ່ວຍກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ສ້າງກໍລະນີສຶກສາເພື່ອກຳນົດບຸລິມະສິດການລົງທຶນໃນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ.

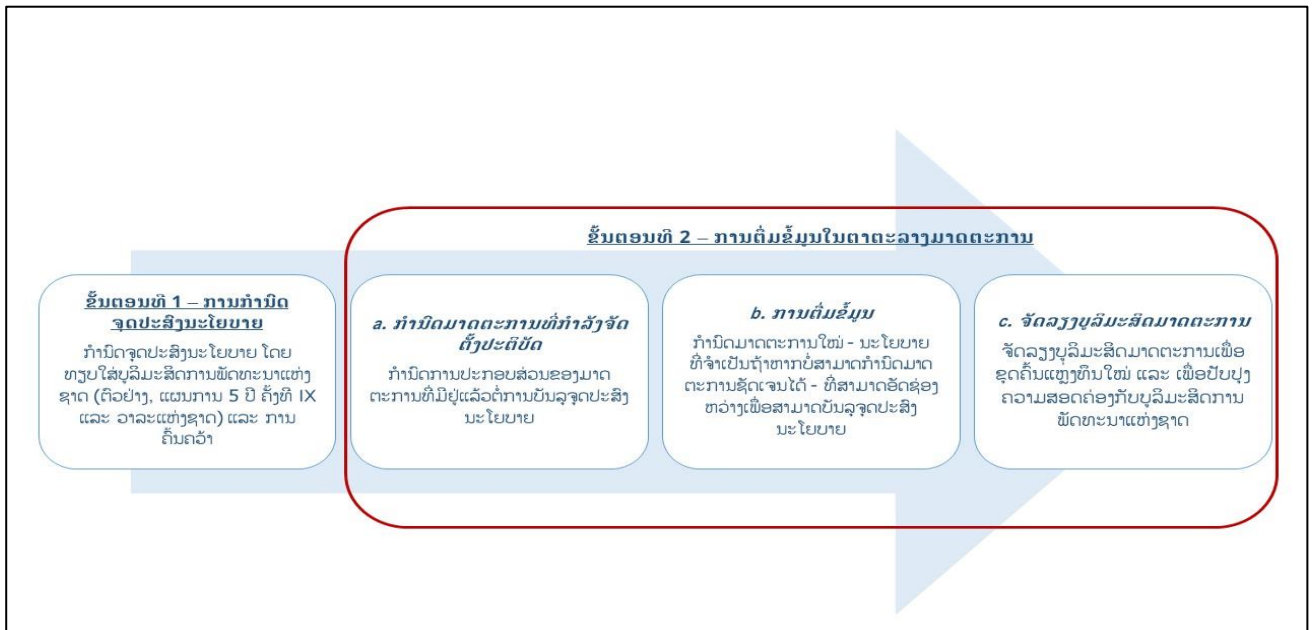
ທີ່ກ່າວມານີ້ ແລະ ເພື່ອກະກຽມໃຫ້ແກ່ຂັ້ນຕອນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ພາກຕົ້ນຕໍຂອງຍຸດທະສາດການເງິນແມ່ນໄດ້ກຳນົດໄປຕາມວິທີວິທະຍາລະອຽດ ທີ່ໄດ້ສັງລວມໄວ້ໃນຮູບພາບທີ 2:

- ▶ ພາຍໃຕ້ຂົງເຂດນະໂຍບາຍແຕ່ລະຢ່າງ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍຈຸດປະສົງ ເພື່ອສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຜົນທີ່ຄາດຫວັງໄວ້ ແລະ ທິດທາງການປ່ຽນແປງທີ່ຢາກໃຫ້ເກີດຂຶ້ນຂອງລັດຖະບານ ດ້ວຍການຜິຈາລະນາເຖິງຂອບນະໂຍບາຍທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ໂດຍສະເພາະ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນ ລວມທັງຜົນການຄົ້ນຄວ້າສະພາບການພັດທະນາຂະແໜງການເງິນຂອງ ສປປ ລາວ.
- ▶ ນອກຈາກນີ້, ຍັງໄດ້ກຳນົດຕາຕະລາງມາດຕະການ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະອຽດໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບຈຸດປະສົງສະເພາະ ແລະ ຂອບເຂດຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ. ໃນເບື້ອງຕົ້ນ, ການຕີມຕາຕະລາງດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ກຳນົດເອົາມາດຕະການທີ່ເລັ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ແລ້ວນັ້ນເຂົ້າເສຍກ່ອນ ກ່ອນທີ່ຄົ້ນຄວ້າຫຼາຍຊ່ອງຫວ່າງ ແລະ ກຳນົດມາດຕະການໃໝ່ຂຶ້ນມາເພື່ອອັດຊ່ອງຫວ່າງດັ່ງກ່າວ. ສະນັ້ນ, ຕາຕະລາງດັ່ງກ່າວຈຶ່ງຖືວ່າເປັນພາກທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ ຍ້ອນໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຈຸດປະສົງ ແລະ ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ໄດ້ຜ່ານການຕົກລົງເຫັນດີ ເຊັ່ນ:
 - ໄດ້ມີການຈັດສັນແບ່ງຕາມປະເພດຄື: ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ (ຕົວຢ່າງ: ດຳລັດໃໝ່); ເຄື່ອງມືການເງິນ (ຕົວຢ່າງ: ການອອກຜັນທະບັດໃໝ່); ເຄື່ອງມື ແລະ ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ (ຕົວຢ່າງ: ການນຳໃຊ້ລະບົບຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນການເງິນແບບເຊື່ອມສານ (IFMIS)); ການເສີມສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ (ຕົວຢ່າງ: ການຝຶກອົບຮົມພະນັກງານລັດຖະກອນ); ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ແລະ ການປະສານງານ (ຕົວຢ່າງ: ການສ້າງຄະນະກຳມະການໃໝ່ເພື່ອຮັບຜິດຊອບ INFF); ຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະ (ຕົວຢ່າງ: ການປັບປຸງການຄາດຄະເນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການວາງແຜນແຫ່ງຊາດ); ການກຳນົດນະໂຍບາຍ (ຕົວຢ່າງ: ການສ້າງຍຸດທະສາດໃໝ່ເພື່ອລະດົມການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ);
 - ການແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ບົດບາດຂອງລັດຖະບານ ທັງໃນຂັ້ນກົມ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ;
 - ກົນໄກການປະສານງານ; ແລະ
 - ກຳນົດເວລາ.

ໄດ້ເນັ້ນໜັກມາດຕະການບາງຢ່າງໃນຍຸດທະສາດການເງິນ ຍ້ອນບາງມາດຕະການສິ່ງຜະກະທົບຕໍ່ກະແສເງິນຫຼາຍແຫຼ່ງ ຈຶ່ງໄດ້ກຳນົດເຂົ້າຢູ່ໃນຫຼາຍຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ. ແຕ່ຢູ່ໃນຕາຕະລາງແມ່ນໄດ້ລະບຸມາດຕະການພຽງຄັ້ງດຽວ ແລະ ໄດ້ກຳນົດຢູ່ພາຍໃຕ້ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ສຸດ ແລະ ນອກນີ້ຍັງໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມກ່ຽວຂ້ອງກັບຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍອື່ນໆພ້ອມ.

ຮູບພາບທີ 1 - ຂະບວນການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນ

ຮູບພາບທີ 2 - ການກຳນົດຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການ

ການຄົ້ນຄວ້າ

ໃນລະຫວ່າງເດືອນເມສາ ຫາ ເດືອນຕຸລາ 2021, ເຊິ່ງເປັນໄລຍະຂອງການຄົ້ນຄວ້າ ໂດຍຜ່ານການປຶກສາ ຫາລື ທີ່ໄດ້ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈເປັນເອກະພາບກ່ຽວກັບສິ່ງທ້າທາຍດ້ານການເງິນລວມທັງກາລະໂອກາດ. ກະຊວງ ແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ເປັນຜູ້ນຳພາຂະບວນການດັ່ງກ່າວ ດ້ວຍການປະສານສົມທົບຢ່າງໃກ້ຊິດກັບພາກສ່ວນ ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດຖະບານ ໂດຍສະເພາະກະຊວງການເງິນ ແລະ ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ເປັນຕົ້ນ ສະຖາບັນການເງິນສາກົນ, ສະຫະພາບເອີຣົບ ແລະ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ທີ່ລ້ວນແລ້ວແຕ່ປະກອບສ່ວນ ອັນສຳຄັນໃນການສະໜອງຂໍ້ມູນ ແລະ ຮັບປະກັນຄຸນນະພາບຂອງການຄົ້ນຄວ້າ. ການອອກແບບການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຜົນການຄົ້ນຄວ້າແມ່ນໄດ້ສັງລວມໃນພາກນີ້ ແລະ ສາມາດເຂົ້າຫາຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມໄດ້ທີ່ຄູ່ມືກອງປະຊຸມໂຕະມິນ ລະດັບສູງ¹⁵.

ການອອກແບບ ແລະ ຂະບວນການຄົ້ນຄວ້າ

ບົດຄົ້ນຄວ້າສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນນຳໃຊ້ວິທີວິທະຍາແບບປະສົມປະສານ ເຊັ່ນ: ການຄົ້ນຄວ້າເອກະສານ, ການວິເຄາະຂໍ້ມູນການເງິນທີ່ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງສະໜອງໃຫ້, ການສຳພາດ ແລະ ການຈຳລອງສະຖິຕິ.

ຜົນການຄົ້ນຄວ້າທີ່ນຳສະເໜີໃນພາກນີ້ ແມ່ນໄດ້ຜ່ານການສືບທອນທີ່ກອງປະຊຸມລະດັບວິຊາການ ເພື່ອກະກຽມໃຫ້ແກ່ກອງປະຊຸມລະດັບສູງ ຄັ້ງວັນທີ 14-15 ຕຸລາ 2021 ແລະ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງທີ່ກອງປະຊຸມໂຕະມິນ ລະດັບສູງໃນວັນທີ 15 ພະຈິກ 2021 ເຊິ່ງໄດ້ສັງລວມເອົາການວິເຄາະທີ່ເປັນບ່ອນອົງພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການກະກຽມ ຍຸດທະສາດການເງິນ.

ບົດຄົ້ນຄວ້າ 2 ບົດ ເຫັນວ່າມີຄວາມກ່ຽວຂ້ອງສະເພາະ ກັບທຸກໆພາກຂອງຍຸດທະສາດການເງິນຄື:

- ການປະເມີນຮ່ວມກ່ຽວກັບສະພາບການເງິນຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ (“ບົດລາຍງານການເງິນ”)¹⁶, ໄດ້ຖືກເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນຄູ່ມືກອງປະຊຸມໂຕະມິນລະດັບສູງ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບແຫຼ່ງທຶນຕາມ ຫຼັກການ INFF ກ່ອນທີ່ຈະສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນ. ບົດຄົ້ນຄວ້ານີ້ກະກຽມໂດຍຊ່ຽວຊານຕ່າງປະເທດ ໂດຍການປຶກສາຫາລືໃກ້ຊິດກັບຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ເຊິ່ງໄດ້ຄາດຄະເນປະລິມານ ແລະ ການກະຈາຍກະແສເງິນ ທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການບັນລຸຈຸດປະສົງຂອງການພັດທະນາ;
- ການປະເມີນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ດຳເນີນໄປຄຽງຄູ່ກັບການວິເຄາະຮ່ວມກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສຳລັບບຸລິມະສິດການ ພັດທະນາແຫ່ງຊາດ ເຊິ່ງມີຈຸດປະສົງເພື່ອຕີລາຄາຊ່ອງຫວ່າງດ້ານການເງິນ (“ບົດລາຍງານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ”¹⁷). ແຕ່ຍ້ອນຄວາມຈຳກັດດ້ານຂໍ້ມູນ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍໃນຂັ້ນຕອນການວາງແຜນແຫ່ງຊາດ¹⁸, ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດສ້າງ ບົດຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບການປະເມີນດ້ານສະຖິຕິກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການດ້ານການເງິນເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ ແລະ ຈຸດສຸມຂອງ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແຕ່ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ ໄດ້ມີການເຮັດບົດ ຄົ້ນຄວ້າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ເພື່ອບັນລຸຄວາມຄືບໜ້າການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ (ຕົວຢ່າງ: ການຄິດໄລ່ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍແຜນ ພັດທະນາຂອງຂະແໜງການ) ແລະ ສາກົນແທນ (ຕົວຢ່າງ: ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສະເລ່ຍໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ). ພ້ອມກັນນີ້, ຍັງໄດ້ກະກຽມບົດແນະນຳກ່ຽວກັບ

¹⁵ ຄູ່ມືກອງປະຊຸມໂຕະມິນລະດັບສູງຄັ້ງທີ 13: ສັງລວມເອກະສານ, (2021)

¹⁶ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ, (2021)

¹⁷ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ, (2021)

¹⁸ ຂອບຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ບັບປຸງສຸດທ້າຍໃນໄຕມາດທຳອິດ ປີ 2021 ເຊິ່ງຕົວຊີ້ບອກຫຼາຍຕົວແມ່ນຂາດຂໍ້ມູນ ແລະ ຖານຂໍ້ມູນ. ຂອບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ແມ່ນຂໍ້ມູນຈຳເປັນໃນການປະເມີນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທາງສະຖິຕິ.

ການຄາດຄະເນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສໍາລັບການວາງແຜນການ 5 ປີ ຮອບຕໍ່ໄປ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບບົດຮຽນທີ່ດີທີ່ສຸດຂອງສາກົນ.

ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບການເງິນ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍມີຄວາມສົມບູນຂຶ້ນຕື່ມຍ້ອນມີຂໍ້ມູນສະໜັບສະໜູນຈາກບາງບົດຄົ້ນຄວ້າສະເພາະຊັ້ນ:

- ບົດຄົ້ນຄວ້າໄດ້ສຶກສາຂໍ້ເສຍ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງມາດຕະການແຊກແຊງສາທາລະນະສຸກໃນຂົງເຂດສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນຜັນ (SRH) ແລະ ໂພຊະນາການ, ສຸຂະພາບແມ່, ເດັກເກີດໃໝ່, ໄວໜຸ່ມ ແລະ ເດັກນ້ອຍ (NMNCAH) (“ກໍລະນີການລົງທຶນໃນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ”¹⁹). ບົດຄົ້ນຄວ້າດັ່ງກ່າວໄດ້ສະໜອງຂໍ້ມູນສໍາຄັນ ໃຫ້ແກ່ພາກການເງິນສາທາລະນະສຸກຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ ແລະ ຍັງເປັນເຄື່ອງມືດ້ານວິທີວິທະຍາ ເພື່ອເພີ່ມທະວີປະສິດທິພາບໃນການຈັດສັນການລົງທຶນ ທີ່ສາມາດນໍາໄປໃຊ້ໄດ້ໃນຂະແໜງການອື່ນໆນອກຈາກຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ;
- ໄດ້ມີບົດວິເຄາະ ກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການພັນທະບັດລາວຂອງຕະຫຼາດປະເທດໄທ ດ້ວຍການວິເຄາະຂໍ້ມູນເປີດເຜີຍກ່ຽວກັບພັນທະໃນການຊໍາລະ ແລະ ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມຈາກຕະຫຼາດທຶນ (“ບົດລາຍງານພັນທະບັດ”²⁰) ທີ່ກະກຽມໂດຍ ກອງທຶນພັດທະນາທຶນແຫ່ງ ສະຫະປະຊາຊາດ ເຊິ່ງໄດ້ສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄວາມທ້າທາຍໃນການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍສະເພາະການສະໜອງການເງິນດ້ວຍການອອກພັນທະບັດ;
- UNDESA ໄດ້ເຮັດບົດວິເຄາະກ່ຽວກັບການເງິນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດໃນການລະດົມທຶນຈາກກອງທຶນສາກົນ ເພື່ອສະໜອງງົບປະມານໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງບຸລິມະສິດການແກ້ໄຂການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (“ບົດລາຍງານການເງິນສໍາລັບການແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ”²¹).

ຜົນການຄົ້ນຄວ້າລວມ

ມີຜົນການຄົ້ນຄວ້າ 2 ຢ່າງທີ່ສໍາຄັນ ທີ່ຕິດພັນກັບທຸກໆແຫຼ່ງທຶນຍ້ອນປະກອບສ່ວນຫຼວງຫຼາຍຂອງກະແສເງິນຫຼາຍແຫຼ່ງ ເຊິ່ງຄວາມກ່ຽວຂ້ອງຜົນການຄົ້ນຄວ້າຕໍ່ຍຸດທະສາດການເງິນແມ່ນໄດ້ສັງລວມໄວ້ຂ້າງລຸ່ມນີ້:

- ບົດລາຍງານການເງິນໄດ້ລະບຸວ່າ ໃນປີ 2020 ກະແສເງິນແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບ 47.3% ຂອງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນຂອງ ປີ 2020 (GDP)²², ເຊິ່ງໃນນີ້ ການກະຈາຍກະແສເງິນແມ່ນສາມາດສັງລວມໄດ້ຄື:

ຕາຕະລາງທີ 2 – ການກະຈາຍຂອງກະແສເງິນ

	ພາຍໃນ	ສາກົນ
ພາກລັດ	15.7% ຂອງ GDP	3.1% ຂອງ GDP
ເອກະຊົນ	21.7% ຂອງ GDP	7.5% ຂອງ GDP

¹⁹ UNFPA, ກໍລະນີລົງທຶນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ: ຈັດລຽງບຸລິມະສິດການລົງທຶນສາທາລະນະສຸກເພື່ອພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, (2022)

²⁰ UNCDF, ບົດລາຍງານພັດທະນາບັດລັດຖະບານ ສປປ ລາວ, (2021)

²¹ UNDESA, ສ້າງບົດແນະນຳຍຸດທະສາດສໍາລັບການເງິນເພື່ອແກ້ໄຂການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ສ້າງຄວາມກົມກຽວລະຫວ່າງການເງິນເພື່ອແກ້ໄຂການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການພັດທະນາກະສິກໍາພາຍຫຼັງໂຄວິດ-19, (2021)

²² ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ລາຍຈ່າຍສໍາລັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, (2021)

ການຕີລາຄາຄວາມໝາຍຕົວເລກຂ້າງເທິງນີ້ ແມ່ນຕ້ອງມີຄວາມລະມັດລະວັງ. ຖ້າເບິ່ງຕົວເລກໃນ ຕາຕະລາງແລ້ວ ຈະເຫັນວ່າ ເພື່ອບັນລຸບູລິມະສິດການພັດທະນາ ຈະຕ້ອງການການລົງທຶນປະມານ 20-30% ຂອງ GDP²³, ເຊິ່ງອີງໃສ່ຂໍ້ມູນນີ້ກໍ່ຖືວ່າ ສປປ ລາວ ມີຊັບພະຍາກອນພຽງພໍໃນການບັນລຸ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX. ຕົວເລກດັ່ງກ່າວແມ່ນສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງກະແສເງິນທີ່ມາຈາກທຸກແຫຼ່ງ. ODA ຫຼື ການໂອນເງິນກັບປະເທດ ເຖິງວ່າອາດຖືກຈັດເປັນ “ການເງິນເພື່ອການພັດທະນາ”, ແຕ່ບົດລາຍງານການເງິນພັດໄດ້ລະບຸວ່າ ງົບປະມານລັດ ແມ່ນບໍ່ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບບູລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ ເຊິ່ງໃນນີ້ໄດ້ອະທິບາຍເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບບັນຫາ ການຊໍາລະໜີ້ສິນ ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການຫຼຸດລົງຂອງງົບປະມານລົງທຶນ ເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ຂາດຄວາມ ກົມກຽວລະຫວ່າງການຈັດສັນງົບປະມານ ແລະ ລະດັບຄາດໝາຍການພັດທະນາທີ່ຕັ້ງໄວ້ ແຕ່ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ ການລົງທຶນເອກະຊົນເຫັນວ່າມີທ່າແຮງໃນການສ້າງຄວາມສອດຄ່ອງກັບການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ ໃນລະດັບ ທີ່ຕົກວ່າ. ເວົ້າສະເພາະແລ້ວ, ບົດລາຍງານການເງິນໄດ້ທົບທວນກ່ຽວກັບແຫຼ່ງທຶນພາກເອກະຊົນ ແລະ ເຫັນວ່າມີ ຄວາມສາມາດ ໃນການທີ່ສ້າງຄວາມກົມກຽວກັບບູລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດໄດ້ຫຼາຍຢັ້ງຢືນ ຖ້າຫາກວ່າມີ ລະບຽບການ, ນະໂຍບາຍອໍານວຍຄວາມສະດວກການດໍາເນີນທຸລະກິດ ແລະ ມາດຕະການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ທີ່ຄົບຖ້ວນ.

ສະນັ້ນ ເຖິງແມ່ນວ່າທ່າແຮງຂອງການເງິນເພື່ອການພັດທະນາ ອາດຢູ່ໃນລະດັບສູງກວ່າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງ ບູລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດກໍ່ຕາມ ແຕ່ໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ ປະລິມານການເງິນເພື່ອການພັດທະນາທີ່ ສະໜອງໄດ້ຕົວຈິງແມ່ນຂ້ອນຂ້າງຕໍ່າ. ອີກຜົນການຄົ້ນຄວ້າໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນຂອງບົດລາຍງານການປະເມີນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແມ່ນ: ຄວາມຕ້ອງການດ້ານການເງິນເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແມ່ນເກີນຄວາມສາມາດ ງົບປະມານທີ່ມີຢູ່, ຈຶ່ງເປັນເຫດຜົນສໍາຄັນໃນການສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນຂຶ້ນມາ ເພື່ອເພີ່ມທະວີປະລິມານການເງິນ ເພື່ອການພັດທະນາ ຄຽງຄູ່ກັບຮັບປະກັນຄວາມສອດຄ່ອງກະແສການເງິນກັບແຜນແຫ່ງຊາດ²⁴.

- ຄຸນລັກສະນະຂອງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ທີ່ຕິດພັນກັບການຮັບປະກັນຄວາມຄົບໜ້າການພັດທະນາເຊັ່ນ: ການລົງທຶນ ຂະແໜງສັງຄົມ, ການສະໜອງງົບປະມານໃຫ້ວຽກງານສາທາລະນະປະໂພກ, ການປະຕິຮູບວຽກງານບໍລິຫານ (ໄດ້ກໍານົດໃນພາກລຸ່ມນີ້) ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຖືກຂັບເຄື່ອນໂດຍງົບປະມານລັດ ແລະ ODA ຫຼື ຈົນກວ່າສະພາບ ການດໍາເນີນທຸລະກິດຈະເອື້ອອໍານວຍກວ່າເກົ່າ ເຊິ່ງຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແຕ່ອາດໃຊ້ເວລາໃນການໄດ້ຮັບຜົນຕອບຮັບຕົວຈິງ²⁵. ຄາດໝາຍໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກ ສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ໃນ ປີ 2026 ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການກະກຽມ ແລະ ຄາດຄະເນຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ໂດຍສະເພາະ ໃນສະພາບທີ່ເກັບລາຍຮັບໄດ້ຕໍ່າ ແລະ ພາລະໜີ້ສິນທີ່ສູງ. ຍ້ອນສາເຫດດັ່ງກ່າວ ຍຸດທະສາດ ການເງິນຈຶ່ງສຸມໃສ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການທີ່ສາມາດດໍາເນີນການໄດ້ໂດຍໄວ ເພື່ອເພີ່ມທະວີການເກັບ ລາຍຮັບ ແລະ ປັບປຸງຄວາມມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມມີປະສິດທິຜົນລາຍຈ່າຍພາກລັດ ແລະ ODA, ລວມທັງການປັບປຸງນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການ ເພື່ອສົ່ງເສີມສະພາບແວດລ້ອມການລົງທຶນ ແລະ ການຄ້າທີ່ ຕິດພັນກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ.

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການພັດທະນາ

ຍ້ອນບໍ່ສາມາດຄາດຄະເນຂໍ້ມູນສະຖິຕິດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມຂອງ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຈຶ່ງໄດ້ສ້າງບົດຄົ້ນຄວ້າຂຶ້ນເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ.

²³ ຍ້ອນຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານຂໍ້ມູນ ອາດເຮັດໃຫ້ການຕີລາຄາມີຄວາມຈໍາກັດ.

²⁴ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ລາຍຈ່າຍສໍາລັບບູລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, (2021)

²⁵ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ລາຍຈ່າຍສໍາລັບບູລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, (2021)

ບົດຄົ້ນຄວ້າໄດ້ສຸມໃສ່ການຄາດຄະເນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍດ້ານການເງິນ²⁶ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມເພື່ອທຳຄວາມເຂົ້າໃຈວ່າ ວຽກງານໃດທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະ ກະແສການເງິນໃດ ຈະສາມາດປະກອບສ່ວນໄດ້ ດ້ວຍການຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການການລົງທຶນລວມແຫ່ງຊາດ ແລະ ສາກົນ. ໂດຍລວມແລ້ວ ບົດຄົ້ນຄວ້ານີ້ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ: (1) ຄວາມຕ້ອງການໃນການລົງທຶນແມ່ນຢູ່ລະດັບສູງ ເຊິ່ງມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ຍາກທີ່ຈະລົງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ²⁷ ໃນສັດສ່ວນ 20-30% ຂອງ GDP ເພື່ອບັນລຸແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໄດ້; (2) ບົດບາດຂອງງົບປະມານລັດໃນການຂັບເຄື່ອນການພັດທະນາ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການເພີ່ມຂຶ້ນລາຍຮັບແຫ່ງລັດຫຼາຍພໍສົມຄວນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງລາຍຈ່າຍຢ່າງມີຈຸດສຸມ; (3) ບາງເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ເຫັນວ່າງົບປະມານບໍ່ພຽງພໍ ເຊັ່ນ: ເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ ທີ 2 (ທີ່ຕິດພັນກັບວຽກງານສາທາລະນະສຸກ, ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແລະ ປົກປ້ອງສັງຄົມ) ແລະ ເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 4 (ທີ່ຕິດພັນກັບການເຕີບໂຕສີຂຽວ, ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ).

ຜົນການຄົ້ນຄວ້າສະເພາະແບ່ງຕາມເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແມ່ນສາມາດສັງລວມໄດ້ດັ່ງນີ້²⁸:

► **ເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 1: ການເຕີບໂຕເສດຖະກິດທີ່ຍືນຍົງ:**

- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍດ້ານການເງິນເພື່ອປະຕິຮູບວຽກງານບໍລິຫານ, ການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ ແລະ ການຍົກລະດັບຂອງລະບົບຕ່າງໆ ແມ່ນອາດບໍ່ສູງປານໃດ ແຕ່ການປະຕິຮູບລັດວິສາຫະກິດອາດໃຊ້ງົບປະມານສູງ ແລະ ມີຄວາມທ້າທາຍດ້ານວິຊາການ;
- ການບັນລຸເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 1 ແມ່ນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການລົງທຶນໃນລະດັບສູງ ທີ່ເກີນຄວາມສາມາດໃນການສະໜອງງົບປະມານລັດ ເຊິ່ງການເຕີບໂຕສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວແມ່ນຂັບເຄື່ອນໂດຍພາກເອກະຊົນ. ອີງໃສ່ບົດຮຽນຜ່ານມາເຫັນວ່າ ການອອກມາດຕະການເພື່ອສົ່ງເສີມການລົງທຶນໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ງົບປະມານລັດຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງທົບທວນຄືນກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍໃນການດຶງດູດການລົງທຶນເພື່ອຈຳກັດຂໍ້ເສຍປຽບດ້ານການເງິນ;
- ການຄາດຄະເນໃນໄລຍະບໍ່ດົນມານີ້ ແລະ ການຄາດຄະເນທີ່ແນ່ນອນສຳລັບການລົງທຶນລວມ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນເພື່ອສຶກສາຄວາມກ່ຽວເນື່ອງກັນລະຫວ່າງການລົງທຶນ ແລະ ການເຕີບໂຕ ເພື່ອປະເມີນຄວາມຕ້ອງການການລົງທຶນ.

²⁶ ບົດຄົ້ນຄວ້າສຶກສາກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍດ້ານການເງິນ ຫຼື ຄວາມຕ້ອງການໃນການລົງທຶນ. ມູນຄ່າລາຍຈ່າຍນີ້ແມ່ນເພື່ອບັນລຸບຸລິມະສິດນະໂຍບາຍສະເພາະໃດໜຶ່ງ (ຕົວຢ່າງ: ການບັນລຸຄາດໝາຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຈະຕ້ອງໃຊ້ງົບປະມານ 2% ຂອງ GDP). ການທົບທວນຄືນບໍ່ໄດ້ລິ້ງເລິກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເສດຖະກິດ (ຕົວຢ່າງ: ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍແກ້ໄຂການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຄິດໄລ່ເປັນ % ຂອງ GDP ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນແຕ່ລະປີ), ຄ່າເສຍໂອກາດ ຫຼື ຄ່າເສຍຫາຍທີ່ບໍ່ລົງມືປະຕິບັດ (ຕົວຢ່າງ: ການບໍ່ລົງທຶນໃສ່ການແກ້ໄຂປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຈະສ້າງຄ່າເສຍຫາຍມູນຄ່າ % ຂອງ GDP), ຫຼື ຄ່າເສຍຫາຍເສດຖະກິດສັງຄົມ (ຕົວຢ່າງ, ຜົນກະທົບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຈະສ້າງຄວາມເສຍຫາຍດ້ານສູນເສຍຊີວິດ ຍ້ອນການສະພາບອາກາດທີ່ຜັນຜວນ).

²⁷ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ລາຍຈ່າຍສຳລັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, (2021)

²⁸ ບັນດາເອກະສານອ້າງອີງສຳລັບບົດຄົ້ນຄວ້າເຫຼົ່ານີ້ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ທີ່: ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ລາຍຈ່າຍສຳລັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ – ຄວາມຕ້ອງການໃນການລົງທຶນສຳລັບ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX - ເອກະສານອ້າງອີງ, (2021)

► **ເປົ້າໝາຍທີ 2: ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ:**

- ແຜນພັດທະນາຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ແລະ ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ທັງຍັງໄດ້ສະໜອງຂໍ້ມູນການຄາດຄະເນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ເພື່ອບັນລຸບູລິມະສິດທີ່ກຳນົດໄວ້. ຄວາມຕ້ອງການການລົງທຶນຂອງທັງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ແລະ ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ລວມກັນແລ້ວແມ່ນປະມານ 4.4% ຂອງ GDP ຕໍ່ປີ²⁹. ຕົວເລກດັ່ງກ່າວ ເຫັນວ່າຕໍ່າເມື່ອ ສົມທຽບກັບມາດຕະຖານສາກົນ ໂດຍສະເພາະ ບໍ່ພຽງພໍໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ທີ່ຕິດພັນກັບຂະແໜງດັ່ງກ່າວ. ໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວ ປະເທດໃນຂົງເຂດອາຊີ-ປາຊີຟິກ ຕ້ອງການການລົງທຶນ 4.7% ຂອງ GDP ເຂົ້າໃນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ³⁰. ອີງຕາມ ຂອບການປະຕິບັດງານການສຶກສາ ຮອດປີ 2030 ຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ກຳນົດເອົາມາດຖານດ້ານການເງິນເພື່ອການສຶກສາຄື ລັດຖະບານຕ້ອງ ຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ວຽກງານສຶກສາໃນລະດັບ 4-6% ຂອງ GDP ແລະ/ຫຼື 15-20% ຂອງລາຍຈ່າຍລັດ³¹.

ກ່ອງທີ 1 – ກໍລະນີລົງທຶນໃນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ

ໃນໄລຍະການຄົ້ນຄວ້າຍຸດທະສາດການເງິນ, ອົງການ UNFPA ໄດ້ສະໜັບສະໜູນການວິເຄາະການຄາດຄະເນຜົນໄດ້ ແລະ ຜົນເສຍເສດຖະກິດ-ສັງຄົມໃນກໍລະນີລົງທຶນໃນວຽກງານສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ວຽກງານ ໂພຊະນາການ, ສຸຂະພາບແມ່, ເດັກເກີດໃໝ່, ເດັກນ້ອຍ ແລະ ໄວໜຸ່ມ.

- ບົດຄົ້ນຄວ້າໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ກິດຈະກຳເພື່ອບັນລຸຄາດໝາຍສູ່ຊັ້ນໄດ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນຂອງວຽກງານການວາງແຜນຄອບຄົວ ແລະ ວຽກງານໂພຊະນາການ, ສຸຂະພາບແມ່, ເດັກເກີດໃໝ່, ເດັກນ້ອຍ ແລະ ໄວໜຸ່ມ ໃນ ສປປ ລາວ ພາຍໃນປີ 2030 ແມ່ນມີ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຍັງສາມາດສ້າງຜົນຕອບແທນດ້ານເສດຖະກິດໃນມູນຄ່າ 6 ໂດລາສະຫະລັດ ຕໍ່ການລົງທຶນທຸກໆ 1 ໂດລາສະຫະລັດ;
- ການວິເຄາະຍັງໄດ້ແນະນຳໃຫ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳ ທີ່ມີປະສິດທິພາບດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສຸດຢູ່ໃນແຂວງທີ່ມີ ບັນຫາໜັກໜ່ວງກວຽວກັບອັດຕາການລອດເຫຼືອຂອງແມ່, ເດັກເກີດໃໝ່ ແລະ ເດັກ. ເຫດຜົນທີ່ແນະນຳວິທີການນີ້ແມ່ນຍ້ອນ ຄວາມຈຳເປັນກັບສະພາບຄ່ອງຂອງງົບປະມານ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນໃນການຍົກສູງປະສິດທິພາບໃນການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນ ໃຫ້ບັນດາແຂວງ ແລະ ເມືອງ;
- ການລົງທຶນທີ່ໃຫ້ຜົນຕອບແທນສູງສຸດແມ່ນຮັບປະກັນສິດທິໃນການວາງແຜນຄອບຄົວຢູ່ໃນທຸກແຂວງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການຖືພາ ທີ່ບໍ່ໄດ້ວາງແຜນ. ການຫຼີກລ້ຽງການຖືພາທີ່ບໍ່ຕ້ອງການຍັງສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ຈຳເປັນຕໍ່ກິດຈະກຳອື່ນໆ ແລະ ສ້າງ ຜົນປະໂຫຍດດ້ານເສດຖະກິດ ດ້ວຍການເພີ່ມທະວີການປະກອບສ່ວນໃນກຳລັງແຮງງານ ລວມທັງເວລາເພີ່ມເຕີມໃນການ ເຂົ້າເຖິງການສຶກສາຂອງໄວໜຸ່ມ ແລະ ເພີ່ມລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງຕະຫຼອດຊີວິດ. ພ້ອມນີ້, ການຍົກລະດັບການວາງແຜນຄອບຄົວ ສາມາດປະກອບສ່ວນໃນການຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການຕາຍຂອງແມ່ ແລະ ເດັກ ແລະ ປັບປຸງຕົວຊີ້ບອກອື່ນໆທີ່ຕິດພັນກັບ ສາທາລະນະສຸກ ແລະ ໂພຊະນາການ (ຄວາມສູງບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ) ຍ້ອນຄວາມສູງໃນການຖືພາຫຼຸດລົງ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ທາງບວກມາຈາກການເກີດລູກຫ່າງ ແລະ ການອອກລູກທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ເຊັ່ນ: ນ້ຳໜັກຕອນເກີດທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານ;
- ເຖິງວ່າກິດຈະກຳບາງຢ່າງທີ່ກຳນົດໃນບົດສຶກສານີ້ຈະມີສັດສ່ວນຜົນໄດ້-ຜົນເສຍແຕກຕ່າງກັນ ເຊິ່ງບາງໜ້າວຽກ ຜົນໄດ້ອາດສູງ ກວ່າຜົນເສຍ ແລະ ບາງວຽກຜົນເສຍກໍອາດສູງກວ່າຜົນໄດ້ກໍຕາມ ແຕ່ທຸກກິດຈະກຳລ້ວນແຕ່ມີຄວາມຈຳເປັນເພື່ອໃຫ້ສາມາດ ບັນລຸຄາດໝາຍຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ. ຂັ້ນຕອນທີ່ສຳຄັນໃນການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ມີຢ່າງຈຳກັດແມ່ນການກຳນົດ ກິດຈະກຳທີ່ມີປະສິດທິພາບສູງສຸດດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ເພື່ອໃຫ້ແຕ່ລະແຂວງສາມາດບັນລຸຕົວຊີ້ບອກຂອງແຂວງຕົນໄດ້ ດ້ວຍການນຳໃຊ້ວິທີການທີ່ນຳສະເໜີໃນການວິເຄາະນີ້.

²⁹ ການສ້າງແຜນຂອງ 2 ຂະແໜງການນີ້ແມ່ນອີງໃສ່ການຄາດຄະເນງົບປະມານທີ່ໄດ້ຮັບໃນລະດັບຕໍ່າ ແລະ ອາດຫຼຸດລົງຕື່ມອີກ.

³⁰ ທ່ານ Stenberg ແລະ ຜູ້ຂຽນອື່ນໆ, ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ລະບົບສຸຂະພາບເພື່ອການຫັນປ່ຽນໄປສູ່ການບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງດ້ານ ສຸຂະພາບ (...), (2017)

³¹ UNESCO ແລະ ຜູ້ຂຽນອື່ນໆ, ຖະແຫຼງການອິນຊອນ ແລະ ຂອບປະຕິບັດງານຂອງເປົ້າໝາຍ SDG 4, (2016)

► **ເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 3: ຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີຂອງປະຊາຊົນ:**

- ອົງການ UNFPA ໄດ້ປະມານວ່າການຍົກລະດັບວຽກງານສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນຜົນ ແລະ ວຽກງານໄພຊະນາການ, ສຸຂະພາບແມ່, ເດັກເກີດໃໝ່, ເດັກນ້ອຍ ແລະ ໄວໜຸ່ມ ແມ່ນຕ້ອງໃຊ້ງົບປະມານເພີ່ມເຕີມອີກ 109 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດໃນໄລຍະ 2021-2030³² (ເບິ່ງກ່ອງທີ 1);
- ເຖິງແມ່ນວ່າງົບປະມານ ຈະມີຄວາມສໍາຄັນກໍ່ຕາມ ແຕ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ເພື່ອບັນລຸຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ແມ່ນຕ້ອງການການລົງທຶນ ແລະ ການປະຕິບັດຜັນທະດ້ານການເມືອງ ລວມທັງການປ່ຽນແປງດ້ານນິຕິກຳ, ລະບຽບການ ແລະ ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ, ທັດສະນະຄະຕິ ແລະ ການກຳນົດມາດຖານຂອງສັງຄົມ;
- ການຄິດໄລ່ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສໍາລັບການປົກປ້ອງສັງຄົມ ເຊິ່ງປະເມີນໂດຍ ອົງການແຮງງານສາກົນ (ILO) ຄາດຄະເນວ່າວຽກງານດັ່ງກ່າວແມ່ນຈະກວມຄ່າໃຊ້ຈ່າຍປະມານ 0.1-0.15% ຂອງ GDP ຕໍ່ປີ³³.
- ການເກັບກູ້ລະເບີດທີ່ບໍ່ທັນແຕກ ແມ່ນຕ້ອງໃຊ້ງົບປະມານ 105 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ຕໍ່ປີ ຫຼື ເທົ່າກັບປະມານ 0.5% ຂອງ GDP ຕໍ່ ປີ³⁴.

► **ເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 4: ການປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ:**

- ອົງການຄາດຄະເນສາກົນ, ການລົງທຶນໃສ່ໂຄງລ່າງສີຂຽວ ແລະ ມີຄວາມທົນທານແມ່ນສະເລ່ຍປະມານ 4-5% ຂອງ GDP ສໍາລັບປະເທດທີ່ມີລາຍຮັບຕໍ່າ ແລະ ປານກາງ ຫຼື ເທົ່າກັບປະມານ 1 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດຕໍ່ປີ³⁵;
- ຄາດຄະເນການປົກປ້ອງຊີວະນານາຊີນສາກົນຈະກວມປະມານ 0.3% ຂອງ GDP ຕໍ່ປີ ເຊິ່ງຖ້າຄິດໄລ່ເປັນມູນຄ່າ ສໍາລັບ ສປປ ລາວ ແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບ 60 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດຕໍ່ ໃນ ປີ 2020³⁶;
- ການລາຍງານແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ 2021 ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບຈຸດປະສົງຂອງ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ເຊິ່ງໃນນີ້ໄດ້ຄາດຄະເນງົບປະມານເຂົ້າໃນການລົງທຶນໃສ່ວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈະຢູ່ໃນລະດັບ 4.8 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດພາຍໃນ ປີ 2030 ຫຼື ປະມານ 500 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ຕໍ່ປີ (ປະມານ 2.5% ຂອງ GDP ຕໍ່ປີ)³⁷;
- ເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 4 ຍັງໄດ້ສັງລວມເອົາການປ່ຽນແປງດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການ ແລະ ການລົງທຶນເພື່ອສິ່ງເສີມການປ່ຽນແປງແນວໂນ້ມການຜະລິດ ແລະ ການບໍລິໂພກ ເຊິ່ງບໍ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງ ແລະ ຈະຊ່ວຍ (1) ເກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການປ່ອຍມົນລະພິດ ແລະ (2) ສິ່ງເສີມການເງິນພາກເອກະຊົນເພື່ອຄວາມຍືນຍົງ;
- ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ ແລະ ການໂອນຖ່າຍຄວາມຮູ້ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນ ໃນການສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຊັບພະຍາກອນການເງິນໃດໜຶ່ງ ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຢູ່ພາກລັດ.

► **ເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 5: ການຮ່ວມມື ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ:**

- ເວົ້າລວມແລ້ວ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສໍາລັບເປົ້າໝາຍນີ້ແມ່ນມີມູນຄ່າສູງສຸດ ເມື່ອທຽບໃສ່ເປົ້າໝາຍອື່ນໆທີ່ນອນຢູ່ໃນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX;
- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 5 ແມ່ນມີມູນຄ່າສູງກວ່າລາຍຈ່າຍລົງທຶນຂອງລັດຖະບານ ແລະ ODA ທີ່ຈະສະໜອງ. ການປະເມີນສາກົນຫຼາຍຢ່າງໄດ້ຕີລາຄາວ່າງົບປະມານລົງທຶນໂຄງລ່າງຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນ

³² UNFPA, ກໍລະນີລົງທຶນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ: ຈັດລຽງບຸລິມະສິດການລົງທຶນສາທາລະນະເພື່ອຜັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, (2022)
³³ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍເສດຖະກິດ, ການປະເມີນລາຍຈ່າຍສໍາລັບແຜນງານປ້ອງກັນສັງຄົມ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, (2020)
³⁴ ການຄິດໄລ່ນີ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງບົດລາຍງານການປະເມີນລາຍຈ່າຍ.
³⁵ ທະນາຄານໂລກ, ກ່າວຂ້າມຊ່ອງຫວ່າງ: ບັນດາປະເທດຈະສາມາດສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ຈໍາເປັນ ຄຽງຄູ່ກັບການປົກປ້ອງໂລກໄດ້ຄືແນວໃດ, (2019)
³⁶ ເຄືອຂ່າຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ການຄິດໄລ່ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເປົ້າໝາຍ SDG ແລະ ການເງິນສໍາລັບປະເທດກໍາລັງພັດທະນາທີ່ມີລາຍໄດ້ຕໍ່າ, (2019)
³⁷ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, (2021)

ຄາດວ່າຢູ່ລະດັບລະຫວ່າງ 1 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດ ຫຼື 5% ຂອງ GDP ປີ 2020 (ຕໍ່າກວ່າການຄາດຄະເນຂອງ ທະນາຄານໂລກ³⁸) ຫາ 2 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດ ຫຼື 10% ຂອງ GDP (ສູງກວ່າການຄາດຄະເນຂອງກອງທຶນການ ເງິນສາກົນ³⁹) ຕໍ່ປີ ໃນໄລຍະ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ການຄິດໄລ່ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍດັ່ງກ່າວ ສາມາດສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມທຶນຮອນຈາກພາກເອກະຊົນ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທັງໝົດຈຶ່ງບໍ່ແມ່ນພາລະ ແບກຫາບຂອງງົບປະມານລັດແຕ່ຢ່າງດຽວ;

- ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ ມີທັງຜົນໄດ້ຜົນເສຍໃນການອະນຸມັດການສຳປະທານທີ່ດິນເພື່ອດຶງດູດການລົງທຶນເອກະຊົນ ແລະ ການຮັກສາສະຖຽນລະພາບເສດຖະກິດມະຫາພາກ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 1 ແລະ ທີ 4.

► **ເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 6: ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບໍລິຫານລັດທີ່ດິນ**

- ການປັບປຸງປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນພາກລັດແມ່ນຕ້ອງມີການລົງທຶນຈາກພາກລັດຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ (ພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ) ຕາມບົດຮຽນໃນໄລຍະຜ່ານມາ. ການຄາດຄະເນສາກົນສຳລັບບຸລິມະສິດການຄຸ້ມຄອງ ບໍລິຫານລັດໃນທຸກໆເປົ້າໝາຍ ແມ່ນຕ້ອງການການລົງທຶນ 6% ຂອງ GDP ຕໍ່ປີ ຫຼື ເທົ່າກັບ 1.2 ຕື້ໂດລາ ສະຫະລັດ ສຳລັບ ສປປ ລາວ ໃນປີ 2020⁴⁰;
- ສຳລັບປະເທດລາຍຮັບຕໍ່າ, ການບັນລຸຄາດໝາຍຍຸຕິທຳ ແມ່ນມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ 20 ໂດລາສະຫະລັດ ຕໍ່ຄົນ ເພື່ອສາມາດເຂົ້າສູ່ເຖິງຂະບວນການຍຸຕິທຳຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ສຳລັບປະເທດລາຍຮັບປານກາງແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບ 64 ໂດລາສະຫະລັດຕໍ່ຄົນ. ອີງໃສ່ຂໍ້ ມູນດັ່ງກ່າວແລ້ວ ສຳລັບ ສປປ ລາວ ແມ່ນຕ້ອງລົງທຶນປະມານ 146-467 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດຕໍ່ປີ ຫຼື ເທົ່າກັບປະມານ 0.7-2.5% ຂອງ GDP⁴¹;
- ບຸລິມະສິດຂອງນະໂຍບາຍຫຼາຍຢ່າງ ກໍ່ບໍ່ໄດ້ຕ້ອງການການລົງທຶນທີ່ສູງ ຍ້ອນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຕິດພັນກັບນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການ ຈຶ່ງຕ້ອງການພຽງການຊ່ວຍເຫຼືອວິຊາການສະເພາະເຈາະຈົງ.

ແຫຼ່ງການເງິນ

ຜົນການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບແຫຼ່ງການເງິນແຕ່ລະແຫຼ່ງ ແມ່ນໄດ້ຜ່ານການສົນທະນາ ແລະ ປັບປຸງກັບ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຫຼາຍຄັ້ງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການມີຄວາມສອດຄ່ອງທີ່ສຸດ ແລະ ສາມາດສັງລວມໄດ້ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

► **ການເງິນພາກລັດພາຍໃນ**

ຜົນການຄົ້ນຄວ້າ 4 ຢ່າງ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນບົດລາຍງານການເງິນ ແລະ ບົດລາຍງານພັນທະບັດຂອງ ອົງການ UNCDF ເຊິ່ງໄດ້ຜ່ານການປຶກສາຫາລື ແລະ ປັບປຸງເພີ່ມເຕີມທີ່ກອງປະຊຸມສຳມະນາຫຼາຍຄັ້ງ ກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ກອງປະຊຸມລະດັບສູງ:

- ການເພີ່ມທະວີລາຍຮັບແຫ່ງລັດ ແມ່ນເປັນຈຸດປະສົງທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ. ການເກັບ ລາຍຮັບລັດໃນປະຈຸບັນແມ່ນບໍ່ພຽງພໍສຳລັບການບັນລຸ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX. ອີງຕາມການຄາດຄະເນຂອງ ບົດລາຍງານການເງິນ ເຫັນວ່າ ລາຍຮັບ ໂດຍສະເພາະລາຍຮັບຈາກອາກອນແມ່ນຕ້ອງຂະຫຍາຍຕົວຈາກ 9% ໃນປີ 2020 ມາເປັນ 16% ໃນໄລຍະທ້າຍຂອງ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX⁴². ສອງເອກະສານ ທັງແຜນການ

³⁸ ທະນາຄານໂລກ, ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງການບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, (2020)
³⁹ IMF, ນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ການພັດທະນາ: ການລົງທຶນດ້ານຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, ສັງຄົມ ແລະ ໂຄງລ່າງເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍ SDG, (2019)
⁴⁰ ເຄືອຂ່າຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ການຄິດໄລ່ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເປົ້າໝາຍ SDG ແລະ ການເງິນສຳລັບປະເທດກຳລັງພັດທະນາທີ່ມີລາຍໄດ້ຕໍ່າ, (2019)
⁴¹ ໜ່ວຍປະຕິບັດງານກ່ຽວກັບຄວາມຍຸຕິທຳ, ຄວາມຍຸຕິທຳສຳລັບທຸກຄົນ, (2019)
⁴² ການຄິດໄລ່ນີ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງ: ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການ ເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, (2021)

5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ວາລະແຫ່ງຊາດ (ຄາດໝາຍສູ້ຊົນປີ 2023) ແມ່ນສຸມໃສ່ໃຫ້ບັນລຸ 15% ຕາມຂອບການແນະນຳຂອງທະນາຄານໂລກ⁴³. ການທີ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນໃນຈັງຫວະທີ່ໄວນີ້ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການລົງທຶນເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງອາກອນ ແລະ ການປ່ຽນແປງນະໂຍບາຍການເງິນເພື່ອຂະຫຍາຍຖານອາກອນ ແລະ ສົ່ງເສີມໃຫ້ໂຄງການລົງທຶນເອກະຊົນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດຂະໜາດໃຫຍ່ປະຕິບັດພັນທະອາກອນ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນວາລະແຫ່ງຊາດ;

- ຕໍ່ກັບລາຍຈ່າຍ ເຫັນວ່າບໍ່ມີຄວາມສະໝໍ່າສະເໝີລະຫວ່າງການຈັດສັນງົບປະມານລັດ ແລະ ບຸລິມະສິດນະໂຍບາຍ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ທີ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ. ການຈັດສັນງົບປະມານລັດໃຫ້ແກ່ຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ (1.6% ຂອງ GDP) ແລະ ຂະແໜງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ (2.2% ຂອງ GDP) ແມ່ນມີມູນຄ່າຫຼາຍກວ່າ 20% ຂອງ ລາຍຈ່າຍລັດໃນປີ 2020. ການຈັດສັນງົບປະມານສຳລັບການປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າແມ່ນຕໍ່າກວ່າ 1% ຂອງລາຍຈ່າຍລວມ (0.8%) ແລະ ເປັນພຽງອັດຕາສ່ວນເລັກນ້ອຍຂອງ GDP (0.2%). ພ້ອມກັນນີ້, ງົບປະມານທີ່ຈັດສັນເຂົ້າຂະແໜງສັງຄົມ ແລະ ການລົງທຶນໃສ່ຂະແໜງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ຈຶ່ງເຫັນວ່າບໍ່ໄປຕາມບຸລິມະສິດຂອງ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX. ງົບປະມານທັງໝົດທີ່ຈັດສັນໃຫ້ຂະແໜງສັງຄົມ-ວັດທະນະທຳ ຢູ່ໃນລະດັບປະມານ 4.1% ຂອງ GDP ເຊິ່ງໃນນັ້ນ ຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ກວມ 1.8% ຂອງ GDP ແລະ ສາທາລະນະສຸກ 1.0% ຂອງ GDP ເຊິ່ງຖືວ່າເປັນຂະແໜງທີ່ໄດ້ຮັບງົບປະມານຫຼາຍທີ່ສຸດ⁴⁴, ແຕ່ກໍຍັງຕໍ່າກວ່າມາດຕະຖານ ເມື່ອທຽບກັບປະເທດອາຊຽນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງ ສປປ ລາວ ເອງ;
- ຄວາມໂປ່ງໃສແມ່ນຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍ ແລະ ມີຄວາມຈຳເປັນໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍທີ່ອີງໃສ່ຫຼັກຖານ ເພື່ອເປັນການສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ. ໃນປະຈຸບັນ ຕາມຂໍ້ມູນງົບປະມານລັດທີ່ເປີດເຜີຍ ສະແດງໃຫ້ຮູ້ວ່າເກືອບ 50% ຂອງລາຍຈ່າຍແມ່ນຈັດຢູ່ໃນຂະແໜງ “ອື່ນໆ”⁴⁵. ພ້ອມກັນນີ້, ບົດລາຍງານພັນທະບັດຊື້ແຈງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຕໍ່ ສປປ ລາວ ໃນການຊຳລະໜີ້ ແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ການຊຳລະໜີ້ສິນໃນຕົ້ນທຶນທີ່ຕໍ່າຈະເປັນໄປໄດ້ຍາກ⁴⁶;
- ບົດລາຍງານພັນທະບັດໄດ້ລະບຸກ່ຽວກັບພັນທະໃນການຊຳລະໜີ້ສິນເຮັດໃຫ້ການລົງທຶນເພື່ອການພັດທະນາຈາກງົບປະມານລັດຫຼຸດລົງ. ໄດ້ມີການຄາດຄະເນວ່າມູນຄ່າໜີ້ສິນທີ່ຈະຕ້ອງຊຳລະໃນໄລຍະ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແມ່ນປະມານ 1,700 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ⁴⁷. ຄວາມກົດດັນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນການເກັບລາຍຮັບຍິ່ງເພີ່ມທະວີຄວາມກົດດັນໃນການຊຳລະໜີ້ສິນ. ໃນເດືອນສິງຫາ 2020 ແລະ 2022, ອົງການ ມູດດີ (Moody) ໄດ້ຫຼຸດລຳດັບຄວາມໜ້າເຊື່ອຂອງ ສປປ ລາວ ລົງຈາກ Caa2 ມາເປັນ Caa3 (ຈາກເມື່ອກ່ອນ B3)⁴⁸, ແລະ ອົງການ ຟິສ (Fitch) ຈັດລຳດັບເປັນ CCC⁴⁹ ເຮັດໃຫ້ ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ຖືກຈັດອັນດັບຄວາມໜ້າເຊື່ອຕໍ່າທີ່ສຸດໃນອາຊີ ໂດຍທີ່ບໍ່ໄດ້ມີການຜິດຊຳລະໜີ້. ການວິເຄາະຍັງຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຕະຫຼາດໃນປະເທດໄທ, ສິງກະໂປ ແລະ ຮົງກົງ (ຈີນ) ບໍ່ມີຄວາມຕ້ອງການພັນທະບັດຂອງອາຊີ ທີ່ຖືກຈັດປະເພດ Caa2, ຈຶ່ງຈຳກັດຄວາມສາມາດໃນການກູ້ຢືມເພື່ອການພັດທະນາ. ນອກຈາກນີ້, ຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະກູ້ຢືມໃໝ່ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນບໍ່ຫຼາຍ ຍ້ອນການຫຼຸດລຳດັບຄວາມໜ້າເຊື່ອຖື ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຜິດ

⁴³ ທ່ານ Junquera-Varela ແລະ ທ່ານ Haven, ກ້າວໄປສູ່ລະດັບ 15%: ການແກ້ໄຂຂອງຫວ່າງດ້ານອາກອນທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ, (2018) ແລະ ທ່ານ Gaspar ແລະ ຜູ້ຂຽນອື່ນໆ, ຄວາມອາດສາມາດດ້ານອາກອນ ແລະ ການເຕີບໂຕ: ມີຈຸດປ່ຽນຫຼືບໍ່?, (2016)

⁴⁴ ຂໍ້ມູນສະໜອງໂດຍ ກະຊວງການເງິນ ສຳລັບ: ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, (2021)

⁴⁵ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, (2021)

⁴⁶ UNCDF, ພັນທະບັດ ສປປ ລາວ: ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ວິເຄາະພັນທະບັດຂອງ ສປປ ລາວ, (2021)

⁴⁷ ຕົວເລກນີ້ບໍ່ລວມພັນທະບັດອື່ນໆທີ່ອອກໂດຍ ລັດຖະບານ ແລະ ລັດວິສາຫະກິດອື່ນໆທີ່ນອກເໜືອຈາກ EDL-Gen, ເບິ່ງຂໍ້ມູນຕາມບົດລາຍງານຂອງ UNCDF, ພັນທະບັດ ສປປ ລາວ: ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ວິເຄາະພັນທະບັດຂອງ ສປປ ລາວ, (2021)

⁴⁸ ເວັບໄຊຂໍ້ມູນດ້ານເສດຖະກິດ Trading Economics, ລຳດັບຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືຂອງ ສປປ ລາວ, [ຂໍ້ມູນວັນທີ 20/09/2022]

⁴⁹ ບົດຂ່າວ Laotian Times, ອົງການຈັດລຳດັບຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືຕົ້ນຕໍ ມີແຜນທີ່ຈະຢຸດການປະເມີນ ສປປ ລາວ, (2022)

ຊໍາລະໜີ້. ເຖິງວ່າອາດສາມາດກູ້ຢືມໄດ້ ແຕ່ຕົ້ນທຶນກໍ່ສູງ ຈຶ່ງຕ້ອງພິຈາລະນາຮອບຄອບເລື່ອນການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນ ທີ່ຍືນຍົງ.

► **ການເງິນພາກລັດສາກົນ**

- ODA ປະກອບສ່ວນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ຂະແໜງສັງຄົມ ແລະ ມີທ່າອ່ຽງທີ່ຈະສືບຕໍ່ເປັນຕົວຂັບເຄື່ອນ ຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ພ້ອມທັງການສ້າງຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ເພື່ອກະກຽມການອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໃນປີ 2026. ODA ປະກອບສ່ວນສໍາຄັນເຂົ້າໃນ ການລົງທຶນໃນ ສປປ ລາວ ກວມອັດຕາ 3.3% ຂອງ ລວມຍອດລາຍຮັບແຫ່ງຊາດ (GNI) ໃນໄລຍະທ້າຍ ຂອງ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງກ່ອນ⁵⁰, ສະນັ້ນ ຈຶ່ງເຫັນໄດ້ວ່າ ODA ມີຄວາມສໍາຄັນຢ່າງຍິ່ງຕໍ່ການສະໜັບສະໜູນ ງົບປະມານລັດ;
- ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການກຳນົດເປົ້າໝາຍ ແລະ ບັບປຸງຄວາມມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງ ODA ໃຫ້ດີຂຶ້ນ ກວ່າເກົ່າ ຕ້ອງມີການຮັບປະກັນຖານຂໍ້ມູນທີ່ຖືກຕ້ອງຊັດເຈນ. ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ຕ້ອງປັບປຸງລະບົບ ODA-MIS ເປັນປະຈຳ. ການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການຈັດສັນງົບປະມານ ແລະ ການກຳນົດແຜນວຽກຂອງບັນດາກະຊວງ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາຈະມີຄວາມສອດຄ່ອງຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ຖ້າຫາກວ່າຂໍ້ມູນໃນລະບົບ ODA-MIS Dashboard ຄົບຖ້ວນ, ຖືກຕ້ອງ ແລະ ຊັດເຈນ. ສິ່ງນີ້ມີ ຄວາມສໍາຄັນຢ່າງຍິ່ງສໍາລັບ ການກະກຽມຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ການສ້າງ ທ່າແຮງໃນການຫັນໄປສູ່ແຫຼ່ງການເງິນທີ່ເງື່ອນໄຂບໍ່ສູງ;
- ຄວາມອາດສາມາດຂອງ ລັດຖະບານໃນນໍາໃຊ້ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາທີ່ຈໍາກັດ, ການປະສານງານ ແລະ ປະສານສົມທົບລະຫວ່າງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນກົມກຽວ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຜົນຕອບແທນຂອງການ ລົງທຶນບໍ່ໄດ້ເທົ່າທີ່ຄວນ. ບາງຄັ້ງຫຼາຍພາກສ່ວນຕ້ອງປະເຊີນໜ້າກັບໂຄງການທີ່ມີຄວາມຊໍ້າຊ້ອນ ແລະ ຂາດການປະສານງານທີ່ເຂັ້ມແຂງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ⁵¹. ສະນັ້ນ, ການອະນຸມັດໂຄງການ ODA ໃໝ່ ຄວນຄໍານຶງເຖິງຄວາມສາມາດໃນການນໍາໃຊ້ທຶນຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນທີ່ມີໜ້າທີ່ ຮັບຜິດຊອບໃນການບັນລຸຄາດໝາຍສຸ່ມຂອງໂຄງການ. ຍຸດທະສາດໜຶ່ງທີ່ອາດນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດແມ່ນ ສຸມການຊ່ວຍເຫຼືອເພີ່ມເຕີມ ODA ເຂົ້າໃນກິດຈະກຳທີ່ໃຫ້ຜົນຕອບແທນການພັດທະນາສູງ ແຕ່ນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ໃນລະດັບທີ່ບໍ່ສູງ. ອີກວິທີໜຶ່ງແມ່ນການມອບໃຫ້ ພາກສ່ວນໃດໜຶ່ງທີ່ມີຄຸນວຸດທິເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ລວມທັງອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມພົນລະເຮືອນ. ພ້ອມກັນນີ້ ທັງລັດຖະບານ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ຈະຍັງສືບຕໍ່ຂັບເຄື່ອນໂດຍ ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນ ການບັນລຸໂຄງການ. ລັດຖະບານຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າແຜນງານ ແລະ ໂຄງການມີກົນໄກການຄຸ້ມຄອງທີ່ຈະແຈ້ງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທັນຕາມກຳນົດເວລາ ແລະ ມີຄຸນນະພາບສູງ ຄຽງຄູ່ກັບການສ້າງຄວາມ ສາມາດ ໃນການຂຽນບົດສະເໜີໂຄງການໃໝ່, ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຍຸດທະສາດ ແລະ ມີ ການປະສານງານຜ່ານບັນດາໜ່ວຍງານຂະແໜງການ (SWG) ເພື່ອຮັບປະກັນປະສິດທິພາບສູງສຸດ;
- ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ສປປ ລາວ ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າເຖິງບັນດາກອງທຶນສະເພາະຂອງ LDC ຫຼາຍເທົ່າທີ່ຄວນ. ນອກຈາກນີ້ ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ອາດສ້າງຂໍ້ຈໍາກັດໃນການເຂົ້າເຖິງ ODA ແລະ ຈຶ່ງມີ ຄວາມຈໍາເປັນໃນການກຳນົດມາດຕະການໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX. ສະນັ້ນ ຈຶ່ງຕ້ອງສ້າງຂີດຄວາມ ສາມາດ ແລະ ສະໜອງການສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການ ເພື່ອເພີ່ມທະວີຄວາມສາມາດໃນການເຂົ້າເຖິງບັນດາ ກອງທຶນຂອງ LDC ໃນໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຄຽງຄູ່ກັບການຮັບປະກັນຄວາມ

⁵⁰ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ, (2021)

⁵¹ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ການປະເມີນກາງສະໄໝ VDCAP 2015-2025, (2021)

ສອດຄ່ອງລະຫວ່າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງ
ໂລ່ງລ່ຽນ ຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ນຳພາໂດຍກະຊວງການຕ່າງປະເທດ ແລະ ຍຸດທະສາດການເງິນ.

► **ການເງິນເອກະຊົນພາຍໃນ**

- ການເງິນເອກະຊົນພາຍໃນ ມີທ່າແຮງຢ່າງຍິ່ງໃນການເປັນແຫຼ່ງສະໜອງການເງິນເພື່ອການພັດທະນາ ແຕ່ສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວແມ່ນຍັງບໍ່ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ຫຼາຍເທົ່າທີ່ຄວນ. ອີງຕາມບົດລາຍງານການເງິນເຫັນວ່າ ນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມການລົງທຶນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນສຸມໃສ່ການດຶງດູດ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການເຕີບໂຕຂອງການລົງທຶນຕ່າງປະເທດໂດຍກົງ ແຕ່ນະໂຍບາຍຍັງບໍ່ໄດ້ສິ່ງເສີມການລົງທຶນພາຍໃນຫຼາຍເທົ່າທີ່ຄວນ. ການປັບປຸງນະໂຍບາຍ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາ MSME ແລະ ບໍລິສັດເອກະຊົນຂອງປະເທດລາວ ຄວນຖືກສິ່ງເສີມໃຫ້ເລີ່ມຕົ້ນໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາ ເຖິງແມ່ນວ່າຜົນຂອງການປະກອບສ່ວນອາດຈະໃຊ້ເວລາກໍ່ຕາມ ຍ້ອນຕ້ອງມີການປັບປຸງລະບຽບການທີ່ສຳຄັນ ແລະ ຕ້ອງມີຄວາມຄືບໜ້າໃນການບັນລຸບຸລິມະສິດການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ;
- ການເພີ່ມທະວີຄວາມພະຍາຍາມ ເພື່ອສິ່ງເສີມການລົງທຶນເອກະຊົນພາຍໃນແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ດ້ວຍການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ສິ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື້ອຂອງ MSME ຢ່າງເຂັ້ມແຂງກວ່າເກົ່າ. ອີງຕາມການລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ ສັດສ່ວນໜີ້ທີ່ບໍ່ເກີດດອກອອກຜົນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນໃນໄລຍະແຜ່ລະບາດໂຄວິດ-19 ແລະ ເຖິງວ່າປະລິມານທຶນຂອງທະນາຄານຈະເພີ່ມຂຶ້ນກໍ່ຕາມ ແຕ່ຂະແໜງການເງິນສືບຕໍ່ມີຄວາມບອບບາງ⁵². ບົດລາຍງານການເງິນຫຼາຍສະບັບຜ່ານມາ ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າທາງເລືອກການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື້ອຂອງ MSME ແມ່ນມີຈຳກັດ ໂດຍສະເພາະຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ເຊິ່ງຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວແມ່ນສອດຄ່ອງກັບ ບົດສຳຫຼວດຜູ້ປະກອບການທີ່ໄດ້ລະບຸວ່າ 36% ຂອງ MSME ກ່າວວ່າ ການເຂົ້າເຖິງການເງິນແມ່ນອຸປະສັກທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດສຳລັບພວກເຂົາ⁵³. ພ້ອມກັນນີ້, ບົດສຳຫຼວດລາຍງານ ດັດຊະນີການສ້າງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກທາງດ້ານການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນຂັ້ນແຂວງ (ProFIT) (ສະບັບທີ 2) ໄດ້ລາຍງານກ່ຽວກັບການເກັບຄ່າທຳນຽມ ແລະ ການປະຕິບັດຫຼັກການບໍ່ທາງການ ແລະ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຂອງການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງສ້າງຄວາມຈຳກັດຕໍ່ການພັດທະນາພາກເອກະຊົນ⁵⁴. ແຕ່ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນເພື່ອສິ່ງເສີມພາກເອກະຊົນພາຍໃນ ຕ້ອງໄດ້ຄຳນຶງເຖິງສະຖຽນລະພາບເສດຖະກິດມະຫາພາກໄປພ້ອມ;
- ການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບພາກເອກະຊົນພາຍໃນແມ່ນຕ້ອງໄດ້ມີການສຶກສາຕື່ມ. ບົດລາຍງານການເງິນໄດ້ລະບຸວ່າການປະເມີນຄວນໄດ້ຮັບການປັບປຸງເພີ່ມເຕີມດ້ວຍການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຕົວແທນທີ່ໜ້າເຊື່ອຖືໄດ້ ເພື່ອວັດແທກກະແສການລົງທຶນ⁵⁵. ຂໍ້ມູນຕົວແທນທີ່ດີກວ່າຂໍ້ມູນລວມຍອດການສະສົມທຶນຄົງທີ່ (GFCF) ກ່ອນເກີດການແຜ່ລະບາດໂຄວິດ-19 ຄວນມີການກຳນົດລ່ວງໜ້າກ່ອນເຮັດການຄົ້ນຄວ້າເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບທາງເລືອກນະໂຍບາຍເພື່ອເຮັດໃຫ້ແຫຼ່ງການເງິນນີ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວ. ນອກຈາກນີ້, ການວິເຄາະ ແລະ ຂໍ້ມູນລະອຽດກ່ຽວກັບໂອກາດການລົງທຶນທີ່ສອດຄ່ອງກັບເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ແຜນພັດທະນາແຫ່ງຊາດ ສາມາດປັບປຸງໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງໄດ້ ໂດຍຜ່ານການປຶກສາຫາລືກັບພາກເອກະຊົນ ແລະ ສະຖາບັນການເງິນ.

⁵² ທະນາຄານໂລກ, ບົດລາຍງານການຕິດຕາມສະພາບເສດຖະກິດ ສປປ ລາວ ສິງຫາ 2021, (2021)
⁵³ ທະນາຄານໂລກ, ບົດສຳຫຼວດພາກທຸລະກິດປະຈຳ 2018, (2020)
⁵⁴ ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ, ບົດສຳຫຼວດລາຍງານດັດຊະນີການສ້າງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກທາງດ້ານການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນຂັ້ນແຂວງ, 2022
⁵⁵ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, (2021)

► **ການເງິນພາກເອກະຊົນສາກົນ**

- ຕ້ອງມີການປະຕິຮູບນະໂຍບາຍ ເພື່ອປັບປຸງທິດທາງການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຂະແໜງບຸລິມະສິດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ທີ່ໄດ້ລະບຸຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນຂອງການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ “ໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບທິດທາງເປົ້າໝາຍການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ”, ດ້ວຍການ “ສຸມໃສ່ບັນດາທ່າແຮງໄດ້ປຽບໃນຂົງເຂດ ແລະ ບໍລິເວນທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ”, “ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ປະສິດທິຜົນ, ມີຄວາມຍືນຍົງ”, “ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ, ຂົງເຂດສັງຄົມໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ຢ່າງລະມັດລະວັງ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້ຮັບການປົກປັກຮັກສາ”⁵⁶. ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ສາມາດດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດເຂົ້າມາໃນຂະແໜງຊັບພະຍາກອນເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ເຊິ່ງມີຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳສຳລັບແຮງງານລາວກໍ່ມີຢ່າງຈຳກັດ ແລະ ການປະກອບສ່ວນຕໍ່ງົບປະມານລັດກໍ່ບໍ່ສູງເທົ່າທີ່ຄວນ. ປະຈຸບັນເຫັນວ່າ ຄວາມສອດຄ່ອງກັບ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແມ່ນຍັງບໍ່ສູງເທົ່າທີ່ຄວນ ສະແດງອອກຈາກການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດໃນຂະແໜງສັງຄົມ ເຊັ່ນ: ສາທາລະນະສຸກ ກວມ 0.3% ແລະ ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ 0.0% ຖືວ່າເກືອບບໍ່ມີເລີຍ⁵⁷. ຍຸດທະສາດການເງິນຈຶ່ງແນະນຳກ່ຽວກັບການປັບປຸງການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ແລະ ການຄ້າ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມການລົງທຶນ ແລະ ການປະຕິຮູບນະໂຍບາຍງົບປະມານຢ່າງຂະໜານກັນໄປ ລວມທັງທົບທວນຄືນກ່ຽວກັບ ນະໂຍບາຍຍົກເວັ້ນອາກອນ ເພື່ອຊຸດຄືນການເງິນທີ່ມາຈາກ ສອງແຫຼ່ງນີ້. ວຽກງານດັ່ງກ່າວຍັງມີຄວາມສຳຄັນ ສຳລັບການກະກຽມຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໃນປີ 2026 ອີກດ້ວຍ;
- ການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການລົງທຶນໃຫ້ມີຄວາມງ່າຍດາຍ, ສາມາດຄາດການໄດ້, ມີຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ມີສິ່ງດຶງດູດການລົງທຶນເຂົ້າໃນຂະແໜງບຸລິມະສິດໄດ້ ຈະສາມາດເພີ່ມທະວີຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຂອງນັກລົງທຶນໂດຍສະເພາະ ໃນຂອບການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ. ໂດຍສະເພາະແລ້ວ ການລົງທຶນຕ່າງປະເທດໃນຫຼັກຊັບ (FPI) ແມ່ນຢູ່ໃນສະພາບທີ່ມີການເໜັງຕີງໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII 2016-2020, ເຊິ່ງໄດ້ດຳເນີນການດ້ວຍຄວາມສະຫຼັບຊັບຊ້ອນ ທີ່ຮຽກຮ້ອງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຕໍ່ກັບສະພາບແວດລ້ອມການລົງທຶນ, ຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ⁵⁸;
- ກະແສໄຫຼເຂົ້າມາຂອງການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດຄາດວ່າຈະຍັງສືບຕໍ່ຕາມທ່າອ່ຽງການເຕີບໂຕເສດຖະກິດຂອງພາກພື້ນ, ໂດຍສະເພາະການລົງທຶນຂອງ ສປປ.ຈີນ ເຊິ່ງເປັນປະເທດທີ່ມີມູນຄ່າການລົງທຶນສູງສຸດໃນສປປ ລາວ. ບົດລາຍງານການເງິນຍັງໄດ້ແນະນຳກ່ຽວກັບການຄົ້ນຄວ້າການສົ່ງເສີມການລົງທຶນທີ່ມາຈາກແຫຼ່ງອື່ນເພີ່ມເຕີມ ເພື່ອສ້າງຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານຄຸນຄ່າ ແລະ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງເສດຖະກິດ⁵⁹;
- ການສະກັດກັ້ນກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ ສປປ ລາວ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໃນການບັນລຸແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ດ້ວຍການເພີ່ມລາຍຮັບ ແລະ ປັບປຸງຂໍ້ມູນນັກລົງທຶນ ສປປ ລາວ. ກະແສເງິນຜິດ ກົດໝາຍກວມອັດຕາ 14.4% ຂອງ GDP⁶⁰, ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການບັນລຸບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດຍ້ອນ 3 ເຫດຜົນຕົ້ນຕໍຄື: ຍ້ອນການເກັບລາຍຮັບບໍ່ຄົບຖ້ວນ (ການຫຼີກລ່ຽງອາກອນ ແລະ ການ

⁵⁶ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສະບັບແບບທາງການ, (2021)
⁵⁷ ສະໜອງຂໍ້ມູນໂດຍ ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ສຳລັບ: ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, (2021)
⁵⁸ ເອກະສານດຽວກັນກັບການອ້າງອີງກ່ອນໜ້ານີ້.
⁵⁹ ຄິດໄລ່ຂໍ້ມູນສຳລັບ: ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, (2021). ເບິ່ງຕື່ມໃນສົມມຸດຖານ.
⁶⁰ UNODC, ການກວດສອບດ້ານການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ ແລະ ການເງິນ ຢູ່ ສປປ ລາວ, (2017)

ສໍາລາດບັງຫຼວງ), ນັກລົງທຶນບໍ່ມີຄວາມໝັ້ນໃຈ ແລະ ການຈັດສັນງົບປະມານບໍ່ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການ ພັດທະນາແຫ່ງຊາດ⁶¹;

- ການໂອນເງິນກັບປະເທດມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ເປົ້າໝາຍຂອງ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຄື ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມ ທຸກຍາກ ແລະ ຍົກລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຄົວເຮືອນ, ສະແດງອອກປະກອບສ່ວນ 10% ຂອງງົບປະມານ ຄົວເຮືອນ. ເຖິງວ່າລະດັບການໂອນເງິນກັບປະເທດ ຈະຫຼຸດລົງໃນໄລຍະແຜ່ລະບາດໂຄວິດ-19 ແຕ່ຄາດວ່າຈະ ກັບມາຜື້ນຕົວພາຍຫຼັງທີ່ມີການເປີດປະເທດ. ການຮັບປະກັນການໂອນເງິນທີ່ປອດໄພ ແລະ ທາງເລືອກການ ໂອນແບບດິຈິຕອນສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການໂອນເງິນ ເຊິ່ງຈະໄປເພີ່ມທະວີກະແສເງິນເຜື້ອການ ພັດທະນາ⁶².

► **ຜົນການຄົ້ນຄວ້າເພີ່ມເຕີມ**

- ຂໍ້ຈຳກັດຂອງຂໍ້ມູນທີ່ສໍາຄັນຄວນໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ ຈຶ່ງຈະສາມາດສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ກຳນົດມາດຕະການທີ່ ອີງໃສ່ຫຼັກຖານໄດ້. ຕ້ອງໄດ້ມີການລົງທຶນເພີ່ມເຕີມເຂົ້າໃນການເກັບກຳ ແລະ ລະບົບຂໍ້ມູນເພື່ອໃຫ້ສາມາດ ປະເມີນກະແສການລົງທຶນ ພ້ອມທັງແກ້ໄຂສິ່ງກົດຂວາງບາງຢ່າງທີ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ທັນທີ. ເວົ້າສະເພາະແມ່ນ ການແກ້ໄຂບັນຫາຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ການລາຍງານໃຫ້ສາທາລະນະຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບບັນຫາການເງິນສາທາລະນະ (ເປັນຕົ້ນ ໂຄງປະກອບງົບປະມານ, ໄລຍະຊໍາລະໜີ້ສິນ) ຈະເປັນການເປີດໂອກາດໃຫ້ແກ່ການວິເຄາະທີ່ມີຄວາມ ລະອຽດ ແລະ ສາມາດຊ່ວຍໃນການກຳນົດວິທີແກ້ໄຂທີ່ດີກວ່າເກົ່າ;
- ລັດຖະບານ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາໄດ້ກຳນົດຂໍ້ຈຳກັດກ່ຽວກັບການປະສານງານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ເປັນສິ່ງຖ່ວງດຶງການຮັບປະກັນຄວາມສອດຄ່ອງ, ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມມີປະສິດທິຜົນຂອງການ ລົງທຶນທັງໝົດ. ສິ່ງທ້າທາຍຂອງລັດຖະບານແມ່ນຕິດພັນກັບຂັ້ນຕອນ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປະສານງານ ໃນການວາງແຜນການ ແລະ ແຜນງົບປະມານ ໄດ້ຈຳກັດຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ຜົນຕອບແທນຂອງການ ພັດທະນາ. ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ນຳພາການກຳນົດບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ; ສ່ວນ ການສ້າງລາຍຈ່າຍ ແລະ ເພດານງົບປະມານ ແລະ ຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ ແລະ ຂັ້ນແຜນງົບປະມານຕ່າງໆ ແມ່ນບັນດາກະຊວງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ເປັນຜູ້ຈັດລຽງບຸລິມະສິດການລົງທຶນ ເຊິ່ງເຫັນວ່າການປະສານງານຂັ້ນ ຕອນຕ່າງໆແມ່ນຍັງຕ້ອງມີການປັບປຸງ. ການປັບປຸງ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຂະບວນການສ້າງ ແຜນການ ແລະ ການວາງແຜນການເງິນທີ່ມີການເຊື່ອມສານ ແລະ ມີການປະສານງານທີ່ໃກ້ຊິດເພື່ອການ ພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ກັບການເພີ່ມທະວີປະລິມານການເງິນເຜື້ອການພັດທະນາ ແລະ ການສ້າງຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ການສ້າງຜົນຕອບແທນການລົງທຶນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ;
- ໃນໄລຍະການຄົ້ນຄວ້າ ບາງພາກສ່ວນໄດ້ສະແດງຄວາມເປັນຫ່ວງກ່ຽວກັບການສະໜອງການເງິນ ແລະ ການບັນລຸບຸລິມະສິດບາງຢ່າງທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນສໍາລັບ ສປປ ລາວ ໃນການຮັບປະກັນການພັດທະນາແບບ ຕໍ່ເນື່ອງ. ເວົ້າສະເພາະ ການເຕີບໂຕ ແລະ ການຂ້າມຜ່ານຂອງປະຊາກອນ ເປັນຕົ້ນ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດດ້ວຍການບັນລຸເປົ້າໝາຍສາທາລະນະສຸກ ແລະ ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແລະ ການ ລົງທຶນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ປັບຕົວກັບສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ເຫັນວ່າມີຄວາມສ່ຽງອາດບໍ່ບັນລຸ ຍ້ອນງົບປະມານທີ່ບໍ່ພຽງພໍ. ອີງຕາມຍຸດທະສາດການເງິນຂະແໜງສາທາ ລະນະສຸກ ແລະ ແຜນພັດທະນາຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໄດ້ລະບຸກ່ຽວກັບການຈັດສັນງົບປະມານ ເຂົ້າໃນ 2 ຂະແໜງ ແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຕ້ອງໄດ້ມີການດັດແກ້ບາງຄາດໝາຍ⁶³. ໃນຕໍ່ໜ້າການ

⁶¹ WB, ບົດສະຫຼຸບກ່ຽວກັບກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ, (2017)
⁶² ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ IOM, ບົດຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ການໂອນເງິນກັບມາປະເທດ ກໍລະນີສຶກສາຢູ່ ສປປ ລາວ 2022, (2022)
⁶³ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ຍຸດທະສາດການເງິນສາທາລະນະສຸກ 2021-2025 ແລະ ວິໄສທັດ 2030, (2021) ແລະ ແຜນພັດທະນາຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ 2021-2025, (2020)

ປັບປຸງການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ແກ່ຂົງເຂດສັງຄົມແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ໂດຍສະເພາະຕ້ອງໄດ້ຄຳນຶງເຖິງ ປະຊາກອນໜຸ່ມ ເພື່ອຮັບປະກັນການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃຫ້ໄດ້ 82,000 ອາຊີບ ຕໍ່ປີ ຮອດປີ 2030⁶⁴. ຄຽງຄູ່ ກັບໄລຍະເກັບກ່ຽວຜົນປະໂຫຍດດ້ານປະຊາກອນ, ສປປ ລາວ ຕ້ອງຮັບປະກັນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳທີ່ມີຄວາມໝາຍເພື່ອເຮັດໃຫ້ປະຊາກອນທີ່ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ສາມາດໄດ້ຮັບ ຜົນປະໂຫຍດຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ຕິດພັນກັບປະຊາກອນໃນເກນອາຍຸ ເຮັດວຽກ⁶⁵. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ ຖ້າຫາກບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ວຽກງານທີ່ກ່າວມານີ້ ອາດສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ມີຕົ້ນ ທິນສັງຄົມທີ່ສູງ ແລະ ຂາດສະຖຽນລະພາບຂອງສັງຄົມ. ເຖິງວ່າບໍ່ໄດ້ມີການຄິດໄລ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມກໍ່ຕາມ ແຕ່ກໍ່ໄດ້ມີບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການ ບັນລຸເປົ້າໝາຍຂອງຂົງເຂດວຽກງານນີ້, ເຊິ່ງອີງຕາມແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ປີ 2021 ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ການຄາດຄະເນສາກົນສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ເປົ້າໝາຍ ໃຫຍ່ທີ 4 ຂອງ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ທີ່ຕິດພັນກັບວຽກງານການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການ ຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນມີງົບປະມານທີ່ຈຳກັດຜິດສົມຄວນ. ຜົນການຄົ້ນຄວ້ານີ້ ຈຶ່ງກາຍເປັນ ເຫດຜົນໃນການກຳນົດພາກສະເພາະກ່ຽວກັບການເງິນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ, ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂຶ້ນໃນຍຸດທະສາດການເງິນ.

⁶⁴ UNFPA, ໂອກາດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດດ້ານປະຊາກອນຂອງ ສປປ ລາວ, (2020)

⁶⁵ ຜົນປະໂຫຍດດ້ານປະຊາກອນແມ່ນການເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດທີ່ມາຈາກການປ່ຽນແປງໂຄງສ້າງອາຍຸຂອງປະຊາກອນ ໂດຍສະເພາະສັດສ່ວນ ຜົນລະເມືອງໃນເກນອາຍຸເຮັດວຽກ (ໜວດອາຍຸ 15-64 ປີ) ມີສູງກວ່າຜົນລະເມືອງໃນເກນອາຍຸທີ່ບໍ່ເຮັດວຽກ (ປະຊາກອນອາຍຸ 0-14 ປີ ແລະ ອາຍຸ 65 ປີຂຶ້ນໄປ).

1. ການເງິນພາກລັດພາຍໃນ

ຖ້າບໍ່ມີການປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງລາຍຈ່າຍ, ງົບປະມານ ແລະ ນະໂຍບາຍໜີ້ສິນ ສປປ ລາວ ອາດບໍ່ສາມາດ ບັນລຸແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໄດ້. ສິ່ງທ້າທາຍດ້ານການເງິນເພື່ອການ ພັດທະນາຕົ້ນຕໍ ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນລວມມີລາຍຮັບທີ່ຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າ, ລາຍຈ່າຍທີ່ຈຳກັດ ແລະ ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ການຊຳລະໜີ້ສິນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ.

ພາກນີ້ໄດ້ກຳນົດທິດທາງນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈຳເປັນເພື່ອເພີ່ມປະລິມານ, ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງການລົງທຶນລັດໂດຍໄວ. ພາຍໃຕ້ຂົງເຂດນະໂຍບາຍຂອງກະແສການເງິນນີ້ (1.1 ການເກັບ ລາຍຮັບ, 1.2 ການຄຸ້ມຄອງລາຍຈ່າຍ ແລະ 1.3 ການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນທີ່ຍືນຍົງ), ຍັງໄດ້ກຳນົດຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ຕາຕະລາງຄົບຊຸດໄດ້ກຳນົດລະອຽດຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ການກຳນົດເວລາ ແມ່ນໄດ້ລະບຸຢູ່ຕອນທ້າຍຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ.

ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 1.1.: ການເກັບລາຍຮັບພາຍໃນ

ປະຈຸບັນ ງົບປະມານລັດແມ່ນບໍ່ພຽງພໍສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບຸລິມະສິດການພັດທະນາ. ສັດສ່ວນ ອາກອນ ຕໍ່ GDP ໃນປີ 2020 ແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າສຸດ ເມື່ອທຽບໃສ່ 28 ປະເທດຂອງອາຊີ-ປາຊີຟິກ ຫຼື ປະມານ 8.9% ຕາມການລາຍງານຂອງອົງການຮ່ວມມື ແລະ ພັດທະນາເສດຖະກິດ⁶⁶, ຫຼື ຕໍ່າກວ່າ 6% ຂອງລະດັບ ມາດຕະຖານປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ທີ່ກອງທຶນການເງິນສາກົນຕັ້ງໄວ້.

ອີງຕາມບົດລາຍງານການເງິນເຫັນວ່າ ສັດສ່ວນອາກອນຕໍ່ GDP ໃນປີ 2020 ແມ່ນຢູ່ລະດັບຕໍ່າ ເຊັ່ນດຽວກັນ 9% ຂອງ GDP. ເພື່ອເຮັດໃຫ້ງົບປະມານມີຄວາມດຸ່ນດ່ຽງ ຕ້ອງໄດ້ເພີ່ມສັດສ່ວນໃນລະດັບ 7.3% ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸ 16.3% ໃນກໍລະນີທີ່ເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວດີ ເຊິ່ງມີຄວາມທ້າທາຍທ່າມກາງເສດຖະກິດໂລກ ຜັນຜວນ (ເຕີບໂຕສະເລ່ຍ 4% ຕໍ່ປີ)⁶⁷. ການບັນລຸບຸລິມະສິດຫຼາຍຢ່າງຂອງຂະແໜງການສຳຄັນ (ຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ) ແມ່ນອາໄສ ຊັບພະຍາກອນລັດໂດຍກົງ, ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນ ພາກຄົ້ນຄວ້າ. ສະນັ້ນ ບຸລິມະສິດຕົ້ນຕໍ ແລະ ສຳຄັນທີ່ສຸດຂອງຍຸດ ທະສາດການເງິນແມ່ນການເພີ່ມລາຍຮັບດ້ວຍການປັບປຸງນະໂຍບາຍການເງິນທີ່ບໍ່ໄປກະທົບຕໍ່ຄວາມສະເໝີພາບ ຂອງສັງຄົມ (ເຊັ່ນ ການປັບປຸງລະບົບອາກອນ ເປັນຕົ້ນ) ແລະ ການຂ້າມຜ່ານສູ່ການພັດທະນາທີ່ປ່ອຍກາກບອນ ໃນລະດັບຕໍ່າ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງ ກໍ່ຄືການປະຕິບັດຜັນທະທີ່ໄດ້ໃຫ້ຄຳໝາຍໜັ້ນໄວ້ (ຕົວຢ່າງ: ຈຳກັດການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ໂຄງການທີ່ມີມົນລະພິດ ແລະ ບໍ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ).

ການກຳນົດຂົງເຂດນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການເກັບລາຍຮັບພາຍໃນຂອງຍຸດທະສາດການເງິນແມ່ນມາຈາກ 2 ຈຸດປະສົງ; ຈຸດປະສົງທຳອິດ ແມ່ນຕິດພັນກັບການຢຸດຕິນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມການລົງທຶນທີ່ສ້າງຜົນເສຍຫາຍດ້ານ ງົບປະມານທີ່ເຮັດໃຫ້ລາຍຮັບຫຼຸດລົງ ເຖິງເສດຖະກິດຈະມີການຂະຫຍາຍຕົວກໍຕາມ. ການຂະຫຍາຍຖານອາກອນ ບໍ່ຄວນໄປກະທົບກັບບຸລິມະສິດຄວາມເທົ່າທຽມ ແລະ ສິດສະເໝີພາບ, ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ອາກອນການບໍລິໂພກ ສຳລັບຄົວເຮືອນແມ່ນຄວນຂຶ້ນພຽງເລັກນ້ອຍ ແຕ່ສຸມໃສ່ການເພີ່ມອັດຕາອາກອນລາຍຮັບຂອງບໍລິສັດແທນ. ຈຸດປະສົງທີສອງ ແມ່ນຕິດພັນກັບໂຄງປະກອບລາຍຮັບ. ສັດສ່ວນລາຍຮັບສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມາຈາກຂະແໜງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຈຶ່ງມີຄວາມສ່ຽງກ່ຽວກັບການບັນລຸບຸລິມະສິດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ

⁶⁶ OECD, ສະຖິຕິລາຍໄດ້ໃນ ອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ – ສປປ ລາວ, (2022)

⁶⁷ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ, (2021)

ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນເວລາມີການສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ⁶⁸. ສະນັ້ນ, ລັດຖະບານຄວນສົ່ງເສີມສະເພາະໂຄງການທີ່ສ້າງລາຍຮັບທີ່ “ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມໜ້ອຍທີ່ສຸດ ແຕ່ຍັງມີຜົນປະໂຫຍດດ້ານເສດຖະກິດ”, ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນວາລະແຫ່ງຊາດ⁶⁹.

► **ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 1.1.1: ການເກັບລາຍຮັບລັດເພີ່ມຂຶ້ນດ້ວຍການປັບປຸງນະໂຍບາຍການເງິນເພື່ອຂະຫຍາຍຖານອາກອນ, ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການເຕີບໂຕແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.**

ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ວາລະແຫ່ງຊາດ ໄດ້ກໍານົດເອົາການເພີ່ມລາຍຮັບອາກອນດ້ວຍການຂະຫຍາຍຖານອາກອນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ທັນສະໄໝເປັນວຽກບຸລິມະສິດ. ວິທີການນີ້ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສາກົນ. ອົງການ OECD ໄດ້ຮ່າງບົດຄົ້ນຄວ້າໃນຫົວຂໍ້ ການອອກແບບອາກອນເພື່ອການເຕີບໂຕເສດຖະກິດແບບມີສ່ວນຮ່ວມ⁷⁰, ເຊິ່ງໄດ້ອະທິບາຍວ່າ ອາກອນເພື່ອການເຕີບໂຕເສດຖະກິດແບບມີສ່ວນຮ່ວມແມ່ນສາມາດປະຕິບັດຜ່ານ 4 ຊ່ອງທາງ: (1) ຂະຫຍາຍຖານອາກອນ ແຕ່ກໍານົດອາກອນໃນອັດຕາຕໍ່າ; (2) ຖານອາກອນລາຍໄດ້ແຕ່ລະຂັ້ນ; (3) ການປ່ຽນພຶດຕິກຳ ແລະ ກ່ອນການຫັກອາກອນ ຫຼື ການເສຍຜົນທະອາກອນ ແລະ (4) ປັບປຸງນະໂຍບາຍ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານອາກອນ. ຂໍ້ທີ (1) ແລະ (4) ເຫັນວ່າມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ສໍາລັບປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ ຈຶ່ງເປັນບຸລິມະສິດສໍາຄັນຂອງ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ວາລະແຫ່ງຊາດ.

ການສຶກສາເບິ່ງໂຄງປະກອບອາກອນຂອງ ສປປ ລາວ ສາມາດສ້າງຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງກ່ຽວກັບຊ່ອງທາງໃດທີ່ສາມາດຂະຫຍາຍຖານອາກອນໄດ້. ໂຄງສ້າງລາຍຮັບອາກອນເຫັນວ່າມີຄວາມແຕກຕ່າງຫຼາຍເມື່ອທຽບໃສ່ປະເທດອື່ນທີ່ຢູ່ໃນພາກພື້ນ, ຕາມຄໍາເຫັນຂອງ ອົງການ OECD⁷¹. ສັງເກດເຫັນວ່າ ອາກອນສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການກວມ 45% ຂອງລາຍຮັບອາກອນ ເຊິ່ງຂອງພາກພື້ນແມ່ນ 27% ໂດຍສະເລ່ຍ. ການປະກອບສ່ວນອາກອນລາຍຮັບບຸກຄົນ ແລະ ບໍລິສັດ ເຫັນວ່າຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າໃນ ສປປ ລາວ (10% ແລະ 13% ຕາມລຳດັບ) ເມື່ອທຽບໃສ່ພາກພື້ນ (17% ແລະ 20% ຕາມລຳດັບ). ການຍົກເວັ້ນອາກອນຂະໜາດໃຫຍ່ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຍົກເວັ້ນໃຫ້ນັກລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດເພື່ອປະກອບສ່ວນຕໍ່ການເຕີບໂຕເສດຖະກິດ. ກະຊວງການເງິນຄາດຄະເນວ່າລາຍຮັບທີ່ເສຍໄປຍ້ອນການຍົກເວັ້ນອາກອນໃນແຕ່ລະປີ ແມ່ນປະມານ 3,000 ຫາ 4,000 ຕື້ກີບ ຕໍ່ປີ (200-270 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ) ຫຼື ປະມານເກືອບ 2% ຂອງ GDP⁷².

ການຂະຫຍາຍຖານອາກອນ ແມ່ນມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບຂອບນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງສາກົນ ດ້ວຍການກຳຈັດຜົນເສຍຫາຍດ້ານການເງິນ ເປັນຕົ້ນ ຈຳກັດຢ່າງເຄັ່ງຄັດການຍົກເວັ້ນອາກອນໃໝ່ ແມ່ນເປັນມາດຕະການໃຈກາງຂອງ ຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຄຽງຄູ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການອື່ນໆ ເປັນຕົ້ນ ຫັນເປັນທັນສະໄໝ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດໃນການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ແລະ ປັບປຸງລະບົບອາກອນ ແລະ ທົບທວນຄືນບັນດານະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການລົງທຶນ.

ວຽກຈຸດສຸມທີ 1 ຂອງ ວາລະແຫ່ງຊາດ ໄດ້ລະບຸວ່າ “ຫຼີກເວັ້ນການສ້າງສັນຍາໂຄງການລົງທຶນທີ່ບໍ່ໄປຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ, ຂໍການຍົກເວັ້ນການປະຕິບັດບາງມາດຕາຂອງກົດໝາຍ”, ຈຶ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການຂະຫຍາຍຖານອາກອນແມ່ນຕ້ອງຈຳກັດການຍົກເວັ້ນອາກອນໃໝ່ຢ່າງເຄັ່ງຄັດ. ພ້ອມນີ້ ວາລະແຫ່ງຊາດ ຍັງໄດ້ລະບຸຕື່ມວ່າ “ໃນກໍລະນີຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງໃຫ້ນະໂຍບາຍເພີ່ມເຕີມຈາກກົດໝາຍກຳນົດ, ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ້ອງ

⁶⁸ OECD, ສປປ ລາວ: ລາຍລະອຽດລາຍຮັບທີ່ບໍ່ແມ່ນອາກອນ, (2021) ແລະ ລາຍລະອຽດລາຍຮັບສາທາລະນະ – ສປປ ລາວ, (2022)

⁶⁹ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນ, (2021)

⁷⁰ ທ່ານ Brys ແລະ ຜູ້ຂຽນອື່ນໆ, ການອອກແບບລະບົບອາກອນເພື່ອການເຕີບໂຕເສດຖະກິດແບບທົ່ວເຖິງ, (2016)

⁷¹ OECD, ສປປ ລາວ: ລາຍລະອຽດລາຍຮັບທີ່ບໍ່ແມ່ນອາກອນ, (2021) ແລະ ລາຍລະອຽດລາຍຮັບສາທາລະນະ – ສປປ ລາວ, (2022)

⁷² ການແລກປ່ຽນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງປະຊຸມວິຊາການ, 6-7 ມິຖຸນາ, 2022.

ຄົ້ນຄວ້າຮ່ວມກັນຢ່າງເປັນເອກະພາບ ຫຼື ໄດ້ຮັບການເຫັນດີຈາກສະພາແຫ່ງຊາດ ກ່ອນລົງນາມໃນສັນຍາໂຄງການລົງທຶນ⁷³.

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງສ່ວຍສາອາກອນ ໄດ້ລະບຸກ່ຽວກັບ 4 ເງື່ອນໄຂໃນການຍົກເວັ້ນການປະຕິບັດ ຜັນທະອາກອນດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (1) ສິນທິສັນຍາສາກົນ; (2) ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ; (3) ໂຄງການທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນລະດັບຊາດ ແລະ (4) ນະໂຍບາຍຍົກເວັ້ນພິເສດໃນກໍລະນີເຫດສຸດວິໄສ ຫຼື ໄພທໍາມະຊາດ. ສະນັ້ນ, ການທົບທວນຄືນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ (ກົດໝາຍອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍແຮ່ທາດ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍພາສີ) ແລະ ບົດແນະນໍາຂອງ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ທີ່ໄດ້ລະບຸກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂ ແລະ ບຸລິມະສິດຂອງການຍົກເວັ້ນອາກອນ, ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນໃນການປັບປຸງນະໂຍບາຍອາກອນ. ບົດບາດຂອງສະພາແຫ່ງຊາດໃນການຊີ້ນໍາລວມວຽກງານການລົງທຶນໃໝ່, ດັ່ງທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນວາລະແຫ່ງຊາດ, ຄວນໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບຄວາມເຂັ້ມແຂງເພື່ອເຮັດໃຫ້ສະມາຊິກສະພາສາມາດປະເມີນໝາກຜົນ ແລະ ຜົນຕອບແທນດ້ານການເງິນຂອງໂຄງການຂະໜາດໃຫຍ່ໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

ການປ່ຽນແປງນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ການທົບທວນນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການລົງທຶນແມ່ນມີຄວາມກ່ຽວເນື່ອງກັນ (ເບິ່ງຂໍ້ທີ 4. ການເງິນເອກະຊົນສາກົນ). ຍຸດທະສາດການເງິນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ 2 ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວຢ່າງໃກ້ຊິດຄື: ກະຊວງການເງິນ (ເກັບອາກອນ) ແລະ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ (ອອກຄໍາແນະນໍາໃນການວາງແຜນ ແລະ ການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ), ພ້ອມທັງການສະໜັບສະໜູນວິຊາການຈາກສະຖາບັນການເງິນສາກົນ.

ການຂະຫຍາຍຖານອາກອນພຽງແຕ່ຢ່າງດຽວແມ່ນບໍ່ພຽງພໍ. ມາດຕະການເພື່ອເພີ່ມທະວີຄວາມສາມາດໃນການຄຸ້ມຄອງອາກອນ, ການອໍານວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ຫັນເປັນດິຈິຕອນໃນການເກັບລາຍຮັບ ແລະ ເພີ່ມທະວີຄວາມຮັບຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງທຸລະກິດ ແລະ ຄົວເຮືອນ ແມ່ນເປັນສິ່ງທີ່ຄວນເຮັດຄຽງຄູ່ກັນໄປ. ຄວາມພະຍາຍາມຂອງ ກະຊວງການເງິນໃນການເພີ່ມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໂດຍນໍາໃຊ້ລະບົບຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນລົງທະບຽນອາກອນ (ເຊິ່ງປະຈຸບັນກວມ 76% ຂອງຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ)⁷⁴, ສາມາດສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມເຕີມໄດ້ເປັນຢ່າງດີ. ການຊຸກຍູ້ໃຫ້ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ບຸກຄົນລົງທະບຽນເພື່ອຈ່າຍອາກອນແມ່ນມີຄວາມທ້າທາຍ ເຖິງວ່າກົມສ່ວຍສາອາກອນຈະມີຄວາມພະຍາຍາມຫຼາຍຄັ້ງກໍຕາມ ໃນການຍົກລະດັບຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ສິ່ງຈູງໃຈກໍຕາມ. ຄວນມີການກຳນົດກ່ຽວກັບການຊ່ວຍເຫຼືອວິຊາການ ອີງຕາມບົດຮຽນສາກົນເພື່ອເຜີຍແຜ່ ແລະ ເພີ່ມຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງສັງຄົມຕໍ່ກັບຄວາມສໍາຄັນຂອງອາກອນໃນການພັດທະນາ.

ການເພີ່ມອັດຕາອາກອນ ແມ່ນຍັງບໍ່ໄດ້ມີການກຳນົດໃນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຫຼື ວາລະແຫ່ງຊາດ. ວິທີການດັ່ງກ່າວເຫັນວ່າມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບບົດແນະນໍາສາກົນກ່ຽວກັບການອອກແບບອາກອນເພື່ອສົ່ງເສີມການເຕີບໂຕແບບມີສ່ວນຮ່ວມ. ແຕ່ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ, ອັດຕາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າເມື່ອສືບທຽບກັບມາດຕະຖານພາກພື້ນ, ຍຸດທະສາດການເງິນ ຈຶ່ງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປັບອັດຕາອາກອນດັ່ງກ່າວຄືນໃໝ່ ຈາກ 7% ມາເປັນ 10%, ຄຽງຄູ່ກັບການພິຈາລະນາທ່າອ່ຽງຂອງອັດຕາເງິນເຜີ້ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່.

ນອກຈາກນັ້ນແລ້ວ, ບົດແນະນໍາຂອງກະຊວງການເງິນ ເລກທີ 4490 ແລະ ແຈ້ງການ ເລກທີ 4491, ຜູ້ນໍາເຂົ້າສິນຄ້າຈຳນວນໜຶ່ງ ໂດຍສະເພາະ ນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟແມ່ນຈະໄດ້ຮັບສິດທິພິເສດກ່ຽວກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ອາກອນຊົມໃຊ້ໃນເວລານໍາເຂົ້າສິນຄ້າທີ່ຊາຍແດນ. ການຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາດັ່ງກ່າວຖືວ່າແມ່ນເລື່ອງປົກກະຕິ. ການທົບທວນຄືນ ແລະ ການສ້າງຄວາມກົມກຽວກັນລະຫວ່າງ ການປະຕິບັດອາກອນຊົມໃຊ້ ແລະ ອັດຕາອາກອນ

⁷³ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນ, (2021)

⁷⁴ ການແລກປ່ຽນທີ່ກອງປະຊຸມວິຊາການ, 6-7 ມິຖຸນາ, 2022.

ຊົມໃຊ້ ແລະ ການຍົກເວັ້ນອາກອນ ຕາມບົດຮຽນສາກົນຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນ ແລະ ເພີ່ມທະວີຜົນຕອບແທນ ໂດຍອີງໃສ່ສິ່ງຈູງໃຈໃນການພັດທະນາພາກເອກະຊົນ. ກະຊວງການເງິນ ໄດ້ຂຶ້ນແຜນທີ່ຈະກຳນົດອັດຕາອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມໃນລະດັບ 10% ຄືນ ໃນໄລຍະທ້າຍຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX⁷⁵.

ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ປຶກສາຫາລືກັນວ່າ ຂະແໜງການທີ່ກຳລັງເກີດໃໝ່ອາດຍັງບໍ່ທັນມີກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຮອງຮັບຢ່າງພຽງພໍ (ການຄ້າເອເລັກໂຕຼນິກ, ຄູ່ມືໂຕເຄີເລັນຊີ) ແລະ ຄວນມີການສຶກສາຕື່ມກ່ຽວກັບ ການເກັບລາຍຮັບຈາກທຸລະກິດເຫຼົ່ານີ້ ໂດຍອີງໃສ່ບົດຮຽນສາກົນ. ຕົວຢ່າງ: ລັດຖະບານໄດ້ຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີ ການຂຸດຄົ້ນຄູ່ມືໂຕເຄີເລັນຊີ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບວາລະແຫ່ງຊາດໃນການຂຸດຄົ້ນຂະແໜງການໃໝ່. ມີບໍລິສັດ ທັງໝົດຈຳນວນ 11 ບໍລິສັດທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດຈາກກະຊວງເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສື່ສານ ໃນການຂຸດຄົ້ນ ເຊິ່ງໄດ້ເກັບຄ່າທຳນຽມ 500,000 ໂດລາສະຫະລັດ ຕໍ່ 1 ລິຂະສິດ (ໃນນີ້ 9 ບໍລິສັດແມ່ນໄດ້ຊຳລະແລ້ວ). ອີກ 2 ບໍລິສັດໄດ້ເຊັນສັນຍາໃນການດຳເນີນການແລກປ່ຽນຄູ່ມືໂຕ ເຄີເລັນຊີ ກັບ ກົມຄຸ້ມຄອງລະບົບການຊຳລະ ຂອງ ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ⁷⁶.

ມາດຕະການເພື່ອເລັ່ງການເກັບລາຍຮັບລັດທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:

- ➔ ປະເມີນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານ ແລະ ທົບທວນຄືນ, ສ້າງຄວາມກົມກຽວ ແລະ ປັບປຸງກົດໝາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ຂະບວນການ ເພື່ອຂະຫຍາຍຖານອາກອນ, ຍົກເລີກ ແລະ ເຈລະຈາຄືນກ່ຽວກັບອາກອນລາຍຮັບທຸລະກິດ ແລະ ການຍົກເວັ້ນງົບປະມານອື່ນໆ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 4.1.1);
- ➔ ການສ້າງຍຸດທະສາດດຶງດູດ ແລະ ສົ່ງເສີມການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍ ພາກສ່ວນແມ່ນຈະສັງລວມເອົາ (1) ນະໂຍບາຍລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດທີ່ຈະແຈ້ງຂອງ ສປປ ລາວ ສະແດງ ໃຫ້ເຫັນເຖິງວິໄສທັດໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ; (2) ການທົບທວນຄືນ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ແລະ ລະບຽບການການຄຸ້ມຄອງເຂດເສດຖະກິດພິເສດ; (3) ການ ວິເຄາະຜົນໄດ້-ຜົນເສຍ ແລະ ນຳສະເໜີການປະຕິຮູບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຂອງນະໂຍບາຍການດຶງດູດ ປະຈຸບັນ, ຈັດລຽງບູລິມະສິດສິ່ງຈູງໃຈດ້ານງົບປະມານສຳລັບຂະແໜງບູລິມະສິດ (ຂະແໜງສັງຄົມ ແລະ ການ ເຕີບໂຕສີຂຽວ) ແລະ ສິ່ງຈູງໃຈທີ່ບໍ່ແມ່ນງົບປະມານ ແລະ (4) ການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການລົງທຶນ, ໂດຍສະເພາະການເຂົ້າມາ ແລະ ການປົກປ້ອງນັກລົງທຶນ, ທີ່ມີການແນະນຳຂອງມາດຕະຖານສາກົນດ້ວຍການ ສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 4.1.1 ແລະ 5.);
- ➔ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂັ້ນຕອນການປະສານງານລະຫວ່າງກະຊວງ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດໃນປະເມີນ ສະພາບການເງິນ ແລະ ງົບປະມານຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງການເງິນ ແລະ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການ ລົງທຶນ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.2.2 ແລະ 4.1.1);
- ➔ ການເລັ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເພື່ອຫັນເປັນທັນສະໄໝ ແລະ ດິຈິຕອນ, ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ ການລົງທະບຽນ ແລະ ການຊຳລະຜ່ານລະບົບເອເລັກໂຕຼນິກ, ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເກັບອາກອນ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບ ຂໍ້ 3.1.1 ແລະ 3.2.1);
- ➔ ເລັ່ງການພັດທະນາຄວາມສາມາດຂອງການຄຸ້ມຄອງອາກອນເພື່ອເພີ່ມການເກັບລາຍຮັບ;
- ➔ ເພີ່ມແຜ່ກ່ຽວກັບກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສ່ວຍສາອາກອນ ແລະ ລະບຽບການພາກທຸລະກິດ ແລະ ເພີ່ມທະວີຄວາມ ເຂົ້າໃຈຂອງສັງຄົມກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນຂອງອາກອນໃນການພັດທະນາ;

⁷⁵ ເອກະສານດຽວກັນກັບການອ້າງອີງກ່ອນໜ້ານີ້.

⁷⁶ ເອກະສານດຽວກັນກັບການອ້າງອີງກ່ອນໜ້ານີ້.

- ➔ ການສ້າງຄວາມກົມກຽວຂອງອັດຕາອາກອນເພື່ອເພີ່ມການເກັບລາຍຮັບ ຄຽງຄູ່ກັບການສົ່ງເສີມການພັດທະນາພາກເອກະຊົນ ແລະ ການລົງທຶນໃນຂະແໜງບຸລິມະສິດ ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ, ລວມທັງຄາດຄະເນລາຍຮັບ, ການລົງທະບຽນທຸລະກິດ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຄຸ້ມຄອງ, ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ພາຍຫຼັງທີ່ມີການປັບອັດຕາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມມາເປັນ 10% (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 3.1.1 ແລະ 5.);
- ➔ ບົດຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ຜົນປະໂຫຍດ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຄວາມກ່ຽວເນື່ອງຂອງການປະຕິຮູບງົບປະມານຂະແໜງສິ່ງແວດລ້ອມ (ຕົວຢ່າງ: ອາກອນກາກບອນ), ອາກອນສຸຂະພາບ ແລະ ການແຊກແຊງກ່ອນຕະຫຼາດອື່ນໆ, ເພື່ອຊຸກຍູ້ພຶດຕິກຳ ແລະ ຜົນຂອງການພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຊັບພະຍາກອນສໍາລັບຂະແໜງບຸລິມະສິດ, ດ້ວຍການພິຈາລະນາຢ່າງລະມັດລະວັງກ່ຽວກັບຄວາມອາດສາມາດທີ່ມີປະຈຸບັນໃນການຄຸ້ມຄອງອາກອນ ແລະ ການລວມສູນງົບປະມານ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.1.1 ແລະ 5.3.1);
- ➔ ລະບຽບການທີ່ຕິດພັນກັບລາຍຮັບທີ່ມາຈາກຂະແໜງການທີ່ມີການຂະຫຍາຍຕົວໄວ, ເປັນຕົ້ນ ການຄ້າເອເລັກໂຕຼນິກ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນຄູິບໂຕເຄີເລັນຊີ ແລະ ການເຮັດການຄ້າ.

► **ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 1.1.2: ການສ້າງລາຍຮັບແມ່ນຕ້ອງບໍ່ກະທົບຕໍ່ທິດທາງ ແລະ ບຸລິມະສິດຄວາມຍືນຍົງຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX.**

ຄຳສັ່ງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 61 ອະນຸມັດໃຫ້ມີການຂຸດຄົ້ນ, ປຸງແຕ່ງ ແລະ ສົ່ງອອກແຮ່ທາດດ້ວຍການເສຍຄ່າທຳນຽມ ແລະ ຄ່າພາກຫຼວງໃຫ້ແກ່ລັດໃນມູນຄ່າ 2 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ຕໍ່ເຮັກຕາ ຕໍ່ບໍລິສັດ. ຜ່ານມາມີ 50 ບໍລິສັດ ທີ່ໄດ້ລົງທະບຽນພາຍໃຕ້ນະໂຍບາຍນີ້. ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໃນຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 1.1.1, ລັດຖະບານໄດ້ສົ່ງເສີມການຂຸດຄົ້ນຄູິບໂຕເຄີເລັນຊີ, ເຊິ່ງໃນນີ້ບັນຫາທີ່ຕິດພັນກັບສິ່ງແວດລ້ອມມີຄື: ຄວາມຕ້ອງການຊົມໃຊ້ພະລັງງານຈາກ 11 ບໍລິສັດທີ່ໄດ້ລົງທະບຽນແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບຫຼາຍກວ່າ 1,100 MW⁷⁷.

ຕົວຢ່າງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ, ໃນໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ໂດຍອີງຕາມທິດທາງນະໂຍບາຍ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມຂອງວາລະແຫ່ງຊາດ, ລາຍຮັບທີ່ມາຈາກຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍສົມຄວນ.

ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ວາລະແຫ່ງຊາດໄດ້ຖືເອົາບຸລິມະສິດການພັດທະນາທີ່ເອື້ອອື່ງໃສ່ຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ຢູ່ລະດັບໜ້ອຍລົງ, ທັງຍັງສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການປະກອບສ່ວນຂອງໂຄງການບໍ່ແຮ່ ແລະ ພະລັງງານຂະໜາດໃຫຍ່ ແມ່ນມີຄວາມຈຳກັດໃນການສົ່ງເສີມການເຕີບໂຕຢ່າງທົ່ວເຖິງ ແລະ ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳທີ່ກວ້າງຂວາງ⁷⁸.

ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໄດ້ຍ້າຄືນວ່າ “ລັດຖະບານໄດ້ຢຸດການສຳປະທານດ້ານບໍ່ແຮ່ຊົ່ວຄາວ ເພື່ອປັບປຸງນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການເພື່ອຮັບປະກັນຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ປະເທດຊາດ ແລະ ຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ” ແລະ “ສປປ ລາວ ໃນໄລຍະຕໍ່ໜ້າຍັງຈະຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເພື່ອການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ ແຕ່ຈະຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ດ້ວຍຄວາມຮັບຜິດຊອບສູງຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ”⁷⁹.

ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການຂະຫຍາຍຖານອາກອນ (ເບິ່ງຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 1.1.1) ແລະ ເປົ້າໝາຍຄວາມຍືນຍົງ, ໂຄງການໃໝ່ທີ່ສ້າງລາຍຮັບຈາກການຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນຄວນເປັນຈຸດປະສົງສຳຮອງ. ກົງກັນຂ້າມ, ສິ່ງທີ່ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ແມ່ນການປັບປຸງຄວາມສາມາດໃນການຄຸ້ມຄອງອາກອນ ເພື່ອເກັບລາຍຮັບໃຫ້

⁷⁷ ເອກະສານດຽວກັນກັບການອ້າງອີງກ່ອນໜ້ານີ້.
⁷⁸ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນ, (2021) ແລະ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສະບັບແປທາງການ, (2021)
⁷⁹ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສະບັບແປທາງການ, (2021)

ໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນຈາກໂຄງການທີ່ກຳລັງດຳເນີນການ, ຊຸກຍູ້, ບັງຄັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ມີການຂຸດຄົ້ນທີ່ຜິດກົດໝາຍ (ເພື່ອເພີ່ມລາຍຮັບຈາກຂະແໜງສິ່ງແວດລ້ອມ) ແລະ ການຄ້າ (ເພື່ອເພີ່ມພາສີ) ຂອງລາຍຮັບສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມາດຕະການເພື່ອຄຸ້ມຄອງລາຍຮັບຈາກຂະແໜງສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຍືນຍົງທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:

- ➔ ການໂຈະຊົ່ວຄາວໂຄງການຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນພ້ອມທັງການປັບປຸງນິຕິກຳ, ລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນອະນາຄົດ ໂຄງການຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບເສັ້ນທາງການພັດທະນາທີ່ທົ່ວເຖິງ, ຍືນຍົງ ແລະ ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.2.2, 4.1.1 ແລະ 5.3.1);
- ➔ ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມສາມາດເພື່ອຕີລາຄາສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ໂອກາດ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຊຸກຍູ້ (ງົບປະມານ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ປ່າໄມ້ ແລະ ສັດປ່າ) ລະບຽບການ ແລະ ປັບປຸງສະຖາບັນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດເພື່ອຢຸດຕິ ແລະ ດຳເນີນຄະດີກໍລະນີລະເມີດລະບຽບການສິ່ງແວດລ້ອມ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 4.2.1 ແລະ 5.3.1).

ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 1.2: ການຄຸ້ມຄອງລາຍຈ່າຍ

ໂດຍລວມແລ້ວ ຫຼາຍພາກສ່ວນເຫັນວ່າ ການຈັດສັນງົບປະມານ ແລະ ການລົງທຶນລັດ ບໍ່ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ. ການແກ້ໄຂບັນຫານີ້ ໃນໄລຍະທີ່ເຫຼືອຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແມ່ນບຸລິມະສິດທີ່ສຳຄັນຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ການປັບປຸງຂະບວນການ ແລະ ຄວາມສາມາດ ເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນການຈັດສັນງົບປະມານ ແລະ ຜົນຕອບແທນຂອງການພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມກົມກຽວລະຫວ່າງຮອບວຽນການວາງແຜນ ແລະ ຂັ້ນແຜນງົບປະມານຈະຊ່ວຍໃຫ້ລັດຍືນຍົງເສັ້ນທາງທີ່ຖືກຕ້ອງ ສາມາດຂັບເຄື່ອນການພັດທະນາໄດ້ອີກຄັ້ງ. ສະນັ້ນ, ຂົງເຂດນະໂຍບາຍນີ້ແມ່ນກວມລວມເອົາ 2 ຈຸດປະສົງຫຼັກຄື: ອັນທຳອິດແມ່ນຕິດພັນກັບຄວາມຮີບດ່ວນໃນການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢ່າງຈຳກັດຄືນໃໝ່ (1.2.1.) ແລະ ສອງແມ່ນການເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປະຕິຮູບການຄຸ້ມຄອງການເງິນສາທາລະນະ (1.2.2.).

► ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 1.2.1: ການຈັດສັນງົບປະມານ ແລະ ການລົງທຶນລັດ 2023-2025 ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການບັນລຸແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX

ບົດລາຍງານການເງິນ⁸⁰ ແລະ ການປະເມີນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII⁸¹, ໄດ້ຕີລາຄາວ່າ ການຈັດສັນງົບປະມານ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ ບຸລິມະສິດຂອງການພັດທະນາແມ່ນບໍ່ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັນເປັນເວລາດົນນານ. ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ກຳນົດການລົງທຶນລັດຕໍ່ໄປນີ້ເປັນບຸລິມະສິດ “ພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງຊັ້ນນະບົດ, ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, (...) ການປົກຄອງ ແລະ ການບໍລິຫານ, (...) ການຄົ້ນຄວ້າ” ແຕ່ບໍ່ແມ່ນ “ທາງດ່ວນ, ທາງລົດໄຟ, ແລະ ສາຍສົ່ງໄຟຟ້າ”⁸².

ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ອີງຕາມງົບປະມານລັດ ປີ 2020, ງົບປະມານທີ່ຈັດສັນໃຫ້ຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ກວມ 1.6% ຂອງ GDP ແລະ ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ 2.2% ຂອງ GDP ຫຼື ສູງກວ່າ 20% ຂອງ

⁸⁰ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, (2021)

⁸¹ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສະບັບແບບທາງການ, (2021)

⁸² ເອກະສານດຽວກັນກັບການອ້າງອີງກ່ອນໜ້ານີ້.

ລາຍຈ່າຍພາກລັດທັງໝົດໃນປີ 2020. ແຕ່ການຈັດສັນໃຫ້ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ມີຕໍ່າກວ່າ 1% ຂອງລາຍຈ່າຍທັງໝົດ (ປະມານ 0.8%) ແລະ ເປັນພຽງເສດສ່ວນໜຶ່ງຂອງ GDP (0.2%). ພ້ອມກັນນີ້, ການຈັດສັນໃຫ້ຂະແໜງສັງຄົມ ແລະ ການລົງທຶນໃສ່ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດແມ່ນພັດບໍ່ພຽງພໍ. ລາຍຈ່າຍທັງໝົດຂອງຂະແໜງວັດທະນະທໍາ-ສັງຄົມແມ່ນ 4.1% ຂອງ GDP, ໃນນີ້ ຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ກວມ 1.8% ຂອງ GDP ແລະ ສາທາລະນະສຸກ 1.0% ຂອງ GDP ຖືວ່າເປັນ ຂະແໜງທີ່ໄດ້ຮັບງົບປະມານຫຼາຍທີ່ສຸດ⁸³, ແຕ່ກໍ່ຍັງຕໍ່າກວ່າມາດຕະຖານທົ່ວໄປ ແລະ ຕໍ່າກວ່າປະເທດອາຊຽນອື່ນ⁸⁴, ເຊິ່ງຍັງບໍ່ທັນລວມການປະຕິບັດພັນທະແຫ່ງຊາດຕ່າງໆເຊັ່ນ ການບໍລິການຮັກສາສຸຂະພາບທົ່ວປວງຊີນ ແລະ ເພີ່ມທະວີທັກສະດ້ວຍການສະໜອງການສຶກສາໃນລະບົບ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມເຕັກນິກ ແລະ ວິຊາຊີບເພື່ອສ້າງ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງກຳລັງແຮງງານ.

ນອກຈາກນີ້ ເພດານການຈັດສັນແມ່ນຄົງທີ່ໃນຫຼາຍໄລຍະຂອງການວາງແຜນ – 35% ສໍາລັບຂະແໜງ ສັງຄົມ, 35% ຂົງເຂດເສດຖະກິດ, 30% ອື່ນໆ ເຊິ່ງປະຈຸບັນ ເຫັນວ່າອາດບໍ່ສອດຄ່ອງ ແລະ ກົມກຽວກັບແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX⁸⁵.

ຜ່ານການຄົ້ນຄວ້າ ເຫັນວ່າມີຄວາມສອດຄ່ອງກັນລະຫວ່າງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ວາລະແຫ່ງຊາດ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຄວາມຈໍາເປັນໃນການຮັບປະກັນການຈັດສັນງົບປະມານຂອງທຸກຂັ້ນ ແລະ ທຸກຂະແໜງການ ໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ. ສະນັ້ນ ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍນີ້ແມ່ນຕິດພັນກັບກຳນົດ ທິດ ທາງ ແລະ ສ້າງຄວາມສອດຄ່ອງລະຫວ່າງລາຍຈ່າຍປົກກະຕິ ແລະ ການລົງທຶນໃສ່ບຸລິມະສິດແຫ່ງຊາດ ໂດຍສະເພາະ ໃນຂົງເຂດການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ (ສາທາລະນະສຸກ, ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແລະ ປົກປ້ອງສັງຄົມ) ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ.

ໃນການເຮັດວຽກດັ່ງກ່າວ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແມ່ນເປັນໃຈກາງໃນການປະສານສົມທົບ. ເພື່ອສ້າງຄວາມສອດຄ່ອງລະຫວ່າງລາຍຈ່າຍພາກລັດ ແລະ ບຸລິມະສິດຂອງ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໄດ້ອອກ ແຈ້ງການຫາຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນໃນການຈັດລຽງບຸລິມະສິດການລົງທຶນ ໃຫ້ສາມາດສະໜັບ ສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໄດ້, ຈຳກັດໂຄງການຂະໜາດໃຫຍ່, ໂຈະການເບີກຈ່າຍ ສໍາລັບໂຄງການສິ່ງເສີມວິຊາການທີ່ບໍ່ຈໍາເປັນ ແລະ ສິ່ງເສີມການລົງທຶນທີ່ມີປະສິດທິພາບ. ກົມແຜນການ ຂອງ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ໄດ້ເຮັດວຽກກັບ ອົງການຮ່ວມມືສາກົນຍີ່ປຸ່ນ (JICA) ໃນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດໂຄງການ ແຜນດຳເນີນງານການຄຸ້ມຄອງການລົງທຶນລັດ 2022-2030. ໂຄງການດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສ້າງ ແຜນການລົງທຶນລັດໄລຍະ 3 ປີ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບ ຂອບລາຍຈ່າຍຕາມການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ ຂອງກະຊວງການເງິນ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນໃນການກຳນົດເພດານທຶນ.

ມາດຕະການ ເພື່ອເລັ່ງສ້າງຄວາມສອດຄ່ອງການຈັດສັນງົບປະມານໄລຍະທີ່ເຫຼືອຂອງ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:

- ➔ ການຕີລາຄາກາງສະໄໝແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຄຽງຄູ່ກັບການປັບປຸງແຜນການລົງທຶນລັດ ແລະ ຮັບປະກັນ ຄວາມສອດຄ່ອງກັບຂອບລາຍຈ່າຍໄລຍະກາງ, ທົບທວນຄືນເພດານງົບປະມານ ປີ 2024 ແລະ 2025 ແລະ ການຈັດສັນປະຈຳປີ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.);

⁸³ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ, (2021)
⁸⁴ ເບິ່ງໃນບົດຄົ້ນຄວ້າ.
⁸⁵ ການແລກປ່ຽນທີ່ກອງປະຊຸມວິຊາການ, 6-7 ມິຖຸນາ, 2022.

- ➔ ການພິຈາລະນາຄືນ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການໂຈະໂຄງການລົງທຶນລັດ ແລະ ລັດ-ເອກະຊົນທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຫຼື ໂຄງການທີ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງຂຶ້ນ ແລະ ຊັກຊ້າທີ່ຖ່ວງດຶງງົບປະມານ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.3.1);
- ➔ ການໂຈະຊົ່ວຄາວໂຄງການຊຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃໝ່ ພ້ອມທັງການປັບປຸງນິຕິກຳ, ລະບຽບການ ແລະ ຂະບວນການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການທີ່ອາໄສຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນອະນາຄົດໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບທິດທາງການພັດທະນາຂອງ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຄື ທົ່ວເຖິງ, ຍືນຍົງ ແລະ ທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.2.2, 4.1.1 ແລະ 5.3.1).

► **ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 1.2.2: ການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດທີ່ໂປ່ງໃສ ແລະ ທັນສະໄໝ ຈະຊ່ວຍປັບປຸງປະສິດທິພາບໃນການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX.**

ການປັບປຸງຄວາມສອດຄ່ອງການລົງທຶນລັດກັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ ແມ່ນເລີ່ມໂດຍການປ່ຽນແປງການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດໃນໄລຍະຍາວ, ທີ່ມີ “ຄວາມທັນສະໄໝ, ໂປ່ງໃສ ແລະ ວ່ອງໄວຂຶ້ນ (...) ຮັບປະກັນວ່າການຈັດສັນງົບປະມານໄປຕາມບຸລິມະສິດຂອງການພັດທະນາ”⁸⁶. ຢູ່ໃນປະເທດກຳລັງພັດທະນາສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວ, ຮອບວຽນໃນການວາງແຜນ ແລະ ຂຶ້ນແຜນງົບປະມານແມ່ນຍັງບໍ່ທັນກົມກຽວກັນ.

ການປັບປຸງຮອບວຽນການຂຶ້ນງົບປະມານໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບຂະບວນການວາງແຜນຈະສາມາດເຮັດໃຫ້ການຕັດສິນໃຈໃນການຈັດສັນງົບປະມານ ສາມາດສະໜັບສະໜູນການບັນລຸບຸລິມະສິດການພັດທະນາ.

- ການກະກຽມງົບປະມານ ແມ່ນເປັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດປະຈຳປີໃນ ສປປ ລາວ. ກະຊວງການເງິນເປັນຜູ້ກຳນົດເພດານງົບປະມານສຳລັບຂະແໜງການ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ອີງຕາມການຄາດຄະເນລາຍຮັບ ແລະ ຄວາມຈຳກັດຂອງງົບປະມານທີ່ສາມາດຈັດສັນໃຫ້ແຕ່ລະຂະແໜງການ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ ກະຊວງຂະແໜງການແມ່ນນຳສະເໜີແຜນຄວາມຕ້ອງການໂດຍອີງຕາມຂໍ້ ຈຳກັດໃຫ້ກັບກະຊວງການເງິນ ແລະ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ. ຂັ້ນຕອນໄລຍະສັ້ນນີ້ອາດບໍ່ໄດ້ສ້າງໂອກາດໃນການປຶກສາຫາລື ທີ່ລະອຽດກ່ຽວກັບການຈັດລຽງບຸລິມະສິດ ແລະ ການຈັດລຳດັບລາຍຈ່າຍເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຈັດສັນງົບປະມານມີປະສິດທິພາບສູງສຸດ ແລະ ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ. ຂອບລາຍຈ່າຍໄລຍະກາງຂອງກະຊວງການເງິນຕ້ອງຮັບປະກັນໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນການລົງທຶນຂອງລັດ 3 ປີ ທີ່ກຳລັງຮ່າງໂດຍ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ເຊັ່ນດຽວກັນກັບການວາງແຜນ ແລະ ຂຶ້ນແຜນປະຈຳປີ.
- ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດງົບປະມານ ແມ່ນມີຄວາມທ້າທາຍຫຼາຍພໍສົມຄວນ. ຄວາມມີປະສິດທິພາບໃນການຈັດສັນງົບປະມານແມ່ນມີຄວາມຈຳກັດ ຍ້ອນຄວາມສາມາດດ້ານວິຊາການຂອງຂະແໜງການ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນໃນການວາງແຜນ ແລະ ການຂຶ້ນງົບປະມານທີ່ອີງໃສ່ຫຼັກຖານ. ການເສີມສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃນການວິເຄາະຜົນໄດ້-ຜົນເສຍ ເພື່ອກຳນົດວິທີການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢ່າງຈຳກັດດ້ວຍວິທີໃດ, ເວລາໃດ ແລະ ບ່ອນໃດເປັນຕົ້ນ ກໍລະນີການລົງທຶນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ. ນອກຈາກນີ້, ຄວາມສາມາດໃນການຕິລາຄາຜົນຕອບແທນເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄັດເລືອກການລົງທຶນແມ່ນຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຕື່ມ. ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ອອກບົດແນະນຳໃຫ້ຂະແໜງການ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການລົງທຶນລັດ ແລະ ໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງໃນການຄັດເລືອກໂຄງການ. ຕ້ອງໄດ້ມີການທົບທວນຂັ້ນຕອນ ແລະ ບັນດາເຄື່ອງມືເຫຼົ່ານີ້ໂດຍດ່ວນເພື່ອຕິລາຄາການປະກອບສ່ວນຂອງໂຄງການລົງທຶນຕໍ່ບຸລິມະສິດການພັດທະນາ. ການຈຳກັດ ແລະ ການຍົກປະສິດທິພາບລາຍຈ່າຍປົກກະຕິກໍ່ມີຄວາມສຳຄັນເຊັ່ນດຽວກັນ. ວາລະແຫ່ງຊາດໄດ້ລະບຸກ່ຽວກັບການ “ເລັ່ງຜັນຂະຫຍາຍດຳລັດສະບັບປັບປຸງວ່າດ້ວຍການ

⁸⁶ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສະບັບແປທາງການ, (2021)
45

ປະຢັດ ແລະ ຕ້ານການຝຸມເຜືອຍ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ການປະຢັດລາຍຈ່າຍບໍລິຫານທີ່ບໍ່ຈຳເປັນ’ ແມ່ນເປັນວຽກ ບູລິມະສິດ⁸⁷.

- ການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດງົບປະມານ ເຫັນວ່າຍັງຈຳກັດດ້ານຂີດຄວາມສາມາດ. ຂັ້ນຕອນທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນປະຈຸບັນອາດຍັງບໍ່ທັນຝຽງພໍ ແລະ ເໝາະສົມໃນຂະບວນການທົບທວນ ແລະ ກະກຽມງົບປະມານ. ການຕີລາຄາໂຄງການທີ່ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນປະຈຸບັນໂດຍທຽບໃສ່ສາລະບານບັນຊີ ແລະ ກຳນົດໃຫ້ເຫັນງົບປະມານໃດທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ຂອງ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແມ່ນເປັນໜ້າວຽກທີ່ຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຢ່າງຮີບດ່ວນ.
- ຄວາມໂປ່ງໃສຂອງງົບປະມານ ແມ່ນອີກວຽກງານໜຶ່ງທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່. ບົດລາຍງານການເງິນໄດ້ວິເຄາະ ລາຍຈ່າຍພາກລັດພຽງແຕ່ເຄິ່ງໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນ ຍ້ອນອີກເຄິ່ງໜຶ່ງແມ່ນຢູ່ບ່ວງ “ອື່ນ” ຂອງງົບປະມານລັດ.

ສິ່ງທ້າທາຍຢ່າງໜຶ່ງ ແມ່ນການແບ່ງໜ້າທີ່ຄວາມຮັບຜິດຊອບໂດຍໃຫ້ກະຊວງການເງິນ ເປັນຜູ້ຄາດຄະເນ ລາຍຮັບ ແລະ ຄຸ້ມຄອງລາຍຈ່າຍບໍລິຫານປົກກະຕິ ແລະ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ຮັບຜິດຊອບການ ຄາດຄະເນເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການລົງທຶນລັດ. ຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງກົນໄກການປະສານງານໃນ ການເຊື່ອມສານການວາງແຜນ ແລະ ສ້າງແຜນງົບປະມານແມ່ນຕ້ອງໄດ້ຍົກສູງອີກຕື່ມ: ມີການຄິດໄລ່ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແຜນແຫ່ງຊາດຄຽງຄູ່ກັບຍຸດທະສາດການເງິນ, ຮັບປະກັນໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນການລົງທຶນລັດ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດລາຍຈ່າຍໄລຍະກາງ ແລະ ສ້າງຄວາມກົມກຽວກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ແລະ ການຈັດສັນງົບປະມານປະຈຳປີ.

ມາດຕະການໃນການເພີ່ມທະວີການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ການລົງທຶນລັດ ແລະ ເລັ່ງການເຊື່ອມສານການວາງແຜນ ແລະ ສ້າງແຜນງົບປະມານທຸກຂັ້ນທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:

- ➔ ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວ ແລະ ໄປຕາມຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ 5 ປີ, ຫຼາຍປີ, ປະຈຳປີ ແລະ ຂະບວນການຈັດສັນງົບປະມານ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການວາງແຜນແຫ່ງຊາດມີງົບປະມານທີ່ສາມາດ ສະ ໜັບສະໜູນໄດ້ ຕາມຫຼັກການຂອງ INFF;
- ➔ ການປັບປຸງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການລົງທຶນລັດ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການ ຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງດ້ວຍທຶນລັດ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນ ດຳລັດ ເລກທີ 599/ລບ ວ່າດ້ວຍ ລິດຂອງລັດ, ແລະ ການຮັບຮອງດຳລັດນາຍົກວ່າດ້ວຍການສ້າງງົບປະມານເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນ ການສ້າງ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຕິດຕາມແຜນງົບປະມານ ແລະ ແຜນການລົງທຶນເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ ກັບບູລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ. (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.);
- ➔ ການທົບທວນ ແລະ ການປັບປຸງລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນໃນການສະເໜີແຜນການລົງທຶນລັດ ແລະ ເອກະຊົນ, ລວມທັງການປັບປຸງເອກະສານການປະເມີນ, ການວິເຄາະຜົນໄດ້-ຜົນເສຍຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ວິທີ ວິທະຍາອື່ນໆທີ່ມີວິທະຍາສາດ ດ້ວຍການສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ ແລະ ການປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ລະບຽບການ ການຮ່ວມມືລັດ-ເອກະຊົນ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 4.1.1);
- ➔ ການເລັ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາໂຄງການ ການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ ຕົວຢ່າງ: ໂຄງການລະບົບການຄຸ້ມ ຄອງຂໍ້ ມູນການເງິນແບບເຊື່ອມສານ (IFMIS), ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ການໝາຍ ງົບປະມານ (budget-tagging) ຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ການເງິນສີຂຽວ ແລະ ການເງິນສົ່ງເສີມສິດ

⁸⁷ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນ, (2021)

ສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ, ການທົບທວນຄືນສາລະບານບັນຊີເພື່ອເຊື່ອມສານບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ ເຂົ້າໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງຮອບວຽນການສ້າງແຜນງົບປະມານ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 2.1.2 ແລະ 5.);

- ➔ ກອງປະຊຸມລະດັບຊາດເພື່ອປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ ເພື່ອເຜີຍແຜ່ນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງຫວ່າງບໍ່ດົນມານີ້ ແລະ ນຳສະເໜີຄວາມຄືບໜ້າກ່ຽວກັບການສ້າງແຜນ ງົບປະມານທີ່ອີງໃສ່ຫຼັກຖານ ແລະ ລາຍຈ່າຍທີ່ສອດຄ່ອງບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ;
- ➔ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການປະສານງານລະຫວ່າງກະຊວງ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງການ ເງິນ ແລະ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ໃນການປະເມີນສະພາບການເງິນ ແລະ ຜົນຕໍ່ງົບປະມານຂອງ ໂຄງການຂະໜາດໃຫຍ່ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.1.1 ແລະ 4.1.1);
- ➔ ການໂຈະຊົ່ວຄາວໂຄງການຊຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຜ່ອມທັງປັບປຸງນິຕິກຳ, ລະບຽບການ ແລະ ຂະບວນການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຊຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນອະນາຄົດໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງກັບທິດທາງຂອງພັດທະນາແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຄື ທົ່ວເຖິງ, ຍືນຍົງ ແລະ ທົນທານຕໍ່ການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.1.2, 4.1.1 ແລະ 5.3.1);
- ➔ ຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຄວາມກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງສະຖາບັນໃນການເພີ່ມຄວາມເປັນເອກະລາດ ດ້ານງົບປະມານຫ້ອງການປະກັນສຸຂະພາບແຫ່ງຊາດເພື່ອໃຫ້ສາມາດມີຄວາມເປັນເອກະລາດໄດ້ລະດັບໃດໜຶ່ງ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.2.2);
- ➔ ການປ່ຽນແປງສະເພາະເພື່ອປັບປຸງກົດໝາຍ, ລະບຽບການ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ສາລະບານບັນຊີເພື່ອອຳນວຍຄວາມ ສະດວກໃຫ້ແກ່ການລວມສູນວຽກງານການວາງແຜນ, ການຈັດລຽງບຸລິມະສິດ ແລະ ສ້າງແຜນງົບປະມານສຳ ລັບ ຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແລະ ການຈັດສັນງົບປະມານລັດທີ່ມີປະສິດທິພາບໃນສະພາບງົບປະມານ ມີຈຳກັດ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.2.1);
- ➔ ການສ້າງບົດແນະນຳສຳລັບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງໃຫ້ກະຊວງ-ຂະແໜງການ ແລະ ການສ້າງລະບົບການຈັດຊື້- ຈັດຈ້າງສີຂຽວໃຫ້ມີຄວາມເອກະພາບທົ່ວທຸກຂະແໜງການ ລວມທັງການຍົກລະດັບຂີດຄວາມສາມາດ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.3.1).

ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 1.3: ການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນແບບຍືນຍົງ

ສປປ ລາວ ຖືກຈັດເປັນປະເທດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງໜີ້ສູງ ຕາມບົດລາຍງານເສດຖະກິດຂອງ IMF ປີ 2019 ແລະ ອີງຕາມຂໍ້ມູນສະພາບໜີ້ສິນແມ່ນຢູ່ໃນທ່າອ່ຽງທີ່ບໍ່ດີປານໃດ⁸⁸. ບົດລາຍງານວາລະສານໜີ້ສິນ ປີ 2021 ຂອງ ກະຊວງການເງິນ (ຂໍ້ມູນຮອດປີ 2020) ໄດ້ລະບຸສັດສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ GDP ແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບ 72%, ເຊິ່ງໃນນີ້ ໜີ້ຕ່າງປະເທດກວມອັດຕາສູງ (67% ຂອງ GDP, ໃນນັ້ນ 92.1% ຂອງໜີ້ແມ່ນເປັນສະກຸນເງິນຕ່າງປະເທດ), ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການອ່ອນຄ່າຂອງເງິນກົບໃນປະຈຸບັນ ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສະຖຽນລະພາບທາງດ້ານການເງິນ (ອັດຕາແລກປ່ຽນເຄີຍຕ່ຳກວ່າ 10,000 ກີບ/1 ໂດລາສະຫະລັດ, ແຕ່ອັດຕາແລກປ່ຽນທາງການມາຮອດ ເດືອນສິງຫາ 2022 ສູງເຖິງ 15,000 ກີບ/1 ໂດລາສະຫະລັດ). ຄຽງຄູ່ກັບຄວາມສ່ຽງດ້ານອັດຕາແລກປ່ຽນແລ້ວ, ການສະໜອງການເງິນກໍ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງເຊັ່ນດຽວກັນ, ໂດຍສະເພາະ ຈະຕ້ອງໄດ້ຊຳລະໜີ້ 11% ຂອງ ປີ 2020 ພາຍໃນທ້າຍປີ 2021 ແລະ ຄາດວ່າຈະໄດ້ຊຳລະໃນລະດັບຄ້າຍຄືກັນໃນແຕ່ລະປີ. ໃນໄລຍະເວລາທີ່ເຫຼືອຂອງ

⁸⁸ IMF, ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບການປຶກສາຫາລື ມາດຕາ IV, (2019)

ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຈະຕ້ອງໄດ້ຊຳລະໃນມູນຄ່າ 5.1 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດ ຫຼື 48% ຂອງຈຳນວນໜີ້ທັງໝົດ. ຖ້າຄິດໄລ່ຈຳນວນໜີ້ໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2020-2025) ແມ່ນມີມູນຄ່າ 8.6 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດ⁸⁹.

ອີງຕາມຂໍ້ມູນທີ່ເກັບກຳໄດ້, ສປປ.ຈີນ ເປັນປະເທດທີ່ສະໜອງສິນເຊື້ອລາຍໃຫຍ່ທີ່ສຸດ (57% ຂອງແມ່ນໜີ້ຜ່ອນຜັນທັງໝົດ, 47% ຂອງໜີ້ທັງໝົດ), ສຳລັບຜູ້ທີ່ໃຫ້ກູ້ຢືມທີ່ມີມູນຄ່າຕໍ່າກວ່າ 10% ຂອງໜີ້ມີ ທະນາຄານ ພັດທະນາອາຊີ, ສະມາຄົມພັດທະນາສາກົນ, ປະເທດໄທ, ເກົາຫຼີ, ຍີ່ປຸ່ນ ແລະ ອື່ນໆ). ຜູ້ສະໜອງສິນເຊື້ອທຸລະກິດ ກວມ 7% ຂອງໜີ້ທັງໝົດ. ໃນຈຳນວນໜີ້ທັງໝົດ, ໜີ້ຂອງລັດວິສາຫະກິດທີ່ລັດຄຳປະກັນແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບ 9.8%⁹⁰.

ຂົງເຂດນະໂຍບາຍນີ້ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 2 ພາກຄື ຄວາມຈຳເປັນໃນການແກ້ໄຂໜີ້ສິນໂດຍໄວ (ຂໍ້ 1.3.1) ແລະ ການອອກຜັນທະບັດທີ່ຍືນຍົງ ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືການເງິນສຳລັບການພັດທະນາດ້ວຍການເພີ່ມຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ປັບປຸງການບໍລິຫານໜີ້ (1.3.2).

► **ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 1.3.1: ການຜ່ອນຜັນໜີ້ໂດຍໄວແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອສ້າງສະພາບຄ່ອງດ້ານ ງົບປະມານທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການລົງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ.**

ການຊຳລະໜີ້ ຖ່ວງດຶງຄວາມສາມາດໃນການສະໜອງງົບປະມານໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາ. ໃນປີ 2022 ຖືວ່າ ເປັນຄັ້ງທຳອິດທີ່ເຫັນວ່າ ຕົ້ນທຶນໃນການຊຳລະໜີ້ແມ່ນສູງກວ່າງົບປະມານທີ່ຈັດສັນໃຫ້ຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ແລະ ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ.

ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໄດ້ລະບຸວ່າ “ໜີ້ຝາຍໃນ ແລະ ໜີ້ຕ່າງປະເທດທີ່ສະສົມໄດ້ເພີ່ມແຮງກົດດັນຕໍ່ ງົບປະມານ” ແລະ ໄດ້ກຳນົດເອົາການເພີ່ມລາຍຮັບ ແລະ ການລວມຍອດໜີ້ເປັນວຽກບຸລິມະສິດ. ໂດຍສະເພາະ ໜີ້ສິນສຳຮອງທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂຍ້ອນ: “ລັດວິສະຫະກິດສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຂາດກຳໄລ ແລະ ມີໜີ້ສິນໃນ ລະດັບສູງ”⁹¹. ວາລະແຫ່ງຊາດ ໄດ້ລະບຸເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບການຈຳກັດການອອກຜັນທະບັດໃໝ່ຄຽງຄູ່ກັບການ ເຈລະຈາໜີ້ເພີ່ມເຕີມ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ໜີ້ຫຼຸດລົງ ແລະ ເລັ່ງການເພີ່ມທຶນ ແລະ ຂາຍຊັບສິນໂດຍໄວ⁹².

ຄວາມພະຍາຍາມ ໃນການປັບປຸງດັ່ງກ່າວເຫັນວ່າຍັງມີຄວາມຈຳກັດ. ຍ້ອນ ສປປ ລາວ ຖືກຫຼຸດລຳດັບຄວາມ ໜ້າເຊື່ອຖື ເຮັດໃຫ້ເປັນປະເທດທີ່ຖືກຈັດລຳດັບຕໍ່າສຸດໃນອາຊີ ເຖິງວ່າຍັງຈະຍັງບໍ່ທັນມີການຜິດຊຳລະໜີ້ກໍຕາມ, ເຮັດໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການຜັນທະບັດຂອງລາວບໍ່ສູງ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການອອກຜັນທະບັດໃໝ່ມີຕົ້ນທຶນທີ່ສູງ ແລະ ການລວມ ຍອດໜີ້ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍຂຶ້ນ⁹³.

ການແກ້ໄຂງົບປະມານໃຫ້ມີຄວາມດຸ່ນດ່ຽງເພື່ອສະໜັບສະໜູນບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ ດ້ວຍການເກັບລາຍຮັບໃຫ້ສູງຂຶ້ນ ແລະ ໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບການຄຸ້ມຄອງລາຍຈ່າຍແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຕ້ອງປະຕິບັດໄປຄຽງຄູ່ກັບການຫຼຸດຜ່ອນພາລະໜີ້ສິນຢ່າງເປັນຮູບປະທຳ. ໜ້າວຽກອື່ນທີ່ສຳຄັນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ ເອົາໃຈໃສ່ລວມມີ ການປະເມີນກຳນົດເວລາການຊຳລະໜີ້, ການຄົ້ນຄວ້າການກູ້ຢືມແບບຜ່ອນຜັນແທນການກູ້ຢືມ ແບບທຸລະກິດທີ່ມີອັດຕາດອກເບ້ຍສູງ, ການເຈລະຈາກັບເຈົ້າໜີ້ຕ່າງປະເທດ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າເລິກເຊິ່ງກ່ຽວກັບການ ປັບປຸງລັດວິສະຫະກິດ (ທະນາຄານສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ທະນາຄານພັດທະນາລາວ ທີ່ໄດ້ມີການປະຕິຮູບຫວ່າງບໍດົນ ມານີ້).

⁸⁹ ກະຊວງການເງິນ, ວາລະສານໜີ້ສິນ, (2020)

⁹⁰ ເອກະສານດຽວກັນກັບການອ້າງອີງກ່ອນໜ້ານີ້.

⁹¹ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສະບັບແປທາງການ, (2021)

⁹² ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນ, (2021)

⁹³ ເບິ່ງໃນບົດຄົ້ນຄວ້າ.

ຄວນມີການຄົ້ນຄວ້າການແກ້ໄຂທີ່ມີນະວັດຕະກຳ ເປັນຕົ້ນ ສັນຍາການຫັນໜຶ່ງເປັນທຶນ (ໂດຍສະເພາະການລົງທຶນເຂົ້າໃນການປົກປ້ອງທຳມະຊາດ ຫຼື ການປັບຕົວ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ), ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເຈລະຈາສອງຝ່າຍເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນໜີ້ສິນ ເພື່ອເປັນການແລກປ່ຽນກັບການເລັ່ງລົງທຶນການພັດທະນາ.

ຕໍ່ກັບບັນຫາດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງໄດ້ມີການຍົກລະດັບຄວາມສາມາດວິຊາການໃນການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນກະຊວງການເງິນໃນການປັບປຸງວຽກງານດັ່ງກ່າວ.

ມາດຕະການ 3 ຢ່າງ ເພື່ອເລັ່ງຫຼຸດຜ່ອນພາລະໜີ້ສິນຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:

- ➔ ສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຂໍ້ລິເລີ່ມການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ຢຸດຕິການຊຳລະໜີ້ ຫຼື ການຜ່ອນຜັນການຊຳລະໜີ້ສິນຫຼາຍຝ່າຍ ເພື່ອເພີ່ມສະພາບຄ່ອງງົບປະມານ ເຂົ້າໃນການລົງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ເພີ່ມເວລາສປປ ລາວ ໃນການເພີ່ມສັດສ່ວນລາຍຮັບ ຕໍ່ GDP;
- ➔ ສືບຕໍ່ສ້າງລວມໜີ້ໂດຍການເຈລະຈາຕື່ມອີກເພື່ອ (1) ຍົກເລີກ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນການຊຳລະໜີ້ ແລະ/ຫຼື ຂະຫຍາຍເວລາໜີ້ສິນທີ່ຄົບກຳນົດເວລາຊຳລະພາຍໃນໄລຍະທ້າຍຂອງຊຸມປີ 2020 ໂດຍບໍ່ເສຍຜົນປະໂຫຍດການເຂົ້າເຖິງການກູ້ຢືມໃນອະນາຄົດ ແລະ (2) ຄົ້ນຄວ້າສັນຍາການຫັນໜຶ່ງເປັນທຶນກັບເຈົ້າໜີ້ຕົ້ນຕໍ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.3.1); ທົບທວນຄືນ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຍົກເລີກໂຄງການລົງທຶນລັດ ແລະ ລັດ-ເອກະຊົນ ທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ໂຄງການທີ່ມີລ່າຍຈ່າຍເພີ່ມສູງຂຶ້ນ ແລະ ປະຕິບັດຊັກຊ້າທີ່ຖວງດົງງົບປະມານລັດ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.2.1).

► **ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 1.3.2: ການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນທີ່ໂປ່ງໃສ ແລະ ອົງໃສ່ຫຼັກຖານຈະສ້າງເງື່ອນໄຂເອື້ອອຳນວຍໃນການອອກຜັນທະບັດ.**

ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍນີ້ ສະໜັບສະໜູນຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 1.3.1, ເຊິ່ງໄດ້ລົງເລິກກ່ຽວກັບວິທີໃນການຍົກລະດັບຄວາມສາມາດຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການກູ້ຢືມທີ່ມີເງື່ອນໄຂສົມເຫດສົມຜົນຄຽງຄູ່ກັບການຮັກສາລະດັບໜີ້ສິນໃຫ້ຢູ່ລະດັບຍືນຍົງ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດສະໜອງງົບປະມານໃຫ້ແກ່ການລົງທຶນແຫ່ງຊາດ. ການສ້າງເງື່ອນໄຂສຳລັບການອອກຜັນທະບັດທີ່ຍືນຍົງ ແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາມາດຕະການທີ່ກຳນົດຢູ່ໃນຂົງເຂດນະໂຍບາຍທີ 1 ແລະ 2 ຂອງພາກນີ້, ເພື່ອເພີ່ມການເກັບລາຍຮັບ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢ່າງມີປະສິດທິພາບກວ່າເກົ່າ ແນໃສ່ສ້າງຄວາມດຸ່ນດ່ຽງຂອງງົບປະມານ.

ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ການວິເຄາະໜີ້ສິນ, ຄວາມສາມາດໃນການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນ, ການຮ່ວມມືພາຍໃນລັດຖະບານ ແລະ ການຮ່ວມມືກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ການສ້າງຄວາມໂປ່ງໃສຈະຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ເຈົ້າໜີ້ມີຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຄືນໃໝ່ ເຊິ່ງປະຈຸບັນການຂາດຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ ເຮັດໃຫ້ກະທົບຕໍ່ຕົ້ນທຶນການກູ້ຢືມຂອງ ສປປ ລາວ.

ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງເວົ້າໄດ້ວ່າ ຄວາມໂປ່ງໃສເປັນຫົວໃຈສຳຄັນໃນການແກ້ໄຂໜີ້ສິນ. ອີງຕາມບົດລາຍງານຜັນທະບັດສະແດງໃຫ້ຮູ້ວ່າ ສະຖາບັນການເງິນ ແລະ ເຈົ້າໜີ້ເຊິ່ງການຄ້າສູນເສຍຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃນຄວາມສາມາດຊຳລະໜີ້ ຂອງ ສປປ ລາວ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການກຳນົດອັດຕາດອກເບ້ຍສູງ⁹⁴. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາຈຳນວນໜຶ່ງໄດ້ທ້າມສະໜອງ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນດ້ານງົບປະມານ ເປັນຕົ້ນ ສະຫະພາບເອີຣົບ ແລະ ປະເທດສະມາຊິກຍ້ອນຄວາມກັງວົນຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງການເງິນຂອງ ສປປ ລາວ.

ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ລະບຸວ່າ ຄວາມໂປ່ງໃສແມ່ນເປັນໜຶ່ງໃນອຸປະສັກຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິແຜນໃນໄລຍະຜ່ານມາ ແລະ ຈຶ່ງໄດ້ຖືກກຳນົດໃຫ້ເປັນໜຶ່ງໃນທິດທາງຕົ້ນຕໍຂອງວຽກຈຸດສຸມຂອງເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 1

⁹⁴ UNCDF, ຜັນທະບັດ ສປປ ລາວ: ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ວິເຄາະຜັນທະບັດຂອງ ສປປ ລາວ, (2021)

ທີ່ຕິດພັນກັບການຄຸ້ມຄອງເສດຖະກິດມະຫາພາກທີ່ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ມີສະຖຽນລະພາບ⁹⁵. ພ້ອມກັນນີ້, ວາລະແຫ່ງຊາດ ຍິ່ງໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນວຽກງານດັ່ງກ່າວ ດັ່ງທີ່ລະບຸໄວ້ຄື: “ຫຼັກການຄວາມໂປ່ງໃສແມ່ນບັດໄຈຕັດສິນຜົນສໍາເລັດຂອງການປະຕິບັດຄາດໝາຍຂອງວາລະແຫ່ງຊາດ, ທັງເປັນການສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ ແລະ ເຫຼືອມໃສສັດທາຕໍ່ລັດຖະບານຂອງສັງຄົມ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບຄວາມຕັ້ງໃຈທີ່ຈະແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນ”⁹⁶.

ເຖິງແມ່ນວ່າການອອກຜັນທະບັດ ເພື່ອສະໜອງການເງິນໃຫ້ການລົງທຶນບໍ່ແມ່ນບຸລິມະສິດກໍ່ຕາມ ແຕ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສາມາດສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອໍານວຍໃນການອອກຜັນທະບັດໃນອະນາຄົດ.

ມາດຕະການກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສາທາລະນະຢ່າງຍືນຍົງ ແລະ ປັບປຸງໜີ້ສິນເພື່ອສະໜອງການເງິນເພື່ອການພັດທະນາທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:

- ➔ ເລັ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການທີ່ເພີ່ມຄວາມໂປ່ງໃສດ້ານໜີ້ສິນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານສາກົນດ້ວຍການເປີດເຜີຍຂໍ້ມູນໜີ້ສິນສາທາລະນະລວມທັງຂໍ້ມູນທີ່ຕິດພັນກັບລັດວິສາຫະກິດ ແລະ ການລາຍງານປະຈໍາປີກ່ຽວກັບສະພາບໜີ້ສິນ, ການວິເຄາະ ແລະ ຈໍາລອງແນວໂນ້ມການຊໍາລະໜີ້ສິນ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຕ່າງໆ;
- ➔ ທົບທວນຄືນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສາທາລະນະ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບການປະຕິບັດທີ່ດີສຸດຂອງສາກົນ;
- ➔ ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເພື່ອການພັດທະນາເພື່ອເພີ່ມທະວີຄວາມສາມາດຂອງກະຊວງການເງິນໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ວິເຄາະ ແລະ ລາຍງານ ແລະ ການນໍາໃຊ້ຊໍ່ອຸບແວ;
- ➔ ສືບຕໍ່ປະຕິຮູບລັດວິສາຫະກິດໂດຍສຸມໃສ່ບໍລິສັດຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ມີໜີ້ຟ້າງ;
- ➔ ກະກຽມຍຸດທະສາດວ່າດ້ວຍການອອກ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຜັນທະບັດໄລຍະກາງ, ລວມທັງຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຜັນທະບັດສີຂຽວໄລຍະຍາວທີ່ມີຜົນຕອບແທນທີ່ດີຕໍ່ສະຖານະພາບການເງິນທີ່ເອື້ອອໍານວຍໃຫ້ແກ່ການອອກຜັນທະບັດ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.3.1).

⁹⁵ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສະບັບແປທາງການ, (2021)

⁹⁶ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນ, (2021)

2. ການເງິນພາກລັດສາກົນ

ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາໃນໄລຍະຜ່ານມາບໍ່ແມ່ນພຽງແຕ່ສະໜັບສະໜູນງົບປະມານລັດ ແຕ່ຍັງປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາໃນຫຼາຍຂົງເຂດທີ່ສໍາຄັນຂອງການພັດທະນາ ເປັນຕົ້ນ ຂະແໜງ ສາທາລະນະສຸກ, ໂພຊະນາການ, ສຶກສາ, ການປົກປ້ອງສັງຄົມ ຫຼື ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ຍ້ອນສະພາບຄວາມ ຫຍຸ້ງຍາກດ້ານງົບປະມານການລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ຍົກສູງປະສິດທິພາບໃຫ້ໄດ້ ສູງສຸດ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນຢ່າງຍິ່ງເພື່ອສ້າງຄວາມຍືນຍົງຂອງງົບປະມານ⁹⁷ ແລະ ສົ່ງເສີມການລົງທຶນເອກະຊົນທີ່ ສະ ໜັບສະໜູນເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ⁹⁸. ຍ້ອນແນວນັ້ນ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຈຶ່ງໄດ້ວາງ ຄາດໝາຍສູງໃນການລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ. ເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 1 ຕິດພັນກັບ “ເສດຖະກິດເຕີບໂຕຕໍ່ເນື່ອງ, ມີຄຸນນະພາບ, ໜັ້ນທ່ຽງ ແລະ ຍືນຍົງ”, ເຊິ່ງໃນນີ້ ແຜນວຽກຈຸດສຸມທີ 3 ກ່ຽວກັບ ‘ເພີ່ມປະສິດທິພາບ ແລະ ຄຸນນະພາບການລົງທຶນ’, ໄດ້ກໍານົດຄາດໝາຍການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ໃນລະດັບ 18% ຂອງການລົງທຶນທັງໝົດ ໃນໄລຍະ 2021-2025.

ພາກນີ້ກໍານົດທິດທາງນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການທີ່ຈໍາເປັນໃນການເພີ່ມທະວີປະລິມານ, ປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບທິດທາງຖະແຫຼງການວຽງຈັນ ວ່າດ້ວຍການເປັນຄູ່ຮ່ວມເພື່ອການພັດທະນາທີ່ມີປະສິດທິຜົນ 2015-2025 (VDCAP) ແລະ INFF ແລະ ສະເໜີ ໃຫ້ຫັນປ່ຽນຈາກການເປັນຕົວຂັບເຄື່ອນການພັດທະນາມາເປັນຕົວເລັ່ງສະໜັບສະໜູນການລົງທຶນລັດ ແລະ ເອກະຊົນ.

ຜ່ອມນີ້, ໄດ້ລະບຸກ່ຽວກັບ ຂອບເຂດນະໂຍບາຍ 2 ຢ່າງ ທີ່ຕິດພັນກັບກະແສເງິນແຫຼ່ງນີ້ (2.1 ຄວາມ ສາມາດຄາດຄະເນ, ປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ, 2.2 ລະດົມ ການເງິນສະເພາະສໍາລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ), ລວມທັງຈຸດປະສົງ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ຕາຕະລາງ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ກໍານົດຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ກໍານົດເວລາຢູ່ຕອນທ້າຍຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ.

ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 2.1: ຄວາມສາມາດຄາດຄະເນ, ປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການ ເພື່ອການພັດທະນາ.

ຮັບປະກັນການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາໃຫ້ສາມາດປະກອບສ່ວນສູງສຸດເຂົ້າໃນການພັດທະນາ ດ້ວຍການປະຕິບັດ 2 ວິທີຄື: ວາງແຜນໂດຍອີງໃສ່ຫຼັກຖານໃນການນໍາໃຊ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ໂດຍສະເພາະໂຄງການເປົ້າໝາຍ ແລະ ຮັບປະກັນໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວ (2.1.1), ປັບປຸງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການ ຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາໃຫ້ມີຄວາມງ່າຍດາຍ ແລະ ກົມກຽວກັບຂັ້ນຕອນ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງ ພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບໃນການຄຸ້ມຄອງປະສິດທິພາບຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ (2.1.2).

► ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 2.1.1: ເພີ່ມທະວີຄວາມມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການ ເພື່ອການພັດທະນາ ດ້ວຍການປັບປຸງການວາງແຜນ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະສານງານ.

ການຄົ້ນຄວ້າສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ເຖິງວ່າການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາຈະປະກອບສ່ວນສໍາຄັນ ໃນການສະໜອງການເງິນເພື່ອການພັດທະນາ (3.1% ຂອງ GDP) ແລະ ການຮ່ວມມືທີ່ເຂັ້ມແຂງລະຫວ່າງລັດຖະບານ

⁹⁷ ເບິ່ງທີ່ພາກການເງິນພາກລັດພາຍໃນ.

⁹⁸ ເບິ່ງທີ່ພາກການເງິນພາກເອກະຊົນພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ.

ແລະ ຄູ່ຮ່ວມລັດຖະບານກໍ່ຕາມ ແຕ່ຄວາມສາມາດໃນການຄາດຄະເນ (3.1% ຂອງ GDP) ແມ່ນຍັງຈຳກັດ⁹⁹. ການປະເມີນກາງສະໄໝ VDCAP ເຫັນວ່າການເບີກຈ່າຍຕົວຈິງໃນປີ 2019 ມີພຽງ 70% (ສະເລ່ຍປະເທດດ້ອຍ ພັດທະນາແມ່ນ 84%). ການຄາດຄະເນໄລຍະກາງຍິ່ງຈຳກັດຍ້ອນຂໍ້ມູນການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ທີ່ຢູ່ໃນແຜນລາຍຈ່າຍມີພຽງ 32% ສຳລັບໃນ 3 ປີຕໍ່ໜ້າ (ສະເລ່ຍປະເທດດ້ອຍພັດທະນາແມ່ນ 66%). ການສ້າງ ຄວາມສອດຄ່ອງການຊ່ວຍເຫຼືອກັບບຸລິມະສິດແຫ່ງຊາດແມ່ນບໍ່ສູງເທົ່າທີ່ຄວນ (65%) ແລະ ສັດສ່ວນການຮ່ວມມື ເພື່ອການພັດທະນາທີ່ລາຍງານໃນແຜນງົບປະມານທີ່ໄປຜ່ານສະພາເຫັນວ່າຍັງບໍ່ພຽງພໍ ມີພຽງ 24%¹⁰⁰.

ການນຳໃຊ້ຖານຂໍ້ມູນ ODA-MIS ເຮັດໃຫ້ກະແສທຶນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຄາດຄະເນ, ຕິດຕາມ ແລະ ວິເຄາະ. ບົດລາຍງານການເງິນໄດ້ລະບຸວ່າ ຖານຂໍ້ມູນຍັງບໍ່ຄົບຖ້ວນໃນການວິເຄາະ ແລະ ວາງແຜນ ເຊິ່ງໃນນີ້ ເຫັນວ່າ 436 ໂຄງການ ຖືກຈັດວ່າ “ຍັງບໍ່ທັນສະເໝີ”¹⁰¹. ບົດລາຍງານ VDCAP ຍັງໄດ້ລະບຸເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບ ຄວາມທ້າທາຍຂອງຂໍ້ມູນມາດຕະຖານ, ໂດຍສະເພາະຂໍ້ມູນທີ່ຕິດພັນກັບກະແສການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການ ພັດທະນາທີ່ມາຈາກ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາທີ່ບໍ່ແມ່ນ OECD¹⁰².

ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຄວາມຈຳເປັນໃນການສ້າງຄວາມກົມກຽວລະຫວ່າງແຜນງົບປະມານ ແລະ ແຜນການ ລົງທຶນ, ການວາງແຜນ ແລະ ສ້າງແຜນງົບປະມານຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງເພື່ອການພັດທະນາທີ່ອີງໃສ່ຫຼັກຖານ ໂດຍມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນຈະຊ່ວຍປັບປຸງ ແລະ ລະດົມກະແສການຊ່ວຍເຫຼືອຢ່າງມີຈຸດສຸມ.

ຜ່ອມກັນນີ້ ການປັບປຸງການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງກໍ່ມີຄວາມສຳຄັນເຊັ່ນດຽວກັນ. ການປັບປຸງກົນໄກປະສານ ງານເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ການເຮັດວຽກຂອງໜ່ວຍງານຂະແໜງການມີຄວາມຈຳເປັນໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມ ກະແຈກກະຈາຍຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ເພື່ອສ້າງຍຸດທະສາດໂດຍອີງໃສ່ແຜນງານ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການ ເພື່ອການພັດທະນາ ຂອງທຸກຂະແໜງການຢ່າງກວມລວມ ດ້ວຍການກຳນົດແຜນງານ ແລະ ໂຄງການທີ່ສະໜັບ ສະໜູນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ຫຼື ແບບຮ່ວມກັນ¹⁰³. ຕາມຄຳແນະນຳຂອງ VDCAP, ການປັບປຸງໂຄງສ້າງສະຖາບັນ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການພັດທະນາຄວາມສາມາດຂອງກອງເລຂາໜ່ວຍງານທຸກໆຂະແໜງໃນການປະສານງານ ແລະ ການນຳພາການປະສານງານແຕ່ລະໜ່ວຍງານ, ລວມທັງທົບທວນຄືນຂອບເຂດ ແລະ ຂະບວນການກອງປະຊຸມ ໂຕະມິນ (RTP), ເພື່ອການວາງແຜນ ແລະ ເພື່ອຄວາມມີປະສິດທິພາບໃນການຮ່ວມມື ເພື່ອການພັດທະນາຂອງທຸກ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕະການ 4 ຢ່າງກ່ຽວກັບການເພີ່ມທະວີການວາງແຜນແບບຍຸດທະສາດເພື່ອການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການ ພັດທະນາ ແລະ ກະແສການຊ່ວຍເຫຼືອອື່ນໆທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:

- ➔ ການທົບທວນຄືນ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຖານຂໍ້ມູນ ODA-MIS ປະຈຳ 6 ເດືອນ ເພື່ອປັບປຸງການວາງແຜນແບບ ຍຸດທະສາດ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.);
- ➔ ການສ້າງແຜນລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາໄລຍະກາງແບບຍຸດທະສາດ (2024-2025) ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ, ໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວກັບການສະຫຼຸບກາງສະໄໝແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ຍຸດທະສາດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ 2030 ແລະ ຂອບລາຍຈ່າຍໄລຍະກາງ, ຄຽງຄູ່ກັບການກຳນົດຂະແໜງການບຸລິມະສິດ ແລະ ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມວິທີການຮ່ວມກັນ;

⁹⁹ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ, (2021)

¹⁰⁰ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ການປະເມີນກາງສະໄໝ VDCAP 2015-2025, (2021)

¹⁰¹ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ, (2021)

¹⁰² ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ການປະເມີນກາງສະໄໝ VDCAP 2015-2025, (2021)

¹⁰³ ເອກະສານດຽວກັນກັບການອ້າງອີງກ່ອນໜ້ານີ້.

- ➔ ການປະສານງານເພື່ອສ້າງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບແຜນໃນຕໍ່ໜ້າຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອອື່ນໆໃນໄລຍະທ້າຍຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໂດຍອີງໃສ່ບັນດາເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ ແລະ ໜ້າວຽກຈຸດສຸມ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.);
- ➔ ການທົບທວນຮ່ວມກັນກ່ຽວກັບຂະບວນການກອງປະຊຸມໂຕະມົນ ແລະ ໜ່ວຍງານຂະແໜງການ ເພື່ອສົ່ງເສີມກິນໄກການຮ່ວມມືແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແນໃສ່ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການວາງແຜນຮ່ວມກັນໂດຍອີງໃສ່ຫຼັກຖານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ ທີ່ປະກອບສ່ວນຕໍ່ກັບເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ລວມທັງສຶກສາກ່ຽວກັບການຂ້າມຜ່ານຂອງຂະແໜງການທີ່ອີງໃສ່ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 2.1.2).

► **ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 2.1.2: ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາດ້ວຍການສ້າງຄວາມກົມກຽວ ແລະ ຄວາມກະທັດຮັດຂອງລະບຽບການ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສາມາດໃນການນຳໃຊ້ຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ.**

ການທົບທວນກາງສະໄໝ VDCAP ເຫັນວ່າການສ້າງຄວາມກົມກຽວ ແລະ ການສ້າງຄວາມກະທັດຮັດທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນໄດ້ກາຍເປັນອຸປະສັກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ.

ບົດລາຍງານຂອງເຄືອຂ່າຍອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ (INGO Network) ໃນປີ 2021 ເນັ້ນໜັກກ່ຽວກັບສິ່ງທ້າທາຍໃນການອະນຸມັດບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ. ບົດລາຍງານໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນວ່າການອະນຸມັດບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈແມ່ນບໍ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ຜ່ານໃນ 60 ວັນ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນບົດແນະນຳໃນການອະນຸມັດໂຄງການ, ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ຂັ້ນຕອນອະນຸມັດແມ່ນໃຊ້ເວລາ 12 ເດືອນ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງໂຄງການຈຳນວນ 80% ມີຄວາມລ່າຊ້າ ສິ່ງຜິດໃຫ້ຜູ້ໃຫ້ທຶນໂດຍຜ່ານ INGO ຕັດ ຫຼື ຍົກເລີກງົບປະມານຊ່ວຍເຫຼືອ¹⁰⁴. ການຕີລາຄາ VDCAP ຈຶ່ງໄດ້ຍົກບັນຫາຄວາມຈຳເປັນໃນການສ້າງຄວາມກົມກຽວຂອງຂະບວນການອະນຸມັດບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ¹⁰⁵. ການປຶກສາຫາລືລະດັບວິຊາການຍົກບັນຫາກ່ຽວກັບຄວາມສາມາດໃນການບໍລິຫານເປັນສິ່ງທ້າທາຍຕົ້ນຕໍໃນການຄຸ້ມຄອງບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ.

ບົດລາຍງານການເງິນ ຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າ ‘ອັດຕາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ສາມາດປັບປຸງໄດ້ໂດຍການເອົາໃຈໃສ່ປະສານງານກັບຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດບໍລິຫານຂອງກະຊວງກ່ຽວຂ້ອງ’¹⁰⁶. ຂັ້ນຕອນທີ່ບໍ່ເປັນເອກະພາບກັນໃນການຄຸ້ມຄອງການອອກແບບ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການລາຍງານຂອງແຜນງານໄດ້ສ້າງແຮງກົດດັນຕໍ່ຄວາມສາມາດຂອງໜ່ວຍງານລັດຖະບານ ທີ່ຕ້ອງເຮັດວຽກປະສານສົມທົບກັບຜູ້ໃຫ້ທຶນຫຼາຍພາກສ່ວນ.

ການປະຕິຮູບການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດທີ່ບໍ່ພຽງພໍໄດ້ສ້າງຄວາມຈຳກັດຂັ້ນຕອນຂອງລັດຖະບານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ (ມີພຽງປະມານ 42% ຂອງໂຄງການ ອີງຕາມບົດທົບທວນຄືນ VDCAP). ສິ່ງທ້າທາຍຕົ້ນຕໍທີ່ລະບຸໃນບົດລາຍງານ VDCAP ແມ່ນຄວາມຄືບໜ້າການປະຕິຮູບການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດທີ່ມີຄວາມຊັກຊ້າ ແລະ ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນຕໍ່ຂະບວນການຄຸ້ມຄອງງົບປະມານຂອງລັດທີ່ຈຳກັດ¹⁰⁷.

ການສ້າງຄວາມກົມກຽວລະຫວ່າງຂັ້ນຕອນຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອ ຄຽງຄູ່ກັບການເລັ່ງປະຕິຮູບການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການ

¹⁰⁴ ເຄືອຂ່າຍອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ, ບົດສຳຫຼວດການເຊັນບົດບັນທຶກ, (2021)
¹⁰⁵ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ການປະເມີນກາງສະໄໝ VDCAP 2015-2025, (2021)
¹⁰⁶ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, (2021)
¹⁰⁷ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ການປະເມີນກາງສະໄໝ VDCAP 2015-2025, (2021)

ປະສານງານຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນສິ່ງທ້າທາຍດ້ານຄວາມສາມາດໃນການນໍາໃຊ້ ແລະ ຈະຊ່ວຍຊຸກຍູ້ການປະຕິບັດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາໄດ້ດີອີກດ້ວຍ.

ມາດຕະການເພື່ອປັບປຸງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ແຜນງານ ແລະ ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:

- ➔ ການເລັ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການທີ່ຕິດພັນກັບການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ ຕົວຢ່າງ: ລະບົບການຄຸ້ມຄອງການເງິນ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານແບບເຊື່ອມສານ (IFMIS), ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ການໝາຍງົບປະມານ (budget-tagging) ຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ງົບປະມານສີຂຽວ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ, ທົບທວນຄືນສາລະບານບັນຊີ – ເພື່ອເຊື່ອມສານບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດເຂົ້າໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງຮອບວຽນການຄຸ້ມຄອງງົບປະມານ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.2.2 ແລະ 5.);
- ➔ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນເພື່ອທົບທວນຄືນກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນການອະນຸມັດບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ ເພື່ອປັບປຸງລະບຽບການ ລວມທັງການສ້າງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນ ແລະ ການປະກອບແບບຝອມການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາຢ່າງຊັດເຈນ;
- ➔ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນເພື່ອທົບທວນຄືນກ່ຽວກັບຂະບວນການ ແລະ ຂັ້ນຕອນການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວ ແລະ ງ່າຍດາຍ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.);
- ➔ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນເພື່ອທົບທວນຄືນກ່ຽວກັບຂະບວນການໂຕະມິນ ແລະ ໜ່ວຍງານຂະແໜງການ, ແນໃສ່ສິ່ງເສີມການເປັນຄູ່ຮ່ວມງານແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການວາງແຜນທີ່ອີງໃສ່ຫຼັກຖານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາໃຫ້ສາມາດປະກອບສ່ວນໃນການບັນລຸ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໂດຍສະເພາະວາງແຜນກ່ຽວກັບການຂ້າມຜ່ານ ຂອງຂະແໜງການທີ່ເອື້ອອື່ງໃສ່ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 2.1.1).

ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 2.2: ການເງິນສໍາລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.

ໃນວັນທີ 26 ກຸມພາ 2021, ຄະນະກຳມະການນະໂຍບາຍເພື່ອການພັດທະນາແຫ່ງອົງການສະຫະປະຊາຊາດສະເໜີໃຫ້ ສປປ ລາວ ຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ເຊິ່ງໄດ້ຂະຫຍາຍເວລາໃນການກະກຽມອອກໄປເປັນເວລາ 5 ປີ ຍ້ອນຜົນກະທົບຂອງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19¹⁰⁸.

ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໄດ້ເນັ້ນໜັກກ່ຽວກັບຄວາມສໍາຄັນໃນການກະກຽມການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ໂດຍໄດ້ລະບຸວ່າ: “ລັດຖະບານຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ເອົາໃຈໃສ່ຕິດຕາມ ແລະ ກະກຽມຄວາມພ້ອມຮອບດ້ານ ໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານ 5 ປີ (2021-2026) ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາມີຄວາມຍືນຍົງ”¹⁰⁹.

ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການກະກຽມການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ, ຍຸດທະສາດການເງິນ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ 2 ໜ້າວຽກຄື: (1) ນໍາໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດໃນການເຂົ້າເຖິງບັນດາກອງທຶນສໍາລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃຫ້ໄດ້ສູງສຸດໃນໄລຍະທ້າຍຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແລະ (2) ຈັດສັນບຸລິມະສິດຄວາມຍືນຍົງຂອງງົບປະມານ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ຂອງ ສປປ ລາວ (STS).

¹⁰⁸ UN, ສປປ ລາວ ຖືກສະເໜີໃຫ້ຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນປີ 2026 ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການຂະຫຍາຍເວລາໃນການຂ້າມຜ່ານ, (2021)

¹⁰⁹ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສະບັບແປທາງການ, (2021)

► **ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 2.2.1: ຮີບຮ້ອນລະດົມກອງທຶນສະເພາະສໍາລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ເພື່ອສະໜອງການເງິນເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ.**

ບົດລາຍງານການເງິນໄດ້ລະບຸວ່າ “ຄວາມຈໍາກັດໃນການເກັບລາຍຮັບງົບປະມານໃນປະຈຸບັນຍ້ອນຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງໂຄວິດ-19 ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບກ່ຽວກັບຄວາມຈໍາເປັນໃນການລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາເພີ່ມເຕີມ ເພື່ອມາສະໜັບສະໜູນການບັນລຸຄາດໝາຍຂອງບາງຂະແໜງສັງຄົມ ແລະ ເພື່ອເປັນການຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການວິຊາການສະເພາະໃດໜຶ່ງ”¹¹⁰.

ສະນັ້ນ, ການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດສະເພາະສໍາລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານໃຫ້ໄດ້ໃນລະດັບສູງສຸດ ຈຶ່ງມີຄວາມຈໍາເປັນຢ່າງຍິ່ງ, ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນບົດການປະເມີນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາຂອງ UNDESA.

ພາຍຫຼັງສິ້ນສຸດໄລຍະຂ້າມຜ່ານແລ້ວ ສປປ ລາວ ຈະສູນເສຍການເຂົ້າເຖິງກອງທຶນສໍາລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (ກອງທຶນສໍາລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມສາກົນ (GEF)) ສໍາລັບການແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ເຖິງວ່າໂຄງການທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດກ່ອນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາຈະມີງົບປະມານມາສະໜັບສະໜູນກໍ່ຕາມ. ພາຍຫຼັງສິ້ນສຸດໄລຍະຂ້າມຜ່ານໃນໄລຍະ 5 ປີ ແລ້ວ, ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງທະນາຄານເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນມາເພື່ອປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ເພື່ອໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນດ້ານວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳໃໝ່ ຫຼື ແຜນງານສະໜັບສະໜູນການລົງທຶນສໍາລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ດ້ວຍການສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ຄໍາປຶກສາດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ວິຊາການສໍາລັບລັດຖະບານ ແລະ ລັດວິສະຫະກິດ ຫຼື ພາກເອກະຊົນທີ່ຄົບເຖິງອັນໄຂເພື່ອຊຸກຍູ້ການເຈລະຈາກ່ຽວກັບການລົງທຶນ ແລະ ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ¹¹¹.

ມາດຕະການເພື່ອເຂົ້າເຖິງກອງທຶນສະເພາະສໍາລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:

➔ ກະກຽມການເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຄັ້ງທີ V (5-9 ມີນາ 2023), ປະເມີນສິ່ງທ້າທາຍ, ກາລະໂອກາດ ແລະ ວິທີການທີ່ດີທີ່ສຸດໃນການລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາຈາກກອງທຶນຫຼາຍຝ່າຍ, ທະນາຄານເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ແຜນງານການສະໜັບສະໜູນການລົງທຶນ.

► **ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 2.2.2: ກຳນົດເອົາການເງິນແບບຍືນຍົງເປັນວຽກບຸລິມະສິດຂອງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ຂອງ ສປປ ລາວ (STS).**

ການປະເມີນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍ UNDESA ໄດ້ເນັ້ນໜັກກ່ຽວກັບການກຳນົດມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບພາຍຫຼັງຫຼຸດຜົນອອກຈາກການເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ການນໍາໃຊ້ໂອກາດຂອງການຫຼຸດຜົນ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການຮ່ວມມືສອງຝ່າຍ, ຫຼາຍຝ່າຍ ແລະ ພາກພື້ນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວນັ້ນໃຫ້ໜັກເໝັ້ນຂຶ້ນຕື່ມ. ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ ປະກາດທີ່ກອງປະຊຸມໂຕະມິນລະດັບສູງ ໃນປີ 2021 ກ່ຽວກັບການເປັນໃຈກາງ ແລະ ນໍາພາການສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ຂອງ ສປປ ລາວ (STS). ຍຸດທະສາດທີ່ມີຄວາມຄົບຖ້ວນ ແລະ ລະອຽດ ແມ່ນທິດທາງສໍາລັບຂະບວນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາທີ່ມີຄວາມຍືນຍົງ ຄຽງຄູ່ກັບການຍົກລະດັບ ແລະ ປັບປຸງກົນໄກການປະສານງານການຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ສະໜັບສະໜູນໂດຍຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ລວມທັງກຳນົດບຸລິມະສິດການລົງທຶນ ແລະ ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ.

¹¹⁰ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, (2021)

¹¹¹ UN, ການປະເມີນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ, (2020), UNDESA, ການປະເມີນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ, (2020), ແລະ UNCTAD, ມູນກ່ຽວກັບຄວາມບອບບາງຂອງ ສປປ ລາວ, (2021)

ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍຂອງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນຂອງ ສປປ ລາວ (STS) ມີຄື:

- ກຳນົດແນວທາງໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ;
- ສັງລວມຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຍ້ອນການສູນເສຍການສະໜັບສະໜູນສາກົນສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ;
- ກຳນົດປັດໄຈຕ່າງໆທີ່ຕ້ອງມີການຄຸ້ມຄອງ;
- ກຳນົດມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ;
- ກຳນົດມາດຕະການຂ້າມຜ່ານທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ.

ອີງໃສ່ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 2.2.1, ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍນີ້ ກຳນົດຂຶ້ນມາເພື່ອເປັນທິດທາງໃນການສ້າງແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ເປັນຈຸດໃຈກາງປະສານງານໂດຍກະຊວງການຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກທີມງານອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ປະຈຳ ສປປ ລາວ (UN Country Team).

ກະກຽມການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງຍືນຍົງໃນໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX:

➔ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ຂອງ ສປປ ລາວ (STS) ຕ້ອງສຸມໃສ່ບຸລິມະສິດ (1) ລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການເພື່ອຊຸກຍູ້ການເງິນເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ເຂັ້ມແຂງ, (2) ປັບຕົວ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງການສືບຕໍ່ການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາ, (3) ສະໜອງການເງິນໃຫ້ຂະແໜງບຸລິມະສິດ ເປັນຕົ້ນ ຂະແໜງການເຕີບໂຕສີຂຽວ, ການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຂະແໜງສັງຄົມ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.).

3. ການເງິນພາກເອກະຊົນພາຍໃນ

ຜົນການຄົ້ນຄວ້າຕົ້ນຕໍຂອງບົດລາຍງານການເງິນ ໂດຍສະເພາະເນື້ອໃນທີ່ຕິດພັນກັບການເງິນເອກະຊົນພາຍໃນ ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການເງິນພາກນີ້ແມ່ນມີທ່າແຮງສູງສຸດໃນການປະກອບສ່ວນຕໍ່ການບັນລຸບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ.

ອີງຕາມແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຄາດໝາຍສູ່ຊົນການລົງທຶນລວມແມ່ນ 19.4% ຂອງ GDP ໃນໄລຍະ 2021-2025 ເຊິ່ງໃນນີ້ ການລົງທຶນພາກເອກະຊົນກວມ 49% ຂອງການລົງທຶນທັງໝົດ¹¹².

ການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການລົງທຶນ ແມ່ນວຽກບຸລິມະສິດຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ວາລະແຫ່ງຊາດ ເຊິ່ງປະຈຸບັນແມ່ນສຸມໃສ່ການດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ ດ້ວຍການສ້າງສິ່ງຈູງໃຈດ້ານອາກອນ ເຊິ່ງຈະນຳມາຍັງໜ້າທີ່ດີ ເຖິງວ່າຈະມີຄວາມຊັກຊ້າກໍຕາມ ຍ້ອນຂອບເຂດຂອງການປະຕິຮູບລະບຽບການທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດ.

ນອກຈາກນີ້ແລ້ວ, ພາກທຸລະກິດສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ລາຍງານວ່າ ການເຂົ້າເຖິງການເງິນແມ່ນອຸປະສັກຕົ້ນຕໍ ຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຂະແໜງການເງິນ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຊຸກຍູ້ການລົງທຶນພາກເອກະຊົນ.

ເນື້ອໃນຕົ້ນຕໍຂອງພາກນີ້ແມ່ນສຸມໃສ່ 2 ໜ້າວຽກນີ້ຄື: ການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາຈຸນລະວິສາຫະກິດ, ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ (MSME) ແລະ ການເຂົ້າເຖິງການເງິນຢ່າງທົ່ວເຖິງ. ຢູ່ຂໍ້ 3.1 (ສະພາບແວດລ້ອມທຸລະກິດຂອງການພັດທະນາ MSME) ແລະ ຂໍ້ 3.2 (ການເງິນແບບຍືນຍົງ), ລວມທັງຈຸດປະສົງ ແລະ ມາດຕະການການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 3.1: ສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ເອື້ອອຳນວຍການພັດທະນາ MSME.

ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍນີ້ຕິດພັນກັບການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການປະຕິຮູບຫຼາຍພໍສົມຄວນຈຶ່ງຈະສາມາດສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາ MSME.

► ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 3.1.1: ການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດເພື່ອຊຸກຍູ້ກະແສເງິນຈາກພາກເອກະຊົນເຂົ້າມາໃນຂະແໜງບຸລິມະສິດ.

ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໄດ້ກຳນົດເອົາການພັດທະນາ MSME ເປັນວຽກບຸລິມະສິດດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນວຽກຈຸດສຸມທີ 4 ຂອງເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 1, ເຊິ່ງໄດ້ສຸມໃສ່ “ພັດທະນາຈຸນລະວິສາຫະກິດ, ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ໄປສູ່ຄຸນນະພາບໃໝ່ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ສາມາດແຂ່ງຂັນກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ”¹¹³.

ຜ່ອມນີ້ ວາລະແຫ່ງຊາດຍັງໄດ້ສຸມໃສ່ “ປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ເອື້ອອຳນວຍ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນສິ່ງກົດຂວາງບໍ່ຈຳເປັນໂດຍໄວ”. ບົດສຳຫຼວດດັດຊະນີການສ້າງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກທາງດ້ານການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນຂັ້ນແຂວງ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຕົ້ນທຶນໃນການຂຶ້ນທະບຽນທຸລະກິດ ແມ່ນເຫັນວ່າໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແຕ່ການປະຕິບັດຂັ້ນຕອນທີ່ບໍ່ເປັນທາງການເຫັນວ່າຍັງມີຫຼາຍຢູ່¹¹⁴.

ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໄດ້ລະບຸກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນຂອງການສ້າງຄວາມງ່າຍດາຍໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ (ສຸມໃສ່ການຈັດລຳດັບຄວາມງ່າຍດາຍໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ, ເຊິ່ງປະຈຸບັນແມ່ນໄດ້ໂຈະແລ້ວ) ເພື່ອເພີ່ມທະວີການລົງທຶນເອກະຊົນ. ເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 1 ກ່ຽວກັບ ‘ການເຕີບໂຕເສດຖະກິດຕໍ່ເນື່ອງ, ໜັ້ນທ່ຽງ ແລະ

¹¹² ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສະບັບແປທາງການ, (2021)

¹¹³ ເອກະສານດຽວກັນກັບການອ້າງອີງກ່ອນໜ້ານີ້.

¹¹⁴ ເອກະສານດຽວກັນກັບການອ້າງອີງກ່ອນໜ້ານີ້.

ຍົນຍົງ’, ໜ້າວຽກຈຸດສຸມທີ 3 ສຸມໃສ່ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການປະສານງານລະຫວ່າງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄໍາສັ່ງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 02 ແລະ 03. ກະຊວງອຸດສະຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ເປັນຜູ້ນຳພາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບຽບການດັ່ງກ່າວ. ເພື່ອຮັບປະກັນຜົນສໍາເລັດຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຫຼຸດຜ່ອນຂັ້ນຕອນການເລີ່ມທຸລະກິດ (ຈາກ 173 ວັນ ມາເປັນ 5 ວັນ) ພ້ອມກັນນີ້ ກໍ່ໄດ້ປັບປຸງຫຼຸດຂັ້ນຕອນການຂຶ້ນທະບຽນປະກັນສັງຄົມໃຫ້ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດລົງແລ້ວຈາກ 30 ວັນ ມາເປັນ 2 ວັນ¹¹⁵.

ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຍັງໄດ້ເນັ້ນໜັກກ່ຽວກັບ ‘ການສ້າງສິ່ງຈູງໃຈສໍາລັບການລົງທຶນເອກະຊົນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ’ ໃນຂະແໜງການບຸລິມະສິດ ເປັນຕົ້ນ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ, ການບໍລິການສາທາລະນະສຸກ, ການຄ້າ ແລະ ການພັດທະນາທັກສະ. ໂດຍລວມແລ້ວເຫັນວ່າ ການລົງທຶນເອກະຊົນພາຍໃນຍັງບໍ່ທັນມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ເຊິ່ງໃນຜ່ານມາ ການລົງທຶນໄດ້ສຸມໃສ່ຂະແໜງບໍ່ແຮ່, ໄຟຟ້າ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ¹¹⁶. ການສ້າງຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ຄວາມເຂັ້ມແຂງການຮ່ວມມືພາກລັດ-ເອກະຊົນເພື່ອສົ່ງເສີມການລົງທຶນທີ່ກົມກຽວກັບແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນ ລວມທັງການກຳນົດແນວທາງຈູງໃຈພາກທຸລະກິດພາຍໃນໃຫ້ເຂົ້າມາລົງທຶນໃນຂະແໜງບຸລິມະສິດຕື່ມ.

ນອກຈາກນີ້, ການສົ່ງເສີມໃຫ້ພາກທຸລະກິດເຂົ້າມາຢູ່ໃນລະບົບຫຼາຍຂຶ້ນຈະຊ່ວຍຊຸກຍູ້ການເຊື່ອມສານກັບຕ່ອງໂສ້ການຜະລິດ ແລະ ລະບົບການເງິນໄດ້ດີຂຶ້ນ. ຂັ້ນຕອນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນຂໍ້ທີ 1.1.1 ກ່ຽວກັບການຊຸກຍູ້ໃຫ້ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດເຂົ້າມາຢູ່ໃນລະບົບ ໂດຍສະເພາະການເຊື່ອມເຂົ້າໃນຖານອາກອນ ແມ່ນສິ່ງທີ່ຕ້ອງສົ່ງເສີມ.

ມາດຕະການເພື່ອຊຸກຍູ້ການພັດທະນາ MSME ໃນຂະແໜງບຸລິມະສິດທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:

- ➔ ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄໍາສັ່ງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 02 ແລະ 03 ເພື່ອສ້າງຄວາມງ່າຍດາຍໃຫ້ແກ່ສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ, ໂດຍສະເພາະການເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດ້ານລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນໃນການສະເໜີຂໍທະບຽນທຸລະກິດຜ່ານລະບົບດິຈິຕອນ ແລະ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ບໍ່ເປັນທາງການ;
- ➔ ການປຶກສາຫາລືພາກລັດ-ເອກະຊົນເພື່ອເພີ່ມທະວີການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ສາມາດສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອໍານວຍ ແລະ ສິ່ງຈູງໃຈສໍາລັບ MSME (1) ການພັດທະນາຂອງຂະແໜງການບຸລິມະສິດ, (2) ການເຊື່ອມໂຍງຕ່ອງໂສ້ການຜະລິດພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ແລະ (3) ການປະຕິບັດຂອງໜ່ວຍທຸລະກິດຢ່າງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ;
- ➔ ເລັ່ງໂຄງການຫັນເປັນທັນສະໄໝ ແລະ ສ້າງລະບົບອາກອນດິຈິຕອນເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກການລົງທະບຽນ ແລະ ການຊໍາລະເອເລັກໂຕຼນິກ ແລະ ຊຸກຍູ້ການຫັນເຂົ້າສູ່ລະບົບເພື່ອປັບປຸງການເກັບອາກອນ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.1.1 ແລະ 3.2.1);
- ➔ ການສ້າງຄວາມກົມກຽວອັດຕາອາກອນເພື່ອຊຸກຍູ້ການເກັບລາຍຮັບໄປຄຽງຄູ່ກັບການອໍານວຍຄວາມສະດວກການພັດທະນາພາກເອກະຊົນ ແລະ ການລົງທຶນໃນຂະແໜງບຸລິມະສິດ ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ ລວມທັງຄາດຄະເນລາຍຮັບ, ການຂຶ້ນທະບຽນທຸລະກິດ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການບໍລິຫານ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຈາກການເພີ່ມອັດຕາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມກັບມາເປັນ 10% (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.1.1 ແລະ 5.).

¹¹⁵ ການແລກປ່ຽນທີ່ກອງປະຊຸມວິຊາການ, 24-25 ມິຖຸນາ, 2022

¹¹⁶ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສະບັບແປທາງການ, (2021)

ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 3.2: ການເຂົ້າເຖິງການເງິນຢ່າງທົ່ວເຖິງ.

ການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຢ່າງຍິ່ງ, ແຕ່ອີງຕາມບົດສຳຫຼວດ ວິສາຫະກິດ ເຫັນວ່າການເຂົ້າເຖິງການເງິນແມ່ນອຸປະສັກໃຫຍ່ສຸດທີ່ກົດກັ້ນການສ້າງຕັ້ງທຸລະກິດໃໝ່ 36% ຂອງ MSME¹¹⁷. ເວົ້າລວມແລ້ວ, ຂະແໜງການເງິນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການພັດທະນາເທົ່າທີ່ຄວນ ແລະ ຂັ້ນຕອນໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການປ່ອຍສິນເຊື້ອເພື່ອຊຸກຍູ້ການລົງທຶນເພີ່ມເຕີມຂອງເອກະຊົນແມ່ນບັນຫາທີ່ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່. ຂໍ້ທີ 3.2.1 ເນັ້ນໜັກກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງການເງິນສຳລັບ MSME ແລະ ຂໍ້ທີ 3.2.2 ລົງເລິກກ່ຽວກັບການເພີ່ມທະວີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງຂະແໜງການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນການເຕີບໂຕທີ່ຕໍ່ເນື່ອງ.

► ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 3.2.1: ການເພີ່ມຄວາມສາມາດເຂົ້າເຖິງການເງິນເພື່ອພັດທະນາ MSME.

ການເຂົ້າເຖິງການເງິນທີ່ມີຄວາມຈຳກັດ ຖ່ວງດຶງການພັດທະນາຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວຂອງພາກເອກະຊົນໃນສປປ ລາວ. ມາດຕະການທີ່ກຳນົດໃນວຽກຈຸດສຸມທີ 1 ຂອງວາລະແຫ່ງຊາດໄດ້ກຳນົດການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງກອງທຶນ SME ແລະ ການຂະຫຍາຍການສະໜອງການເງິນສຳລັບຂະແໜງກະສິກຳ, ປຸງແຕ່ງ, ທ່ອງທ່ຽວ ຫຼື ຫັດຖະກຳເປັນວຽກບຸລິມະສິດ ເຊິ່ງມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບດຳລັດ ເລກທີ 299. ນອກຈາກນີ້, ມາດຕະການທີ່ກຳນົດໃນວຽກຈຸດສຸມທີ 4 ສິ່ງເສີມມາດຕະການສະເພາະກ່ຽວກັບທະນາຄານທຸລະກິດ ແລະ ສະຖາບັນການເງິນຈຸລະພາກເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາ MSME¹¹⁸.

ປະຈຸບັນ, ໄດ້ປັບປຸງດຳລັດວ່າດ້ວຍກອງທຶນສິ່ງເສີມ SME ສະບັບເລກທີ 299/ລບ, ລົງວັນທີ 4 ກັນຍາ 2019 ເປັນດຳລັດວ່າດ້ວຍກອງທຶນສິ່ງເສີມ MSME ສະບັບເລກທີ 05/ລບ, ລົງວັນທີ 12 ມັງກອນ 2023 ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສິ່ງເສີມ MSME ສະບັບເລກທີ 16/ສພຊ, ລົງວັນທີ 7 ກໍລະກົດ 2022. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ກອງທຶນດັ່ງກ່າວຍັງມີທຶນຈຳກັດຮອດປີ 2022 ມີທຶນພຽງ 762.82 ຕື້ກີບ (ປະມານ 50 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ) ທຽບໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງ MSME ເຫັນວ່າທຶນຍັງບໍ່ພຽງພໍ¹¹⁹.

ນອກຈາກນັ້ນ, ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ໃນຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍຂ້າງເທິງ, ການຊຸກຍູ້ໃຫ້ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດເຂົ້າມາຢູ່ໃນລະບົບຈະຊ່ວຍໃນການເຊື່ອມສານກັບລະບົບການເງິນ ແລະ ເພີ່ມທະວີການເຂົ້າເຖິງການເງິນ.

ບົດລາຍງານດ້ານການເງິນໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນວ່າ ປະຈຸບັນມີນະໂຍບາຍສະໜັບສະໜູນການລົງທຶນພາຍໃນທີ່ຈຳກັດ, ສະນັ້ນ ຈິ່ງສະໜັບສະໜູນບັນດາທິດທາງນະໂຍບາຍທີ່ກຳລັງສິ່ງເສີມການລົງທຶນພາຍໃນ ເຊິ່ງຈຳເປັນຕ້ອງເລັ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ນອກນີ້, ບົດລາຍງານດ້ານການເງິນກ່າວວ່າ ທາງເລືອກດ້ານສິນເຊື້ອຍັງມີຈຳກັດ ໂດຍສະເພາະຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ເຖິງແມ່ນວ່າການເງິນຈຸລະພາກໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວ ແຕ່ກໍຍັງເປັນແຫຼ່ງທຶນທີ່ຈຳກັດ, ກວມເອົາພຽງ 0.8% ຂອງ GDP ໃນປີ 2020 (ເມື່ອທຽບໃສ່ 0.3% ໃນປີ 2015)¹²⁰.

ມາດຕະການເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ MSME ເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:

➔ ການປຶກສາຫາລືພາກລັດ-ເອກະຊົນກ່ຽວກັບການປັບປຸງການບໍລິການ ແລະ ຜະລິດຕະພັນດ້ານການເງິນ, ການເຂົ້າເຖິງການເງິນ ໂດຍສະເພາະການສ້າງເປັນມາດຕະຖານຂອງປະຫວັດການກູ້ຢືມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ

¹¹⁷ ທະນາຄານໂລກ, ບົດສຳຫຼວດພາກທຸລະກິດປະຈຳປີ 2018, (2020)

¹¹⁸ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນ, (2021)

¹¹⁹ ການແລກປ່ຽນທີ່ກອງປະຊຸມວິຊາການ, 24-25 ມິຖຸນາ, 2022.

¹²⁰ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, (2021)

ຫຼັກຊັບຄ້າປະກັນ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດຂັ້ນຕໍ່າທີ່ເປັນໄປໄດ້ ສຳລັບການປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງດ້ານການເງິນທີ່ທົ່ວເຖິງ, ການຫັນເປັນດິຈິຕອນ ແລະ ຄວາມຮູ້ທາງດ້ານການເງິນ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 3.2.2);

- ➔ ປະເມີນຜົນການດຳເນີນງານຂອງກອງທຶນສິ່ງເສີມວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ໃນໄລຍະ 10 ປີ ຜ່ານມາ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ການວາງແຜນຍຸດທະສາດ ແລະ ການເພີ່ມເງິນເຂົ້າກອງທຶນ;
- ➔ ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຫັນເປັນທັນສະໄໝ ແລະ ສ້າງລະບົບອາກອນດິຈິຕອນ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກການລົງທະບຽນ ແລະ ການຊຳລະທາງເອເລັກໂຕຼນິກ ແລະ ຊຸກຍູ້ການຫັນເຂົ້າສູ່ລະບົບເພື່ອປັບປຸງການເກັບອາກອນ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.1.1 ແລະ 3.1.1).

► **ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 3.2.2: ການສ້າງຄວາມຍືນຍົງຂອງຂະແໜງການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍດ້ານສິນເຊື່ອສຳລັບການລົງທຶນທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດທາງດ້ານສະຖຽນລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ.**

ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງຂອງຂະແໜງການເງິນ ແມ່ນຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ວາລະແຫ່ງຊາດ ເຊິ່ງສາມາດສັງລວມເປັນສາມທິດທາງນະໂຍບາຍ ດັ່ງນີ້:

- ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະຖານສາກົນດ້ານການເງິນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ໂດຍສະເພາະການປົກປ້ອງຜູ້ບໍລິໂພກທາງດ້ານການເງິນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງໜີ້ເສຍ (NPL) ໂດຍຜ່ານການປະຕິຮູບລັດວິສາຫະກິດທາງດ້ານການເງິນ, ການປັບປຸງອັດຕາສ່ວນຄວາມພຽງພໍຂອງທຶນ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ການອະນຸມັດເງິນກູ້;
- ການຫັນເປັນດິຈິຕອນເພື່ອຮອງຮັບການຊຳລະເງິນ ແລະ ທຸລະກຳທາງເອເລັກໂຕຼນິກທີ່ປອດໄພ ແລະ ເຊື່ອຖືໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ;
- ການພັດທະນາເຄື່ອງມືທາງດ້ານການເງິນທີ່ແທດເໝາະຫຼາຍຂຶ້ນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຜະລິດ ແລະ ການບໍລິໂພກ.

ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້, ບົດລາຍງານດ້ານການເງິນໄດ້ສັງເກດເຫັນວ່າການສະໜອງບໍລິການດ້ານການເງິນຍັງບໍ່ມີການພັດທະນາ ໂດຍສະເພາະໃນເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ.

ຄວາມຍືນຍົງຂອງຂະແໜງການເງິນເປັນສິ່ງທ້າທາຍທີ່ຍາວນານ ແລະ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມເໝາະສົມຂອງການປະຕິຮູບທະນາຄານພັດທະນາລາວ ແລະ ທະນາຄານສິ່ງເສີມກະສິກຳ, ແຕ່ການລະບາດຂອງໂຄວິດ-19 ໄດ້ເຮັດໃຫ້ສິ່ງທ້າທາຍນີ້ຮຸນແຮງຂຶ້ນ. ທະນາຄານໂລກ ໃຫ້ຂໍ້ສັງເກດວ່າອັດຕາສ່ວນໜີ້ເສຍ ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 3% ເປັນ 3.2% ແລະ ຜົນກຳໄລຂອງທະນາຄານຫຼຸດລົງ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ອັດຕາສ່ວນທຶນຕໍ່ຊັບສິນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 11.8% ໃນໄຕມາດທີ 4 ປີ 2019 ເປັນ 13.2% ໃນໄຕມາດທີ 4 ປີ 2020, ພາຍຫຼັງການປັບປຸງລະບຽບການດ້ານຄວາມສ່ຽງ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຈຳເປັນໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງລະບຽບການດ້ານການເງິນ ໂດຍພິຈາລະນາທ່າອ່ຽງທາງດ້ານການເງິນຂອງໂລກໃນປະຈຸບັນ¹²¹.

ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື່ອເປັນທິດທາງນະໂຍບາຍທີ່ສຳຄັນຂອງ ສປປ ລາວ, ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ໃນຂໍ້ 3.2.1, ເຊິ່ງຈຳເປັນຕ້ອງມີຄວາມພະຍາຍາມຂອງຂະແໜງການເງິນໃນສະພາບແວດລ້ອມການເງິນທີ່ເຄັ່ງຕຶງດ້ວຍການເພີ່ມອັດຕາດອກເບ້ຍຜື້ນຖານ.

¹²¹ ທະນາຄານໂລກ, ບົດລາຍງານການຕິດຕາມເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ສົງຫາ 2021, (2021)

ດັ່ງນັ້ນ, ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍນີ້ ຈຶ່ງເນັ້ນກ່ຽວກັບການສັງລວມບັນດາບຸລິມະສິດທີ່ດຳເນີນໄປຄຽງຄູ່ກັນ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງຂະແໜງການເງິນ, ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື່ອ ແລະ ເພີ່ມທະວີ ສະຖຽນລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ.

- ມາດຕະການເພື່ອປັບປຸງຄວາມຍືນຍົງຂອງຂະແໜງການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍສິນເຊື່ອທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:
- ➔ ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງລະບຽບການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງດ້ານການເງິນ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂະແໜງການທະນາຄານ ໂດຍພິຈາລະນາຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ເງິນຕາໃນປະຈຸບັນ;
 - ➔ ການປຶກສາຫາລືພາກລັດ-ເອກະຊົນກ່ຽວກັບການປັບປຸງການບໍລິການ ແລະ ຜະລິດຕະພັນດ້ານການເງິນ, ການເຂົ້າເຖິງການເງິນ ໂດຍສະເພາະການສ້າງເປັນມາດຕະຖານຂອງປະຫວັດການກູ້ຢືມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຫຼັກຊັບຄ້ຳປະກັນ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດຂັ້ນຕໍ່າທີ່ເປັນໄປໄດ້ ສຳລັບການປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງດ້ານການເງິນທີ່ທົ່ວເຖິງ, ການຫັນເປັນດິຈິຕອນ ແລະ ຄວາມຮູ້ທາງດ້ານການເງິນ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 3.2.1);
 - ➔ ກຳນົດຂໍ້ແນະນຳດ້ານນະໂຍບາຍເພື່ອປັບປຸງຄວາມຍືນຍົງຂອງຂະແໜງການເງິນໃນຂົງເຂດສິ່ງແວດລ້ອມ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.3.1);
 - ➔ ປັບປຸງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍລະບົບການຊຳລະ ແລະ ລະບຽບການດ້ານການເງິນອື່ນໆ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ ການໂອນເງິນກັບປະເທດທີ່ໜ້າເຊື່ອຖື, ລາຄາບໍ່ແຜງ ແລະ ປອດໄພ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 4.3.1);
 - ➔ ການຄົ້ນຄວ້າໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ກຳນົດຂອບນະໂຍບາຍ ໃນການຍົກເລີກຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງການໂອນເງິນກັບປະເທດໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ເຊື່ອຖືໄດ້ ໂດຍການປັບປຸງນະໂຍບາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມທາງດ້ານການເງິນ, ອີງຕາມ ພາກປະຕິບັດສາກົນທີ່ດີຂອງສາກົນ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 4.3.1).

ການເງິນພາກເອກະຊົນສາກົນ

ການໄຫຼເຂົ້າຂອງການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດໄດ້ຖືກກ່າວເຖິງຫຼາຍຄັ້ງໃນຍຸດທະສາດການເງິນສະບັບນີ້. ພາຍໃຕ້ການເງິນພາກລັດພາຍໃນ, ການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ຕົ້ນຕໍແມ່ນປະກອບດ້ວຍການຍົກເວັ້ນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນ ນະໂຍບາຍການເງິນເພື່ອດຶງດູດນັກລົງທຶນຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ລັດຖະບານສູນເສຍລາຍຮັບງົບປະມານທີ່ສໍາຄັນ. ກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ (IFF) ນອກຈາກຈະສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການເຄື່ອນໄຫວຕ່າງໆທີ່ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ໂດຍກົງຕໍ່ ຄວາມຄືບໜ້າຂອງການພັດທະນາແລ້ວ ຍັງຫຼົບຫຼີກການເສຍຜົນທະພາສີ-ອາກອນ. ພາຍໃຕ້ການເງິນພາກເອກະຊົນ ພາຍໃນ, ເປັນທີ່ຮັບຮູ້ວ່າ ນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການລົງທຶນໃນປະຈຸບັນແມ່ນຖືກອອກແບບມາເພື່ອດຶງດູດການລົງທຶນ ໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ (FDI) ເປັນຕົ້ນຕໍ, ໃນຂະນະທີ່ການພັດທະນາ MSME ຍັງຖືກຈຳກັດ ໂດຍສະພາບ ແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ບໍ່ເອື້ອອໍານວຍ.

ຍຸດທະສາດການເງິນ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການຈັດສັນແຫຼ່ງທຶນທັງໝົດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ດັ່ງນັ້ນ, ການເງິນພາກເອກະຊົນສາກົນຕົ້ນຕໍແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບການປັບປຸງນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ເພື່ອເພີ່ມທະວີຄວາມເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງການເຕີບໂຕ ແລະ ການເກັບລາຍຮັບໃຫ້ມີ ຄວາມເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ ກໍຄືທັນການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດໃຫ້ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ, ດຶງດູດການ ລົງທຶນໃນຂະແໜງການບຸລິມະສິດ ເຊັ່ນ: ຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ, ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແລະ ການເຕີບໂຕ ສີຂຽວ ແລະ ການສົ່ງເສີມການສົ່ງອອກ ແລະ ການຄ້າ (4.1). ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ກ່ອນໜ້ານີ້, ໂດຍສອດຄ່ອງກັບ ບົດບາດທີ່ສໍາຄັນຂອງງົບປະມານແຫ່ງລັດໃນການສະໜອງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ, ການຜື້ນຕົວຂອງຖານລາຍຮັບ ໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນ ຈຶ່ງເປັນບຸລິມະສິດສໍາຄັນຕິດພັນກັບນະໂຍບາຍການສ້າງສິ່ງຈູງໃຈ.

ຂົງເຂດນະໂຍບາຍທີ່ສໍາຄັນນີ້ ປະກອບດ້ວຍສອງໜ້າວຽກສະເພາະທີ່ຝິຈາລະນາເຖິງການສະກັດກັ້ນກະແສ ເງິນຜິດກົດໝາຍ (ຂໍ້ 4.2) ແລະ ການອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການໂອນເງິນກັບປະເທດ (ຂໍ້ 4.3) ເຊິ່ງໄດ້ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການສະໜັບສະໜູນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ.

ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 4.1: ການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ.

- **ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 4.1.1: ເພີ່ມທະວີການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດທີ່ມີຄຸນນະພາບເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ ດ້ວຍຍຸດທະສາດສົ່ງເສີມການລົງທຶນທີ່ມີຈຸດສຸມ ອີງໃສ່ສິ່ງຈູງໃຈທີ່ບໍ່ແມ່ນດ້ານການເງິນ ແລະ ການປະຕິຮູບສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ.**

ບົດລາຍງານແຜນປະຕິຮູບການລົງທຶນ ຂອງ ສປປ ລາວ (Investment Reform Map) ໄດ້ພົບວ່າການ ລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດເປັນແຫຼ່ງທຶນຂະໜາດໃຫຍ່ໃນ ສປປ ລາວ ກວມເອົາ 48% ຂອງລວມຍອດການສະສົມ ທຶນຄົງທີ່ (GFCF) ຂອງພາກເອກະຊົນໃນປີ 2017. ນັບແຕ່ປີ 2012, FDI ເປັນແຫຼ່ງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດທີ່ໃຫຍ່ ທີ່ສຸດ, ຫຼາຍກວ່າການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ (ODA) ແລະ ລາຍຮັບຈາກເງິນໂອນກັບປະເທດ. ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ໃນພາກການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບສິ່ງທ້າທາຍດ້ານການເງິນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການດ້ານການລົງທຶນ, ມາຮອດປະຈຸບັນ FDI ສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ສຸມໃສ່ຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ (ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກກວມ 80% ຂອງການລົງທຶນດ້ານພະລັງງານທົດແທນທັງໝົດ, ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ກວມ 15% ຂອງການລົງທຶນ ແລະ ການກໍ່ສ້າງ) ໂດຍມີການລົງທຶນທີ່ຈຳກັດໃນອຸດສາຫະກຳທີ່ໃຊ້ຄວາມສາມາດສູງ. FDI ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມາຈາກ ປະເທດໄທ, ຈີນ, ຫວຽດນາມ ແລະ ບັນດາປະເທດອາຊຽນອື່ນໆ, ເຊິ່ງເຫັນວ່າ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານແຫຼ່ງການ

ລົງທຶນຍັງຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຕໍ່າເມື່ອທຽບກັບບັນດາປະເທດໃນພາກພື້ນ. ໂດຍລວມແລ້ວ, ອົງການການເງິນສາກົນ (IFC) ໃຫ້ເຫດຜົນວ່າ ສປປ ລາວ “ບໍ່ໄດ້ດຶງດູດເອົາການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດທີ່ສົ່ງເສີມການຍົກລະດັບທາງດ້ານທັກສະ, ການສ້າງຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ແລະ ການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳທີ່ຜຽງຜັ່ນ”²².

ຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງບົດລາຍງານດ້ານການເງິນ ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນປະຕິຮູບການລົງທຶນ. ປະຈຸບັນ, FDI ສ່ວນໃຫຍ່ຖືກຈັດເຂົ້າໃນ 5 ຂະແໜງການ (85%) ທີ່ຈຳກັດໂອກາດການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳຄື: ຂະແໜງກໍ່ສ້າງ (32%), ໄຟຟ້າ ແລະ ອາຍແກັສ (26%), ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ແລະ ການປະມົງ (13%), ການຜະລິດ (9%) ແລະ ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ (6%), ໃນຂະນະທີ່ FDI ໃນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ (0.3%) ແລະ ການສຶກສາ (0%) ຖືວ່າເກືອບບໍ່ມີເລີຍ. ນອກນີ້, ບົດລາຍງານການປະເມີນດ້ານການເງິນຍັງຍົກໃຫ້ເຫັນວ່າ, ການຍົກເວັ້ນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນນະໂຍບາຍການເງິນ ເຮັດໃຫ້ລັດຖະບານສູນເສຍງົບປະມານທີ່ສຳຄັນ, ເປັນການກົດກັ້ນການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ²³.

ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ວາລະແຫ່ງຊາດໄດ້ກຳນົດຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບຄວາມຈຳເປັນໃນການສືບຕໍ່ດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ, ເຊິ່ງໄດ້ປະກອບສ່ວນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງເຂົ້າໃນການເຕີບໂຕຂອງ ສປປ ລາວ, ແຕ່ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປັບປຸງການລົງທຶນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, ລວມທັງການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນງົບປະມານແຫ່ງລັດ, ຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳທີ່ເໝາະສົມ.

ອີງຕາມແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດຕ້ອງ “ສອດຄ່ອງກັບທິດທາງເປົ້າໝາຍການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ” (ຄຸນນະພາບ), ສຸມໃສ່ “ພັດທະນາບັນດາທ່າແຮງໄດ້ປຽບໃນຂົງເຂດ ແລະ ບໍລິເວນທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ” (ມີຈຸດສຸມ), “ມີປະສິດທິພາບ, ປະສິດທິຜົນ, ມີຄວາມຍືນຍົງ” (ສີຂຽວ) ແລະ “ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ, ຂົງເຂດສັງຄົມໄດ້ຮັບການພັດທະນາ, ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ຢ່າງລະມັດລະວັງ, ສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້ຮັບການປົກປັກຮັກສາ” (ຍືນຍົງ). FDI, ເຊິ່ງເປັນ “ແຫຼ່ງທຶນຕົ້ນຕໍໃນການພັດທະນາ”, ຄວນ “ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ” ແລະ “ສົ່ງເສີມການຖ່າຍທອດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການເສີມສ້າງຂົດຄວາມສາມາດ”²⁴. ຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕສີຂຽວແຫ່ງຊາດ ທີ່ເປັນທິດທາງໃຫ້ແກ່ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແນະນຳໃຫ້ມີການສ້າງ “ນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການລົງທຶນພາກເອກະຊົນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໃນບັນດາຂະແໜງບຸລິມະສິດທີ່ມີທ່າແຮງເຕີບໂຕສີຂຽວ”²⁵.

ເປົ້າໝາຍທີ 4 ຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໃຫ້ບຸລິມະສິດຕໍ່ຄວາມຍືນຍົງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ, ໂດຍເນັ້ນໜັກວ່າ: “ປັບປຸງບັນດານິຕິກຳ, ການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງຂອງໂຄງການລົງທຶນ ແລະ ການຈັດການບັນຫາມົນລະພິດ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອ, ສົ່ງເສີມການເຕີບໂຕສີຂຽວ ໂດຍການລົງທຶນຢ່າງມີຈຸດສຸມໃສ່ຂະແໜງການເຕີບໂຕສີຂຽວ ເພື່ອສົ່ງເສີມຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ຫັນໄປສູ່ການພັດທະນາຕາມຮູບແບບເສດຖະກິດໜູນວຽນຫຼາຍຂັ້ນ”²⁶. ວາລະແຫ່ງຊາດ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ດຶງດູດ FDI ທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນ ແລະ ການສົ່ງອອກຂອງ

²² ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ IFC, ແຜນປະຕິຮູບການລົງທຶນ: ພື້ນຖານນະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດໃໝ່ດ້ານການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ, (2021)

²³ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, (2021)

²⁴ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສະບັບແປທາງການ, (2021)

²⁵ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕສີຂຽວແຫ່ງຊາດຂອງ ສປປ ລາວ ຮອດປີ 2030, (2021)

²⁶ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສະບັບແປທາງການ, (2021)

ສປປ ລາວ, ໂດຍການຄົ້ນຄວ້າປະສິດທິຜົນດ້ານເສດຖະກິດຂອງໂຄງການລົງທຶນຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ¹²⁷.

ນອກຈາກນັ້ນ, ວາລະແຫ່ງຊາດຍັງເນັ້ນເຖິງບົດບາດຂອງເຂດເສດຖະກິດພິເສດ (SEZ) ໃນການດຶງດູດ FDI ແລະ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການເກັບລາຍຮັບງົບປະມານ, ອັດຊ່ອງວ່າງ “ການຮົ່ວໄຫຼສູງຂອງລາຍຮັບງົບປະມານ”, “ທົບທວນ, ປັບປຸງຄົນບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ນິຕິກຳດ້ານພາສີອາກອນທີ່ປະກາດໃຊ້ໃນປະຈຸບັນ”, “ປະຕິຮູບກົນໄກການຄຸ້ມຄອງລາຍຮັບງົບປະມານ” ແລະ ໃຫ້ສະພາແຫ່ງຊາດມີບົດບາດກວດກາໂຄງການລົງທຶນຂະໜາດໃຫຍ່¹²⁸.

ແຜນປະຕິຮູບການລົງທຶນໄດ້ກຳນົດທິດທາງຕົ້ນຕໍ ໃນການປະຕິຮູບວົງຈອນການລົງທຶນທີ່ຈຳເປັນເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ ສປປ ລາວ ຫັນຈາກການເປັນຜູ້ຮັບ FDI ທີ່ອີງໃສ່ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ແຕ່ຈຳກັດການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໄປສູ່ການຍາດແຍ່ງເອົາການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດທີ່ມີປະສິດທິພາບ ເຊິ່ງລວມໄປເຖິງຄວາມຈຳເປັນໃນການພັດທະນາວິໄສທັດ ຫຼື “ກະແຫຼງການດ້ານນະໂຍບາຍການລົງທຶນ” ແລະ ຄວາມພະຍາຍາມເພື່ອເຮັດໃຫ້ສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດມີຄວາມສະດວກຫຼາຍຂຶ້ນ ລວມທັງການຄ້າ ແລະ ການສົ່ງອອກ, ໂດຍສະເພາະການຫຼຸດຜ່ອນ “ຂໍ້ຈຳກັດໃນການເຂົ້າມາ ແລະ ດຳເນີນການລົງທຶນ ໃນ ສປປ ລາວ”. ແຜນປະຕິຮູບການລົງທຶນດັ່ງກ່າວ ຍັງສະເໜີໃຫ້ມີການທົບທວນຄືນນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມການລົງທຶນໃນປະຈຸບັນ ໂດຍສະເພາະການ “ປ່ຽນແທນບັນດາກົນໄກດ້ານສິ່ງຈູງໃຈໃນປະຈຸບັນດ້ວຍສິ່ງຈູງໃຈທີ່ມີຈຸດສຸມຫຼາຍກວ່າເກົ່າ, ມີຜົນກະທົບໜ້ອຍລົງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍລາຍຮັບໃຫ້ເຕົ້າກວ່າການຍົກເວັ້ນອາກອນ”¹²⁹.

ຕໍ່ກັບສະພາບດັ່ງກ່າວ ແລະ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບບັນດາຂໍ້ແນະນຳຂອງແຜນປະຕິຮູບການລົງທຶນ, ການສົ່ງເສີມການລົງທຶນຕ້ອງສະໜັບສະໜູນການດຶງດູດ FDI, ຄວາມສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ ແລະ ປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານການເງິນຂອງ ສປປ ລາວ ໄປຄຽງຄູ່ກັນ.

ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອດຶງດູດ FDI ທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ຍືນຍົງ ແລະ ມີຄວາມສອດຄ່ອງທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:

► ການສ້າງຍຸດທະສາດດຶງດູດ ແລະ ສົ່ງເສີມການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນແມ່ນຈະສົ່ງລວມເອົາ (1) ນະໂຍບາຍລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດທີ່ຈະແຈ້ງຂອງ ສປປ ລາວ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງວິໄສທັດໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ, (2) ການທົບທວນຄືນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ແລະ ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງເຂດເສດຖະກິດພິເສດ (3) ການວິເຄາະຜົນໄດ້-ຜົນເສຍ ແລະ ນຳສະເໜີການປະຕິຮູບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຂອງນະໂຍບາຍການດຶງດູດປະຈຸບັນ, ຈັດລຽງບຸລິມະສິດສິ່ງຈູງໃຈດ້ານງົບປະມານສຳລັບຂະແໜງບຸລິມະສິດ (ຂະແໜງສັງຄົມ ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ) ແລະ ສິ່ງຈູງໃຈທີ່ບໍ່ແມ່ນງົບປະມານ ແລະ (4) ການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການລົງທຶນ, ໂດຍສະເພາະການເຂົ້າມາ ແລະ ການປົກປ້ອງນັກລົງທຶນ, ທີ່ມີການແນະນຳຂອງມາດຕະຖານສາກົນດ້ວຍການສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.1.1. ແລະ 5.);

¹²⁷ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນ, (2021)

¹²⁸ ເອກະສານດຽວກັນກັບການອ້າງອີງກ່ອນໜ້ານີ້.

¹²⁹ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ IFC, ແຜນປະຕິຮູບການລົງທຶນ: ພື້ນຖານນະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດໃໝ່ດ້ານການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ, (2021)

- ▶ ປະເມີນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍດ້ານການເງິນ, ທົບທວນ, ປະສານສົມທົບ ແລະ ບັບປຸງກົດໝາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ເພື່ອຂະຫຍາຍຖານເກັບລາຍຮັບອາກອນ, ຍົກເລີກ ແລະ ເຈລະຈາຄືນ ການເກັບອາກອນ ລາຍຮັບທຸລະກິດ ແລະ ການຍົກເວັ້ນດ້ານການເງິນອື່ນໆ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.1.1);
- ▶ ພັດທະນາເຄື່ອງມືການປະເມີນຄວາມສ່ຽງຂອງການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ແລະ ຂີດຄວາມສາມາດທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງສະຖາບັນໃນການປະເມີນໂຄງການລົງທຶນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດ ການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 4.2.1 ແລະ 5.3.1);
- ▶ ທົບທວນຄືນ ແລະ ບັບປຸງລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນການປະເມີນໂຄງການລົງທຶນພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ລວມທັງການບັບປຸງແບບຝອມປະເມີນການລົງທຶນ, ການວິເຄາະດ້ານຕົ້ນທຶນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ-ຜົນປະໂຫຍດຢ່າງເປັນ ລະບົບ ແລະ ວິທີການທີ່ອີງໃສ່ຫຼັກຖານອື່ນໆ ໂດຍຜ່ານການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ ແລະ ການບັບປຸງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ລະບຽບການລົງທຶນຮ່ວມລະຫວ່າງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ (PPP) (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.2.2);
- ▶ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງກົນໄກການປະສານສົມທົບລະຫວ່າງບັນດາກະຊວງ ແລະ ຍົກລະດັບຂີດຄວາມສາມາດ ຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງການເງິນ ແລະ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ໃນການປະເມີນແຜນ ການເງິນຂອງໂຄງການລົງທຶນຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ຜົນກະທົບດ້ານງົບປະມານ ໂດຍຜ່ານການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານ ວິຊາການຢ່າງມີຈຸດສຸມ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.1.1 ແລະ 1.2.2);
- ▶ ເລັ່ງພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດດ້ານການຄຸ້ມຄອງກອນເພື່ອເພີ່ມທະວີການຈັດເກັບລາຍຮັບ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບ ຂໍ້ 1.1.1);
- ▶ ໂຈະຊົ່ວຄາວໂຄງການຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນພ້ອມທັງການບັບປຸງນິຕິກຳ, ລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນເພື່ອ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນອະນາຄົດ ໂຄງການຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບ ເສັ້ນທາງການພັດທະນາທີ່ທົ່ວເຖິງ, ຍືນຍົງ ແລະ ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ດັ່ງທີ່ໄດ້ ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.1.1, 1.2.2 ແລະ 5.3.1);
- ▶ ສ້າງລະບຽບການ ແລະ ທິດທາງທີ່ຈະແຈ້ງ, ພາຍຫຼັງການຜັນຂະຫຍາຍໄລຍະທົດລອງການຫັນໂຮງໝໍໃຫ້ ກຸ້ມຕົນເອງໃນປະຈຸບັນ, ເພື່ອຮັບປະກັນການລະດົມແຫຼ່ງທຶນພາກເອກະຊົນທີ່ມີການຄຸ້ມຄອງດ້ວຍລະບຽບການ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ຮັກສາຄຸນນະພາບ ແລະ ການບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກຢ່າງທົ່ວເຖິງ, ຕະຫຼອດເຖິງ ການປະເມີນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ຜົນປະໂຫຍດ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້, ຄວາມກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ພາກປະຕິບັດທີ່ດີ ເພື່ອລະດົມແຫຼ່ງທຶນຈາກພາກເອກະຊົນ ສຳລັບການບໍລິການຮັກສາສຸຂະພາບທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ທົ່ວເຖິງ, ເຊິ່ງຈະເປັນຂໍ້ມູນໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ການປະຕິບັດເພື່ອບັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນ ທຸລະກິດ ແລະ ນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການລົງທຶນ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.1.1);
- ▶ ປະເມີນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ຜົນປະໂຫຍດ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້, ຄວາມກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ພາກປະຕິບັດທີ່ດີໃນການລະດົມ ຊັບພະຍາກອນພາກເອກະຊົນເພື່ອສະໜັບສະໜູນການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ທົ່ວເຖິງ, ເຊິ່ງເປັນຂໍ້ມູນໃນ ການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ການປະຕິບັດເພື່ອບັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ລະບົບ ການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 4.1.1);
- ▶ ກຳນົດຂໍ້ແນະນຳທາງດ້ານນະໂຍບາຍເພື່ອຊຸກຍູ້ການລົງທຶນໃນການເຕີບໂຕສີຂຽວ ແລະ ກຳນົດປະເພດຂອງ ກິດຈະກຳທີ່ຍືນຍົງຢ່າງຈະແຈ້ງ, ເຊິ່ງຈະເປັນຂໍ້ມູນໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ການປະຕິບັດເພື່ອບັບປຸງ ສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການລົງທຶນ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.3.1).

ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 4.2: ກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ.

- ▶ **ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 4.2.1: ການສໍາເລັດການປະເມີນຮອບດ້ານວຽກງານຕ້ານສະກັດກັ້ນການຝອກເງິນ ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການກໍ່ການຮ້າຍຂອງອົງການຕ້ານການຝອກເງິນສາກົນ (FATF) ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການດໍາເນີນງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອສະກັດກັ້ນກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ, ເພີ່ມລາຍຮັບຂອງລັດ ແລະ ປັບປຸງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຂອງສາກົນຕໍ່ ສປປ ລາວ.**

ໃນເບື້ອງຕົ້ນ, ກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ (IFF) ບໍ່ໄດ້ຖືກສຶກສາຄົ້ນຄວ້າພາຍໃຕ້ຂອບເຂດການກຳນົດ ຍຸດທະສາດການເງິນ ແຕ່ໂດຍຜ່ານການປຶກສາຫາລືໃນກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືລະດັບສູງ ຄັ້ງທີ 1 (ເດືອນຕຸລາ 2021) ເຫັນວ່າເປັນຂົງເຂດທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈຳເປັນຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ຫຼາຍຂຶ້ນ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ໄດ້ເຫັນດີເອົາຂົງເຂດດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນຂົງເຂດນະໂຍບາຍການເງິນທີ່ໄດ້ຄັດເລືອກ ກ່ອນທີ່ຈະນຳສະເໜີ ໃນກອງປະຊຸມໂຕະມົນລະດັບສູງໃນເດືອນພະຈິກ 2021. ເຖິງແມ່ນວ່າ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ບໍ່ໄດ້ກ່າວເຖິງ ກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍຢ່າງກວ້າງຂວາງກໍຕາມ ແຕ່ເນັ້ນກ່ຽວກັບການສະກັດກັ້ນການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ ແລະ ການ ອັດຊ່ອງຫວ່າງການຮົ່ວໄຫຼຂອງລາຍຮັບງົບປະມານໂດຍລວມ¹³⁰, ໃນວາລະແຫ່ງຊາດໄດ້ມີການກຳນົດຢ່າງ ຈະແຈ້ງກວ່າ. ໜຶ່ງໃນ 6 ທິດທາງລວມຂອງວາລະແຫ່ງຊາດ (“ຍົກສູງປະສິດທິພາບຂອງການບໍລິຫານລັດດ້ວຍ ກົດໝາຍ ໂດຍສະເພາະການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ-ນິຕິກຳລຸ່ມກົດໝາຍໃຫ້ເຂັ້ມງວດ, ແກ້ໄຂການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ, ປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດໍາເນີນທຸລະກິດໃຫ້ດີຂຶ້ນ ແລະ ແກ້ໄຂປະກົດການຊ່ວຍໃຊ້ໜ້າທີ່ຂອງພະນັກງານໃນ ທາງທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ”), ໄດ້ກຳນົດໃນວຽກຈຸດສຸມທີ 2 (ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການເກັບລາຍຮັບງົບປະມານ) ແລະ ວຽກຈຸດສຸມທີ 5 (ຍົກສູງປະສິດທິພາບການຄຸ້ມຄອງລັດດ້ວຍກົດໝາຍ) ເຊິ່ງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປະສານສົມທົບ ລະຫວ່າງການປັບປຸງລະບຽບການ ແລະ ການພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດຂອງສະຖາບັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ¹³¹.

ອີງຕາມການລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ, “ກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ ໝາຍເຖິງການເຄື່ອນຍ້າຍທຶນ ຂ້າມຊາຍແດນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຄື່ອນໄຫວທີ່ຜິດກົດໝາຍ ກໍ່ຄືເງິນທີ່ໄດ້ຮັບ, ໂອນ ຫຼື ນຳໃຊ້ຢ່າງຜິດກົດໝາຍ ທີ່ຂ້າມຊາຍແດນ”¹³². ອີງຕາມອົງການ UNODC, ກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍອາດກວມເຖິງ 14.4% ຂອງ GDP ໃນ ສປປ ລາວ, ຫຼາຍກວ່າອັດຕາສ່ວນລາຍຮັບຕໍ່ GDP¹³³. ເຊິ່ງລວມເຖິງການກະທຳທີ່ຜິດກົດໝາຍກ່ຽວກັບການ ສໍ້ລາດບັງຫຼວງ ຫຼື ການຫຼົບຫຼີກອາກອນ, ຜົນໄດ້ຮັບຂອງການກະທຳທີ່ຜິດກົດໝາຍເຊັ່ນ: ການລັກລອບ ແລະ ການຄ້າມະນຸດ ຫຼື ການໃຊ້ເງິນເພື່ອຈຸດປະສົງທີ່ຜິດກົດໝາຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ຜົນກະທົບຂອງກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ ມີສາມເທົ່າຄື:

- ງົບປະມານຂອງລັດຖະບານສໍາລັບການລົງທຶນເພື່ອການພັດທະນາຫຼຸດໜ້ອຍລົງ: ການຫຼົບຫຼີກອາກອນ ແລະ ການສໍ້ລາດບັງຫຼວງເຮັດໃຫ້ລາຍຮັບຂອງລັດຖະບານຫຼຸດລົງໂດຍກົງ. ອົງການ UNCTAD, ໃນການປະເມີນ ຄວາມບອບບາງສໍາລັບການຫຼຸດຜົນອອກຈາກການເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (LDC) ຂອງ ສປປ ລາວ, ໄດ້ອ້າງເຖິງຜົນການສຶກສາທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນຫຼັກຖານຂອງການກຳນົດລາຄາທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງໃນອຸດສາຫະກຳ ແຮ່ທາດ. ການຄົ້ນຄວ້າໃນບໍດີນມານີ້ ໂດຍສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ (NIER) ສະໜັບສະໜູນ ຜົນການສຶກສາເບື້ອງຕົ້ນເຫຼົ່ານັ້ນ ແລະ ເນັ້ນຂະແໜງພາສີ-ອາກອນຂາດຄວາມສາມາດໃນການກວດພົບເຫັນ ຄວາມຜິດປົກກະຕິຂອງລາຄາ;

¹³⁰ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສະບັບແປທາງການ, (2021)

¹³¹ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນ, (2021)

¹³² ທະນາຄານໂລກ, ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ, (2017)

¹³³ UNODC, ການກວດສອບດ້ານການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ ແລະ ການເງິນ ຢູ່ ສປປ ລາວ, (2017)

- ການເຄື່ອນໄຫວທີ່ຜິດກົດໝາຍໃນ ສປປ ລາວ ສິ່ງຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຂອງນັກລົງທຶນ ເຮັດໃຫ້ຈຳກັດການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ອີງຕາມບົດລາຍງານຂອງ GAN Integrity, ເຊິ່ງໃນເມື່ອກ່ອນ ເປັນສູນຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງດ້ານການຕ້ານການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ, ໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນເຖິງສິ່ງທ້າທາຍໃນລະບົບ ຕຸລາການ, ການຂາດສິ່ງຈູງໃຈໃນການເຄົາລົບລະບຽບກົດໝາຍພາຍໃນພາກລັດ ແລະ ການບໍລິຫານດ້ວຍ ລະບຽບການທີ່ເຂັ້ມງວດ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ເກີດການສໍ້ລາດບັງຫຼວງເພື່ອເລັ່ງລັດການອະນຸມັດການລົງທຶນ. ຈຸດອ່ອນ ດັ່ງກ່າວ ຍັງມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການດຶງດູດການໄຫຼເຂົ້າຂອງການລົງທຶນທີ່ຜິດກົດໝາຍຕື່ມອີກເຊິ່ງອາດເປັນ ສິ່ງກົດຂວາງການໄຫຼເຂົ້າປະເທດ ຂອງການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດທີ່ຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ໂປ່ງໃສ;
- ການເຄື່ອນໄຫວທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ, ຜົນທີ່ຕາມມາ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມຂອງກົດຈະກຳເຫຼົ່ານີ້ ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ຂັດກັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດຂອງ ສປປ ລາວ.

ປະຈຸບັນ, ສປປ ລາວ ກຳລັງດຳເນີນການປະເມີນຮອບດ້ານວຽກງານຕ້ານການຝອກເງິນ (AML) ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການກໍ່ການຮ້າຍ (CFT) ຂອງອົງການ FATF ຮອບທີ 4, ນຳພາໂດຍກຸ່ມອາຊີປາຊີຟິກ ເພື່ອຕ້ານການຝອກເງິນ (APG)¹³⁴. ຄະນະກຳມະການແຫ່ງຊາດເພື່ອຕ້ານການຝອກເງິນ ແລະ ສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ ການກໍ່ການຮ້າຍ (NCC) ຂອງ ສປປ ລາວ, ໂດຍຜ່ານສຳນັກງານຂໍ້ມູນຕ້ານການຝອກເງິນ (AMLIO) ເປັນ ຈຸດປະສານງານຂອງການປະເມີນຮອບດ້ານ. ການປະເມີນຮອບດ້ານແມ່ນປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດທາງວິຊາການ (40 ຂໍ້ແນະນຳ) ແລະ ປະສິດທິຜົນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (11 ດ້ານປະສິດທິຜົນ) ຂອງ FATF ວາງອອກ. ປະຈຸບັນ, APG ໄດ້ສຳເລັດການສັງລວມຂໍ້ມູນແບບທາງໄກທີ່ຕິດພັນກັບວຽກງານນີ້ຕີກຳ, ການປະຕິບັດ ແລະ ນະໂຍບາຍວຽກງານຕ້ານການຝອກເງິນ ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການກໍ່ການຮ້າຍ. ການປະເມີນຕົວຈິງ ໃນເບື້ອງຕົ້ນແມ່ນຈະຈັດຂຶ້ນໃນເດືອນພຶດສະພາ 2022, ແຕ່ໄດ້ຖືກເລື່ອນອອກໄປ ແລະ ຄາດວ່າຈະໄດ້ດຳເນີນ ໃນວັນທີ 12-13 ກັນຍາ 2022. ໃນກໍລະນີ APG ກຳນົດວ່າ ສປປ ລາວ ບໍ່ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະຖານ ການປະຕິບັດທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ປະສິດທິຜົນທັງໝົດຕາມທີ່ວາງໄວ້, APG ຈະສະເໜີແຜນການດຳເນີນງານ ໃຫ້ ສປປ ລາວ ໃນການແກ້ຂໍ້ບົກຜ່ອງ, ກຳນົດກົດຈະກຳຂອງພາກລັດ ແລະ ພາກເອກະຊົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ຈະຕ້ອງ ປະຕິບັດເພື່ອໃຫ້ບັນລຸການປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ປະສິດທິຜົນໃນລະດັບທີ່ໜ້າພໍໃຈ. ຜົນການປະເມີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະຖານການປະຕິບັດທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ປະສິດທິຜົນທີ່ບໍ່ໜ້າພໍໃຈ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ພາຍໃນ “ໄລຍະສັງເກດການ” (12-18 ເດືອນ) ອາດເຮັດໃຫ້ ສປປ ລາວ ຕົກຢູ່ໃນ “ບັນຊີຕິດຕາມ ແບບໃກ້ຊິດ” ຂອງກຸ່ມທົບທວນການຮ່ວມມືສາກົນ, ເອີ້ນວ່າ “ບັນຊີສີເທົາ”¹³⁵, ເຊິ່ງອາດມີຜົນກະທົບທາງລົບ ທີ່ສຳຄັນຕໍ່ພາບພົດຂອງ ສປປ ລາວ ໃນເວທີສາກົນ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການດຶງດູດ ການລົງທຶນໃໝ່.

ດັ່ງນັ້ນ, ກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ ຈຶ່ງເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ການບັນລຸບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດຄື: ການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ ແລະ ການຫຼົບຫຼີກອາກອນ ເຮັດໃຫ້ລາຍຮັບງົບປະມານຂອງລັດຖະບານຫຼຸດລົງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວທີ່ຜິດກົດໝາຍຈາກການຄ້າຜິດກົດໝາຍ ກໍເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງຂອງປະເທດ ແລະ ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃນ ສປປ ລາວ ໃນຖານະຈຸດໝາຍປາຍທາງສຳລັບການລົງທຶນທີ່ໜ້າເຊື່ອຖື

¹³⁴ ອົງການຕ້ານການຝອກເງິນສາກົນ, ການປະເມີນຮອບດ້ານວຽກງານຕ້ານການຝອກເງິນ ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການກໍ່ການຮ້າຍ ຮອບທີ 4, (2021)
¹³⁵ ອົງການຕ້ານການຝອກເງິນສາກົນ, ວິທີການປະເມີນການປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດທາງວິຊາການ ແລະ ປະສິດທິຜົນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານ ຕ້ານການຝອກເງິນ ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການກໍ່ການຮ້າຍ ຂອງ FATF ວາງອອກ, (2021)

ໄດ້. ເນື່ອງຈາກຂໍ້ມູນທີ່ຈຳກັດກ່ຽວກັບກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ ແລະ ການຂາດຂອບນະໂຍບາຍທີ່ຊັດເຈນ ໃນຂົງເຂດດັ່ງກ່າວ, ການສຳເລັດການປະເມີນຮອບດ້ານວຽກງານຕ້ານການຝອກເງິນ ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ ການກໍ່ການຮ້າຍຂອງ FATF ແລະ ແຜນການດຳເນີນງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈະຊ່ວຍໃຫ້ ສປປ ລາວ ດຳເນີນການໄດ້ຢ່າງ ວ່ອງໄວ ແລະ ເປັນຮູບປະທຳໃນການແກ້ໄຂກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ.

ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອຄວບຄຸມກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:

- ▶ ສະໜັບສະໜູນການປະເມີນຮອບດ້ານວຽກງານຕ້ານການຝອກເງິນ ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການ ກໍ່ການຮ້າຍຂອງ FATF ໃຫ້ສຳເລັດ ເພື່ອປະເມີນການແກ້ໄຂຂໍ້ບົກຜ່ອງຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມສ່ຽງດ້ານການຝອກເງິນ ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການກໍ່ການຮ້າຍ ແລະ ສະກັດກັ້ນກະແສເງິນ ຜິດກົດໝາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມຂໍ້ແນະນຳຈາກການປະເມີນຜົນໃນການປັບປຸງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ມາດຕະຖານການປະຕິບັດທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ປະສິດທິຜົນ ຂອງ ສປປ ລາວ;
- ▶ ເລັ່ງພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ໜ່ວຍງານວຽກງານຕ້ານການຝອກເງິນ ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການກໍ່ການຮ້າຍ, ບັນດາກະຊວງ ແລະ ພາກສ່ວນເຈົ້າໜ້າທີ່ບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍເພື່ອ ສະໜັບສະໜູນການປະເມີນຜົນຮອບດ້ານຂອງ FATF ແລະ ຂັ້ນຕອນການຕິດຕາມ;
- ▶ ພັດທະນາເຄື່ອງມືການປະເມີນຄວາມສ່ຽງດ້ານການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ແລະ ຍົກລະດັບຂີດຄວາມສາມາດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງສະຖາບັນໃນການປະເມີນໂຄງການລົງທຶນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ ບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 4.1.1 ແລະ 5.3.1);
- ▶ ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດໃນການປະເມີນສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ໂອກາດເພື່ອສ້າງຄວາມ ເຂັ້ມແຂງໃນການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ (ງົບປະມານ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ປ່າໄມ້ ແລະ ສັດປ່າ) ແລະ ປັບປຸງສະຖາບັນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດເພື່ອຢຸດຕິ ແລະ ດຳເນີນຄະດີກໍລະນີລະເມີດລະບຽບການ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.1.2. ແລະ 5.3.1).

ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 4.3: ການໂອນເງິນກັບປະເທດ.

- ▶ **ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 4.3.1: ອີງໃສ່ການເປີດຊາຍແດນຄືນໃໝ່ໃນພາກພື້ນ, ການກຳນົດນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບ ການໂອນເງິນກັບປະເທດໂດຍໄວຈະຊ່ວຍໃນການກຳນົດມາດຕະການທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ ຂອງການປະກອບສ່ວນຕໍ່ການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ.**

ໃນປີ 2019 ມີຜົນລະເມືອງລາວປະມານ 0.9 ລ້ານຄົນ ອາໄສຢູ່ຕ່າງປະເທດ, ເຊິ່ງການເຄື່ອນຍ້າຍຖິ່ນຖານ ເປັນຍຸດທະສາດທີ່ສຳຄັນໃນການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ອີງຕາມການລາຍງານຂອງອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນເພື່ອການ ເຄື່ອນຍ້າຍຖິ່ນຖານ (IOM). ເກືອບ 10% ຂອງຄົວເຮືອນທັງໝົດໄດ້ຮັບເງິນໂອນທີ່ສົ່ງກັບປະເທດຈາກແຮງງານ ເຄື່ອນຍ້າຍເຊິ່ງກວມເອົາປະມານ 60% ຂອງລາຍຮັບຂອງພວກເຂົາ. ການໂອນເງິນກັບປະເທດ ຄາດວ່າກວມ 2.3% ຂອງ GDP ຕໍ່ປີ ໃນລະຫວ່າງປີ 2016 ຫາ 2021, ອີງຕາມຂໍ້ມູນຂອງສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິໄຈການພັດທະນາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ) ແລະ ອົງການ IOM¹³⁶.

ເນື່ອງຈາກ ສປປ ລາວ ໄດ້ເປີດຊາຍແດນຄືນໃໝ່ໃນຕົ້ນເດືອນພຶດສະພາ 2022, ຄາດວ່າລະດັບການ ໂອນເງິນກັບປະເທດ, ເຊິ່ງໄດ້ຫຼຸດລົງໃນລະຫວ່າງປີ 2019 ຫາຕົ້ນປີ 2022, ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ຕໍ່ສະພາບ ດັ່ງກ່າວ, ຂັ້ນຕອນການດຳເນີນການເພື່ອຮອງຮັບການເຄື່ອນຍ້າຍແຮງງານ ລວມທັງຂໍ້ກຳນົດການສັກວັກຊີນ

¹³⁶ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ IOM, ບົດຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ການໂອນເງິນກັບມາປະເທດ ກໍລະນີສຶກສາຢູ່ ສປປ ລາວ 2022, (2022)

ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຢ່າງເໝາະສົມ, ໃນສະພາບທີ່ລະບຽບການກ່ຽວກັບການເຄື່ອນຍ້າຍແຮງງານ ມີຈຳກັດ. ອົງການ ILO ໃຫ້ຂໍ້ສັງເກດວ່າ, ເຖິງແມ່ນວ່າການເຮັດວຽກຮັບໃຊ້ຜ່ານໃນຄົວເຮືອນໃນປະຈຸບັນຖືເປັນ ແຮງງານທີ່ເປັນທາງການ ທີ່ມີການເຄື່ອນຍ້າຍໄປເຮັດວຽກຢູ່ປະເທດໄທຢ່າງປົກກະຕິ ໂດຍຜ່ານການສົ່ງ, ຕິດຕາມ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຂອງບໍລິສັດຈັດຫາງານທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ເຄື່ອນໄຫວບໍລິການຈັດຫາງານໄປຕ່າງປະເທດ ຈາກກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ເຊິ່ງປະຈຸບັນມີ 42 ບໍລິສັດ¹³⁷.

ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ບໍ່ໄດ້ກ່າວເຖິງການໂອນເງິນໂດຍກົງ, ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນວຽກຈຸດສຸມບຸລິມະສິດຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ກຳນົດໃນແຜນການ 5 ປີ ດັ່ງກ່າວ ຈະຊ່ວຍເພີ່ມການໄຫຼເຂົ້າຂອງ ເງິນໂອນກັບປະເທດ, ປະກອບມີ:

- ການເຄື່ອນຍ້າຍແຮງງານທີ່ປອດໄພ ແລະ ປົກກະຕິ ຈະຊ່ວຍອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການໂອນເງິນກັບ ປະເທດ: “*ປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງເຂດຊາຍແດນ, ການເຄື່ອນຍ້າຍຄົນເຂົ້າ-ອອກເມືອງໃຫ້ເປັນລະບົບ; ການດຳເນີນ ອາຊະຍາກຳຂ້າມຊາດ; ຍົກລະດັບຂີດຄວາມສາມາດຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຊາຍແດນ*” (ເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 6: ການ ຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານລັດ, ແຜນວຽກຈຸດສຸມທີ 3, ຮັບປະກັນໃຫ້ມີສະຖຽນລະພາບທາງດ້ານການເມືອງ, ມີຄວາມ ສະຫງົບ ແລະ ມີຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍໃນສັງຄົມ (...));
- ການປັບປຸງລະບົບທະນາຄານຈະຊ່ວຍເລັ່ງການໂອນເງິນໃຫ້ຄອບຄົວໃນ ສປປ ລາວ; ໂດຍສະເພາະ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ລະບຸວ່າ: “*ສູ້ຊົນຫັນເປັນທັນສະໄໝໃນການຊຳລະສະສາງ ແລະ ການເກັບລາຍຮັບເຂົ້າງົບປະມານ ດ້ວຍລະບົບຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນ: ຜ່ານໂທລະສັບມືຖື (Mobile Money) (...) ແລະ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ ດິຈິຕອນໃນໄລຍະໃໝ່*”.
- ການຫັນຈາກການຈ້າງແຮງງານນອກລະບົບໄປສູ່ການຈ້າງແຮງງານໃນລະບົບ. ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຍັງ ໄດ້ລະບຸເຖິງຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງ “*ສົ່ງເສີມການສ້າງເງື່ອນໄຂ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ດີ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ການມີລະບຽບການນຳໃຊ້ແຮງງານ, ການມີສັນຍາແຮງງານ, ການໄດ້ຮັບຄ່າແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການ ແຮງງານທີ່ເໝາະສົມ, ຄວາມປອດໄພສະຖານທີ່ເຮັດວຽກ, ຜູ້ອອກແຮງງານມີສຸຂະພາບທີ່ດີ ເພື່ອເປັນ ແຮງຈູງໃຈໃຫ້ຜູ້ອອກແຮງງານເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດແຮງງານໃນລະບົບຫຼາຍຂຶ້ນ*”¹³⁸. ການຊຸກຍູ້ແຮງງານເຄື່ອນຍ້າຍ ເຂົ້າໃນລະບົບຈະຊ່ວຍການປະກອບເອກະສານທີ່ຈຳເປັນໃນການໂອນຊັບພະຍາກອນຈາກຕ່າງປະເທດເຂົ້າມາ ສປປ ລາວ.

ມາດຕະການເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກການໂອນເງິນທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:

- ▶ ປັບປຸງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍລະບົບການຊຳລະ ແລະ ລະບຽບການດ້ານການເງິນອື່ນໆ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ ການໂອນເງິນກັບປະເທດທີ່ໜ້າເຊື່ອຖື, ລາຄາບໍ່ແພງ ແລະ ປອດໄພ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 3.2.2)**;
- ▶ ເລັ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ເພື່ອເພີ່ມການລົງທະບຽນແຮງງານເຄື່ອນຍ້າຍ ແລະ ຊຸກຍູ້ແຮງງານເຄື່ອນຍ້າຍ ເຂົ້າໃນລະບົບ ແລະ ປັບປຸງການເຄື່ອນຍ້າຍແຮງງານທີ່ປອດໄພ ແລະ ປົກກະຕິ;
- ▶ ສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າຂອງບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ເພື່ອເຂົ້າໃຈ ແລະ ກຳນົດ ນະໂຍບາຍເພື່ອ ຍົກເລີກຂໍ້ ຈຳກັດ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງການໂອນເງິນກັບປະເທດໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ເຊື່ອຖືໄດ້ ດ້ວຍການປັບປຸງນະໂຍບາຍ, ລະບຽບການ, ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມທາງດ້ານການເງິນ, ອີງຕາມ ພາກປະຕິບັດທີ່ດີຂອງສາກົນ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 3.2.2)**.

¹³⁷ ILO, ອົງການເພື່ອການພັດທະນາສາກົນ ປະເທດອິດສະຕຣາລີ, ແລະ ປະເທດ ການາດາ, ບົດສະຫຼຸບຫຍໍ້ປະຈຳໄຕມາດ ກ່າວໄປສູ່ທິດທາງລະດັບ ພາກ ພື້ນເພື່ອຕ້ານແຮງງານເດັກ ໃນອາຊຽນ, (2022)

¹³⁸ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສະບັບແປທາງການ, (2021)

ການເງິນຂະແໜງການບຸລິມະສິດ

ການເພີ່ມພາກນີ້ ທີ່ລົງເລິກກ່ຽວກັບການສະໜອງການເງິນເພື່ອການພັດທະນາສີຂຽວ, ການປັບຕົວ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການເງິນຂະແໜງພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ເຂົ້າໃນຍຸດທະສາດການເງິນ ໄດ້ຮັບການເຫັນດີໃນກອງປະຊຸມໂຕະມິນລະດັບສູງ ປີ 2021¹³⁹ ເຊິ່ງເຫັນໄດ້ເຖິງຄວາມສໍາຄັນຂອງການບັນລຸເປົ້າໝາຍໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ທີ່ຕິດພັນກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດເພື່ອໃຫ້ຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງຍືນຍົງ ແລະ ບໍ່ສາມາດຍ້ອນກັບຄືນໄດ້ ແລະ ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນສະພາບການຂອງຜົນກະທົບທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຈາກພະຍາດລະບາດໂຄວິດ-19.

ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດເປັນບຸລິມະສິດແຫ່ງຊາດ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 2 (ຊັບພະຍາກອນມະນຸດມີຄຸນນະພາບສູງຂຶ້ນ) ແລະ ເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 3 (ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບໃຫ້ດີຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ) ຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ໂດຍສະເພາະ ແຜນວຽກຈຸດສຸມທີ 1 (ສາທາລະນະສຸກ) ແລະ ແຜນວຽກຈຸດສຸມ ທີ 2 (ການສຶກສາ) ຂອງເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 2. ຜົນກະທົບຂອງພະຍາດລະບາດໂຄວິດ-19 ໄດ້ສ້າງຄວາມເປັນຫວ່ງທີ່ສໍາຄັນກ່ຽວກັບຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານການເງິນຂອງລະບົບສາທາລະນະສຸກ ແລະ ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ສົມທົບກັບສິ່ງທ້າທາຍອັນໃຫຍ່ຫຼວງໃນການສະໜອງການເຂົ້າເຖິງບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກ ແລະ ການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ທົ່ວເຖິງ ແຕ່ຂະແໜງການດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບບົງບປະມານບໍ່ພຽງພໍ.

ບຸລິມະສິດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ເຊິ່ງເປັນ 2 ໃນ 4 ທິດທາງລວມການພັດທະນາຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ຖືກກຳນົດເປັນໜຶ່ງໃນຫົກເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ຍັງປະຊຸມກັບສິ່ງທ້າທາຍທາງດ້ານການເງິນ ເຊິ່ງຕ້ອງອາໄສແຫຼ່ງທຶນ ODA ທີ່ມີຈຳກັດ. ການຄຸ້ມຄອງຄວາມບອບບາງດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງ ສປປ ລາວ (ສປປ ລາວ ຖືກຈັດຢູ່ໃນອັນດັບທີ 137 ໃນຈຳນວນ 180 ປະເທດຂອງດັດຊະນີ ND-Gain ປີ 2020¹⁴⁰ ທີ່ປະເມີນຄວາມບອບບາງດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຄວາມກຽມພ້ອມໃນການປັບຕົວ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ; ຈັດຢູ່ໃນອັນດັບທີ 38 ຂອງບັນຊີປະເທດທີ່ມີຄວາມບອບບາງທີ່ສຸດ ແລະ ອັນດັບທີ 142 ໃນບັນດາປະເທດທີ່ມີຄວາມກຽມພ້ອມຫຼາຍທີ່ສຸດ) ຈຳເປັນຕ້ອງເພີ່ມທະວີການສະໜອງການເງິນສຳລັບວຽກງານການພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ດັ່ງທີ່ໄດ້ເນັ້ນໜັກໃນບົດລາຍງານການຄົ້ນຄວ້າດ້ານການເງິນ.

ໂດຍສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການຂອງ INFF ທີ່ມີການຮ່ວມມືລະຫວ່າງບັນດາກະຊວງ-ຂະແໜງການ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນພື້ນຖານໃນການສ້າງ ແລະ ກຳນົດໝາກຜົນ/ຈຸດປະສົງຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ, ດັ່ງນັ້ນມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ໄດ້ກຳນົດເພື່ອແກ້ໄຂດ້ານຕ່າງໆຂອງຂະແໜງການບຸລິມະສິດດັ່ງກ່າວນີ້ ຈຶ່ງມີຄວາມກ່ຽວເນື່ອງກັນພາຍໃຕ້ນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການລວມ ທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ໃນພາກການເງິນອື່ນໆຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ. ສະນັ້ນ, ຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຈຶ່ງມີຄວາມກ່ຽວຂ້ອງທີ່ສຸດໃນການແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ປິ່ນອ້ອມຫຼາຍຂະແໜງການ ແລະ ບັນຫາຮີບດ່ວນ ເຊັ່ນ: ການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ບໍ່ພຽງພໍ, ການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ການສ້າງລາຍຮັບ. ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ສຳຄັນສຳລັບຂະແໜງການບຸລິມະສິດດັ່ງກ່າວນີ້ ໄດ້ສັງລວມດັ່ງລຸ່ມນີ້:

¹³⁹ ບົດແນະນຳໃນການກະກຽມກອງປະຊຸມໂຕະມິນລະດັບສູງ ຄັ້ງທີ 13: ສັງລວມເອກະສານ, (2021)
¹⁴⁰ ດັດຊະນີການລິເລີ່ມການປັບຕົວດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດສາກົນ Notre Dame (ND-Gain), ສປປ ລາວ, (2022) [ຂໍ້ມູນວັນທີ 20 ກັນຍາ 2022]

ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ເປັນອັນສະເພາະສໍາລັບການເງິນ ຂອງຂະແໜງການບຸລິມະສິດ ແມ່ນນໍາສະເໜີພາຍໃຕ້ແຕ່ລະຂົງເຂດນະໂຍບາຍ.

ມາດຕະການທີ່ໄດ້ກໍານົດໃນພາກອື່ນໆຂອງຍຸດທະສາດການເງິນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັນ ແລະ ຈໍາເປັນຕ້ອງມີການປະສານສົມທົບກັບບັນດາມາດຕະການທີ່ຈໍາເປັນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາສະເພາະຂອງຂະແໜງການບຸລິມະສິດ: ສາທາລະນະສຸກ, ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ມີຄື:

- ▶ ການສ້າງຄວາມກົມກຽວຂອງອັດຕາອາກອນເພື່ອເພີ່ມການເກັບລາຍຮັບ ຄຽງຄູ່ກັບການສົ່ງເສີມການພັດທະນາພາກເອກະຊົນ ແລະ ການລົງທຶນໃນຂະແໜງບຸລິມະສິດ ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ, ລວມທັງຄາດຄະເນລາຍຮັບ, ການລົງທະບຽນທຸລະກິດ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຄຸ້ມຄອງ, ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ພາຍຫຼັງທີ່ມີການປັບອັດຕາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມມາເປັນ 10% **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.1.1 ແລະ 3.1.1);**
- ▶ ການເລັ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາໂຄງການ ການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ ຕົວຢ່າງ: ໂຄງການລະບົບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນການເງິນແບບເຊື່ອມສານ (IFMIS), ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ການໝາຍງົບປະມານ (budget-tagging) ຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ການເງິນສີຂຽວ ແລະ ການເງິນສົ່ງເສີມສິດສະເໜີພາຍຍິງ-ຊາຍ, ການທົບທວນຄືນສາລະບານບັນຊີ ເພື່ອເຊື່ອມສານບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດເຂົ້າໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງຮອບວຽນການສ້າງແຜນງົບປະມານ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.2.2 ແລະ 2.1.2);**
- ▶ ການຕີລາຄາກາງສະໄໝແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຄຽງຄູ່ກັບການປັບປຸງແຜນການລົງທຶນລັດ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມສອດຄ່ອງກັບຂອບລາຍຈ່າຍໄລຍະກາງ, ທົບທວນຄືນເພດານງົບປະມານ ປີ 2024 ແລະ 2025 ແລະ ການຈັດສັນປະຈໍາປີ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.2.1 ແລະ 5.);**
- ▶ ການປັບປຸງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການລົງທຶນລັດ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງດ້ວຍທຶນລັດ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນ ດໍາລັດ ເລກທີ 599/ລບ ວ່າດ້ວຍ ລິດຂອງລັດ, ແລະ ການຮັບຮອງ ດໍາລັດນາຍົກວ່າດ້ວຍການສ້າງງົບປະມານເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການສ້າງ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຕິດຕາມແຜນງົບປະມານ ແລະ ແຜນການລົງທຶນເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.2.2);**
- ▶ ການທົບທວນຄືນ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຖານຂໍ້ມູນ ODA-MIS ປະຈໍາ 6 ເດືອນ ເພື່ອປັບປຸງການວາງແຜນແບບຍຸດທະສາດ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 2.1.1);**
- ▶ ການປະສານງານເພື່ອສ້າງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບແຜນໃນຕໍ່ໜ້າຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອອື່ນໆ ໃນໄລຍະທ້າຍຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໂດຍອີງໃສ່ບັນດາເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ ແລະ ໜ້າວຽກຈຸດສຸມ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 2.1.1);**
- ▶ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ ເພື່ອທົບທວນຄືນກ່ຽວກັບຂະບວນການ ແລະ ຂັ້ນຕອນການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວ ແລະ ງ່າຍດາຍ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 2.1.2);**
- ▶ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ຂອງ ສປປ ລາວ (STS) ຕ້ອງສຸມໃສ່ບຸລິມະສິດ (1) ລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການເງິນເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ເຂັ້ມແຂງ, (2) ປັບຕົວ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງການສືບຕໍ່ການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາ, (3) ສະໜອງການເງິນໃຫ້ຂະແໜງບຸລິມະສິດ ເປັນຕົ້ນ ຂະແໜງການເຕີບໂຕສີຂຽວ, ການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຂະແໜງສັງຄົມ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 2.2.2);**

► ການສ້າງຍຸດທະສາດດຶງດູດ ແລະ ສົ່ງເສີມການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນແມ່ນຈະສັງລວມເອົາ (1) ນະໂຍບາຍລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດທີ່ຈະແຈ້ງຂອງ ສປປ ລາວ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງວິໄສທັດໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ, (2) ການທົບທວນຄືນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ແລະ ລະບຽບການການຄຸ້ມຄອງເຂດເສດຖະກິດພິເສດ (3) ການວິເຄາະຜົນໄດ້-ຜົນເສຍ ແລະ ນຳສະເໜີການປະຕິຮູບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຂອງນະໂຍບາຍການດຶງດູດປະຈຸບັນ, ຈັດລຽງບຸລິມະສິດສິ່ງຈຸງໃຈດ້ານງົບປະມານສຳລັບຂະແໜງບຸລິມະສິດ (ຂະແໜງສັງຄົມ ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ) ແລະ ສິ່ງຈຸງໃຈທີ່ບໍ່ແມ່ນງົບປະມານ ແລະ (4) ການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການລົງທຶນ, ໂດຍສະເພາະການເຂົ້າມາ ແລະ ການປົກປ້ອງນັກລົງທຶນ, ທີ່ມີການແນະນຳຂອງມາດຕະຖານສາກົນດ້ວຍການສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.1.1 ແລະ 4.1.1).

ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 5.1: ການເງິນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ.

► **ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 5.1.1: ການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຍືນຍົງໃຫ້ຂະແໜງສາທາລະນະສຸກເພື່ອຮັບປະກັນການບໍລິການສຸຂະພາບທີ່ຈຳເປັນມີຄຸນນະພາບ ແລະ ທົ່ວເຖິງ, ຍົກສູງປະສິດທິພາບການຈັດສັນງົບປະມານພາກລັດ ແລະ ການລະດົມທຶນຈາກພາກເອກະຊົນທີ່ອີງໃສ່ລະບຽບການ.**

ສຸຂະພາບ ແລະ ໂພຊະນາການ (ການບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກທີ່ທົ່ວເຖິງ ແລະ ມີຄຸນນະພາບທີ່ປັບປຸງດີຂຶ້ນ) ເປັນແຜນວຽກຈຸດສຸມສະເພາະໃນເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 2 (ຊັບພະຍາກອນມະນຸດມີຄຸນນະພາບສູງຂຶ້ນ) ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍການປົກຄຸມສຸຂະພາບທົ່ວປວງຊົນ (UHC) ໃນປີ 2025, ໂດຍສຸມໃສ່ “ປັບປຸງລະບົບການເງິນສາທາລະນະສຸກໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຍືນຍົງຮອດຂັ້ນໂຮງໝໍນ້ອຍ”¹⁴¹. ນອກຈາກນີ້, ສາທາລະນະສຸກ ຍັງເປັນຂະແໜງການບຸລິມະສິດຂອງການລົງທຶນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນວຽກຈຸດສຸມທີ 3 (ຍົກສູງປະສິດທິພາບການລົງທຶນໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນສູງ) ຂອງເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 1 (ເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ມີຄຸນນະພາບ, ໜັ້ນທ່ຽງ ແລະ ຍືນຍົງ) ຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX.

ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສາທາລະນະສຸກ ຄັ້ງທີ 9 ແລະ ຍຸດທະສາດການປະຕິຮູບຂະແໜງການສາທາລະນະສຸກສະບັບປັບປຸງມີຄວາມໝາຍໜັ້ນທີ່ແຂງແຮງຕໍ່ການບັນລຸເປົ້າໝາຍການບໍລິການປົກຄຸມສຸຂະພາບທົ່ວປວງຊົນ (UHC) ດ້ວຍການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງວຽກງານຮັກສາສຸຂະພາບຂັ້ນຕົ້ນ.

ຍຸດທະສາດການເງິນສາທາລະນະສຸກ 2021-2025 ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນເພື່ອສະເໜີທິດທາງຍຸດທະສາດ ແລະ ບຸລິມະສິດ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາສຳຄັນທີ່ກະທົບຕໍ່ການສະໜອງການເງິນຢ່າງຍືນຍົງຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ແລະ ເປັນອຸປະສັກຕໍ່ຄວາມຄືບໜ້າຂອງການພັດທະນາສາທາລະນະສຸກ. ໃນນີ້, ມີສອງບັນຫາສຳຄັນຕິດພັນກັບຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX.

ອັນທີໜຶ່ງ, ລາຍຈ່າຍດ້ານສາທາລະນະສຸກທີ່ມາຈາກທຶນພາຍໃນຍັງບໍ່ພຽງພໍຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການ, ສູງສຸດບໍ່ເກີນ 3% ຂອງ GDP, ເຊິ່ງຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າທີ່ສຸດ ຖ້າທຽບໃສ່ບັນດາປະເທດໃນຂົງເຂດອາຊຽນ¹⁴². ເພື່ອໃຫ້ລາຍຈ່າຍສາທາລະນະສຸກຂອງ ສປປ ລາວ ບັນລຸລະດັບສະເລ່ຍຂອງປະເທດອາຊຽນ, ການໃຊ້ຈ່າຍຈາກແຫຼ່ງທຶນພາຍໃນຕ້ອງເພີ່ມຂຶ້ນ 3 ເທົ່າ. ນອກນັ້ນ, ການຖືກຖອຍທາງດ້ານເສດຖະກິດ ເນື່ອງຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19, ການຕັດງົບປະມານຂອງບັນດາກະຊວງຕ່າງໆ ປີ 2020 ຂັ້ນສູນກາງ (30%) ແລະ ຂັ້ນແຂວງ

¹⁴¹ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສະບັບແປທາງການ, (2021)
¹⁴² ທະນາຄານໂລກ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ (% ຂອງ GDP) – ອາຊີຕາເວັນອອກ ແລະ ປາຊີຟິກ, (2022) [ຂໍ້ມູນວັນທີ 20 ກັນຍາ, 2022]

(10%) ໄດ້ເຮັດໃຫ້ສະຖານະການມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຂຶ້ນຕື່ມ¹⁴³. ຄວາມພະຍາຍາມໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານງົບປະມານ ຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກຍັງບໍ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້. ໃນສະພາບທີ່ງົບປະມານມີຈຳກັດ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ທຸກຂະແໜງການ, ການມອບລາຍຮັບຈາກອາກອນຢາສູບໃຫ້ຂະແໜງສາທາລະນະສຸກແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ເນື່ອງຈາກຫຼັກການລວມສູນງົບປະມານແຫ່ງລັດ ເຊິ່ງບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການຈັດສັນລາຍຮັບງົບປະມານຈາກອາກອນໃດໜຶ່ງເຂົ້າບໍ່ວງງົບປະມານສະເພາະ. ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ຍັງສືບຕໍ່ເປັນແຫຼ່ງທຶນຕົ້ນຕໍປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ວຽກງານສາທາລະນະສຸກ ແຕ່ຕ້ອງປະເຊີນກັບສະພາບຜູ້ໃຫ້ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອມີການປ່ຽນແປງທີ່ສຳຄັນ, ລວມທັງອົງການ GAVI, ຝັນທະມິດວັກຊີນ (Vaccine Alliance) ທີ່ຕິດພັນກັບໂຄງການປ້ອງກັນ. ການສະໜອງທຶນສົມທົບ (Co-financing), ເຊິ່ງເປັນເງື່ອນໄຂຮັບປະກັນບັນດາໂຄງການການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ, ເປັນສິ່ງທ້າທາຍໃນສະພາບການງົບປະມານໃນປະຈຸບັນ.

ອັນທີສອງ, ຄວາມໂປ່ງໃສຂອງລະບົບການຄຸ້ມຄອງການເງິນຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກຍັງຕໍ່າ ເຊິ່ງໄດ້ຈຳກັດປະສິດທິພາບການຈັດສັນງົບປະມານການລົງທຶນຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ.

ບົນຈິດໃຈດັ່ງກ່າວ, ຍຸດທະສາດການເງິນສາທາລະນະສຸກ 2021-2025 ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນໂດຍອີງໃສ່ 4 ຫຼັກການ ສະໜັບສະໜູນ ດັ່ງນີ້:

- ປັບປຸງຄວາມຍືນຍົງດ້ານການເງິນໃນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກດ້ວຍການເພີ່ມການລະດົມທຶນພາຍໃນ (ໝາຍເຖິງການຂະຫຍາຍຖານລາຍຮັບໃຫ້ເພີ່ມຂຶ້ນ) ແລະ ປັບປຸງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ປະສານງານໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ;
- ຍົກສູງຄວາມໂປ່ງໃສດ້ານການເງິນໂດຍສ້າງຂີດຄວາມສາມາດລະບົບຄຸ້ມຄອງການເງິນສອດຄ່ອງກັບຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ;
- ຍົກສູງປະສິດທິພາບຂະແໜງສາທາລະນະສຸກດ້ວຍການປັບປຸງການຈັດສັນງົບປະມານລາຍຈ່າຍ, ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມຄວາມຊຳນານງານຂອງບັນດາສະຖານທີ່ບໍລິການສາທາລະນະສຸກ ແລະ ໂຄງການສາຍຕັ້ງ, ໂດຍສຸມໃສ່ການຮັກສາສຸຂະພາບຂັ້ນຕົ້ນ;
- ສົ່ງເສີມຄວາມຍຸຕິທຳເພື່ອຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກສຳລັບທຸກຄົນ ແລະ ການບໍລິການຕໍ່ຜູ້ທຸກຍາກ ແລະ ຜູ້ຕ້ອຍໂອກາດທີ່ສຸດ.

ຄຽງຄູ່ກັນນີ້, ຍຸດທະສາດການເງິນສາທາລະນະສຸກໄດ້ກຳນົດ 3 ທິດ ການເງິນສາທາລະນະສຸກ:

- “ຄວາມເປັນເຈົ້າການ”, ຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ງົບປະມານ, ຊອກຫາວິທີການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດໃຫ້ມີຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ;
- “ເຮັດໃນສິ່ງທີ່ຖືກຕ້ອງ”, ເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ;
- “ປະຕິບັດຕາມແນວທາງທີ່ຖືກຕ້ອງ”, ເອົາໃຈໃສ່ຕິດຕາມປະສິດທິພາບການສະໜອງບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກໂດຍສຸມໃສ່ປະສິດທິພາບ ແລະ ຈັດຊື້ບໍລິການທີ່ມີຄຸນນະພາບ¹⁴⁴.

ດັ່ງນັ້ນ, ບຸລິມະສິດສຳຄັນທີ່ສຸດຂອງຍຸດທະສາດການເງິນສາທາລະນະສຸກ ແມ່ນຕ້ອງເພີ່ມສ່ວນແບ່ງງົບປະມານຂອງລັດຖະບານໃຫ້ຂະແໜງສາທາລະນະສຸກໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ, ເຊິ່ງຂຶ້ນກັບການຂະຫຍາຍຖານລາຍຮັບ.

¹⁴³ ການແລກປ່ຽນທີ່ກອງປະຊຸມວິຊາການ, 11-12 ສິງຫາ, 2022.

¹⁴⁴ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ຍຸດທະສາດການເງິນສາທາລະນະສຸກ 2021-2025 ແລະ ວິໄສທັດ ປີ 2030, (2021)

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຂັ້ນຕອນໃນການເພີ່ມປະສິດທິພາບການຈັດສັນງົບປະມານ ກໍ່ມີຄວາມສໍາຄັນໃນສະພາບທີ່ ງົບປະມານມີຈໍາກັດ. ການປັບປຸງເພີ່ມປະລິມານ ແລະ ຜົນຕອບແທນຂອງຊັບພະຍາກອນ ສາມາດຊ່ວຍລະດົມທຶນ ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາໄດ້ຢ່າງມີຍຸດທະສາດ, ໃນສະພາບຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການດ້ານການ ສົມທົບທຶນນັບມື້ນັບສູງຂຶ້ນ. ການລະດົມທຶນເພີ່ມເຕີມຈາກພາກເອກະຊົນດ້ວຍຮູບການຫັນໂຮງໝໍກຸ່ມຕົນເອງ ຫຼາຍຂຶ້ນ ເປັນບຸລິມະສິດໜຶ່ງຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການແກ້ໄຂສິ່ງທ້າທາຍໃນການຮັບປະກັນ ການເຂົ້າເຖິງທີ່ເທົ່າທຽມກັນ ສໍາລັບການບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກຕໍ່ຜູ້ທຸກຍາກ ແລະ ຜູ້ດ້ອຍໂອກາດ ເພື່ອບັນລຸ ເປົ້າໝາຍການປົກຄຸມສຸຂະພາບທົ່ວປວງຊົນ (UHC). ນອກນັ້ນ, ຄວນພິຈາລະນາການພັດທະນາຂໍ້ແນະນໍາ ແລະ ລະບຽບການທີ່ຈະແຈ້ງສໍາລັບການລະດົມທຶນຈາກພາກເອກະຊົນ.

ນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອສະໜອງການເງິນຮັບໃຊ້ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບຸລິມະສິດ ຂະແໜງສາທາລະນະສຸກທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:

- ➔ ບົດຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ຜົນປະໂຫຍດ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຄວາມກ່ຽວເນື່ອງຂອງການປະຕິຮູບ ງົບປະມານຂະແໜງສິ່ງແວດລ້ອມ (ຕົວຢ່າງ: ອາກອນກາກບອນ), ອາກອນສຸຂະພາບ ແລະ ການແຊກແຊງ ກ່ອນຕະຫຼາດອື່ນໆ, ເພື່ອຊຸກຍູ້ພຶດຕິກຳ ແລະ ຜົນຂອງການພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຊັບພະຍາກອນສໍາລັບ ຂະແໜງບຸລິມະສິດ, ດ້ວຍການພິຈາລະນາຢ່າງລະມັດລະວັງກ່ຽວກັບຄວາມອາດສາມາດທີ່ມີປະຈຸບັນໃນການ ຄຸ້ມຄອງອາກອນ ແລະ ການລວມສູນງົບປະມານ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.1.1 ແລະ 5.3.1);**
- ➔ ສ້າງລະບຽບການ ແລະ ຂໍ້ແນະນໍາທີ່ຈະແຈ້ງ, ພາຍຫຼັງສໍາເລັດໄລຍະທົດລອງໂຮງໝໍກຸ່ມຕົນເອງໃນປະຈຸບັນ, ເພື່ອຮັບປະກັນການລະດົມແຫຼ່ງທຶນຈາກພາກເອກະຊົນທີ່ມີການຄຸ້ມຄອງທີ່ດີເພື່ອຮັກສາຄຸນນະພາບ ແລະ ການ ເຂົ້າເຖິງບໍລິການສາທາລະນະສຸກທີ່ທົ່ວເຖິງ, ພ້ອມທັງຄົ້ນຄວ້າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ຜົນປະໂຫຍດ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້, ຄວາມແທດເໝາະ ແລະ ພາກປະຕິບັດທີ່ດີໃນການລະດົມທຶນພາກເອກະຊົນເພື່ອການບໍລິການສາທາລະນະສຸກ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ທົ່ວເຖິງ, ເຊິ່ງຈະເປັນຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດເພື່ອປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມການລົງທຶນ;
- ➔ ຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຄວາມກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງສະຖາບັນໃນການເພີ່ມຄວາມເປັນເອກະລາດ ດ້ານງົບປະມານຫ້ອງການປະກັນສຸຂະພາບແຫ່ງຊາດ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດມີຄວາມເປັນເອກະລາດໄດ້ລະດັບໃດໜຶ່ງ;
- ➔ ການປຶກສາຫາລືກັບຄູ່ຮ່ວມມືສອງຝ່າຍ ແລະ ຫຼາຍຝ່າຍ ກ່ຽວກັບການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ/ຫຼື ການສະໜັບສະໜູນງົບປະມານຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ໂດຍມີເງື່ອນໄຂເພື່ອ ປັບປຸງນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ມີສະພາບຄ່ອງດ້ານງົບປະມານ ສໍາລັບການສະໜອງທຶນສົມທົບໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງຕໍ່ໄປ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.3.1);**
- ➔ ການພັດທະນາໃຫ້ເປັນລະບົບຄົບຊຸດ ແລະ ການປັບຕົວດ້ານການວິເຄາະຕົ້ນທຶນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ-ຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ວິທີການອື່ນໆ ໃນຂະແໜງການບຸລິມະສິດທີ່ປະເຊີນກັບຂໍ້ຈໍາກັດດ້ານງົບປະມານຢ່າງໜັກໜ່ວງ ເພື່ອເພີ່ມ ປະສິດທິພາບການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ມີຈໍາກັດ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.2.1 ແລະ 5.3.1).**

ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 5.2: ການເງິນຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ.

- ▶ **ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 5.2.1: ການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຍືນຍົງໃຫ້ຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ຍົກສູງປະສິດທິພາບການຈັດສັນງົບປະມານພາກລັດ ແລະ ການລະດົມທຶນຈາກພາກເອກະຊົນທີ່ອີງໃສ່ລະບຽບການ.**

ຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ຖືເປັນຂະແໜງການບຸລິມະສິດຂອງການລົງທຶນ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນແຜນວຽກຈຸດສຸມທີ 3 (ຍົກສູງປະສິດທິພາບການລົງທຶນໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນສູງ) ຂອງເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 1 (ເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ມີຄຸນນະພາບ, ໜັ້ນຄົງ ແລະ ຍືນຍົງ) ຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ແລະ ຍັງຖືກກຳນົດເປັນຂົງເຂດຈຸດສຸມຂອງການລົງທຶນພາກເອກະຊົນ ແລະ ການລົງທຶນຮ່ວມລະຫວ່າງ ພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ (PPP). ວຽກງານການສຶກສາຍັງເປັນແຜນວຽກຈຸດສຸມທີ 2 (ປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາໃຫ້ສູງຂຶ້ນ) ໃນເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ທີ 2 (ຊັບພະຍາກອນມະນຸດມີຄຸນນະພາບສູງຂຶ້ນ) ຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ເຊິ່ງກຳນົດການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມເປັນວຽກງານບຸລິມະສິດ. ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ບໍ່ໄດ້ກຳນົດສະເພາະກ່ຽວກັບການສະໜອງດ້ານການເງິນເພື່ອບັນລຸວຽກງານບຸລິມະສິດເຫຼົ່ານີ້¹⁴⁵.

ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ (ESSDP) ສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ໂດຍກຳນົດເອົາ 8 ຜົນໄດ້ຮັບລະດັບສູງຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້:

- ຜົນໄດ້ຮັບລະດັບສູງທີ 1: ຈຳນວນນັກຮຽນທີ່ຈົບຈາກອະນຸບານຈົນຮອດມັດທະຍົມຕອນປາຍ ລວມທັງການສຶກສານອກໂຮງຮຽນເພີ່ມຂຶ້ນພ້ອມທັງມີຜົນໄດ້ຮັບການຮຽນຮູ້ທີ່ດີຂຶ້ນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການຮູ້ໜັງສື ແລະ ທັກສະການຄິດໄລ່ເລກ, ທັກສະສັດຕະວັດທີ 21 ໂດຍສຸມໃສ່ເປັນພິເສດຕໍ່ຜູ້ດ້ອຍໂອກາດ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ;
- ຜົນໄດ້ຮັບລະດັບສູງທີ 2: ຈຳນວນຄູ ແລະ ຜູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນທີ່ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານການສິດສອນທີ່ໄດ້ກຳນົດເພີ່ມຂຶ້ນ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການພັດທະນາວິຊາຊີບຂອງເຂົາເຈົ້າພ້ອມທັງມີການປະເມີນການປະຕິບັດງານຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
- ຜົນໄດ້ຮັບລະດັບສູງທີ 3: ໂຮງຮຽນທຸກແຫ່ງມີຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານການເງິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດພຽງພໍ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດເຮັດວຽກໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ, ພ້ອມທັງຂີດຄວາມສາມາດໃນການຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ເພື່ອຊ່ວຍປັບປຸງໃຫ້ຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນດີຂຶ້ນ;
- ຜົນໄດ້ຮັບລະດັບສູງທີ 4: ອັດຕາການຮູ້ໜັງສືໃນກຸ່ມຜູ້ໃຫຍ່ ແລະ ໄວໜຸ່ມເພີ່ມຂຶ້ນພ້ອມທັງຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກໂຕນກັນລະຫວ່າງເພດ, ເຜົ່າ, ຖານະດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ທີ່ຕັ້ງຜູ້ມສັນຖານ;
- ຜົນໄດ້ຮັບລະດັບສູງທີ 5: ຄຸນນະພາບ ແລະ ຈຳນວນນັກຮຽນທີ່ຈົບຈາກການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ຜູ້ທີ່ຈົບການສຶກສາຫຼັງຂັ້ນພື້ນຖານທີ່ເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດແຮງງານທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ;
- ຜົນໄດ້ຮັບລະດັບສູງທີ 6: ຂະແໜງການສຶກສາໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງ, ການຄຸ້ມຄອງ, ການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນ, ການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນ ຢູ່ແຕ່ລະຂັ້ນຢ່າງເໝາະສົມເພື່ອປັບປຸງການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຂະແໜງການຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນສູງ;

¹⁴⁵ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສະບັບແປທາງການ, (2021)

- ຜົນໄດ້ຮັບລະດັບສູງທີ 7: ຄວາມແຕກໂຕນຫຼຸດລົງໂດຍຜ່ານແຜນການເງິນທີ່ສະໜັບສະໜູນຄາດໝາຍ ຜົນໄດ້ຮັບທີ່ກຳນົດໃນແຜນພັດທະນາຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ພ້ອມທັງພິຈາລະນາຄວາມສາມາດ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານການເງິນທີ່ຈຳກັດ;
- ຜົນໄດ້ຮັບລະດັບສູງທີ 8: ຜົນລະເມືອງລາວມີສຸຂະພາບແຂງແຮງດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈ, ບຸກຄະລາກອນ ການກິລາ, ນັກກິລາສະໝັກຫຼິ້ນ ແລະ ນັກກິລາອາຊີບໄດ້ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບດ້ານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການເຊີດຊູຖານະບົດບາດຂອງຊາດຢູ່ໃນເວທີສາກົນ ສ້າງຄວາມພູມໃຈໃຫ້ປະຊາຊົນລາວ¹⁴⁶.

ການລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຢ່າງໜັກໜ່ວງຕໍ່ຜົນໄດ້ຮັບການສຶກສາ. ການໂຈະ ກິດຈະກຳຂອງໂຮງຮຽນທີ່ບໍ່ສະເໝີພາບກັນໃນທົ່ວປະເທດ ເຮັດໃຫ້ຜົນໄດ້ຮັບການຮຽນຮູ້ຂອງນັກຮຽນມີ ປະສິດທິພາບຫຼຸດລົງ, ຄວາມບໍ່ສາມາດອ່ານ ແລະ ເຂົ້າໃຈໜັງສືໃນອາຍຸ 10 ປີ (learning poverty) ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງອາດບໍ່ສາມາດຝື້ນຕົວຄືນສູ່ສະພາບເດີມໄດ້ ແລະ ຍັງເພີ່ມທະວີຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ ໂດຍສະເພາະໃນຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງແລ້ວ¹⁴⁷. ເນື່ອງຈາກຄົວເຮືອນສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນວ່າ ຂໍ້ຈຳກັດດ້ານ ການເງິນເປັນເຫດຜົນຕົ້ນຕໍໃນການໂຈະການຮຽນ, ດັ່ງນັ້ນ ການຮັບປະກັນການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ທົ່ວເຖິງເປັນວຽກງານບຸລິມະສິດທີ່ສຳຄັນ.

ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງເຂດນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການເງິນຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບ ຜົນກະທົບທີ່ສຳຄັນເຫຼົ່ານີ້ຕໍ່ເດັກນ້ອຍເຍົາວະຊົນລາວ ສົມທົບກັບການສະໜອງງົບປະມານໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການ ສຶກສາທີ່ບໍ່ພຽງພໍ ກ່ອນການລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19, ເຊິ່ງທັງສອງບັນຫານີ້ໄດ້ກ່າວໃນຖະແຫຼງການຂອງ ສປປ ລາວ ຕໍ່ກອງປະຊຸມສຸດຍອດການຫັນປ່ຽນການສຶກສາທີ່ຜ່ານມາ. ໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ, ແຜນພັດທະນາ ຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 2021-2025, ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ຈຶ່ງປະກອບມີຂໍ້ໜຶ່ງກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍການໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ແຜນການເງິນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາການຂາດ ງົບປະມານແບບຕໍ່ເນື່ອງຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ທີ່ມີຈຳນວນພະນັກງານລັດຖະກອນຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະ ມີຄວາມສຳຄັນຢ່າງຍິ່ງຕໍ່ການບັນລຸການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບ LDC ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບ ຍືນຍົງ. ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ໄລຍະທີ່ຜ່ານມາບໍ່ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໄດ້ທັງໝົດ ເນື່ອງຈາກຄວາມຈຳກັດດ້ານງົບປະມານ, ເຮັດໃຫ້ຍັງມີຄວາມແຕກໂຕນໃນການເຂົ້າເຖິງ ການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ການຂາດການຝຶກອົບຮົມຄູ ເນື່ອງຈາກການຂາດຊັບພະຍາກອນ, ໂດຍສະເພາະ ການຝຶກອົບຮົມຄູ.

ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໃຫ້ຂໍ້ສັງເກດວ່າ: ອາດເປັນໄປໄດ້ຍາກທີ່ຈະສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ ບັນດາກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ “*ກຳໜົດການຈັດສັນງົບປະມານຂອງລັດຖະບານໃຫ້ການສຶກສາຍັງຢູ່ໃນລະດັບເກົ່າ ຄືກັນກັບໄລຍະແຜນ 2016-2020*”¹⁴⁸, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງໄດ້ສະເໜີ ສອງສົມມຸດຖານທີ່ເປັນໄປໄດ້ ສຳລັບແຜນການເງິນຄື (ສົມມຸດຖານທີ່ການເງິນຍັງຢູ່ໃນລະດັບເດີມ ແລະ ສົມມຸດຖານທີ່ມີການຍົກສູງປັບຄຸນນະພາບການສຶກສາ), ເຊິ່ງສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນຄວາມບໍ່ແນ່ນອນພາຍໃຕ້ຂໍ້ຈຳກັດງົບປະມານທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ. ນອກຈາກນັ້ນ, ແຜນ ພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ 2021-2025 ຍັງມີ 2 ຈຸດປະສົງ ແລະ ຫຼັກການຂອງນະໂຍບາຍ ການໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານຂອງຂະແໜງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຄື: “*ຮັບປະກັນການຈັດສັນງົບປະມານຂອງ*

¹⁴⁶ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 2021-2025, (2020)
¹⁴⁷ ທະນາຄານໂລກ, UNICEF, ແລະ UNESCO, ວິກິດການການສຶກສາທົ່ວໂລກ – ເສັ້ນທາງໄປສູ່ການຝື້ນຝຸ?, (2021)
¹⁴⁸ ເອກະສານດຽວກັນກັບການອ້າງອີງກ່ອນໜ້ານີ້.

ລັດຖະບານໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຢ່າງເໝາະສົມ¹⁴⁹, ໃນລະດັບ 18% ຂອງງົບປະມານ ລັດຖະບານ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍການສຶກສາໄດ້ກຳນົດໄວ້ ແລະ ມາດຕະຖານສາກົນທີ່ແນະນຳ ແລະ “ປັບປຸງ ປະສິດທິພາບຂອງການຈັດສັນງົບປະມານ”¹⁵⁰. ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ໄດ້ປະກອບສ່ວນສຳຄັນ ເຂົ້າໃນຜົນໄດ້ຮັບຂອງຂະແໜງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ສະນັ້ນ ຈຳເປັນຕ້ອງມີການປັບປຸງການວາງແຜນ ຍຸດທະສາດ ແລະ ການປະສານງານລະຫວ່າງບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ເພື່ອຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາທີ່ມີ ຄຸນນະພາບໃຫ້ມີຄວາມຄືບໜ້າຢູ່ທົ່ວປະເທດ¹⁵¹.

ການປັບປຸງປະສິດທິພາບການຈັດສັນງົບປະມານພາຍໃນຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຈະສະໜັບສະໜູນຜົນຕອບແທນຂອງການລົງທຶນທີ່ດີກວ່າ ແຕ່ປະເຊີນກັບສິ່ງທ້າທາຍຂອງການຄຸ້ມຄອງລາຍຈ່າຍງົບປະມານ ບໍ່ລວມສູນ-ຜ່ານປະຕູດຽວ, ທັງໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ພ້ອມທັງຂໍ້ຈຳກັດຂອງສາລະບານງົບປະມານ-ບັນຊີ ແລະ ລະບົບການຕິດຕາມງົບປະມານ.

ເຈົ້າໜ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຊ່ຽວຊານ ໄດ້ລະບຸວ່າການພັດທະນາໂຮງຮຽນເອກະຊົນມີຜົນທາງບວກ, ເຊິ່ງຄ້າຍຄືກັນກັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກເອກະຊົນ ໃນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ, ຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງມີລະບຽບ ການທີ່ຮອບຄອບ ເພື່ອຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ ແລະ ໂອກາດການຮຽນຮູ້ທີ່ເທົ່າທຽມກັນ ເຊິ່ງປະຈຸບັນ, FDI ໃນຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຖືວ່າມີໜ້ອຍທີ່ສຸດ. ສະນັ້ນ, ຕ້ອງສືບຕໍ່ລະດົມທຶນຈາກພາກສ່ວນ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ພາກເອກະຊົນ, ຊຸມຊົນ ແລະ ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງໃນການພັດທະນາວຽກງານ ການສຶກສາ.

ນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອສະໜອງການເງິນຮັບໃຊ້ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບຸລິມະສິດ ຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:

- ➔ ຄົ້ນຄວ້າການປັບປຸງທີ່ຈຳເປັນຂອງກົດໝາຍ, ລະບຽບການ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ສາລະບານງົບປະມານ-ບັນຊີ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການວາງແຜນແບບລວມສູນ, ການຈັດລຽງບຸລິມະສິດ ແລະ ການກະກຽມ ງົບປະມານຂອງ ຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແລະ ການປັບປຸງປະສິດທິພາບການຈັດສັນງົບປະມານ ແຫ່ງລັດ, ໃນສະພາບທີ່ງົບປະມານມີຈຳກັດ;
- ➔ ປະເມີນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ຜົນປະໂຫຍດ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້, ຄວາມແທດເໝາະ ແລະ ພາກປະຕິບັດທີ່ດີ ເພື່ອລະດົມ ທຶນຈາກພາກສ່ວນອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ພາກເອກະຊົນ, ຊຸມຊົນ ແລະ ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ໃນການສະໜັບສະໜູນການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ທົ່ວເຖິງ, ເຊິ່ງຈະເປັນຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ການກຳນົດ ນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການລົງທຶນ;
- ➔ ການພັດທະນາໃຫ້ເປັນລະບົບຄົບຊຸດ ແລະ ການປັບຕົວດ້ານການວິເຄາະຕົ້ນທຶນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ-ຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ວິທີການອື່ນໆ ໃນຂະແໜງການບຸລິມະສິດທີ່ປະເຊີນກັບຂໍ້ຈຳກັດດ້ານງົບປະມານຢ່າງໜັກໜ່ວງເພື່ອເພີ່ມ ປະສິດທິພາບການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ມີຈຳກັດ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.1.1 ແລະ 5.3.1).

¹⁴⁹ ເອກະສານດຽວກັນກັບການອ້າງອີງກ່ອນໜ້ານີ້.

¹⁵⁰ ເອກະສານດຽວກັນກັບການອ້າງອີງກ່ອນໜ້ານີ້.

¹⁵¹ ການແລກປ່ຽນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງປະຊຸມວິຊາການໃນຫົວຂໍ້ການເງິນຂອງຂະແໜງ ການບຸລິມະສິດ, ວັນທີ 11-12 ສິງຫາ, 2022.

ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 5.3: ການເງິນຂະແໜງພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

- **ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 5.3.1: ການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຍືນຍົງໃຫ້ຂະແໜງພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ປັບປຸງການເງິນສີຂຽວ, ການລະດົມທຶນ ODA ຢ່າງມີຍຸດທະສາດ ແລະ ເພີ່ມທະວີການລົງທຶນຈາກພາກເອກະຊົນ ດ້ວຍການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ເອື້ອອຳນວຍ.**

ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້, ຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເປັນວຽກງານບຸລິມະສິດທີ່ສຳຄັນຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX¹⁵². ວາລະແຫ່ງຊາດ¹⁵³, ເຖິງແມ່ນວ່າສຸມໃສ່ການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນທີ່ຮີບດ່ວນ, ແຕ່ໄດ້ກຳນົດວ່າໂຄງການລົງທຶນທັງໝົດຕ້ອງຫຼຸດຜ່ອນການສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ໜ້ອຍທີ່ສຸດ. ທິດທາງລະດັບຊາດດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ຖືກກຳນົດໃນຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕສີຂຽວ¹⁵⁴, ແຜນງານແຫ່ງຊາດປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC) ປີ 2021¹⁵⁵, ເຊິ່ງລະບຸກ່ຽວກັບຄຳໝັ້ນສັນຍາຂອງ ສປປ ລາວ ຕໍ່ສັນຍາປາຣີ ແລະ ຮ່າງຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ.

ເນື່ອງຈາກວ່າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດແມ່ນສູງຫຼາຍ¹⁵⁶, ຈຳເປັນຕ້ອງມີການປະກອບສ່ວນຈາກຫຼາຍແຫຼ່ງທຶນທັງໝົດ. ຕໍ່ສະພາບດັ່ງກ່າວ, ການເງິນພາກລັດພາຍໃນຕິດພັນກັບການພັດທະນາສີຂຽວຈຳເປັນຕ້ອງມີການປ່ຽນແປງທີ່ສຳຄັນ:

- ປະຈຸບັນ, ເນື່ອງຈາກການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ວຽກງານປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ) ທີ່ຕໍ່າກວ່າຢ່າງຫຼວງຫຼາຍເມື່ອທຽບໃສ່ຂະແໜງຊັບພະຍາກອນ (ກະຊວງຜະລິດຊີວິດ ແລະ ບໍ່ແຮ່)¹⁵⁷ ແລະ ໂຄງການລົງທຶນພາກລັດຈຳນວນຫຼາຍໃນຂະແໜງການທີ່ບໍ່ຍືນຍົງ, ດັ່ງນັ້ນ ການທົບທວນຄືນການຈັດສັນ ແລະ ກຳນົດຈຸດສຸມຂອງລາຍຈ່າຍງົບປະມານ (ເງິນບໍລິຫານປົກກະຕິ ແລະ ງົບປະມານການລົງທຶນຂອງລັດ) ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ສຳຄັນຢ່າງຍິ່ງ. ໃນຄວາມພະຍາຍາມ ເຊື່ອມໂຍງການວາງແຜນ ແລະ ງົບປະມານ, ລາຍຈ່າຍງົບປະມານສີຂຽວ (green budgeting) ສາມາດສະໜັບສະໜູນການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງນະໂຍບາຍການເງິນ ພ້ອມທັງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການຈັດລຽງບຸລິມະສິດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເພື່ອການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ອີງໃສ່ຫຼັກຖານຫຼາຍຂຶ້ນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງສີຂຽວຍັງສາມາດສະໜັບສະໜູນການເຊື່ອມສານບຸລິມະສິດດ້ານຄວາມຍືນຍົງເຂົ້າໃນລາຍຈ່າຍບໍລິຫານປົກກະຕິ;
- ການສ້າງລາຍຮັບໃນ ສປປ ລາວ (ຄ່າພາກຫຼວງຈາກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດກວມ 5-10% ຂອງລາຍຮັບທັງໝົດ) ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມເປັນຫວັງຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ¹⁵⁸. ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍທີສອງ ຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ¹⁵⁹, ການປ່ຽນແປງນະໂຍບາຍການເງິນສ່ວນໃຫຍ່ຈະອີງໃສ່ການຂະຫຍາຍຖານລາຍຮັບໃຫ້ເພີ່ມຂຶ້ນ, ໃນຂະນະທີ່ໂຄງການຊຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນທີ່ສ້າງລາຍຮັບຈະຕ້ອງມີການປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມຢ່າງເຂັ້ມງວດ;

¹⁵² ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ສະບັບແປທາງການ, (2021)

¹⁵³ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນ, (2021)

¹⁵⁴ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕສີຂຽວແຫ່ງຊາດຂອງ ສປປ ລາວ ຮອດປີ 2030, (2021)

¹⁵⁵ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC), (2021)

¹⁵⁶ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, (2021)

¹⁵⁷ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ, (2021)

¹⁵⁸ ເອກະສານດຽວກັນກັບການອ້າງອີງກ່ອນໜ້ານີ້.

¹⁵⁹ ເບິ່ງທີ່ຂໍ້ 1.1.2 ການສ້າງລາຍຮັບແມ່ນຕ້ອງບໍ່ກະທົບຕໍ່ທິດທາງ ແລະ ບຸລິມະສິດຄວາມຍືນຍົງຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX.

- ນອກຈາກນັ້ນ, ການບັນລຸບຸລິມະສິດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນສາມາດປະຕິບັດໄດ້ ດ້ວຍວິທີການທີ່ເປັນນະວັດຕະກຳທາງດ້ານນະໂຍບາຍການເງິນ. ຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕສີຂຽວແຫ່ງຊາດຂອງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ບຸລິມະສິດການປະຕິຮູບງົບປະມານດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ນະໂຍບາຍຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຄວບຄຸມກ່ອນການແຊກແຊງຂອງຕະຫຼາດ ແລະ ນະໂຍບາຍການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຜະລິດ ແລະ ການບໍລິໂພກທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ¹⁶⁰. ການປະຕິຮູບການເງິນຂະແໜງສິ່ງແວດລ້ອມ, ໂດຍສະເພາະການເກັບອາກອນກາກບອນ, ຈະຕ້ອງມີການຄົ້ນຄວ້າໃນສະພາບການຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອລວມເອົາຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການປ່ອຍມົນລະພິດ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການຫັນປ່ຽນໄປສູ່ຜະລິດສິ່ງສະອາດ. ການຫັນທີ່ເປັນທຶນທີ່ນຳໃຊ້ເພື່ອອະນຸລັກທຳມະຊາດ (debt for nature swap), ເຊິ່ງສາມາດເຮັດໃຫ້ມີງົບປະມານທີ່ຕາມປົກກະຕິຈະຕ້ອງເອົາໄປຊຳລະຄອກເບ້ຍເງິນກູ້, ສາມາດລວມເຂົ້າເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຍຸດທະສາດການເຈລະຈາລວມໃນການຫຼຸດຜ່ອນພາລະໜີ້ສິນ¹⁶¹. ໃນພາຍຫຼັງສາມາດຄົ້ນຄວ້າຜັນທະບັດສີຂຽວ ເປັນເຄື່ອງມືການເງິນເພື່ອລະດົມແຫຼ່ງທຶນທີ່ມີລາຄາບໍ່ແພງສຳລັບກົດຈະກຳສະເພາະ, ຂຶ້ນກັບການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນໂດຍລວມ. ໃນໄລຍະສັ້ນ, ຈະມີການຄົ້ນຄວ້າການສະໜັບສະໜູນງົບປະມານສຳລັບການຜັດທະນາທີ່ ທຶນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂຂອງນະໂຍບາຍເສດຖະກິດມະຫາພາກທີ່ໜ້າເຊື່ອຖື ແລະ ລະບົບການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ. ນອກນັ້ນ, ແຜນງານການຊື້-ຂາຍກາກບອນ ຍັງສາມາດສ້າງລາຍຮັບເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍໃຫ້ແກ່ ສປປ ລາວ, ໂດຍການສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ເຮັດການຕະຫຼາດດ້ານສິດທິໃນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ, ແຕ່ຈະຕ້ອງມີການສ້າງຂໍ້ແນະນຳ, ຂັ້ນຕອນ, ລະບົບ ແລະ ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ ແລະ ມີການປຶກສາຫາລືໃນລະດັບພາກພື້ນ ເພື່ອໃຫ້ມີປະສິດທິພາບໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ;
- ດັ່ງທີ່ໄດ້ນຳສະເໜີພາຍໃຕ້ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 4.2 (ກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ - IFF), ການເຄື່ອນໄຫວທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍເຮັດໃຫ້ລາຍຮັບທີ່ສາມາດຈັດເກັບໄດ້ ບໍ່ເຂົ້າງົບປະມານແຫ່ງລັດ. ການສະກັດກັ້ນການລັກລອບຄ່າ-ຂາຍສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຜິດກົດໝາຍ (ເຊັ່ນ: ສັດປ່າ, ໄມ້) ບໍ່ພຽງແຕ່ຈະສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ເພີ່ມຂຶ້ນເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຍັງເປັນການເພີ່ມໂອກາດໃນການປົກປ້ອງຊີວະນາໆພັນອີກດ້ວຍ.

ເນື່ອງຈາກການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ຈຳກັດ, ODA ຈຶ່ງມີບົດບາດສຳຄັນຢ່າງຍິ່ງ. ການຮັກສາລະດັບ ODA ທີ່ຈຳເປັນ ມີຄວາມສຳຄັນໃນສະພາບງົບປະມານທີ່ຈຳກັດ ແລະ ຈະຕ້ອງມີການວາງແຜນຍຸດທະສາດ ແລະ ການຄາດຄະເນຫຼາຍຂຶ້ນ¹⁶². ປະຈຸບັນ ສປປ ລາວ ຍັງບໍ່ທັນມີໜ່ວຍງານລະດັບຊາດທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງ ສຳລັບການເຂົ້າເຖິງກອງທຶນສາກົນໂດຍກົງ. ການເລັ່ງຂະບວນການໃນປະຈຸບັນເພື່ອຮັບຮອງເອົາກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ (EPF) ແລະ ກອງທຶນແຫ່ງຊາດອື່ນໆໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ, ໃຫ້ເປັນໜ່ວຍງານລະດັບຊາດທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງ ສາມາດສະໜັບສະໜູນການວາງແຜນຍຸດທະສາດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການຜັດທະນາ. ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການໃຫ້ແກ່ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃນການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ຜັດທະນາການອອກແບບໂຄງການໂດຍກົງ, ການຜະລິດ ແລະ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ, ການຕິດຕາມ, ການລາຍງານ, ແລະ ການກວດສອບຄວາມສາມາດເປັນສິ່ງສຳຄັນຢ່າງຍິ່ງ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເນື່ອງຈາກສິ່ງທ້າທາຍທີ່ເປັນທີ່ຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດໃນການສະເໜີໂຄງການ, ຈຶ່ງເປັນໄປໄດ້ຍາກທີ່ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມຈະສາມາດເຂົ້າເຖິງກອງທຶນສາກົນໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX. ດັ່ງນັ້ນ, ການເພີ່ມທະວີ

¹⁶⁰ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕສີຂຽວແຫ່ງຊາດຂອງ ສປປ ລາວ ຮອດປີ 2030, (2021)
¹⁶¹ UNDP, ສ້າງໂອກາດໃຫ້ແກ່ການສະໜອງທຶນດ້ານຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນ ສປປ ລາວ, (2021)
¹⁶² ເບິ່ງທີ່ການເງິນພາກລັດສາກົນ.

ການຮ່ວມມື ແລະ ປະສານສົມທົບລະຫວ່າງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງຈາກບັນດາກອງທຶນສາກົນ ສາມາດອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການປະສານກົມກຽວ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການຊໍ້າຊ້ອນກັນລະຫວ່າງໂຄງການ ແລະ ແຜນງານຕ່າງໆ.

ໃນຂະນະທີ່ການດຶງດູດເອົາການລົງທຶນຈາກພາກເອກະຊົນເປັນພຽງເປົ້າໝາຍຮອງໃນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ແລະ ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທຶນວຽກງານການພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນ ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທີ່ສູງ ເຮັດໃຫ້ຈຳເປັນຕ້ອງມີການປະກອບສ່ວນຈາກພາກເອກະຊົນ ຫຼາຍກວ່າ (ເຊັ່ນ: ປະສິດທິພາບພະລັງງານ, ພະລັງງານທົດແທນ ຫຼື ການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານສີຂຽວ)¹⁶³. ແນວໃດກໍ່ດີ, ນອກຈາກບັນດາຂໍ້ຈຳກັດທີ່ໄດ້ລະບຸໃນນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມການລົງທຶນໃນປະຈຸບັນ, ການຂາດ ນະໂຍບາຍທາງດ້ານສິ່ງຈູງໃຈທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ການກຳນົດປະເພດຂອງກິດຈະກຳທີ່ຍືນຍົງຢ່າງຈະແຈ້ງ, ມາດຕະຖານດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ບໍ່ທັນເຂັ້ມແຂງ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍໃນການບັງຄັບໃຊ້ ແລະ ການຂາດຂະບວນການ ໃນການຄັດເລືອກການລົງທຶນທີ່ຈະແຈ້ງ ຖືເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດສີຂຽວ.

ມາດຕະຖານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອສະໜອງການເງິນຮັບໃຊ້ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບຸລິມະສິດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນມີຄື:

- ➔ ບົດຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ຜົນປະໂຫຍດ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຄວາມກ່ຽວເນື່ອງຂອງການປະຕິຮູບ ງົບປະມານຂະແໜງສິ່ງແວດລ້ອມ (ຕົວຢ່າງ: ອາກອນກາກບອນ), ອາກອນສຸຂະພາບ ແລະ ການແຊກແຊງ ກ່ອນຕະຫຼາດອື່ນໆ, ເພື່ອຊຸກຍູ້ພຶດຕິກຳ ແລະ ຜົນຂອງການພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຊັບພະຍາກອນສຳລັບ ຂະແໜງບຸລິມະສິດ, ດ້ວຍການພິຈາລະນາຢ່າງລະມັດລະວັງກ່ຽວກັບຄວາມອາດສາມາດທີ່ມີປະຈຸບັນໃນການ ຄຸ້ມຄອງອາກອນ ແລະ ການລວມສູນງົບປະມານ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.1.1 ແລະ 5.1.1);
- ➔ ການໂຈະຊົ່ວຄາວໂຄງການຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃໝ່ ພ້ອມທັງການປັບປຸງນິຕິກຳ, ລະບຽບການ ແລະ ຂະບວນການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການທີ່ອາໄສຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນອະນາຄົດໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງກັບທິດທາງການພັດທະນາຂອງ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຄື ທົ່ວເຖິງ, ຍືນຍົງ ແລະ ທົນທານຕໍ່ການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.2.1, 1.2.2 ແລະ 4.1.1);
- ➔ ການສ້າງບົດແນະນຳສຳລັບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງໃຫ້ກະຊວງ-ຂະແໜງການ ແລະ ການສ້າງລະບົບການຈັດຊື້- ຈັດຈ້າງສີຂຽວໃຫ້ມີຄວາມເອກະພາບທົ່ວທຸກຂະແໜງການ ລວມທັງການຍົກລະດັບຂີດຄວາມສາມາດ (ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.2.2);
- ➔ ພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດຂອງບັນດາກອງທຶນແຫ່ງຊາດ ແລະ ການຮັບຮອງເອົາກອງທຶນປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມເປັນໜ່ວຍງານລະດັບຊາດທຳອິດຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງກອງທຶນສາກົນໂດຍກົງ, ສົມທົບກັບການຮ່ວມມືທີ່ຮັດກຸມລະຫວ່າງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງຈາກບັນດາກອງທຶນສາກົນ ເພື່ອການສະໜັບສະໜູນໂຄງການ ແລະ ແຜນງານການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາສີຂຽວຢ່າງມີຍຸດທະສາດ;
- ➔ ກຳນົດຂໍ້ແນະນຳທາງດ້ານນະໂຍບາຍເພື່ອຊຸກຍູ້ການລົງທຶນໃນຂະແໜງການພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ການກຳນົດ ປະເພດຂອງກິດຈະກຳທີ່ຍືນຍົງຢ່າງຈະແຈ້ງ ເຊິ່ງຈະເປັນຂໍ້ ມູນໃຫ້ແກ່ການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ

¹⁶³ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ UN, ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຄັ້ງທີ 1: ການຄົ້ນຄວ້າ – ການສະໜອງການເງິນເພື່ອບຸລິມະສິດການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ, (2021)

- ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມການລົງທຶນ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 4.1.1);**
- ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຄວາມແທດເໝາະຂອງສິນເຊື້ອກາກບອນ ແລະ ໂຄງການຊື້-ຂາຍສິດທິໃນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ເປັນໄປໄດ້ ເພື່ອສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການປົກປ້ອງຊີວະນາໆພັນ;
 - ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດໃນການປະເມີນສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ໂອກາດເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ (ງົບປະມານ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ປ່າໄມ້ ແລະ ສັດປ່າ) ແລະ ປັບປຸງສະຖາບັນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດເພື່ອຢຸດຕິ ແລະ ດຳເນີນຄະດີກໍລະນີລະເມີດລະບຽບການສິ່ງແວດລ້ອມ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.1.2 ແລະ 4.2.1);**
 - ສືບຕໍ່ສ້າງລວມໜີ້ໂດຍການເຈລະຈາຕື່ມອີກເພື່ອ (1) ຍົກເລີກ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນການຊໍາລະໜີ້ ແລະ/ຫຼື ຂະຫຍາຍເວລາໜີ້ສິນທີ່ຄົບກຳນົດເວລາຊໍາລະພາຍໃນໄລຍະທ້າຍຂອງຊຸມປີ 2020 ໂດຍບໍ່ເສຍຜົນປະໂຫຍດການເຂົ້າເຖິງການກູ້ຢືມໃນອະນາຄົດ ແລະ (2) ຄົ້ນຄວ້າສັນຍາການຫັນໜີ້ເປັນທຶນກັບເຈົ້າໜີ້ຕົ້ນຕໍ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.3.1);**
 - ການພັດທະນາໃຫ້ເປັນລະບົບຄົບຊຸດ ແລະ ການປັບຕົວດ້ານການວິເຄາະຕົ້ນທຶນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ-ຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ວິທີການອື່ນໆ ໃນຂະແໜງການບຸລິມະສິດທີ່ປະເຊີນກັບຂໍ້ຈຳກັດດ້ານງົບປະມານຢ່າງໜັກໜ່ວງເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ມີຈຳກັດ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.1.1 ແລະ 5.1.2);**
 - ກະກຽມຍຸດທະສາດວ່າດ້ວຍການອອກ ແລະ ຄຸ້ມຄອງພັນທະບັດໄລຍະກາງ, ລວມທັງຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບພັນທະບັດສີຂຽວໄລຍະຍາວທີ່ມີຜົນຕອບແທນທີ່ດີ ຕໍ່ສະຖານະພາບການເງິນທີ່ເອື້ອອໍານວຍໃຫ້ແກ່ການອອກພັນທະບັດ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 1.3.2);**
 - ສ້າງເຄື່ອງມືການປະເມີນຄວາມສ່ຽງຂອງການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ແລະ ພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງສະຖາບັນໃນການປະເມີນໂຄງການລົງທຶນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 4.1.1 ແລະ 4.2.1);**
 - ການປຶກສາຫາລືກັບຄູ່ຮ່ວມມືສອງຝ່າຍ ແລະ ຫຼາຍຝ່າຍໃຫ້ສຳເລັດກ່ຽວກັບການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ/ຫຼື ການສະໜັບສະໜູນງົບປະມານຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ໂດຍມີເງື່ອນໄຂເພື່ອປັບປຸງນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ມີສະພາບຄ່ອງດ້ານງົບປະມານ ສຳລັບການສະໜອງທຶນສົມທົບໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງຕໍ່ໄປ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 5.1.1);**
 - ກຳນົດຂໍ້ແນະນຳດ້ານນະໂຍບາຍເພື່ອປັບປຸງຄວາມຍືນຍົງຂອງຂະແໜງການເງິນໃນຂົງເຂດສິ່ງແວດລ້ອມ **(ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ 3.2.2).**

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ເພື່ອຮັບປະກັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ບັນລຸຜົນສໍາເລັດໂດຍການຮ່ວມມືລະຫວ່າງບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າຢ່າງເປັນປົກກະຕິ, ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ໄດ້ປຶກສາຫາລື ແລະ ກຳນົດວິທີການສະເພາະສໍາລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດການເງິນ (ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ຄັ້ງວັນທີ 1-2 ກັນຍາ 2022) ໂດຍອີງໃສ່ມາດຖານດັ່ງນີ້:

- ຕາມຫຼັກການແລ້ວ ຂອບການເງິນແຫ່ງຊາດແບບເຊື່ອມສານ (INFF) ແນະນຳໃຫ້ມີການສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການ INFF ສະເພາະ ທີ່ຕິດພັນກັບກົນໄກການປະສານງານດ້ານການວາງແຜນລະດັບຊາດ, ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ເລືອກທີ່ຈະນຳໃຊ້ກົນໄກການປະສານງານທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ໃນປະຈຸບັນເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການຊັກຊ້າທີ່ເກີດຈາກການກຳນົດພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ຄະນະປະທານ, ບຸກຄະລາກອນ ແລະ ການເງິນທີ່ຝຽງພໍສໍາລັບ ກົນໄກການປະສານງານໃນການກະກຽມເນື້ອໃນ ແລະ ການຈັດກອງປະຊຸມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
- ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຕ່ລະນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດການແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບ ດັ່ງນີ້:
 - ກົມກ່ຽວຂ້ອງ (ໜຶ່ງພາກສ່ວນ) ຂອງຂະແໜງການທີ່ຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ, ບົນພື້ນຖານຄວາມເປັນໄປໄດ້ຕົວຈິງ, ເປັນຜູ້ນຳພາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອການຄຸ້ມຄອງທີ່ມີປະສິດທິພາບພາຍໃນຂອບເຂດກົນໄກການປະສານງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີໃນປະຈຸບັນ;
 - ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆຂອງພາກລັດທີ່ຕ້ອງມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
 - ການກຳນົດກົນໄກການປະສານງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ສຸດ ພ້ອມຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
 - ວິທີການຍິ່ງຍືນ ແລະ ຕົວຊີ້ບອກ (ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ);
 - ກຳນົດໄລຍະເວລາ.

ບັນດາອົງປະກອບເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ສະຫຼຸບສັງລວມ ແລະ ກຳນົດລາຍລະອຽດໃນຕາຕະລາງມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຕາຕະລາງການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ¹⁶⁴.

ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປະສານງານ.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດການເງິນ ແມ່ນນຳພາໂດຍລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ເວົ້າລວມ, ເວົ້າສະເພາະກໍຄື 8 ກະຊວງ-ຂະແໜງການຕົ້ນຕໍ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ກະຊວງການເງິນ, ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ) ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມໂດຍຫຼາຍກວ່າ 20 ກົມກອງ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ.

ນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ລວມມີທັງໝົດ 54 ມາດຕະການ, ໃນນັ້ນ:

- 60% ແມ່ນມາດຕະການໃໝ່, 40% ແມ່ນມາດຕະການທີ່ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນປະຈຸບັນ;

¹⁶⁴ ເຖິງທີ່ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2 ແລະ 3.

- 60% ຂອງນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມີຄວາມກ່ຽວຂ້ອງກັນລະຫວ່າງຢ່າງໜ້ອຍ 2 ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ (28% ມີຄວາມກ່ຽວຂ້ອງກັນລະຫວ່າງຫຼາຍກວ່າ 2 ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ);
- 90% ຂອງນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງໜ່ວຍງານພາກລັດຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງພາກສ່ວນ;
- ນອກນັ້ນ, ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນດ້ານການເງິນ ແລະ ດ້ານວິຊາການ, ເຊິ່ງຈຳເປັນຕ້ອງມີການປະສານງານ ທີ່ມີປະສິດທິພາບກັບບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈຳນວນຫຼາຍພາຍໃຕ້ການເງິນພາກເອກະຊົນຈະຕ້ອງມີການປະສານສົມທົບກັບພາກເອກະຊົນ.

ຕົວເລກເຫຼົ່ານີ້ເນັ້ນໜັກເຖິງຄວາມຈຳເປັນໃນການກຳນົດກົນໄກການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປະສານງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ຮັບຜົນເປັນຢ່າງດີ.

ສອງຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍຂອງຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຄື: ການເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ ແມ່ນໄດ້ມີການກຳນົດມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສະເພາະ (ໜຶ່ງສ່ວນສີ່ຂອງມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທັງໝົດ) ແນໃສ່ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປະສານງານ (ຕາຕະລາງ 3). ໃນນີ້, ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈຳນວນໜຶ່ງ ແມ່ນແນໃສ່ການປົກສາຫາລື ຫຼື ການເຈລະຈາໃຫ້ສຳເລັດ ແລະ ການກຳນົດນະໂຍບາຍໃໝ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ, ເຊິ່ງຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໂດຍສະເພາະ (ຕາຕະລາງ 4). ບົນຈິດໃຈດັ່ງກ່າວ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ໄດ້ລະບຸ 7 ກົນໄກການປະສານງານທີ່ມີໃນປະຈຸບັນທີ່ເໝາະສົມ ໃນການປະສານງານ ແລະ ຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດການເງິນ (ຕາຕະລາງ 5).

ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ.

ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຂອງຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແມ່ນຈະໄດ້ດຳເນີນຢ່າງໜ້ອຍແບບປະຈຳປີ ປະກອບດ້ວຍ 3 ອົງປະກອບ ດັ່ງນີ້:

1. ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແມ່ນດຳເນີນເປັນປົກກະຕິ ແລະ ປະຕິບັດໂດຍກົງໂດຍພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ທີ່ນຳພາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າກະຊວງ-ຂະແໜງການ ກໍຄື ກົມກອງຕ່າງໆຄາດວ່າຈະຕ້ອງໄດ້ເຊື່ອມສານນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຫຼົ່ານີ້ ເຂົ້າໃນແຜນວຽກເຜືອນໄປຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ໃນຂົງເຂດວຽກງານຂອງຕົນ;
2. ການປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າປະຈຳປີ ຫຼື ປະຈຳ 6 ເດືອນ ແມ່ນນຳພາໂດຍ 7 ກົນໄກການປະສານງານທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ຂ້າງເທິງ ໂດຍສະເພາະຜ່ານກອງປະຊຸມລະຫວ່າງ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ ກະຊວງການເງິນ ທີ່ຄຸ້ມຄອງຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ສຳຄັນຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ;
3. ຍຸດທະສາດການເງິນ, ເຊິ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ຈະຖືກປະເມີນຜົນຢ່າງເປັນລະບົບໃນປີ 2023 ຜ່ານຂະບວນການຄຸ້ມຄອງຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ລະດັບຊາດ ທີ່ນຳພາໂດຍກົມແຜນການ, ກະຊວງ

ແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ (ຜ່ານຂະບວນການທົບທວນກາງສະໄໝຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX) ແລະ ໃນປີ 2025 (ຜ່ານຂະບວນການປະເມີນຜົນສຸດທ້າຍຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX).

ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກຂະບວນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ, ຕາຕະລາງມາດຕະການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ (ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3) ມີຖິ້ນເພີ່ມເຕີມທີ່ກຳນົດກ່ຽວກັບວິທີການຢັ້ງຢືນ ແລະ ຕົວຊີ້ບອກ (ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ).

ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການພັດທະນາ.

ນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈຳນວນຫຼາຍທີ່ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນປະຈຸບັນ ແລະ ຖືກກຳນົດເປັນບູລິມະສິດໃນຍຸດທະສາດການເງິນ ແມ່ນໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານການເງິນ ແລະ ວິຊາການຈາກບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາຫຼາຍພາກສ່ວນ. ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າບັນດາໂຄງການ ແລະ ແຜນງານທີ່ມີໃນ ປະຈຸບັນ ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັນ ແລະ ການພັດທະນາຂໍ້ລິເລີ່ມໃໝ່ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດການເງິນດັ່ງກ່າວ, ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ມີຄວາມໝາຍໝັ້ນທີ່ຈະ:

- ນຳໃຊ້ກົນໄກຂອງໜ່ວຍງານຂະແໜງການ ແລະ ຂະບວນການກອງປະຊຸມໂຕະມົນ ເພື່ອນຳພາວຽກງານການ ພັດທະນາໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບທິດທາງນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການເງິນເພື່ອການພັດທະນາ, ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວ ໄວ້ໃນພາກການເງິນພາກລັດສາກົນ;
- ຄາດວ່າໃນທ້າຍປີ 2022, ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຈະຈັດກອງປະຊຸມໂຕະມົນປະຈຳປີ, ພາຍໃຕ້ການ ນຳພາຂອງ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ເຊິ່ງຈະເປັນໂອກາດໃນການລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານ ການເງິນ ແລະ ວິຊາການ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດການເງິນໃນໄລຍະ 3 ປີຕໍ່ໜ້າ ໂດຍສະເພາະບັນດາ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາທີ່ໄດ້ສະແດງຄວາມສົນໃຈໃນການສະໜັບສະໜູນວຽກງານນີ້ໃນໄລຍະການກຳນົດ ຍຸດທະສາດການເງິນ;
- ນອກນີ້, ດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດເປັນມາດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພາຍໃຕ້ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 2.2 ການລະດົມທຶນ LDC, ຄາດວ່າກະຊວງການຕ່າງປະເທດຈະຕ້ອງໄດ້ລະດົມການສະໜັບສະໜູນຈາກຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາໃນການກະກຽມ ໃຫ້ແກ່ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບ LDC ທີ່ຈະມາເຖິງ, ລວມທັງການສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດຍຸດທະສາດການເງິນ.

ຕາຕະລາງ 3: ນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກ່ຽວກັບການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປະສານງານຂອງຍຸດທະສາດການເງິນ.

<ul style="list-style-type: none"> ການຕີລາຄາກາງສະໄໝແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຄຽງຄູ່ກັບການປັບປຸງແຜນການລົງທຶນລັດ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມສອດຄ່ອງກັບຂອບລາຍຈ່າຍໄລຍະກາງ, ທົບທວນຄືນເພດານງົບປະມານ ປີ 2024 ແລະ 2025 ແລະ ການຈັດສັນງົບປະມານປະຈຳປີ.
<ul style="list-style-type: none"> ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວ ແລະ ໄປຕາມຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ 5 ປີ, ຫຼາຍປີ, ປະຈຳປີ ແລະ ຂະບວນການຈັດສັນງົບປະມານ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການວາງແຜນແຫ່ງຊາດມີງົບປະມານທີ່ສາມາດສະໜັບສະໜູນໄດ້ຕາມຫຼັກການຂອງ INFF.
<ul style="list-style-type: none"> ກອງປະຊຸມລະດັບຊາດເພື່ອປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດເພື່ອເຜີຍແຜ່ນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງຫວ່າງບໍ່ດົນມານີ້ ແລະ ນຳສະເໜີຄວາມຄືບໜ້າກ່ຽວກັບການສ້າງແຜນງົບປະມານທີ່ອີງໃສ່ຫຼັກຖານ ແລະ ລາຍຈ່າຍທີ່ສອດຄ່ອງບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ.
<ul style="list-style-type: none"> ສືບຕໍ່ສັງລວມໜີ້ໂດຍການເຈລະຈາຕື່ມອີກເຜື້ອ (1) ຍົກເລີກ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນການຊໍາລະໜີ້ ແລະ/ຫຼື ຂະຫຍາຍເວລາໜີ້ສິນທີ່ຄົບກຳນົດເວລາຊໍາລະພາຍໃນໄລຍະທ້າຍຂອງຊຸມປີ 2020 ໂດຍບໍ່ເສຍຜົນປະໂຫຍດການເຂົ້າເຖິງການກູ້ຢືມໃນອະນາຄົດ ແລະ (2) ຄົ້ນຄວ້າສັນຍາການຫັນໜີ້ເປັນທຶນກັບເຈົ້າໜີ້ຕົ້ນຕໍ.
<ul style="list-style-type: none"> ການປະສານງານເພື່ອສ້າງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບແຜນໃນຕໍ່ໜ້າຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອອື່ນໆໃນໄລຍະທ້າຍຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໂດຍອີງໃສ່ບັນດາເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ ແລະ ໜ້າວຽກຈຸດສຸມ.
<ul style="list-style-type: none"> ການທົບທວນຮ່ວມກັນກ່ຽວກັບຂະບວນການກອງປະຊຸມໂຕະມືນ ແລະ ໜ່ວຍງານຂະແໜງການເພື່ອສົ່ງເສີມກິນໄກການຮ່ວມມືແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແນໃສ່ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການວາງແຜນຮ່ວມກັນໂດຍອີງໃສ່ຫຼັກຖານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານທີ່ປະກອບສ່ວນຕໍ່ກັບເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ລວມທັງສຶກສາກ່ຽວກັບການຂ້າມຜ່ານຂອງຂະແໜງການທີ່ອີງໃສ່ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ.
<ul style="list-style-type: none"> ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ ເພື່ອທົບທວນຄືນກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນການອະນຸມັດບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈເພື່ອປັບປຸງລະບຽບການ ລວມທັງການສ້າງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນ ແລະ ການປະກອບແບບຝອມການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາຢ່າງຊັດເຈນ.
<ul style="list-style-type: none"> ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນເພື່ອທົບທວນຄືນກ່ຽວກັບຂະບວນການ ແລະ ຂັ້ນຕອນການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວ ແລະ ງ່າຍດາຍ.

ຕາຕະລາງ 4: ນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ມີການດຳເນີນງານຮ່ວມກັນຂອງພາກສ່ວນ ກ່ຽວຂ້ອງ.

<ul style="list-style-type: none"> ສືບຕໍ່ສັງລວມໜີ້ໂດຍການເຈລະຈາຕີມອີກເຜື້ອ (1) ຍົກເລີກ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນການຊໍາລະໜີ້ ແລະ/ຫຼື ຂະຫຍາຍ ເວລາໜີ້ສິນທີ່ຄົບກຳນົດເວລາຊໍາລະພາຍໃນໄລຍະທ້າຍຂອງຊຸມປີ 2020 ໂດຍບໍ່ເສຍຜົນປະໂຫຍດການ ເຂົ້າເຖິງການກູ້ຢືມໃນອະນາຄົດ ແລະ (2) ຄົ້ນຄວ້າສັນຍາການຫັນໜີ້ເປັນທຶນກັບເຈົ້າໜີ້ຕົ້ນຕໍ.
<ul style="list-style-type: none"> ການສ້າງແຜນລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາໄລຍະກາງແບບຍຸດທະສາດ (2024-2025) ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ, ໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວກັບການສະຫຼຸບກາງ ສະໄໝ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ຍຸດທະສາດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ 2030 ແລະ ຂອບລາຍຈ່າຍໄລຍະກາງ, ຄຽງຄູ່ກັບການກຳນົດຂະແໜງການບຸລິມະສິດ ແລະ ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມວິທີການ ຮ່ວມກັນ.
<ul style="list-style-type: none"> ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ຂອງ ສປປ ລາວ (STS) ຕ້ອງສຸມໃສ່ບຸລິມະສິດ (1) ລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການເພື່ອຊຸກຍູ້ການເງິນເພື່ອ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ເຂັ້ມແຂງ, (2) ປັບຕົວ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງການສືບຕໍ່ການ ຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາ, (3) ສະໜອງການເງິນໃຫ້ຂະແໜງບຸລິມະສິດ ເປັນຕົ້ນ ຂະແໜງການເຕີບໂຕ ສີຂຽວ, ການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຂະແໜງສັງຄົມ.
<ul style="list-style-type: none"> ການປຶກສາຫາລືພາກລັດ-ເອກະຊົນເພື່ອເພີ່ມທະວີການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ສາມາດສ້າງສະພາບແວດ ລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍ ແລະ ສົ່ງຈູງໃຈສຳລັບ MSME (1) ການພັດທະນາຂອງຂະແໜງການບຸລິມະສິດ (2) ການເຊື່ອມໂຍງຕ່ອງໂສ້ການຜະລິດພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ແລະ (3) ການປະຕິບັດຂອງໜ່ວຍທຸລະກິດຢ່າງມີ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ.
<ul style="list-style-type: none"> ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງລະບຽບການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງດ້ານການເງິນ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂະແໜງການທະນາຄານ ໂດຍພິຈາລະນາຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ມະຫາພາກ ແລະ ເງິນຕາໃນປະຈຸບັນ.
<ul style="list-style-type: none"> ການສ້າງຍຸດທະສາດດຶງດູດ ແລະ ສົ່ງເສີມການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍ ພາກສ່ວນແມ່ນຈະສັງລວມເອົາ (1) ນະໂຍບາຍລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດທີ່ຈະແຈ້ງຂອງ ສປປ ລາວ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງວິໄສທັດໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ, (2) ການ ທົບທວນຄືນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ແລະ ລະບຽບການການຄຸ້ມຄອງເຂດເສດຖະກິດ ພິເສດ (3) ການວິເຄາະຜົນໄດ້-ຜົນເສຍ ແລະ ນຳສະເໜີການປະຕິຮູບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຂອງ ນະໂຍບາຍການດຶງດູດປະຈຸບັນ, ຈັດລຽງບຸລິມະສິດສົ່ງຈູງໃຈດ້ານງົບປະມານສຳລັບຂະແໜງບຸລິມະສິດ (ຂະແໜງສັງຄົມ ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ) ແລະ ສົ່ງຈູງໃຈທີ່ບໍ່ແມ່ນງົບປະມານ ແລະ (4) ການປັບປຸງ ສະພາບແວດລ້ອມການລົງທຶນ, ໂດຍສະເພາະການເຂົ້າມາ ແລະ ການປົກປ້ອງນັກລົງທຶນ, ທີ່ມີການແນະນຳ ຂອງມາດຕະຖານສາກົນດ້ວຍການສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ.
<ul style="list-style-type: none"> ການປຶກສາຫາລືກັບຄູ່ຮ່ວມມືສອງຝ່າຍ ແລະ ຫຼາຍຝ່າຍກ່ຽວກັບການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ/ຫຼື ການສະໜັບສະໜູນງົບປະມານຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ໂດຍມີເງື່ອນໄຂ ເພື່ອປັບປຸງນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ມີສະພາບຄ່ອງດ້ານ ງົບປະມານສຳລັບການສະໜອງທຶນສົມທົບໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງຕໍ່ໄປ.

ຕາຕະລາງ 5: ກົນໄກການປະສານງານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ກົນໄກ	ບົດບາດ
ການປະສານງານລະຫວ່າງ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການ ລົງທຶນ ແລະ ກະຊວງການເງິນ	<ul style="list-style-type: none"> ປະສານງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າຂອງ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສ່ວນໃຫຍ່ ພາຍໃຕ້ ພາກ 1. ການເງິນ ພາກລັດພາຍໃນ; ການຈັດກອງປະຊຸມປະສານງານເພີ່ມຂຶ້ນຈາກໜຶ່ງຄັ້ງ ເປັນສອງຄັ້ງຕໍ່ປີ.
ການປະສານງານການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການ ລົງທຶນ)	<ul style="list-style-type: none"> ປະສານງານ ແລະ ຕິດຕາມການເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງການວາງແຜນ (ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ, ແຜນການລົງທຶນຂອງ ລັດ) ແລະ ການເງິນ-ງົບປະມານ (ຂອບລາຍຈ່າຍການເງິນໄລຍະກາງ, ການຈັດສັນງົບປະມານປະຈຳປີ); ທົບທວນຄວາມຄືບໜ້າຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດການເງິນ ທັງໝົດ ໃນປີ 2023 (ຜ່ານຂະບວນການທົບທວນກາງສະໄໝ) ແລະ ປີ 2025 (ຜ່ານການປະເມີນຜົນສຸດທ້າຍຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX).
ຄະນະກຳມະການຊີ້ນຳລະດັບຊາດ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງການເງິນ ແຫ່ງລັດ (ກະຊວງການເງິນ)	<ul style="list-style-type: none"> ປະສານງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຕິດຕາມການປະຕິຮູບ PFM; ຄວນມີການຈັດກອງປະຊຸມປະຈຳປີໃນໂອກາດກອງປະຊຸມໂຕະມິນ.
ຂະບວນການກອງປະຊຸມ ໂຕະມິນ/ໜ່ວຍງານຂະແໜງການ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການ ລົງທຶນ)	<ul style="list-style-type: none"> ເປັນເວທີສຳລັບການປຶກສາຫາລືກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ປະສານງານ ກ່ຽວກັບການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາເພື່ອ ສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດການເງິນ, ໃນໂອກາດ ກອງປະຊຸມໂຕະມິນ ໃນປີ 2023, 2024 ແລະ 2025.
ກອງເລຂາແຜນດຳເນີນງານ ຖະແຫຼງການວຽງຈັນວ່າດ້ວຍການ ເປັນຄູ່ຮ່ວມເພື່ອການພັດທະນາທີ່ ມີປະສິດທິຜົນ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ)	<ul style="list-style-type: none"> ປະສານງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າດ້ານ ປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການ ພັດທະນາ.
ຄະນະຊີ້ນຳລະດັບຊາດສຳລັບ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (LDC) (ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ)	<ul style="list-style-type: none"> ປະສານງານການສ້າງຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະ ພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ຂອງ ສປປ ລາວ (STS).
ກອງປະຊຸມນັກທຸລະກິດລາວ (LBF) (ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ)	<ul style="list-style-type: none"> ປະສານງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າຂອງ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສ່ວນໃຫຍ່ພາຍໃຕ້ ພາກ 3. ການເງິນພາກ ເອກະຊົນພາຍໃນ ແລະ ພາກ 4. ການເງິນພາກເອກະຊົນສາກົນ; ເປັນເວທີສຳລັບການປຶກສາຫາລືກັບພາກເອກະຊົນ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1: ພາກ, ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ

ແຫຼ່ງທຶນ	ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ	ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ
1. ການເງິນພາກລັດພາຍໃນ	1.1 ການເກັບລາຍຮັບພາຍໃນ	1.1.1: ການເກັບລາຍຮັບລັດເພີ່ມຂຶ້ນດ້ວຍການປັບປຸງນະໂຍບາຍການເງິນເພື່ອຂະຫຍາຍຖານອາກອນ, ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການເຕີບໂຕແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.
		1.1.2: ການສ້າງລາຍຮັບແມ່ນຕ້ອງບໍ່ກະທົບຕໍ່ທິດທາງ ແລະ ບຸລິມະສິດຄວາມຍືນຍົງຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX.
	1.2 ການຄຸ້ມຄອງລາຍຈ່າຍ	1.2.1: ການຈັດສັນງົບປະມານ ແລະ ການລົງທຶນລັດ 2023-2025 ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການບັນລຸແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX.
		1.2.2: ການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດທີ່ໂປ່ງໃສ ແລະ ຫັນສະໄໝ ຈະຊ່ວຍປັບປຸງປະສິດທິພາບໃນການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX.
	1.3 ການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນແບບຍືນຍົງ	1.3.1: ການຜ່ອນຜັນໜີ້ໂດຍໄວແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນເພື່ອສ້າງສະພາບຄ່ອງດ້ານງົບປະມານທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການລົງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ.
		1.3.2: ການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນທີ່ໂປ່ງໃສ ແລະ ອີງໃສ່ຫຼັກຖານຈະສ້າງເງື່ອນໄຂເອື້ອອຳນວຍໃນການອອກຜັນທະບັດ.
2. ການເງິນພາກລັດສາກົນ	2.1 ຄວາມສາມາດໃນການຄາດຄະເນ, ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ	2.1.1: ເພີ່ມທະວີຄວາມມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາດ້ວຍການປັບປຸງການວາງແຜນ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະສານງານ
		2.1.2: ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາດ້ວຍການສ້າງຄວາມກົມກຽວ ແລະ ຄວາມກະທັດຮັດຂອງລະບຽບການ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສາມາດໃນການຊຶມຊັບຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ
	2.2 ການເງິນສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ	2.2.1: ຮີບຮ້ອນລະດົມກອງທຶນສະເພາະສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາເພື່ອສະໜອງການເງິນເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ
		2.2.2: ກຳນົດເອົາການເງິນແບບຍືນຍົງເປັນວຽກບຸລິມະສິດຂອງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ຂອງ ສປປ ລາວ (STS)
3. ການເງິນພາກເອກະຊົນພາຍໃນ	3.1 ສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ເອື້ອອຳນວຍການພັດທະນາ MSME	3.1.1: ການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດເພື່ອຊຸກຍູ້ກະແສເງິນຈາກພາກເອກະຊົນເຂົ້າມາໃນຂະແໜງບຸລິມະສິດ
	3.2 ການເຂົ້າເຖິງການເງິນຢ່າງທົ່ວເຖິງ	3.2.1: ການເພີ່ມຄວາມສາມາດເຂົ້າເຖິງການເງິນເພື່ອພັດທະນາ MSME

		3.2.2: ການສ້າງຄວາມຍືນຍົງຂອງຂະແໜງການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍດ້ານສິນເຊື້ອສໍາລັບການລົງທຶນທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດທາງດ້ານສະຖຽນລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ
4. ການເງິນພາກເອກະຊົນສາກົນ	4.1 ການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ	4.1.1: ເພີ່ມທະວີການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ ທີ່ມີຄຸນນະພາບເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດດ້ວຍຍຸດທະສາດສິ່ງເສີມການລົງທຶນທີ່ມີຈຸດສຸມ ອີງໃສ່ສິ່ງຈູງໃຈທີ່ບໍ່ແມ່ນດ້ານການເງິນ ແລະ ການປະຕິຮູບສະພາບແວດລ້ອມການດໍາເນີນທຸລະກິດ
	4.2 ກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ	4.2.1: ການສໍາເລັດການປະເມີນຮອບດ້ານວຽກງານຕໍາແໜ່ນສະກັດກັ້ນການຝອກເງິນ ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການກໍ່ການຮ້າຍຂອງອົງການຕໍາຫຼ່າງຝອກເງິນສາກົນ (FATF) ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການດໍາເນີນງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອສະກັດກັ້ນກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ, ເພີ່ມລາຍຮັບຂອງລັດ ແລະ ປັບປຸງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຂອງສາກົນຕໍ່ ສປປ ລາວ
	4.3 ການໂອນເງິນກັບປະເທດ	4.3.1: ອີງໃສ່ການເປີດຊາຍແດນຄືນໃໝ່ໃນພາກພື້ນ, ການກຳນົດນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການໂອນເງິນກັບປະເທດໂດຍໄວ ຈະຊ່ວຍໃນການກຳນົດມາດຕະການທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກຂອງການປະກອບສ່ວນຕໍ່ການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ
5. ການເງິນຂະແໜງການບຸລິມະສິດ	5.1 ການເງິນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ	5.1.1: ການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຍືນຍົງ ໃຫ້ຂະແໜງສາທາລະນະສຸກເພື່ອຮັບປະກັນການບໍລິການສຸຂະພາບທີ່ຈຳເປັນ ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ທົ່ວເຖິງ, ຍົກສູງປະສິດທິພາບການຈັດສັນງົບປະມານພາກລັດ ແລະ ການລະດົມທຶນຈາກພາກເອກະຊົນທີ່ອີງໃສ່ລະບຽບການ
	5.2 ການເງິນຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ	5.2.1: ການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຍືນຍົງໃຫ້ຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ຍົກສູງປະສິດທິພາບການຈັດສັນງົບປະມານພາກລັດ ແລະ ການລະດົມທຶນຈາກພາກເອກະຊົນທີ່ອີງໃສ່ລະບຽບການ
	5.3 ການເງິນຂະແໜງການພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	5.3.1: ການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຍືນຍົງ ໃຫ້ຂະແໜງພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ປັບປຸງການເງິນສີຂຽວ, ການລະດົມທຶນ ODA ຢ່າງມີຍຸດທະສາດ ແລະ ເພີ່ມທະວີການລົງທຶນຈາກພາກເອກະຊົນ ດ້ວຍການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມການດໍາເນີນທຸລະກິດທີ່ເອື້ອອໍານວຍ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2: ຕາຕະລາງມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ລ/ດ	ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍ	ປະເພດມາດຕະການ	ຄວາມຄືບໜ້າ	ພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບນຳພາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ພາກລັດ)	ພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບນຳພາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ພາກລັດຂັ້ນກົມ)	ການປະສານງານ	ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	ໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
1.1 ການເກັບລາຍຮັບພາຍໃນ										
1.1.1: ການເກັບລາຍຮັບລັດເພີ່ມຂຶ້ນດ້ວຍການປັບປຸງນະໂຍບາຍການເງິນເພື່ອຂະຫຍາຍຖານອາກອນ, ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການເຕີບໂຕແບບມີສ່ວນຮ່ວມ										
1	ປະເມີນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານ ແລະ ທົບທວນຄືນ, ສ້າງຄວາມກົມກຽວ ແລະ ປັບປຸງກົດໝາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ຂະບວນການເພື່ອຂະຫຍາຍຖານອາກອນ, ຍົກເລີກ ແລະ ເຈລະຈາຄືນກ່ຽວກັບອາກອນລາຍຮັບທຸລະກິດ ແລະ ການຍົກເວັ້ນງົບປະມານອື່ນໆ	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນການພັດທະນາ	ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ກະຊວງການເງິນ	ກົມນະໂຍບາຍການເງິນ (ກງ)	ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ	ກົມສົ່ງເສີມການລົງທຶນ, ກຜທ ກົມສ່ວຍສາອາກອນ, ກງ	Q4 2023	4.1.1
2	ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂັ້ນຕອນການປະສານງານລະຫວ່າງກະຊວງ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດໃນປະເມີນສະພາບການເງິນ ແລະ ງົບປະມານ ຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງການເງິນ ແລະ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງທຶນ ແລະ ຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ	ຫຼາຍປະເພດ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ສະພາແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງການເງິນ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກຳມາທິການແຜນການ, ການເງິນ ແລະ ການກວດສອບ (ສະພາແຫ່ງຊາດ) ກົມການເງິນຕ່າງປະເທດ (ກງ) ກົມແຜນການ, ກຜທ	ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ ການປຶກສາຫາລືກັບສະພາແຫ່ງຊາດ	ກົມສ່ວຍສາອາກອນ (ກງ)	Q4 2025	1.2.2 4.1.1
3	ການເລັ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເພື່ອຫັນເປັນທັນສະໄໝ ແລະ ດິຈິຕອນ,	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນການພັດທະນາ	ເຄື່ອງມື ແລະ ລະບົບເຕັກ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມສ່ວຍສາອາກອນ (ກງ)	ກົນໄກການປະສານງານ		Q4 2025	3.1.1 3.2.1

	ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການລົງທະບຽນ ແລະ ການຊໍາລະຜ່ານລະບົບເອເລັກໂຕຼນິກ, ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການເກັບອາກອນ		ໂນໂລຊີຂໍ້ມູນຂ່າວສານ				ລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ			
4	ເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສ່ວຍສາອາກອນ ແລະ ລະບຽບການພາກທຸລະກິດ ແລະ ເພີ່ມທະວີຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງສັງຄົມກ່ຽວກັບຄວາມສໍາຄັນຂອງອາກອນໃນການພັດທະນາ	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນການພັດທະນາ	ການພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ກະຊວງການເງິນ	ກົມສ່ວຍສາອາກອນ (ກງ)	ກອງປະຊຸມທຸລະກິດລາວ	ກົມທະບຽນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງວິສາຫະກິດ (ກອຄ)	Q4 2025	
5	ການສ້າງຄວາມກົມກຽວຂອງອັດຕາອາກອນເພື່ອເພີ່ມການເກັບລາຍຮັບຄຽງຄູ່ກັບການສົ່ງເສີມການພັດທະນາພາກເອກະຊົນ ແລະ ການລົງທຶນໃນຂະແໜງບຸລິມະສິດ ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ, ລວມທັງຄາດຄະເນລາຍຮັບ, ການລົງທະບຽນທຸລະກິດ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຄຸ້ມຄອງ, ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ພາຍຫຼັງທີ່ມີການປັບອັດຕາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມມາເປັນ 10%	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນການພັດທະນາ	ເຄື່ອງມືການເງິນ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ກະຊວງການເງິນ	ກົມນະໂຍບາຍການເງິນ (ກງ)	ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ ກອງປະຊຸມທຸລະກິດລາວ	ກົມສ່ວຍສາອາກອນ (ກງ) ກອງທຶນສົ່ງເສີມວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ (ກອຄ) ກົມແຜນການ, ກຜທ	Q4 2024	3.1.1 5.1.1, 5.2.1, 5.3.1
6	ເລັ່ງການພັດທະນາຄວາມສາມາດຂອງການຄຸ້ມຄອງອາກອນເພື່ອເພີ່ມການເກັບລາຍຮັບ	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນການພັດທະນາ	ການພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດ	ກໍາລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມສ່ວຍສາອາກອນ (ກງ)	ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ		Q4 2025	
7	ລະບຽບການທີ່ຕິດພັນກັບລາຍຮັບທີ່ມາຈາກຂະແໜງການທີ່ມີການຂະຫຍາຍຕົວໄວ, ເປັນຕົ້ນ ການຄ້າເອເລັກໂຕຼນິກ ແລະ ການຊຸດຄົ້ນຄຸ້ມໂຕເຄີເລີນຊີ ແລະ ການເຮັດການຄ້າ	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນການພັດທະນາ	ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ	ກໍາລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມນະໂຍບາຍການເງິນ (ກງ)	ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ		Q4 2023	

1.1.2: ການສ້າງລາຍຮັບແມ່ນຕ້ອງບໍ່ກະທົບຕໍ່ທິດທາງ ແລະ ບຸລິມະສິດຄວາມຍືນຍົງຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX										
8	ການໂຈະຊົ່ວຄາວໂຄງການຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນພ້ອມທັງການປັບປຸງ ນິຕິກຳ, ລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນອະນາຄົດໂຄງການຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບເສັ້ນທາງການພັດທະນາທີ່ທົ່ວເຖິງ, ຍືນຍົງ ແລະ ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX	ເພີ່ມທະວີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX	ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມສິ່ງເສີມການລົງທຶນ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ)	ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ ການປຶກສາຫາລືກັບສະພາແຫ່ງຊາດ	ກົມແຜນການ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ) ກົມແຜນການ, ກົມການເງິນ (ບັນດາກະຊວງ-ຂະແໜງ ການ)	Q4 2023	1.1.2 4.1.1 5.3.1
1.2.1: ການຈັດສັນງົບປະມານ ແລະ ການລົງທຶນລັດ 2023-2025 ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການບັນລຸແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX										
9	ການຕີລາຄາກາງສະໄໝແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຄຽງຄູ່ກັບການປັບປຸງແຜນການລົງທຶນລັດ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມສອດຄ່ອງກັບຂອບລາຍຈ່າຍໄລຍະກາງ, ທົບທວນຄືນເພດານງົບປະມານ ປີ 2024 ແລະ 2025 ແລະ ການຈັດສັນປະຈຳປີ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງທຶນ ແລະ ຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ	ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ, ຂະບວນການ, ແລະ ການປະສານງານ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ກະຊວງການເງິນ	ກົມແຜນການ, ກຜທ ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ (ກງ)	ກົນໄກການປະສານງານກົມແຜນການ, ກຜທ ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ	ກົມແຜນການ, ກົມການເງິນ (ບັນດາກະຊວງ-ຂະແໜງ ການ)	Q4 2023	5.1.1, 5.2.1, 5.3.1
10	ການຝຶຈາລະນາຄືນ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການໂຈະໂຄງການລົງທຶນລັດ ແລະ ລັດ-ອະກະຊິນທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຫຼື ໂຄງການທີ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງຂຶ້ນ ແລະ ຊັກຊ້າທີ່ຖ່ວງດົງງົບປະມານ	ເພີ່ມທະວີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX	ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມແຜນການ, ກຜທ	ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ	ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ (ກງ) ກົມແຜນການ, ກົມການເງິນ (ບັນດາກະຊວງ-ຂະແໜງ ການ)	Q4 2023	1.3.1

1.2.2: ການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດທີ່ໂປ່ງໃສ ແລະ ທັນສະໄໝ ຈະຊ່ວຍປັບປຸງປະສິດທິພາບໃນການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX										
11	ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວ ແລະ ໄປຕາມຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ 5 ປີ, ຫຼາຍປີ, ປະຈຳປີ ແລະ ຂະບວນການຈັດສັນງົບປະມານເພື່ອເຮັດໃຫ້ການວາງແຜນແຫ່ງຊາດມີງົບປະມານທີ່ສາມາດສະໜັບສະໜູນໄດ້ຕາມຫຼັກການຂອງ INFF	ເພີ່ມທະວີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX	ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ, ຂະບວນການ, ແລະ ການປະສານງານ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ກະຊວງການເງິນ	ກົມແຜນການ, ກຜທ ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ (ກງ)	ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ	ກົມແຜນການ, ກົມການເງິນ (ບັນດາກະຊວງ-ຂະແໜງ ການ)	Q4 2025	
12	ການປັບປຸງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການລົງທຶນລັດ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງດ້ວຍທຶນລັດ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນດຳລັດ ເລກທີ 599/ລບ ວ່າດ້ວຍ ລິດຂອງລັດ, ແລະ ການຮັບຮອງ ດຳລັດນາຍົກວ່າດ້ວຍການສ້າງງົບປະມານເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການສ້າງ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຕິດຕາມແຜນງົບປະມານ ແລະ ແຜນການລົງທຶນເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ	ເພີ່ມທະວີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX	ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ກະຊວງການເງິນ	ກົມແຜນການ, ກຜທ ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ (ກງ)	ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ	ກົມແຜນການ, ກົມການເງິນ (ບັນດາກະຊວງ-ຂະແໜງ ການ)	Q4 2023	5.1.1, 5.2.1, 5.3.1
13	ການທົບທວນ ແລະ ການປັບປຸງລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນໃນການສະເໜີແຜນການລົງທຶນລັດ ແລະ ເອກະຊົນ, ລວມທັງການປັບປຸງເອກະສານການປະເມີນ, ການວິເຄາະຜົນໄດ້-ຜົນເສຍຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ວິທີວິທະຍາອື່ນໆທີ່ມີວິທະຍາສາດ ດ້ວຍການສະໜ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງທຶນ ແລະ ຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ	ຫຼາຍປະເພດ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມສິ່ງເສີມການລົງທຶນ, ກຜທ	ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ	ກົມແຜນການ, ກຜທ ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ (ກງ)	Q4 2023	4.1.1

	ອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ ແລະ ການປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ລະບຽບການການຮ່ວມມືລັດ-ເອກະຊົນ									
14	ການເລັ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາໂຄງການການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດຕົວຢ່າງ: ໂຄງການລະບົບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນການເງິນແບບເຊື່ອມສານ (IFMIS), SDG ແລະ ການໝາຍງົບປະມານ (budget-tagging) ຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ການເງິນສີຂຽວ ແລະ ການເງິນສິ່ງເສີມສິດສະໄໝພາຍຍິງ-ຊາຍ, ການທົບທວນຄືນສາລະບານບັນຊີ ເພື່ອເຊື່ອມສານບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ ເຂົ້າໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງຮອບວຽນການສ້າງແຜນງົບປະມານ	ເພີ່ມທະວີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX	ຫຼາຍປະເພດ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ (ກງ)	ຄະນະກຳມະການຊີ້ນຳລະດັບຊາດເພື່ອການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ	ກົມແຜນການ, ກຜທ ກົມແຜນການ, ກົມການເງິນ (ບັນດາກະຊວງ-ຂະແໜງ ການ)	Q4 2025	2.1.2 5.1.1, 5.2.1, 5.3.1
15	ກອງປະຊຸມລະດັບຊາດເພື່ອປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດເພື່ອເຜີຍແຜ່ນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງຫວ່າງບໍດິນມານີ ແລະ ນຳສະເໜີຄວາມຄືບໜ້າກ່ຽວກັບການສ້າງແຜນງົບປະມານທີ່ອີງໃສ່ຫຼັກຖານ ແລະ ລາຍຈ່າຍທີ່ສອດຄ່ອງບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງທຶນ ແລະ ຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ	ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ, ຂະບວນການ, ແລະ ການປະສານງານ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ກະຊວງການເງິນ	ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ (ກງ)	ຄະນະກຳມະການຊີ້ນຳລະດັບຊາດເພື່ອການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ	ກົມແຜນການ, ກົມການເງິນ (ບັນດາກະຊວງ-ຂະແໜງ ການ)	Q3 2023	
16	ການສ້າງບົດແນະນຳສຳລັບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງໃຫ້ກະຊວງ-ຂະແໜງການ ແລະ ການສ້າງລະບົບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງສີຂຽວໃຫ້ມີຄວາມເອກະພາບທົ່ວທຸກ	ເພີ່ມທະວີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX	ຫຼາຍປະເພດ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ (ກງ)	ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ	ກົມແຜນການ, ກົມການເງິນ (ບັນດາກະຊວງ-ຂະແໜງ ການ)	Q4 2023	5.3.1

	ຂະແໜງການ ລວມທັງການຍົກລະດັບ ຂີດຄວາມສາມາດ										
1.3 ການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນແບບຍືນຍົງ											
1.3.1: ການຜ່ອນຜັນໜີ້ໂດຍໄວແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອສ້າງສະພາບຄ່ອງດ້ານງົບປະມານທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການລົງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ											
17	ສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບການ ຜ່ອນຜັນໜີ້ສິນຫຼາຍຝ່າຍເພື່ອເພີ່ມ ສະພາບຄ່ອງງົບປະມານ ເຂົ້າໃນການ ລົງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ເພີ່ມ ເວລາ ສປປ ລາວ ໃນການເພີ່ມ ສັດສ່ວນລາຍຮັບ ຕໍ່ GDP	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນ ການພັດທະນາ	ຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະ	ເປັນມາດ ຕະການ ໃໝ່	ກະຊວງການເງິນ	ກົມຄຸ້ມຄອງໜີ້ ສິນສາທາລະນະ (ກງ)	ກົນໄກການ ປະສານງານ ລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ ໜ່ວຍງານ ຂະແໜງ ເສດຖະກິດມະຫາ ຝາກ		Q3 2023		
18	ສືບຕໍ່ສັງລວມໜີ້ໂດຍການເຈລະຈາຕື່ມ ອີກເຜື້ອ (1) ຍົກເລີກ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນ ການຊຳລະໜີ້ ແລະ/ຫຼື ຂະຫຍາຍເວລາ ໜີ້ສິນທີ່ຄົບກຳນົດເວລາຊຳລະພາຍໃນ ໄລຍະທ້າຍຂອງຊຸມປີ 2020 ໂດຍບໍ່ ເສຍຜົນປະໂຫຍດການເຂົ້າເຖິງການ ກູ້ຢືມໃນອະນາຄົດ ແລະ (2) ຄົ້ນຄວ້າ ສັນຍາການຫັນໜີ້ເປັນທຶນກັບເຈົ້າໜີ້ ຕົ້ນຕໍ	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນ ການພັດທະນາ	ຫຼາຍປະເພດ	ກຳລັງຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມຄຸ້ມຄອງໜີ້ ສິນສາທາລະນະ (ກງ)	ກົນໄກການ ປະສານງານ ລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ ໜ່ວຍງານ ຂະແໜງ ເສດຖະກິດມະຫາ ຝາກ	ກະຊວງການ ຕ່າງປະເທດ	Q4 2025	5.3.1	
1.3.2: ການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນທີ່ໂປ່ງໃສ ແລະ ອີງໃສ່ຫຼັກຖານ ຈະສ້າງເງື່ອນໄຂເອື້ອອຳນວຍໃນການອອກຜັນທະບັດ											
19	ເລັ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການທີ່ເພີ່ມ ຄວາມໂປ່ງໃສ ດ້ານໜີ້ສິນໃຫ້ ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານສາກົນ ດ້ວຍ ການເປີດເຜີຍຂໍ້ມູນໜີ້ສິນສາທາລະນະ ລວມທັງຂໍ້ມູນທີ່ຕິດພັນກັບລັດວິສາຫະ	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນ ການພັດທະນາ	ຫຼາຍປະເພດ	ກຳລັງຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມຄຸ້ມຄອງໜີ້ ສິນສາທາລະນະ (ກງ)	ກົນໄກການ ປະສານງານ ລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ		Q4 2025		

	ກິດ ແລະ ການລາຍງານປະຈຳປີກ່ຽວກັບສະພາບໜີ້ສິນ, ການວິເຄາະ ແລະ ຈຳລອງແນວໂນ້ມການຊຳລະໜີ້ສິນ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຕ່າງໆ						ໜ່ວຍງານຂະແໜງເສດຖະກິດມະຫາຝາກ			
20	ທົບທວນຄືນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສາທາລະນະ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບການປະຕິບັດທີ່ດີສຸດຂອງສາກົນ	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນການພັດທະນາ	ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ກະຊວງການເງິນ	ກົມຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນສາທາລະນະ (ກງ)	ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ ໜ່ວຍງານຂະແໜງເສດຖະກິດມະຫາຝາກ	ກົມແຜນການ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ)	Q4 2023	
21	ສືບຕໍ່ປະຕິຮູບລັດວິສາຫະກິດ ໂດຍສຸມໃສ່ບໍລິສັດຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ມີໜີ້ຝາງ	ຫຼຸດຜ່ອນພາລະແບກຫາບຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຫັນໄປສູ່ຫຼັກການຄຸ້ມຄອງວິສາຫະກິດທີ່ດີ	ປະຕິບັດຕາມແຜນປະຕິຮູບຂອງແຕ່ລະລັດວິສາຫະກິດ ທີ່ລັດຖະບານຮັບຮອງ, ເຊິ່ງມີຫຼາຍມາດຕະການຕາມຄວາມເໝາະສົມຂອງແຕ່ລະລັດວິສາຫະກິດປະເຊີນບັນຫາຕົວຈິງ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມປະຕິຮູບລັດວິສາຫະກິດ ແລະ ການປະກັນໄພ (ກງ)	ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ ໜ່ວຍງານຂະແໜງເສດຖະກິດມະຫາຝາກ	ກົມຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນສາທາລະນະ (ກງ) ບັນດາກົມຮັບຜິດຊອບກ່ຽວກັບລັດວິສາຫະກິດ (SOE) (ກະຊວງ-ຂະແໜງ ການ)	Q4 2025	

22	ກະກຽມຍຸດສາດວ່າດ້ວຍການອອກ ແລະ ຄຸ້ມຄອງພັນທະບັດໄລຍະກາງ, ລວມທັງຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບພັນທະບັດ ສີຂຽວໄລຍະຍາວທີ່ມີຜົນຕອບແທນທີ່ ດີຕໍ່ສະຖານະພາບການເງິນທີ່ເອື້ອອຳ ນວຍໃຫ້ແກ່ການອອກພັນທະບັດ	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນ ການພັດທະນາ	ການກຳນົດ ນະໂຍບາຍ	ເປັນມາດ ຕະການ ໃໝ່	ກະຊວງການເງິນ	ກົມຄຸ້ມຄອງໜີ້ ສິນສາທາລະນະ (ກງ)	ກົນໄກການ ປະສານງານ ລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ ໜ່ວຍງານ ຂະແໜງ ເສດຖະກິດມະຫາ ຝາກ	ກົມແຜນການ, ກຜທ	Q4 2025	5.3.1
2.1 ຄວາມສາມາດຄາດຄະເນ, ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ										
2.1.1: ເພີ່ມທະວີຄວາມມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ດ້ວຍການປັບປຸງການວາງແຜນ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະສານງານ										
23	ການທົບທວນຄືນ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຖານຂໍ້ ມູນ ODA-MIS ປະຈຳ 6 ເດືອນ ເພື່ອ ປັບປຸງການວາງແຜນແບບຍຸດທະສາດ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງ ທຶນ ແລະ ຈັດ ສັນນິບປະມານ ໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງ	ຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະ	ກຳລັງຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດ	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມຮ່ວມມື ສາກົນ, ກຜທ	ຂະບວນການກອງ ປະຊຸມໂຕະມືນ / ໜ່ວຍງານ ຂະແໜງການ	ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມການເງິນ (ບັນດາກະຊວງ- ຂະແໜງການ)	Q2 2023	5.1.1, 5.2.1, 5.3.1
24	ການສ້າງແຜນລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອ ທາງການເພື່ອການພັດທະນາໄລຍະກາງ ແບບຍຸດທະສາດ (2024-2025) ໂດຍ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ, ໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວກັບການສະຫຼຸບ ກາງສະໄໝແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ຍຸດທະສາດ ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການ ເພື່ອການພັດທະນາ 2030 ແລະ ຂອບ ລາຍຈ່າຍໄລຍະກາງ, ຄຽງຄູ່ກັບການກຳ ນົດຂະແໜງການບຸລິມະສິດ ແລະ ຊຸກຍູ້ ສິ່ງເສີມວິທີການຮ່ວມກັນ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງ ທຶນ ແລະ ຈັດ ສັນນິບປະມານ ໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງ	ການກຳນົດ ນະໂຍບາຍ	ເປັນມາດ ຕະການ ໃໝ່	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມຮ່ວມມື ສາກົນ, ກຜທ	ຂະບວນການກອງ ປະຊຸມໂຕະມືນ / ໜ່ວຍງານ ຂະແໜງການ	ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມການເງິນ (ບັນດາກະຊວງ- ຂະແໜງການ)	Q3 2023	

25	ການປະສານງານເພື່ອສ້າງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ກ່ຽວກັບແຜນໃນຕໍ່ໜ້າຂອງການ ຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອອື່ນໆ ໃນ ໄລຍະທ້າຍຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໂດຍອີງໃສ່ບັນດາເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ ແລະ ໜ້າວຽກຈຸດສຸມ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງ ທຶນ ແລະ ຈັດ ສັນນິບປະມານ ໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງ	ການບໍລິຫານ ຄຸ້ມຄອງ, ຂະບວນ ການ, ແລະ ການປະສານ ງານ	ເປັນມາດ ຕະການ ໃໝ່	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມຮ່ວມມື ສາກົນ, ກຜທ	ຂະບວນການກອງ ປະຊຸມໂຕະມືນ / ໜ່ວຍງານ ຂະແໜງການ	ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມການເງິນ (ບັນດາກະຊວງ- ຂະແໜງການ)	Q3 2023	5.1.1, 5.2.1, 5.3.1
26	ການທົບທວນຮ່ວມກັນກ່ຽວກັບ ຂະບວນການກອງປະຊຸມໂຕະມືນ ແລະ ໜ່ວຍງານຂະແໜງການ ເພື່ອສົ່ງເສີມ ກົນໄກການຮ່ວມມືແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແນໃສ່ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການ ວາງແຜນຮ່ວມກັນໂດຍອີງໃສ່ຫຼັກຖານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ ທີ່ ປະກອບສ່ວນຕໍ່ກັບເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ລວມທັງສຶກ ສາກ່ຽວກັບການຂ້າມຜ່ານຂອງ ຂະແໜງການທີ່ອີງໃສ່ການຊ່ວຍເຫຼືອ ທາງການເພື່ອການພັດທະນາ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງ ທຶນ ແລະ ຈັດ ສັນນິບປະມານ ໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງ	ການບໍລິຫານ ຄຸ້ມຄອງ, ຂະບວນ ການ, ແລະ ການປະສານ ງານ	ເປັນມາດ ຕະການ ໃໝ່	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມຮ່ວມມື ສາກົນ, ກຜທ	ກົນໄກການ ປະສານງານກອງ ເລຂາ VDCAP	ສະມາຊິກກອງເລຂາ VDCAP	Q3 2023	2.1.2
2.1.2: ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາດ້ວຍການສ້າງຄວາມກົມກຽວ ແລະ ຄວາມກະທັດຮັດຂອງລະບຽບການ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສາມາດໃນການຊຶມຊັບຂອງພາກສ່ວນ ກ່ຽວຂ້ອງ										
27	ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ ເພື່ອທົບທວນຄືນກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນ ການອະນຸມັດບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ ເພື່ອປັບປຸງລະບຽບການ ລວມທັງການ ສ້າງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນ ແລະ ການປະກອບແບບຝອມການ ຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ຢ່າງຊັດເຈນ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງ ທຶນ ແລະ ຈັດ ສັນນິບປະມານ ໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງ	ການບໍລິຫານ ຄຸ້ມຄອງ, ຂະບວນ ການ, ແລະ ການປະສານ ງານ	ເປັນມາດ ຕະການ ໃໝ່	ກະຊວງການ ຕ່າງປະເທດ	ກົມອົງ ການຈັດຕັ້ງສາກົນ (ກຕປທ)	ກົນໄກການ ປະສານງານ ລະຫວ່າງກະຊວງ ການຕ່າງປະເທດ ແລະ INGO		Q3 2023	

28	ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ ເພື່ອທົບທວນຄືນກ່ຽວກັບຂະບວນການ ແລະ ຂັ້ນຕອນການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການ ເພື່ອການພັດທະນາ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມ ກົມກຽວ ແລະ ງ່າຍດາຍ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງ ທຶນ ແລະ ຈັດ ສັນນິບປະມານ ໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງ	ການບໍລິຫານ ຄຸ້ມຄອງ, ຂະບວນ ການ, ແລະ ການປະສານ ງານ	ເປັນມາດ ຕະການ ໃໝ່	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມຮ່ວມມື ສາກົນ, ກຜທ	ກົນໄກການ ປະສານງານກອງ ເລຂາ VDCAP	ສະມາຊິກກອງເລຂາ VDCAP	Q3 2023	5.1.1, 5.2.1, 5.3.1
2.2 ການເງິນສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ										
2.2.1: ຮີບຮ້ອນລະດົມກອງທຶນສະເພາະສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ເພື່ອສະໜອງການເງິນເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ										
29	ກະກຽມການເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຄັ້ງທີ V (5-9 ມີນາ 2023), ປະເມີນສິ່ງທ້າທາຍ, ກາລະໂອກາດ ແລະ ວິທີການທີ່ດີທີ່ສຸດ ໃນການລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການ ເພື່ອການພັດທະນາຈາກກອງທຶນ ຫຼາຍຝ່າຍ, ທະນາຄານເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ແຜນງານການສະໜັບສະໜູນ ການລົງທຶນ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງ ທຶນ ແລະ ຈັດ ສັນນິບປະມານ ໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງ	ຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະ	ເປັນມາດ ຕະການ ໃໝ່	ກະຊວງການ ຕ່າງປະເທດ	ກົມອົງ ການຈັດຕັ້ງສາກົນ (ກຕປທ)	ຄະນະຊີ້ນຳລະດັບ ຊາດສຳລັບ LDC	ສະມາຊິກຄະນະ ຊີ້ນຳລະດັບຊາດ ສຳລັບ LDC	Q2 2023	
2.2.2: ກຳນົດເອົາການເງິນແບບຍືນຍົນເປັນວຽກບຸລິມະສິດຂອງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ຂອງ ສປປ ລາວ (STS)										
30	ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກ ຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍ ພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ຂອງ ສປປ ລາວ (STS) ຕ້ອງສຸມໃສ່ບຸລິ ມະສິດ (1) ລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານ ວິຊາການ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການເງິນເພື່ອການ ພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ເຂັ້ມແຂງ, (2) ປັບຕົວ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ຂອງການສືບຕໍ່ການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການ ພັດທະນາ, (3) ສະໜອງການເງິນໃຫ້	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງ ທຶນ ແລະ ຈັດ ສັນນິບປະມານ ໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງ	ການກຳນົດ ນະໂຍບາຍ	ກຳລັງຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດ	ກະຊວງການ ຕ່າງປະເທດ	ກົມອົງ ການຈັດຕັ້ງສາກົນ (ກຕປທ)	ຄະນະຊີ້ນຳລະດັບ ຊາດສຳລັບ LDC	ສະມາຊິກຄະນະ ຊີ້ນຳລະດັບຊາດ ສຳລັບ LDC	Q1 2023	5.1.1, 5.2.1, 5.3.1

	ຂະແໜງບຸລິມະສິດ ເປັນຕົ້ນ ຂະແໜງການເຕີບໂຕສີຂຽວ, ການ ຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຂະແໜງສັງຄົມ									
3.1 ສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ເອື້ອອຳນວຍການພັດທະນາ MSME										
3.1.1: ການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດເພື່ອຊຸກຍູ້ກະແສເງິນຈາກພາກເອກະຊົນເຂົ້າມາໃນຂະແໜງບຸລິມະສິດ										
31	ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳສັ່ງ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 02 ແລະ 03 ເພື່ອສ້າງຄວາມງ່າຍດາຍໃຫ້ແກ່ ສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ ໂດຍສະເພາະການເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບການ ປ່ຽນແປງດ້ານລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນ ຕອນໃນການສະເໜີຂໍທະບຽນທຸລະກິດ ຜ່ານລະບົບດິຈິຕອນ ແລະ ເພື່ອ ຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ບໍ່ເປັນທາງການ	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນ ການພັດທະນາ	ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບ ການ	ກຳລັງຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດ	ກະຊວງອຸດສາຫະ ກຳ ແລະ ການຄ້າ	ກົມທະບຽນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງວິສາຫະ ກິດ (ກອຄ)	ກອງປະຊຸມທຸລະ ກິດລາວ	ສະພາການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ ແຫ່ງ ຊາດລາວ (ສຄອຊ)	Q4 2025	
32	ການປຶກສາຫາລືພາກລັດ-ເອກະຊົນເພື່ອ ເພີ່ມທະວີການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ສາມາດສ້າງສະພາບແວດ ລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍ ແລະ ສິ່ງຈູງໃຈ ສຳລັບ MSME (1) ການພັດທະນາ ຂອງຂະແໜງ ການບຸລິມະສິດ, (2) ການເຊື່ອມໂຍງຕ່າງໂສ້ການຜະລິດພາກ ພື້ນ ແລະ ສາກົນ ແລະ (3) ການ ປະຕິບັດຂອງ ໜ່ວຍທຸລະກິດຢ່າງມີ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງ ທຶນ ແລະ ຈັດ ສັນນິບປະມານ ໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງ	ການກຳນົດ ນະໂຍບາຍ	ເປັນມາດ ຕະການ ໃໝ່	ກະຊວງອຸດສາຫະ ກຳ ແລະ ການຄ້າ	ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື (ກອຄ)	ກອງປະຊຸມທຸລະ ກິດລາວ	ສຄອຊ ກົມແຜນການ, ກຜທ ກົມນະໂຍບາຍການ ເງິນ (ກງ) ກອງທຶນສິ່ງເສີມວິ ສາຫະກິດ ຂະໜາດ ນ້ອຍ ແລະ ກາງ (ກອຄ) ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື,	Q1 2024	

								ກົມການເງິນ (ບັນດາກະຊວງ- ຂະແໜງການ)		
3.2 ການເຂົ້າເຖິງການເງິນຢ່າງທົ່ວເຖິງ										
3.2.1: ການເພີ່ມຄວາມສາມາດເຂົ້າເຖິງການເງິນເພື່ອພັດທະນາ MSME										
33	ການປຶກສາຫາລືພາກລັດ-ເອກະຊົນ ກ່ຽວກັບການປັບປຸງການບໍລິການ ແລະ ຜະລິດຕະພັນດ້ານການເງິນ, ການເຂົ້າ ເຖິງການເງິນໂດຍສະເພາະການສ້າງເປັນ ມາດຕະຖານຂອງປະຫວັດການກູ້ຢືມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຫຼັກຊັບຄ່າປະກັນ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດຂັ້ນຕໍາທີ່ເປັນໄປໄດ້ ສໍາລັບການປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງດ້ານ ການເງິນທີ່ທົ່ວເຖິງ, ການຫັນເປັນດິຈິ ຕອນ ແລະ ຄວາມຮູ້ທາງດ້ານການເງິນ	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນ ການພັດທະນາ	ການກຳນົດ ນະໂຍບາຍ	ເປັນມາດ ຕະການ ໃໝ່	ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ	ກົມຄຸ້ມຄອງ ທະນາຄານທຸລະ ກິດ (ທຫລ)	ກອງປະຊຸມທຸລະ ກິດລາວ	ສຄອຊ ກົມຄຸ້ມຄອງສະຖາ ບັນການເງິນທີ່ບໍ່ ແມ່ນທະນາຄານ, ກົມນະໂຍບາຍ ເງິນຕາ (ທຫລ)	Q1 2024	3.2.2
34	ປະເມີນຜົນການດຳເນີນງານຂອງກອງ ທຶນສິ່ງເສີມວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ໃນໄລຍະ 10 ປີຜ່ານມາ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ການວາງແຜນ ຍຸດທະສາດ ແລະ ການເພີ່ມເງິນເຂົ້າ ກອງທຶນ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງ ທຶນ ແລະ ຈັດ ສັນນິບປະມານ ໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງ	ຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະ	ເປັນມາດ ຕະການ ໃໝ່	ກະຊວງອຸດສາຫະ ກຳ ແລະ ການຄ້າ	ກອງທຶນສິ່ງເສີມວິ ສາຫະກິດ ຂະໜ າດນ້ອຍ ແລະ ກາງ (ກອຄ)	ກອງປະຊຸມທຸລະ ກິດລາວ	ກົມງົບປະມານ ແຫ່ງລັດ (ກງ) ກົມແຜນການ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ)	Q1 2024	
3.2.2: ການສ້າງຄວາມຍືນຍົງຂອງຂະແໜງການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍດ້ານສິນເຊື່ອສໍາລັບການລົງທຶນທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດທາງດ້ານສະຖຽນລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ										
35	ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ເພື່ອ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງລະບຽບການ ຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງດ້ານການເງິນ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂະແໜງການ ທະນາຄານ ໂດຍພິຈາລະນາຄວາມສ່ຽງ	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນ ການພັດທະນາ	ຫຼາຍປະເພດ	ກຳລັງຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດ	ທະນາຄານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ	ກົມຄຸ້ມຄອງ ທະນາຄານທຸລະ ກິດ (ທຫລ)	ກອງປະຊຸມທຸລະ ກິດລາວ ໜ່ວຍງານ	ກົມນະໂຍບາຍ ການເງິນ (ທຫລ)	Q4 2025	

	ທາງດ້ານເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ເງິນຕາໃນປະຈຸບັນ						ຂະແໜງ ເສດຖະກິດມະຫາ ພາກ			
4.1 ການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ										
4.1.1: ເພີ່ມທະວີການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ ທີ່ມີຄຸນນະພາບເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ ດ້ວຍຍຸດທະສາດສິ່ງເສີມການລົງທຶນທີ່ມີຈຸດສຸມ ອີງໃສ່ສິ່ງຈູງໃຈທີ່ບໍ່ແມ່ນ ດ້ານການເງິນ ແລະ ການປະຕິຮູບສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ										
36	ການສ້າງຍຸດທະສາດດຶງດູດ ແລະ ສິ່ງເສີມການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍ ພາກສ່ວນແມ່ນຈະສັງລວມເອົາ (1) ນະໂຍບາຍລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດທີ່ ຈະແຈ້ງຂອງ ສປປ ລາວ ສະແດງໃຫ້ ເຫັນເຖິງວິໄສທັດໃນການສິ່ງເສີມ ແລະ ດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ, (2) ການທົບທວນຄືນກົດໝາຍວ່າ ດ້ວຍການສິ່ງເສີມການລົງທຶນ ແລະ ລະບຽບການການຄຸ້ມຄອງເຂດ ເສດຖະກິດພິເສດ (3) ການວິເຄາະ ຜົນໄດ້-ຜົນເສຍ ແລະ ນຳສະເໜີການ ປະຕິຮູບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ຂອງນະໂຍບາຍການດຶງດູດປະຈຸບັນ, ຈັດລຽງບຸລິມະສິດສິ່ງຈູງໃຈດ້ານ ງົບປະມານສຳລັບຂະແໜງບຸລິມະສິດ (ຂະແໜງສັງຄົມ ແລະ ການເຕີບໂຕ ສີຂຽວ) ແລະ ສິ່ງຈູງໃຈທີ່ບໍ່ແມ່ນ ງົບປະມານ ແລະ (4) ການປັບປຸງ ສະພາບແວດລ້ອມການລົງທຶນ, ໂດຍ ສະເພາະການເຂົ້າມາ ແລະ ການປົກປ້ອງ ນັກລົງທຶນ, ທີ່ມີການແນະນຳຂອງ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງ ທຶນ ແລະ ຈັດ ສັນງົບປະມານ ໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງ	ການກຳນົດ ນະໂຍບາຍ	ເປັນມາດ ຕະການ ໃໝ່	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມສິ່ງເສີມການ ລົງທຶນ (ກະຊວງ ແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ)	ກົມໄກການ ປະສານງານ ລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ ກອງປະຊຸມທຸລະ ກິດລາວ	ສະພາການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ ແຫ່ງ ຊາດລາວ (ສຄອຊ) ກົມແຜນການ, ກຜທ ກົມນະໂຍບາຍ ການເງິນ (ກງ) ກົມນະໂຍບາຍ ເງິນຕາ (ທຫລ) ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມການເງິນ (ບັນດາກະຊວງ-ຂະ ແໜງການ)	Q4 2023	1.1.1 5.1.1, 5.2.1, 5.3.1

	ມາດຕະຖານສາກົນດ້ວຍການສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ									
37	ພັດທະນາເຄື່ອງມືການປະເມີນຄວາມສ່ຽງຂອງການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ແລະ ພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງສະຖາບັນໃນການປະເມີນໂຄງການລົງທຶນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ	ເພີ່ມທະວີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX	ເຄື່ອງມື ແລະ ລະບົບເຕັກໂນໂລຊີຂໍ້ມູນຂ່າວສານ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມສົ່ງເສີມການລົງທຶນ, ກຜທ	ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ	ກົມແຜນການ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ) ກົມນະໂຍບາຍການເງິນ (ກງ) ກົມນະໂຍບາຍເງິນຕາ, ກົມຄຸ້ມຄອງທະນາຄານ ທຸລະກິດ, ສຳນັກງານຂໍ້ມູນ ຕ້ານການຝອກເງິນ (ທຫລ)	Q4 2023	4.2.1 5.3.1
4.2 ກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ 4.2.1: ການສຳເລັດການປະເມີນຮອບດ້ານວຽກງານຕ້ານສະກັດກັ້ນການຝອກເງິນ ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການກໍ່ການຮ້າຍຂອງອົງການຕ້ານການຝອກເງິນສາກົນ (FATF) ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການດຳເນີນງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສະກັດກັ້ນກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ, ເພີ່ມລາຍຮັບຂອງລັດ ແລະ ປັບປຸງຄວາມເຊື່ອ ໜັ້ນຂອງສາກົນຕໍ່ ສປປ ລາວ										
38	ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມສາມາດເພື່ອຕີລາຄາສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ໂອກາດ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຊຸກຍູ້ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ (ງົບປະມານ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ປ່າໄມ້ ແລະ ສັດປ່າ) ແລະ ປັບປຸງສະຖາບັນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ເພື່ອຢຸດຕິ ແລະ ດຳເນີນຄະດີກໍລະນີລະເມີດລະບຽບການສິ່ງແວດລ້ອມ	ເພີ່ມທະວີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນ ການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX	ຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ	ສຳນັກງານຂໍ້ມູນ ຕ້ານການຝອກເງິນ (ທຫລ)	ກົນໄກການປະສານງານຂອງສຳນັກງານຂໍ້ມູນ ຕ້ານການຝອກເງິນ (ທຫລ)	ຈຸດປະສານງານ FATF ກປ, ກຊສ	Q1 2024	1.1.2 5.3.1

39	ສະໜັບສະໜູນການປະເມີນຮອບດ້ານວຽກງານຕ້ານການຝອກເງິນ ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການກໍ່ການຮ້າຍຂອງ FATF ໃຫ້ສໍາເລັດ ເພື່ອປະເມີນການແກ້ໄຂຂໍ້ບົກຜ່ອງຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງດ້ານການຝອກເງິນ ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການກໍ່ການຮ້າຍ ແລະ ສະກັດກັ້ນກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມຂໍ້ສະເໜີແນະນຳຈາກການປະເມີນຜົນໃນການປັບປຸງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະຖານການປະຕິບັດທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ປະສິດທິຜົນ ຂອງ ສປປ ລາວ	ເພີ່ມທະວີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນ ການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX	ຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ	ສຳນັກງານຂໍ້ມູນ ຕ້ານການຝອກເງິນ (ທຫລ)	ກົມໄກການປະສານງານຂອງ ສຳນັກງານຂໍ້ມູນ ຕ້ານການຝອກເງິນ (ທຫລ)	ຈຸດປະສານງານ FATF	Q4 2023	
40	ເລັ່ງພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ໜ່ວຍງານວຽກງານຕ້ານການຝອກເງິນ ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການກໍ່ການຮ້າຍ, ບັນດາກະຊວງ ແລະ ພາກສ່ວນເຈົ້າໜ້າທີ່ບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການປະເມີນຜົນຮອບດ້ານ ຂອງ FATF ແລະ ຂັ້ນຕອນການຕິດຕາມ	ເພີ່ມທະວີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນ ການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX	ການພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ	ສຳນັກງານຂໍ້ມູນ ຕ້ານການຝອກເງິນ (ທຫລ)	ກົມໄກການປະສານງານຂອງ ສຳນັກງານຂໍ້ມູນ ຕ້ານການຝອກເງິນ (ທຫລ)	ຈຸດປະສານງານ FATF	Q4 2025	
4.3 ການໂອນເງິນກັບປະເທດ										
4.3.1: ອີງໃສ່ການເປີດຊາຍແດນຄືນໃໝ່ໃນພາກພື້ນ, ການກຳນົດນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການໂອນເງິນກັບປະເທດໂດຍໄວ ຈະຊ່ວຍໃນການກຳນົດມາດຕະການທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກຂອງການປະກອບສ່ວນຕໍ່ການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ										
41	ປັບປຸງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍລະບົບການຊຳລະ ແລະ ລະບຽບການດ້ານການເງິນອື່ນໆ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນການພັດທະນາ	ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ	ກົມຄຸ້ມຄອງທະນາຄານທຸລະກິດ (ທຫລ)	ກອງປະຊຸມທຸລະກິດລາວ	ກົມຄຸ້ມຄອງສະຖາບັນການເງິນທີ່ບໍ່ແມ່ນທະນາຄານ,	Q1 2024	3.2.2

	ການໂອນເງິນກັບປະເທດທີ່ໜ້າເຊື່ອຖື, ລາຄາບໍ່ແພງ ແລະ ປອດໄພ							ກົມນະໂຍບາຍເງິນຕາ (ທຫລ)		
42	ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເພື່ອເພີ່ມການລົງທະບຽນແຮງງານເຄື່ອນຍ້າຍ ແລະ ຊຸກຍູ້ແຮງງານເຄື່ອນຍ້າຍເຂົ້າໃນລະບົບ ແລະ ປັບປຸງການເຄື່ອນຍ້າຍແຮງງານທີ່ປອດໄພ ແລະ ປົກກະຕິ	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນການພັດທະນາ	ຫຼາຍປະເພດ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ	ກົມສັງຄົມສິງເຄາະ (ກຮສສ)			Q4 2025	
43	ສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າຂອງບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ເພື່ອເຂົ້າໃຈ ແລະ ກຳນົດນະໂຍບາຍເພື່ອຍົກເລີກຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງການໂອນເງິນກັບປະເທດໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ເຊື່ອຖືໄດ້ ດ້ວຍການປັບປຸງນະໂຍບາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມທາງດ້ານການເງິນ, ອີງຕາມພາກປະຕິບັດທີ່ດີຂອງສາກົນ	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນການພັດທະນາ	ຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິໄຈການພັດທະນາ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ)		ກົມສັງຄົມສິງເຄາະ (ກຮສສ) ກົມຄຸ້ມຄອງທະນາຄານທຸລະກິດ, ກົມຄຸ້ມຄອງສະຖາບັນການເງິນທີ່ບໍ່ແມ່ນທະນາຄານ ກົມນະໂຍບາຍເງິນຕາ (ທຫລ)	Q1 2024	3.2.2
5.1 ການເງິນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ 5.1.1: ການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຍືນຍົງ ໃຫ້ຂະແໜງສາທາລະນະສຸກເພື່ອຮັບປະກັນການບໍລິການສຸຂະພາບທີ່ຈຳເປັນ ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ທົ່ວເຖິງ, ຍົກສູງປະສິດທິພາບການຈັດສັນງົບປະມານພາກລັດ ແລະ ການລະດົມທຶນຈາກພາກເອກະຊົນທີ່ອີງໃສ່ລະບຽບການ										
44	ສ້າງລະບຽບການ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳທີ່ຈະແຈ້ງ, ພາຍຫຼັງສຳເລັດໄລຍະທົດລອງໂຮງໝໍກຸ້ມຕົນເອງໃນປະຈຸບັນ, ເພື່ອຮັບປະກັນການລະດົມແຫຼ່ງທຶນຈາກພາກເອກະຊົນທີ່ມີການຄຸ້ມຄອງທີ່ດີ ເພື່ອຮັກສາຄຸນນະພາບ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງບໍລິການສາທາລະນະສຸກທີ່ທົ່ວເຖິງ, ພ້ອມທັງຄົ້ນຄວ້າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ຜົນ	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນການພັດທະນາ	ການກຳນົດນະໂຍບາຍ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ	ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມການເງິນ (ກສທ)	ໜ່ວຍງານຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ກອງປະຊຸມທຸລະກິດລາວ	ກົມສົ່ງເສີມການລົງທຶນ, ກຜທ	Q4 2023	4.1.1

	ປະໂຫຍດ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້, ຄວາມແທດເໝາະ ແລະ ພາກປະຕິບັດທີ່ດີໃນການລະດົມທຶນພາກເອກະຊົນ ເພື່ອການບໍລິການສາທາລະນະສຸກທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ທົ່ວເຖິງ, ເຊິ່ງຈະເປັນຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມການລົງທຶນ									
45	ຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຄວາມກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງສະຖາບັນໃນການເພີ່ມຄວາມເປັນເອກະລາດດ້ານງົບປະມານຫ້ອງການປະກັນສຸຂະພາບແຫ່ງຊາດ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດມີຄວາມເປັນເອກະລາດໄດ້ລະດັບໃດໜຶ່ງ	ເພີ່ມທະວີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນ ການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX	ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ກະຊວງການເງິນ	ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ (ກງ)		ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມການເງິນ (ກສທ)	Q4 2023	1.2.2
46	ການປຶກສາຫາລືກັບຄູ່ຮ່ວມມືສອງຝ່າຍ ແລະ ຫຼາຍຝ່າຍກ່ຽວກັບການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ/ຫຼື ການສະໜັບສະໜູນງົບປະມານຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ໂດຍມີເງື່ອນໄຂເພື່ອປັບປຸງນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ມີສະພາບຄ່ອງດ້ານງົບປະມານສຳລັບການສະໜອງທຶນສົມທົບໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງຕໍ່ໄປ	ເພີ່ມແຫຼ່ງທຶນການພັດທະນາ	ຫຼາຍປະເພດ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມຮ່ວມມືສາກົນ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ)	ຂະບວນການກອງປະຊຸມໂຕະມືນ / ໜ່ວຍງານຂະແໜງການ	ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ (ກງ) ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມການເງິນ (ກສທ ແລະ ກະຊວງ- ຂະແໜງການອື່ນໆ)	Q2 2023	5.3.1
47	ການພັດທະນາໃຫ້ເປັນລະບົບຄົບຊຸດ ແລະ ການປັບຕົວດ້ານການວິເຄາະຕົ້ນທຶນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ-ຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ວິທີການອື່ນໆ ໃນຂະແໜງການບຸລິມະສິດ	ເພີ່ມທະວີຄວາມສອດຄ່ອງກັບ	ຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ,	ບັນດາກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື			Q4 2025	

	ທີ່ປະເຊີນກັບຂໍ້ຈຳກັດດ້ານງົບປະມານຢ່າງໜັກໜ່ວງ ເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ມີຈຳກັດ	ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX			ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້					
--	---	-----------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

5.2 ການເງິນຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ
 5.2.1: ການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຍືນຍົງ ໃຫ້ຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ຍົກສູງປະສິດທິພາບການຈັດສັນງົບປະມານພາກລັດ ແລະ ການລະດົມທຶນຈາກພາກເອກະຊົນທີ່ອີງໃສ່ລະບຽບການ

48	ຄົ້ນຄວ້າການປັບປຸງທີ່ຈຳເປັນຂອງກົດໝາຍ, ລະບຽບການ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ສາລະບານງົບປະມານ-ບັນຊີ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການວາງແຜນແບບລວມສູນ, ການຈັດລຽງບຸລິມະສິດ ແລະ ການກະກຽມງົບປະມານຂອງຂະແໜງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແລະ ການປັບປຸງປະສິດທິພາບການຈັດສັນງົບປະມານແຫ່ງລັດ, ໃນສະພາບທີ່ງົບປະມານມີຈຳກັດ	ເພີ່ມທະວີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX	ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ກະຊວງການເງິນ	ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ (ກງ)		ກົມການເງິນ (ກສສກ)	Q4 2023	1.2.2
----	---	--	---------------------	-----------------	--------------	-------------------------	--	-------------------	---------	-------

49	ປະເມີນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ຜົນປະໂຫຍດ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້, ຄວາມແທດເໝາະ ແລະ ພາກປະຕິບັດທີ່ດີ ເພື່ອລະດົມທຶນຈາກພາກສ່ວນອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ພາກເອກະຊົນ, ຊຸມຊົນ ແລະ ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງໃນການສະໜັບສະໜູນການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ທົ່ວເຖິງ, ເຊິ່ງຈະເປັນຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອປັບປຸງສະ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງທຶນ ແລະ ຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ	ຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ	ກົມແຜນການ, ກົມການເງິນ (ສສກ)	ກອງປະຊຸມທຸລະກິດລາວ	ກົມສົ່ງເສີມການລົງທຶນ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ)	Q4 2023	4.1.1
----	---	--	----------------------	-----------------	--------------------------	-----------------------------	--------------------	--	---------	-------

	ພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມການລົງທຶນ									
5.3 ການເງິນຂະແໜງການພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ										
5.3.1: ການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຍືນຍົງໃຫ້ຂະແໜງພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ປັບປຸງການເງິນສີຂຽວ, ການລະດົມທຶນ ODA ຢ່າງມີຍຸດທະສາດ ແລະ ເພີ່ມທະວີການລົງທຶນຈາກ ພາກເອກະຊົນ ດ້ວຍການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ເອື້ອອຳນວຍ										
50	ກຳນົດຂໍ້ແນະນຳດ້ານນະໂຍບາຍເພື່ອ ປັບປຸງຄວາມຍືນຍົງຂອງຂະແໜງການ ເງິນໃນຂົງເຂດສິ່ງແວດລ້ອມ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງ ທຶນ ແລະ ຈັດ ສັນງົບປະມານ ໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງ	ຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະ	ເປັນມາດ ຕະການ ໃໝ່	ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ	ກົມຄຸ້ມຄອງ ທະນາຄານທຸລະ ກິດ (ທຫລ)	ກອງປະຊຸມທຸລະ ກິດລາວ	ກົມຄຸ້ມຄອງສະຖາ ບັນການເງິນທີ່ບໍ່ ແມ່ນທະນາຄານ, ກົມນະໂຍບາຍ ເງິນຕາ (ທຫລ)	Q1 2024	3.2.2
51	ບົດຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ຜົນປະໂຫຍດ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຄວາມກ່ຽວເນື່ອງຂອງການປະຕິຮູບ ງົບປະມານຂະແໜງສິ່ງແວດລ້ອມ (ຕົວຢ່າງ: ອາກອນກາກບອນ), ອາກອນສຸຂະພາບ ແລະ ການແຊກແຊງ ກ່ອນຕະຫຼາດອື່ນໆ, ເພື່ອຊຸກຍູ້ຜິດຕິກຳ ແລະ ຜົນຂອງການພັດທະນາ ແລະ ສ້າງ ຊັບພະຍາກອນສຳລັບຂະແໜງບຸລິມະ ສິດ, ດ້ວຍການພິຈາລະນາຢ່າງ ລະມັດລະວັງກ່ຽວກັບຄວາມອາດ ສາມາດທີ່ມີປະຈຸບັນໃນການຄຸ້ມຄອງ ອາກອນ ແລະ ການລວມສູນ ງົບປະມານ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງ ທຶນ ແລະ ຈັດ ສັນງົບປະມານ ໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງ	ເຄື່ອງມືການ ເງິນ	ເປັນມາດ ຕະການ ໃໝ່	ກະຊວງການເງິນ	ກົມນະໂຍບາຍ ການເງິນ (ກງ)	ກົນໄກການ ປະສານງານ ລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ	ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມການເງິນ (ກສທ, ກຊສ ແລະ ກປ)	Q1 2024	1.1.1 5.1.1

52	ພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດຂອງບັນດາກອງທຶນແຫ່ງຊາດ ແລະ ການຮັບຮອງເອົາກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມເປັນໜ່ວຍງານລະດັບຊາດທຳອິດຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງກອງທຶນສາກົນໂດຍກົງ, ສົມທົບກັບການຮ່ວມມືທີ່ຮັດກຸມລະຫວ່າງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງຈາກບັນດາກອງທຶນສາກົນ ເພື່ອການສະເໜີໂຄງການ ແລະ ແຜນງານ ODA ສີຂຽວຢ່າງມີຍຸດທະສາດ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງທຶນ ແລະ ຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ	ຫຼາຍປະເພດ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື (ກຊສ ແລະ ກປ)	ຂະບວນການກອງປະຊຸມໂຕະມືນ / ໜ່ວຍງານຂະແໜງ ການ	ບັນດາກອງທຶນແຫ່ງຊາດ	Q3 2024		
53	ກຳນົດຂໍ້ແນະນຳທາງດ້ານນະໂຍບາຍເພື່ອຊຸກຍູ້ການລົງທຶນໃນຂະແໜງການພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ການກຳນົດປະເພດຂອງກິດຈະກຳທີ່ຍືນຍົງຢ່າງຈະແຈ້ງ ເຊິ່ງຈະເປັນຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອບັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການລົງທຶນ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງທຶນ ແລະ ຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ	ການກຳນົດນະໂຍບາຍ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມສົ່ງເສີມການລົງທຶນ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ)	ກອງປະຊຸມທຸລະກິດລາວ	ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື (ກຊສ)	Q1 2024	4.1.1	
54	ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຄວາມແທດເໝາະຂອງສິນເຊື້ອກາກບອນ ແລະ ໂຄງການຊື້-ຂາຍສິດທິໃນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ເປັນໄປໄດ້ ເພື່ອສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການປົກປ້ອງຊີວະນາໆພັນ	ເພີ່ມທະວີແຫຼ່ງທຶນ ແລະ ຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ	ການກຳນົດນະໂຍບາຍ	ເປັນມາດຕະການໃໝ່	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມແຜນການ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິໄຈການພັດທະນາ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ)	ກົມໄກການປະສານງານລະຫວ່າງ ກຜທ ແລະ ກງ	ກົມນະໂຍບາຍການເງິນ (ກງ)	ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື (ກຊສ ແລະ ກປ)	Q4 2025	

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3: ຕາຕະລາງການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ

ລ/ດ	ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບນຳພາ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ (ພາກລັດ)	ກົມຮັບຜິດຊອບນຳພາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ພາກລັດ)	ວິທີການຢັ້ງຢືນ
1	ປະເມີນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານ ແລະ ທົບທວນຄືນ, ສ້າງຄວາມກົມກຽວ ແລະ ບັບປຸງກົດໝາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ຂະບວນການ ເພື່ອຂະຫຍາຍ ຖານອາກອນ, ຍົກເລີກ ແລະ ເຈລະຈາຄືນກ່ຽວກັບອາກອນລາຍ ຮັບທຸລະກິດ ແລະ ການຍົກເວັ້ນ ງົບປະມານອື່ນໆ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມນະໂຍບາຍ ການເງິນ	ອັດຕາສ່ວນລາຍຮັບຕໍ່ GDP (%)
2	ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂັ້ນຕອນການ ປະສານງານລະຫວ່າງກະຊວງ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດໃນປະເມີນ ສະພາບການເງິນ ແລະ ງົບປະມານ ຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງການ ເງິນ ແລະ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ສະພາແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງການເງິນ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກຳມາທິການ ແຜນການ, ການເງິນ ແລະ ການກວດສອບ (ສະພາແຫ່ງຊາດ), ກົມການເງິນ ຕ່າງປະເທດ (ກງ), ກົມແຜນການ, ກຜທ	ການລາຍງານໃນກອງ ປະຊຸມປະສານງານ ລະຫວ່າງ ກະຊວງ ແຜນການ ແລະ ການ ລົງທຶນ-ກງ ແລະ ກອງ ປະຊຸມປຶກສາຫາລືກັບ ສະພາແຫ່ງຊາດ
3	ການເລັ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເພື່ອ ຫັນເປັນທັນສະໄໝ ແລະ ດິຈິຕອນ, ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ ການລົງທະບຽນ ແລະ ການຊຳລະ ຜ່ານລະບົບເອເລັກໂຕຼນິກ, ອຳນວຍ ຄວາມສະດວກໃນການເກັບອາກອນ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມສ່ວຍສາອາກອນ	ອັດຕາສ່ວນລາຍຮັບ ອາກອນຕໍ່ GDP (%)
4	ເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ສ່ວຍສາອາກອນ ແລະ ລະບຽບການ ພາກທຸລະກິດ ແລະ ເພີ່ມທະວີຄວາມ ເຂົ້າໃຈຂອງສັງຄົມກ່ຽວກັບຄວາມສຳ ຄັນຂອງອາກອນໃນການພັດທະນາ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມສ່ວຍສາອາກອນ	ການປະເມີນຜົນໃນກອງ ປະຊຸມທຸລະກິດລາວ
5	ການສ້າງຄວາມກົມກຽວຂອງອັດຕາ ອາກອນເພື່ອເພີ່ມການເກັບລາຍຮັບ ຄຽງຄູ່ກັບການສົ່ງເສີມການພັດທະນາ ພາກເອກະຊົນ ແລະ ການລົງທຶນໃນ ຂະແໜງບຸລິມະສິດ ແລະ ການເຕີບ ໂຕສີຂຽວ, ລວມທັງຄາດຄະເນລາຍ ຮັບ, ການລົງທະບຽນທຸລະກິດ,	ກະຊວງການເງິນ	ກົມນະໂຍບາຍ ການເງິນ	ໄດ້ສຳເລັດການປະເມີນ ຜົນ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ

	ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຄຸ້ມຄອງ, ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ ພາຍຫຼັງທີ່ມີການປັບອັດຕາອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມມາເປັນ 10%			
6	ເລັ່ງການພັດທະນາຄວາມສາມາດ ຂອງການຄຸ້ມຄອງອາກອນເພື່ອເພີ່ມ ການເກັບລາຍຮັບ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມສ່ວຍສາອາກອນ	ການລາຍງານໂດຍກະຊວງ ການເງິນ
7	ລະບຽບການທີ່ຕິດພັນກັບລາຍຮັບ ທີ່ມາຈາກຂະແໜງການທີ່ມີການ ຂະຫຍາຍຕົວໄວ, ເປັນຕົ້ນ ການຄ້າ ເອເລັກໂຕຼນິກ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນ ຄູ່ບ ໂຕເຄີເລີ້ນຊີ ແລະ ການເຮັດການຄ້າ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມນະໂຍບາຍ ການເງິນ	ໄດ້ປັບປຸງລະບຽບການ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
8	ການໂຈະຊົ່ວຄາວໂຄງການຂຸດຄົ້ນ ຊັບພະຍາກອນ ພ້ອມທັງການປັບປຸງ ນິຕິກຳ, ລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນອະນາຄົດ ໂຄງການຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນໃຫ້ມີ ຄວາມສອດຄ່ອງກັບເສັ້ນທາງການ ພັດທະນາທີ່ທົ່ວເຖິງ, ຍືນຍົງ ແລະ ມີ ຄວາມທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນ ພຳອາກາດ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມສິ່ງເສີມການ ລົງທຶນ	ໄດ້ປັບປຸງລະບຽບການ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
9	ການຕີລາຄາກາງສະໄໝແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຄຽງຄູ່ກັບການປັບປຸງ ແຜນການລົງທຶນລັດ ແລະ ຮັບປະກັນ ຄວາມສອດຄ່ອງກັບຂອບລາຍຈ່າຍ ໄລຍະກາງ, ທົບທວນຄືນເຜດານ ງົບປະມານ ປີ 2024 ແລະ 2025 ແລະ ການຈັດສັນປະຈຳປີ	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ກະຊວງການເງິນ	ກົມແຜນການ ກົມງົບປະມານແຫ່ງ ລັດ	ການປະເມີນຜົນໃນກອງ ປະຊຸມປະສານງານ ລະຫວ່າງ ກະຊວງ ແຜນການ ແລະ ການ ລົງທຶນ-ກາງ; ສ່ວນແປງງົບປະມານທີ່ຈັດ ສັນໃຫ້ຂະແໜງສັງຄົມ ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ (%)
10	ການພິຈາລະນາຄືນ ແລະ ຄວາມເປັນ ໄປໄດ້ໃນການໂຈະໂຄງການລົງທຶນ ລັດ ແລະ ລັດ-ເອກະຊົນທີ່ບໍ່ ສອດຄ່ອງກັບ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ຫຼື ໂຄງການທີ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ສູງຂຶ້ນ ແລະ ຊັກຊ້າທີ່ຖ່ວງດົງ ງົບປະມານ	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມແຜນການ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ)	ມີການປະເມີນຜົນຄືນ ບັນດາໂຄງການທີ່ກຳລັງ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ

11	ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວ ແລະ ໄປຕາມຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ 5 ປີ, ຫຼາຍປີ, ປະຈຳປີ ແລະ ຂະບວນການຈັດສັນງົບປະມານ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການວາງແຜນແຫ່ງຊາດມີງົບປະມານທີ່ສາມາດສະໜັບສະໜູນໄດ້ຕາມຫຼັກການຂອງ INFF	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ກະຊວງການເງິນ	ກົມແຜນການ ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ	ການປະເມີນຜົນໃນກອງປະຊຸມປະສານງານລະຫວ່າງ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ-ກງສ່ວນແບ່ງງົບປະມານທີ່ຈັດສັນໃຫ້ຂະແໜງສັງຄົມ ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ (%)
12	ການປັບປຸງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການລົງທຶນລັດ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງດ້ວຍທຶນລັດ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນຕົ້ນ ດຳລັດ ເລກທີ 599/ລບ ວ່າດ້ວຍ ລົດຂອງລັດ, ແລະ ການຮັບຮອງ ດຳລັດນາຍົກວ່າດ້ວຍການສ້າງງົບປະມານເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການສ້າງ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຕິດຕາມແຜນງົບປະມານ ແລະ ແຜນການລົງທຶນເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ກະຊວງການເງິນ	ກົມແຜນການ ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ	ໄດ້ປັບປຸງກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
13	ການທົບທວນ ແລະ ການປັບປຸງລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນໃນການສະເໜີແຜນການລົງທຶນລັດ ແລະ ເອກະຊົນ, ລວມທັງການປັບປຸງເອກະສານການປະເມີນ, ການວິເຄາະຜົນໄດ້-ຜົນເສຍຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ວິທີວິທະຍາອື່ນໆທີ່ມີວິທະຍາສາດດ້ວຍການສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ ແລະ ການປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ລະບຽບການ ການຮ່ວມມືລັດ-ເອກະຊົນ	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມສົ່ງເສີມການລົງທຶນ	ໄດ້ປັບປຸງລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
14	ການເລັ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາໂຄງການ ການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ ຕົວຢ່າງ: ໂຄງການລະບົບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນການເງິນແບບເຊື່ອມສານ (IFMIS), SDG ແລະ ການໝາຍງົບປະມານ (budget-tagging) ຂອງ ແຜນການ 5 ປີ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ	ການປະເມີນຜົນໃນກອງປະຊຸມຄະນະກຳມະການຊີ້ນຳລະດັບຊາດ

	ຄັງທີ IX, ການເງິນສີຂຽວ ແລະ ການເງິນສິ່ງເສີມສິດສະເໝີພາບ ຍິງ-ຊາຍ, ການທົບທວນຄືນ ສາລະບານບັນຊີ ເພື່ອເຊື່ອມສານບຸລິ ມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ ເຂົ້າ ໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງຮອບວຽນການ ສ້າງແຜນງົບປະມານ			
15	ກອງປະຊຸມລະດັບຊາດເພື່ອປຶກສາ ຫາລືກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງການເງິນ ແຫ່ງລັດ ເພື່ອເຜີຍແຜ່ນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ຫວ່າງບໍ່ດົນມານີ້ ແລະ ນຳສະເໜີ ຄວາມຄືບໜ້າກ່ຽວກັບການສ້າງແຜນ ງົບປະມານທີ່ອີງໃສ່ຫຼັກຖານ ແລະ ລາຍຈ່າຍທີ່ສອດຄ່ອງບຸລິມະສິດການ ພັດທະນາແຫ່ງຊາດ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມງົບປະມານ ແຫ່ງລັດ	ສຳເລັດການຈັດກອງ ປະຊຸມ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
16	ການສ້າງບົດແນະນຳສຳລັບການຈັດ ຊື້-ຈັດຈ້າງໃຫ້ກະຊວງ-ຂະແໜງການ ແລະ ການສ້າງລະບົບການຈັດຊື້-ຈັດ ຈ້າງສີຂຽວໃຫ້ມີຄວາມເອກະພາບທົ່ວ ທຸກຂະແໜງການ ລວມທັງການຍົກ ລະດັບຂີດຄວາມສາມາດ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມງົບປະມານແຫ່ງ ລັດ	ຂໍ້ແນະນຳກ່ຽວກັບການຈັດ ຊື້-ຈັດຈ້າງ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
17	ສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບການ ຜ່ອນຜັນໜີ້ສິນຫຼາຍຝ່າຍເພື່ອເພີ່ມ ສະພາບຄ່ອງງົບປະມານເຂົ້າໃນການ ລົງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ເພີ່ມ ເວລາ ສປປ ລາວ ໃນການເພີ່ມ ສັດສ່ວນລາຍຮັບ ຕໍ່ GDP	ກະຊວງການເງິນ	ກົມຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນ ສາທາລະນະ	ເອກະສານຄົ້ນຄວ້າ ນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບຄວາມ ເປັນໄປໄດ້ຂອງບັນດາຂໍ້ ລິເລີ່ມການແກ້ໄຂໜີ້ສິນ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ GDP (%)
18	ສືບຕໍ່ສັງລວມໜີ້ໂດຍການເຈລະຈາ ຕື່ມອີກເພື່ອ (1) ຍົກເລີກ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນການຊຳລະໜີ້ ແລະ/ຫຼື ຂະຫຍາຍເວລາໜີ້ສິນທີ່ຄົບກຳນົດ ເວລາຊຳລະ ພາຍໃນໄລຍະທ້າຍຂອງ ຊຸມປີ 2020 ໂດຍບໍ່ເສຍຜົນ ປະໂຫຍດການເຂົ້າເຖິງການກູ້ຢືມໃນ ອະນາຄົດ ແລະ (2) ຄົ້ນຄວ້າສັນຍາ ການຫັນໜີ້ເປັນທຶນກັບເຈົ້າໜີ້ຕົ້ນຕໍ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນ ສາທາລະນະ	ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ GDP (%) ອັດຕາສ່ວນການຊຳລະໜີ້/ ງົບປະມານ (%)
19	ເລັ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການທີ່ເພີ່ມ ຄວາມໂປ່ງໃສດ້ານໜີ້ສິນໃຫ້ ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານສາກົນ ດ້ວຍການເປີດເຜີຍຂໍ້ມູນໜີ້ສິນ ສາທາລະນະ ລວມທັງຂໍ້ມູນທີ່ຕິດພັນ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນ ສາທາລະນະ	ການປະເມີນຜົນໃນກອງ ປະຊຸມປະສານງານ ລະຫວ່າງ ກະຊວງ ແຜນການ ແລະ ການ ລົງທຶນ-ກງ

	ກັບລັດວິສາຫະກິດ ແລະ ການລາຍງານປະຈຳປີກ່ຽວກັບສະພາບໜີ້ສິນ, ການວິເຄາະ ແລະ ຈຳລອງແນວໂນ້ມ ການຊຳລະໜີ້ສິນ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ ຕ່າງໆ			
20	ທົບທວນຄືນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການ ຄຸ້ມຄອງໜີ້ສາທາລະນະ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ມີຄວາມ ສອດຄ່ອງກັບການປະຕິບັດທີ່ດີສຸດ ຂອງສາກົນ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນ ສາທາລະນະ	ໄດ້ດຳເນີນການທົບ ທວນຄືນ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
21	ສືບຕໍ່ປະຕິຮູບລັດວິສາຫະກິດ ໂດຍ ສຸມໃສ່ບໍລິສັດຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ມີໜີ້ ຝາງ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມປະຕິຮູບລັດວິ ສາຫະກິດ ແລະ ການ ປະກັນໄພ	ການປະເມີນຜົນໃນກອງ ປະຊຸມປະສານງານ ລະຫວ່າງ ກະຊວງ ແຜນການ ແລະ ການ ລົງທຶນ-ກງ; ອັດຕາສ່ວນ ໜີ້ສິນທີ່ລັດຖະບານ ຄ້ຳປະກັນໃຫ້/ GDP (%)
22	ກະກຽມຍຸດທະສາດວ່າດ້ວຍການ ອອກ ແລະ ຄຸ້ມຄອງພັນທະບັດໄລຍະ ກາງ, ລວມທັງຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບ ພັນທະບັດສີຂຽວໄລຍະຍາວທີ່ມີຜົນ ຕອບແທນທີ່ດີຕໍ່ສະຖານະພາບການ ເງິນທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການອອກ ພັນທະບັດ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນ ສາທາລະນະ	ໄດ້ກະກຽມຍຸດທະສາດ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
23	ການທົບທວນຄືນ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຖານ ຂໍ້ມູນ ODA-MIS ປະຈຳ 6 ເດືອນ ເພື່ອປັບປຸງການວາງແຜນແບບຍຸດທະ ສາດ	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມຮ່ວມມືສາກົນ	ການທົບທວນ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ ການຈັດພິມເຜີຍແຜ່: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
24	ການສ້າງແຜນລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອ ທາງການເພື່ອການພັດທະນາໄລຍະ ກາງແບບຍຸດທະສາດ (2024-2025) ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍ ພາກສ່ວນ, ໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວກັບ ການສະຫຼຸບກາງສະໄໝແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ຍຸດທະສາດການ ຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການ ພັດທະນາ 2030 ແລະ ຂອບລາຍ ຈ່າຍໄລຍະກາງ, ຄຽງຄູ່ກັບການກຳ ນົດຂະແໜງການບຸລິມະສິດ ແລະ ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມວິທີການຮ່ວມກັນ	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມຮ່ວມມືສາກົນ	ໄດ້ກະກຽມຍຸດທະສາດ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ

25	ການປະສານງານເພື່ອສ້າງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບແຜນໃນຕໍ່ໜ້າຂອງ ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການ ພັດທະນາ ແລະ ໂຄງການ ຊ່ວຍເຫຼືອອື່ນໆ ໃນໄລຍະທ້າຍຂອງ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໂດຍ ອີງໃສ່ບັນດາເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ ແລະ ໜ້າວຽກຈຸດສຸມ	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມຮ່ວມມືສາກົນ	ໄດ້ກະກຽມແຜນຄາດ ຄະເນ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
26	ການທົບທວນຮ່ວມກັນກ່ຽວກັບ ຂະບວນການກອງປະຊຸມໂຕະມືນ ແລະ ໜ່ວຍງານຂະແໜງການ ເພື່ອ ສົ່ງເສີມກົນໄກການຮ່ວມມືແບບມີ ສ່ວນຮ່ວມ ແນໃສ່ອຳນວຍຄວາມ ສະດວກໃນການວາງແຜນຮ່ວມກັນ ໂດຍອີງໃສ່ຫຼັກຖານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ ທີ່ ປະກອບສ່ວນຕໍ່ກັບເປົ້າໝາຍໃຫຍ່ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ລວມ ທັງສຶກສາກ່ຽວກັບການຂ້າມຜ່ານ ຂອງຂະແໜງການທີ່ອີງໃສ່ການ ຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການ ພັດທະນາ	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມຮ່ວມມືສາກົນ	ໄດ້ດຳເນີນການທົບທວນ ຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ ການປັບປຸງ RTP/SWG: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
27	ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍ ພາກສ່ວນ ເພື່ອທົບທວນຄືນກ່ຽວກັບ ຂັ້ນຕອນການອະນຸມັດບົດບັນທຶກ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ເພື່ອປັບປຸງລະບຽບ ການ ລວມທັງການສ້າງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນ ແລະ ການ ປະກອບແບບຝອມການຊ່ວຍເຫຼືອ ທາງການເພື່ອການພັດທະນາຢ່າງຊັດ ເຈນ	ກະຊວງການ ຕ່າງປະເທດ	ກົມອົງການຈັດຕັ້ງ ສາກົນ	ໄດ້ດຳເນີນການທົບທວນ ຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ ການປັບປຸງຂັ້ນຕອນການ ອະນຸມັດ MoU: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
28	ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍ ພາກສ່ວນ ເພື່ອທົບທວນຄືນກ່ຽວກັບ ຂະບວນການ ແລະ ຂັ້ນຕອນການ ຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການ ພັດທະນາ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວ ແລະ ງ່າຍດາຍ	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມຮ່ວມມືສາກົນ	ໄດ້ດຳເນີນການທົບທວນ ຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
29	ກະກຽມການເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຄັ້ງທີ V (5-9 ມີນາ 2023), ປະເມີນສິ່ງທ້າ ທາຍ, ກາລະໂອກາດ ແລະ ວິທີການ ທີ່ດີທີ່ສຸດໃນການລະດົມການ ຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການ	ກະຊວງການ ຕ່າງປະເທດ	ກົມອົງການຈັດຕັ້ງ ສາກົນ	ເອກະສານຄົ້ນຄວ້າ ນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບ ໂອກາດໃນການລະດົມທຶນ ຜ່ານຂະບວນການ LDC: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ

	ພັດທະນາຈາກກອງທຶນຫຼາຍຝ່າຍ, ທະນາຄານເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ແຜນງານການສະໜັບສະໜູນການລົງທຶນ			
30	ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ຂອງສປປ ລາວ (STS) ຕ້ອງສຸມໃສ່ບຸລິມະສິດ (1) ລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການເງິນເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ເຂັ້ມແຂງ, (2) ປັບຕົວ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງການສືບຕໍ່ການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາ, (3) ສະໜອງການເງິນໃຫ້ຂະແໜງບຸລິມະສິດ ເປັນຕົ້ນ ຂະແໜງການເຕີບໂຕສີຂຽວ, ການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຂະແໜງສັງຄົມ	ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ	ກົມອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ	ຍຸດທະສາດ STS ໃຫ້ບຸລິມະສິດ ຂໍ້ (1), (2), ແລະ (3): ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
31	ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄໍາສັ່ງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 02 ແລະ 03 ເພື່ອສ້າງຄວາມງ່າຍດາຍໃຫ້ແກ່ສະພາບແວດລ້ອມການດໍາເນີນທຸລະກິດ, ໂດຍສະເພາະການເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດ້ານລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນໃນການສະເໜີຂໍທະບຽນທຸລະກິດຜ່ານລະບົບດິຈິຕອນ ແລະ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ບໍ່ເປັນທາງການ	ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	ກົມທະບຽນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງວິສາຫະກິດ	ການປະເມີນຜົນໃນກອງປະຊຸມທຸລະກິດລາວ
32	ການປຶກສາຫາລືພາກລັດ-ເອກະຊົນ ເພື່ອເພີ່ມທະວີການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ສາມາດສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອໍານວຍ ແລະ ສິ່ງຈູງໃຈສໍາລັບ MSME (1) ການພັດທະນາຂອງຂະແໜງການບຸລິມະສິດ, (2) ການເຊື່ອມໂຍງຕ່ອງໂສ້ການຜະລິດພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ແລະ (3) ການປະຕິບັດຂອງໜ່ວຍທຸລະກິດຢ່າງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ	ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື	ໄດ້ດໍາເນີນການປຶກສາຫາລືພາກລັດ-ພາກເອກະຊົນ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ ນະໂຍບາຍໄດ້ຖືກກຳນົດຂຶ້ນ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
33	ການປຶກສາຫາລືພາກລັດ-ເອກະຊົນກ່ຽວກັບການປັບປຸງການບໍລິການ ແລະ ຜະລິດຕະພັນດ້ານການເງິນ,	ທະນາຄານແຫ່ງສປປ ລາວ	ກົມຄຸ້ມຄອງທະນາຄານທຸລະກິດ	ໄດ້ດໍາເນີນການປຶກສາຫາລືພາກລັດ-ພາກເອກະຊົນ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ

	ການເຂົ້າເຖິງການເງິນ ໂດຍສະເພາະ ການສ້າງເປັນມາດຕະຖານຂອງ ປະຫວັດການກູ້ຢືມ ແລະ ການຄຸ້ມ ຄອງຫຼັກຊັບຄ້າປະກັນ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດ ຂັ້ນຕໍາທີ່ເປັນໄປໄດ້ ສຳລັບການ ປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງດ້ານການເງິນທີ່ ທົ່ວເຖິງ, ການຫັນເປັນດິຈິຕອນ ແລະ ຄວາມຮູ້ທາງດ້ານການເງິນ			ນະໂຍບາຍໄດ້ຖືກກຳນົດ ຂຶ້ນ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
34	ປະເມີນຜົນການດຳເນີນງານ ຂອງ ກອງທຶນສິ່ງເສີມວິສາຫະກິດຂະໜາດ ນ້ອຍ ແລະ ກາງ ໃນໄລຍະ 10 ປີ ຜ່ານມາ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ການ ວາງແຜນຍຸດທະສາດ ແລະ ການເພີ່ມ ເງິນເຂົ້າກອງທຶນ	ກະຊວງອຸດສາຫະ ກຳ ແລະ ການຄ້າ	ກອງທຶນສິ່ງເສີມວິ ສາຫະກິດຂະໜາດ ນ້ອຍ ແລະ ກາງ	ໄດ້ດຳເນີນການປະເມີນ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
35	ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງລະບຽບ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງດ້ານການ ເງິນ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ຂະແໜງການທະນາຄານ ໂດຍ ຝຶກລະນາຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານ ເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ເງິນຕາ ໃນປະຈຸບັນ	ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ	ກົມຄຸ້ມຄອງ ທະນາຄານທຸລະກິດ	ການປະເມີນຜົນໃນກອງ ປະຊຸມທຸລະກິດລາວ
36	ການສ້າງຍຸດທະສາດດຶງດູດ ແລະ ສົ່ງເສີມການລົງທຶນໂດຍກົງ ຕ່າງປະເທດ ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນແມ່ນຈະສັງລວມ ເອົາ (1) ນະໂຍບາຍລົງທຶນໂດຍກົງ ຕ່າງປະເທດທີ່ຈະແຈ້ງຂອງ ສປປ ລາວ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງວິໄສ ທັດໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ດຶງດູດ ການລົງທຶນໂດຍກົງຕ່າງປະເທດ, (2) ການທົບທວນຄືນກົດໝາຍວ່າ ດ້ວຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ແລະ ລະບຽບການການຄຸ້ມຄອງເຂດ ເສດຖະກິດພິເສດ (3) ການວິເຄາະ ຜົນໄດ້-ຜົນເສຍ ແລະ ນຳສະເໜີການ ປະຕິຮູບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ຂອງນະໂຍບາຍການດຶງດູດ ປະຈຸບັນ, ຈັດລຽງບຸລິມະສິດສິ່ງຈູງໃຈດ້ານ ງົບປະມານສຳລັບຂະແໜງບຸລິມະສິດ (ຂະແໜງສັງຄົມ ແລະ ການເຕີບໂຕ ສີຂຽວ) ແລະ ສິ່ງຈູງໃຈທີ່ບໍ່ແມ່ນ	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມສົ່ງເສີມການ ລົງທຶນ	ຂະບວນການກຳນົດຍຸດທະ ສາດຂອງພາກສ່ວນ ກ່ຽວຂ້ອງ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ ຍຸດທະສາດໃໝ່ສຳລັບ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການ ສົ່ງເສີມການລົງທຶນ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ FDI (% GDP, ແຍກ ຕາມຂະແໜງການ, ແລະ ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງ ຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX)

	ງົບປະມານ ແລະ (4) ການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການ ລົງທຶນ, ໂດຍສະເພາະການເຂົ້າມາ ແລະ ການປົກປ້ອງນັກລົງທຶນ, ທີ່ມີການແນະນຳຂອງມາດຕະຖານສາກົນ ດ້ວຍການສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ			
37	ພັດທະນາເຄື່ອງມືການປະເມີນຄວາມສ່ຽງຂອງການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ແລະ ພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງສະຖາບັນໃນການປະເມີນໂຄງການລົງທຶນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມສົ່ງເສີມການລົງທຶນ	ເຄື່ອງມືການປະເມີນຄວາມສ່ຽງການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ FDI (% GDP, ແຍກຕາມຂະແໜງການ, ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX)
38	ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການ ດ້ານຄວາມສາມາດເພື່ອຕີລາຄາສິ່ງທຳທາຍ ແລະ ໂອກາດ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຊຸກຍູ້ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ (ງົບປະມານ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ປ່າໄມ້ ແລະ ສັດປ່າ) ແລະ ປັບປຸງສະຖາບັນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດເພື່ອຢຸດຕິ ແລະ ດຳເນີນຄະດີກໍລະນີ ລະເມີດລະບຽບການສິ່ງແວດລ້ອມ	ທະນາຄານແຫ່ງສປປ ລາວ	ສຳນັກງານຂໍ້ມູນຕຳນິການຝອກເງິນ	ໄດ້ກະກຽມ ແລະ ເຜີຍແຜ່ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມອາດສາມາດ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
39	ສະໜັບສະໜູນການປະເມີນຮອບດ້ານວຽກງານຕຳນິການຝອກເງິນ ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການກໍ່ການຮ້າຍຂອງ FATF ໃຫ້ສຳເລັດ ເພື່ອປະເມີນການແກ້ໄຂຂໍ້ບົກຜ່ອງຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງດ້ານການຝອກເງິນ ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການກໍ່ການຮ້າຍ ແລະ ສະກັດກັ້ນກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມຂໍ້ສະເໜີແນະນຳຈາກການປະເມີນຜົນໃນການປັບປຸງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະຖານການ	ທະນາຄານແຫ່ງສປປ ລາວ	ສຳນັກງານຂໍ້ມູນຕຳນິການຝອກເງິນ	ໄດ້ກະກຽມແຜນການດຳເນີນງານ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ

	ປະຕິບັດທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ປະສິດທິຜົນ ຂອງ ສປປ ລາວ			
40	ເລັ່ງຜັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ໜ່ວຍງານ ວຽກງານຕ້ານການຝອກເງິນ ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການກໍ່ການຮ້າຍ, ບັນດາກະຊວງ ແລະ ພາກສ່ວນເຈົ້າໜ້າທີ່ບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການປະເມີນຜົນຮອບດ້ານ ຂອງ FATF ແລະ ຂັ້ນຕອນການຕິດຕາມ	ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ	ສຳນັກງານຂໍ້ມູນຕ້ານ ການຝອກເງິນ	ການປະເມີນຜົນໂດຍ ສຳນັກງານຂໍ້ມູນຕ້ານການຝອກເງິນ
41	ປັບປຸງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍລະບົບການຊໍາລະ ແລະ ລະບຽບການດ້ານການເງິນອື່ນໆ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກການໂອນເງິນກັບປະເທດທີ່ໜ້າເຊື່ອຖື, ລາຄາບໍ່ແພງ ແລະ ປອດໄພ	ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ	ກົມຄຸ້ມຄອງ ທະນາຄານທຸລະກິດ	ໄດ້ດຳເນີນການທົບທວນ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
42	ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເພື່ອເພີ່ມການລົງທະບຽນແຮງງານເຄື່ອນຍ້າຍ ແລະ ຊຸກຍູ້ແຮງງານເຄື່ອນຍ້າຍເຂົ້າໃນລະບົບ ແລະ ປັບປຸງການເຄື່ອນຍ້າຍແຮງງານທີ່ປອດໄພ ແລະ ປົກກະຕິ	ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ	ກົມສັງຄົມສົງເຄາະ	ການປະເມີນຜົນໂດຍ ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ
43	ສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າຂອງບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ເພື່ອເຂົ້າໃຈ ແລະ ກຳນົດນະໂຍບາຍເພື່ອຍົກເລີກຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງການໂອນເງິນກັບປະເທດໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ເຊື່ອຖືໄດ້ ດ້ວຍການປັບປຸງນະໂຍບາຍ, ລະບຽບການ, ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມທາງດ້ານການເງິນ, ອີງຕາມພາກປະຕິບັດທີ່ດີຂອງສາກົນ	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິໄຈ ການຜັດທະນາ	ໄດ້ກະກຽມເອກະສານຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
44	ສ້າງລະບຽບການ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳທີ່ຈະແຈ້ງ, ພາຍຫຼັງສຳເລັດໄລຍະທົດລອງໂຮງໝໍກຸ້ມຕົນເອງໃນປະຈຸບັນ, ເພື່ອຮັບປະກັນການລະດົມແຫຼ່ງທຶນຈາກພາກເອກະຊົນ ທີ່ມີການຄຸ້ມຄອງທີ່ດີ ເພື່ອຮັກສາຄຸນນະພາບ ແລະ	ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ	ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມການເງິນ	ໄດ້ກະກຽມເອກະສານຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ

	ການເຂົ້າເຖິງບໍລິການສາທາລະນະສຸກທີ່ທົ່ວເຖິງ, ພ້ອມທັງຄົ້ນຄວ້າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ຜົນປະໂຫຍດ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້, ຄວາມແທດເໝາະ ແລະ ພາກປະຕິບັດທີ່ດີ ໃນການລະດົມທຶນພາກເອກະຊົນ ເພື່ອການບໍລິການສາທາລະນະສຸກທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ທົ່ວເຖິງ, ເຊິ່ງຈະເປັນຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການລົງທຶນ			
45	ຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຄວາມກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງສະຖາບັນໃນການເພີ່ມຄວາມເປັນເອກະລາດດ້ານງົບປະມານ ຫ້ອງການປະກັນສຸຂະພາບແຫ່ງຊາດ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດມີຄວາມເປັນເອກະລາດໄດ້ລະດັບໃດໜຶ່ງ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ	ຂໍ້ແນະນຳທີ່ອອກໂດຍກະຊວງການເງິນ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
46	ການປຶກສາຫາລືກັບຄູ່ຮ່ວມມືສອງຝ່າຍ ແລະ ຫຼາຍຝ່າຍ ກ່ຽວກັບການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ/ຫຼື ການສະໜັບສະໜູນງົບປະມານຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ໂດຍມີເງື່ອນໄຂເພື່ອປັບປຸງນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ມີສະພາບຄ່ອງດ້ານງົບປະມານ ສຳລັບການສະໜອງທຶນສົມທົບໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງຕໍ່ໄປ	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	ກົມຮ່ວມມືສາກົນ	ຜົນຂອງການເຈລະຈາໄດ້ນຳສະເໜີຜ່ານຂະບວນການກອງປະຊຸມໂຕະມືນ; ຈຳນວນທຶນ ODA ໃນຂະແໜງການບຸລິມະສິດ
47	ການພັດທະນາໃຫ້ເປັນລະບົບຄົບຊຸດ ແລະ ການປັບຕົວດ້ານການວິເຄາະຕົ້ນທຶນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ-ຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ວິທີການອື່ນໆ ໃນຂະແໜງການບຸລິມະສິດທີ່ປະເຊີນກັບຂໍ້ຈຳກັດດ້ານງົບປະມານຢ່າງໜັກໜ່ວງ ເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ມີຈຳກັດ	ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ,	ບັນດາກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື	ຈຳນວນໂຄງການລົງທຶນທີ່ໄດ້ຮັບການປະເມີນ/ການວິເຄາະໃນແຕ່ລະກະຊວງ

		ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້		
48	ຄົ້ນຄວ້າການປັບປຸງທີ່ຈໍາເປັນຂອງ ກົດໝາຍ, ລະບຽບການ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ສາລະບານງົບປະມານ-ບັນຊີ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ ການວາງແຜນແບບລວມສູນ, ການຈັດລຽງບຸລິມະສິດ ແລະ ການ ກະກຽມງົບປະມານຂອງຂະແໜງສຶກ ສາທິການ ແລະ ກິລາ ແລະ ການປັບ ປຸງປະສິດທິພາບການຈັດສັນ ງົບປະມານແຫ່ງລັດ, ໃນສະພາບທີ່ງົບ ປະມານມີຈໍາກັດ	ກະຊວງການເງິນ	ກົມງົບປະມານ ແຫ່ງລັດ	ຂໍ້ແນະນໍາທີ່ອອກໂດຍ ກະຊວງການເງິນ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ ການປັບປຸງກົດໝາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ສາລະບານງົບປະມານ- ບັນຊີ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
49	ປະເມີນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ຜົນປະໂຫຍດ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້, ຄວາມແທດ ເໝາະ ແລະ ພາກປະຕິບັດທີ່ດີເພື່ອ ລະດົມທຶນຈາກພາກສ່ວນອື່ງ ການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະ ນາ, ພາກເອກະຊົນ, ຊຸມຊົນ ແລະ ພໍ່ ແມ່ຜູ້ປົກຄອງໃນການສະໜັບສະໜູນ ການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ທົ່ວ ເຖິງ, ເຊິ່ງຈະເປັນຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ການ ກໍານົດນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອປັບປຸງສະພາບ ແວດລ້ອມການດໍາເນີນທຸລະກິດ ແລະ ນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການລົງທຶນ	ກະຊວງສຶກສາທິ ການ ແລະ ກິລາ	ກົມແຜນການ ກົມການເງິນ	ໄດ້ກະກຽມເອກະສານ ຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
50	ກໍານົດຂໍ້ແນະນໍາດ້ານນະໂຍບາຍເພື່ອ ປັບປຸງຄວາມຍືນຍົງຂອງຂະແໜງ ການເງິນໃນຂົງເຂດສິ່ງແວດລ້ອມ	ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ	ກົມຄຸ້ມຄອງ ທະນາຄານທຸລະກິດ	ໄດ້ກະກຽມເອກະສານ ຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ
51	ບົດຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ຜົນ ປະໂຫຍດຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຄວາມກ່ຽວເນື່ອງຂອງການປະຕິຮູບ ງົບປະມານຂະແໜງສິ່ງແວດລ້ອມ (ຕົວຢ່າງ: ອາກອນກາກບອນ), ອາກອນສຸຂະພາບ ແລະ ການແຊກ ແຊງກ່ອນຕະຫຼາດອື່ນໆ, ເພື່ອຊຸກຍູ້	ກະຊວງການເງິນ	ກົມນະໂຍບາຍ ການເງິນ	ໄດ້ກະກຽມເອກະສານ ຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ

	<p>ພິດຕິກຳ ແລະ ຜົນຂອງການ ພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຊັບພະຍາກອນ ສຳລັບຂະແໜງບຸລິມະສິດ, ດ້ວຍການ ພິຈາລະນາຢ່າງລະມັດລະວັງກ່ຽວກັບ ຄວາມອາດສາມາດທີ່ມີປະຈຸບັນໃນ ການຄຸ້ມຄອງອາກອນ ແລະ ການລວມສູນງົບປະມານ</p>			
52	<p>ພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດຂອງ ບັນດາກອງທຶນແຫ່ງຊາດ ແລະ ການ ຮັບຮອງເອົາກອງທຶນປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນໜ່ວຍງານລະດັບ ຊາດທຳອິດຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ ສາມາດເຂົ້າເຖິງກອງທຶນສາກົນໂດຍ ກົງ, ສົມທົບກັບການຮ່ວມມືທີ່ ຮັດກຸມລະຫວ່າງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາທີ່ ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງຈາກບັນດາກອງ ທຶນສາກົນ ເພື່ອການສະເໜີໂຄງການ ແລະ ແຜນງານ ODA ສີຂຽວຢ່າງມີ ຍຸດທະສາດ</p>	<p>ກະຊວງຊັບພະຍາ ກອນທຳມະຊາດ ແລະສິ່ງແວດລ້ອມ</p>	<p>ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື</p>	<p>ຈຳນວນພາກສ່ວນທີ່ໄດ້ ຮັບການຮັບຮອງ</p>
53	<p>ກຳນົດຂໍ້ແນະນຳທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການລົງທຶນໃນຂະແໜງ ການພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ການກຳ ນົດປະເພດຂອງກິດຈະກຳທີ່ຍືນຍົງ ຢ່າງຈະແຈ້ງ ເຊິ່ງຈະເປັນຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ ການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດ ຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອປັບປຸງ ສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະ ກິດ ແລະ ນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການ ລົງທຶນ</p>	<p>ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ</p>	<p>ກົມສົ່ງເສີມການ ລົງທຶນ</p>	<p>ໄດ້ກະກຽມເອກະສານ ຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ</p>
54	<p>ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຄວາມ ແທດເໝາະຂອງສິນເຊື້ອກາບອນ ແລະ ໂຄງການຊື້-ຂາຍສິດທິໃນການ ປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດທີ່ເປັນໄປໄດ້ ເພື່ອສະໜອງ ທຶນໃຫ້ແກ່ການປົກປ້ອງຊີວະນາໆພັນ</p>	<p>ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ</p>	<p>ກົມແຜນການ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິໄຈ ການພັດທະນາ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ)</p>	<p>ໄດ້ກະກຽມເອກະສານ ຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍ: ແມ່ນ/ບໍ່ແມ່ນ</p>